

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE’DE MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN MÜZİK
ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİMİN İNCELENMESİ
VE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİM
İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ**

DOKTORA TEZİ

**Hazırlayan
Ersan ÇİFTÇİ**

Ankara–2008

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE’DE MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN MÜZİK
ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİMİN İNCELENMESİ
VE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİM
İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ**

DOKTORA TEZİ

**Hazırlayan
Ersan ÇİFTÇİ**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Salih AKKAŞ**

Ankara–2008

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Ersan ÇİFTÇİ'nin "TÜRKİYE'DE MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİMİN İNCELENMESİ VE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ" başlıklı tezi, 19 / 06 / 2008 tarihinde jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Prof. Dr. Salih AKKAŞ



Üye : Prof. Dr. Ali UÇAN



Üye : Prof. Gül ÇİMEN



Üye : Doç Dr. Galip YÜKSEL



Üye : Doç Dr. Turan SAĞER



ÖNSÖZ

21. yüzyılın çağdaş eğitim anlayışında sürekli eğitimin önemi büyüktür. Öğretmen yetiştirme alanında da sürekli eğitimin gerekliliği ve önemi her geçen gün artmakta ve bu konuya ilişkin araştırmalar dünya genelinde önem kazanmaktadır. Sürekli eğitimin en önemli safhalarından birini de hiç şüphesiz ki; hizmet içi eğitim oluşturmaktadır. Türkiye’de son zamanlarda öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri ile ilgili araştırmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmakta ve bu tür araştırmalar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından teşvik edilmektedir. Bu araştırma, ülkemizde müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine ilişkin genel durumu betimlemek ve müzik öğretmenlerinin güncel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan mevcut durum değerlendirilerek, tespit edilen sorunlara ilişkin çözüm önerileri ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma, Mayıs 2008’de tamamlanmıştır. Araştırmanın, ülkemiz genelindeki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın planlanması ve gerçekleştirilmesi aşamasında, bilgi ve tecrübeleri ile bana yol gösteren, destek olan ve birçok açıdan örnek aldığım danışman hocam sayın Prof. Dr. Salih AKKAŞ’a, engin bilgi ve tecrübeleri ile desteklerini ve değerli zamanını benden esirgemeyen değerli hocam sayın Prof. Dr. Ali UÇAN’a, büyük bir incelikle bana zaman ayıran, görüş ve önerileriyle yol gösteren sayın Doç. Dr. Galip YÜKSEL’e, yapmış olduğum mülakatlarda verdikleri bilgiler sayesinde araştırmanın en önemli nitel verilerini derlediğim sayın öğretim üyelerine, araştırmanın doküman inceleme aşamasında büyük desteğini gördüğüm MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Şube MÜD. sayın İnci ÇELTİK’e, istatistik konusunda büyük yardımlarını gördüğüm sayın Yrd. Doç. Dr. Ayşeğül ALAZ’a, fikirlerinden ve teknik yardımlarından faydalandığım sayın Araş. Gör. Ferit BULUT’a, İngilizce çeviriler konusunda bana zaman ayıran sayın Yrd. Doç. Dr. Vehbi Aytekin SANALAN’a araştırmayı resmi olarak destekleyen ve Türkiye genelindeki anket uygulamasını gerçekleştiren Millî Eğitim Bakanlığı EARGED uzmanlarından sayın Dr. Atilla DEMİRBAŞ’a, araştırma boyunca büyük sabır ve desteğini gördüğüm, özellikle raporlaştırma aşamasında yardımlarını benden esirgemeyen sevgili eşim Arzu ÇİFTÇİ’ye, destekleri ve anlayışları ile hep yanımda olan değerli anne ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen
Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin
Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi

Ersan ÇİFTÇİ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Prof. Dr. Salih AKKAŞ

Mayıs-2008

Bu araştırma; Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1960-2006 yılları arasında, müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada, bu programların öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını karşılama açısından nicelik ve nitelik yönüyle ne derece yeterli olduğu değerlendirilmiştir. Çalışmada ayrıca; ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hangi alan ve konularda ne derecede yoğunlaştığını, bu ihtiyaçların öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre ne tür farklılıklar gösterdiğini belirlemek ve mevcut duruma göre çözüm önerilerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırma üç kısımda gerçekleştirilmiştir. Birinci kısım; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının niceliğini belirlemek amacıyla yöneliktir. Araştırmanın bu kısmında, belge incelemesi ile elde edilen nicel veriler ve bu verilerin betimlenmesi yer almaktadır. İkinci kısım; müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında öğretici olarak görev yapmış olan öğretim elemanlarının, bu programların niteliğine ilişkin görüşlerini incelemeye yöneliktir. Araştırmanın bu kısmı yapılan görüşmelerin betimlenmesinden oluşmaktadır. Araştırmanın üçüncü kısmı ise; Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hangi alan ve

konularda, ne derecede yoğunlaştığını ve bu ihtiyaçların öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre ne tür farklılıklar gösterdiğini belirlemek amacıyla yöneliktir. Araştırmanın bu kısmı, Türkiye genelinde müzik öğretmenlerinden anket tekniği ile elde edilen verilerden ve bu verilerin nicel olarak betimlenmesinden oluşmaktadır.

Veri toplama aracı olarak; incelenen dokümanların belirli boyutlarını tespit etmeye yönelik “Kontrol listesi”, öğretim elemanlarının görüşlerini almaya yönelik “Yarı yapılandırılmış görüşme formu”, müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik “Anket formu” kullanılmıştır. Anket, seçkisiz tabaka ve küme örnekleme yöntemleri kullanılarak Türkiye genelinde 7 coğrafi bölgede, farklı gelişmişlik düzeyine sahip 21 ilde, resmi ilköğretim ve orta öğretim okullarında çalışan 391 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Elde edilen nitel verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Nicel veriler ise frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ile gösterilmiş, karışık ölçümler için tek faktörlü Anova ve t-testi analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık için, .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Araştırmada; farklı veri kaynaklarından elde edilen bulgular kendi içlerinde ve birbiriyle ilişkilendirilerek yorumlanmıştır. Bulgular; Türkiye’de müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimin nicelik ve nitelik açısından yetersiz olduğunu göstermiştir. Öğretmenlerin; alan, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür konularına ilişkin belirttikleri hizmet içi eğitim ihtiyaçları genel olarak orta düzeyde yoğunlaşmış ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları arasında, mesleki deneyim, hizmet içi eğitime katılma durumu, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi programlarının; planlama, içerik, uygulama ve katılım yönünden düzenlenmesi ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde sürekliliğinin sağlanması için hizmet içi eğitimde yeni yapılanmalara gidilmesi önerilmiştir.

ABSTRACT

An Analysis of Education Given to In-service Music Teachers By Ministry of
National Education in Turkey and Determining the Needs for In-service Training of
Music Teachers

Ersan ÇİFTÇİ

Fine Arts Education Department, Music Teacher Training Department

Prof. Dr. Salih AKKAŞ

May-2008

This dissertation was to investigate professional development programs provided by National Ministry of Education for music teachers between 1960 and 2006. In the study, the programs were evaluated to the extent they fulfill the teachers in-service training needs quantitatively and qualitatively. This study aimed to reveal the focus and fidelity of developmental needs of music teachers from elementary and secondary schools in relation with their demographic indications, and to make recommendations based on the analysis of current data.

The study consisted of three parts. First part was about the nature and characteristics of the professional development programs offered by National Ministry of Education between 1960 and 2006. Qualitative data was collected and analyzed using document analysis techniques in this section. The second part was an analysis of the academic instructors' opinions about of the HIE programme efforts collected by interviews. This part was to describe the interviews. The third section aimed to find out the differences in professional development needs by teachers' demographics, subjects and fields as well as the foci and fidelity of these needs, in present conditions. This section consisted of the data obtained from the music teachers, by using questionnaire method and the quantitative description of the data.

Data was collected by “Checklist” from the documents to develop a framework, a “Semi-structured interview protocol” was used to collect information about instructor opinions and a “questionnaire” was also used to gather data on the perceived needs of music teachers for in-service training. The survey forms were administered to 391 active music teachers from elementary and secondary schools in 21 provinces in 7 different geographic regions selected via stratified and clustered random sampling techniques. Descriptive methods were used to report the results from the analysis of qualitative data. The quantitative data was analysed by one-way Anova and t-test techniques and results were shown as frequency (f), percentage (%) and mean ($\bar{X}$). A level of .05 was picked for statistical significance.

The results of the study were concluded within and between findings from different data sources. The findings showed that the quality and quantity of in-service teacher training attempts were inadequate. The teachers generally expressed their needs in the areas of subject matter, pedagogical content knowledge and general abilities on a medium level, and differences in needs of professional development programs were found in the areas of experience, prior experience in-service training, and past education.

In conclusion, renovation of the in-service teacher training program was recommended to expand them in planning, content, application and enrollment as well as to provide on going professional development for music teachers.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER ve GRAFİKER LİSTESİ	xvii
KISALTMALAR	xviii
 BÖLÜM 1.....	 1
GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	3
1.1.1 Problem Cümlesi	6
1.1.2 Alt Problemler	6
1.2 Amaç	8
1.3 Önem	8
1.4 Varsayımlar	10
1.5 Sınırlılıklar	11
1.6 Tanımlar	11
 BÖLÜM 2	 13
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	13
2.1. Yaşam Boyu Eğitim	13
2.2. Hizmet İçi Eğitim.....	14
2.3. Hizmet İçi Eğitimin Genel Amaçları	15
2.4. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği	16
2.5. Hizmet İçi Eğitimin Özellik ve İlkeleri.....	17
2.6. Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Saptanması	19
2.7. Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim	20
2.8. Türkiye’de Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim	24
2.9. Dünya Ülkelerinde Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim	26

BÖLÜM 3.....	35
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	35
3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	35
3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	48
 BÖLÜM 4	 53
YÖNTEM.....	53
4.1. Araştırmanın Modeli	53
4.2. Evren ve Örneklem	59
4.3. Örneklemen Belirlenme Süreci.....	60
4.4. Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi	70
4.5. Verilerin Toplanması	73
4.6. Geçerlik ve Güvenirlik.....	74
4.7. Verilerin Analizi	76
4.8. Bulguların Sunulması ve Yorumlanması	80
 BÖLÜM 5	 81
BULGULAR VE YORUM.....	81
5.1. Türkiye’de 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Niceliğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	81
5.1.1. 1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular ve Yorumlar	82
5.1.2. Yıllara Göre Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programlarının Sayıları ve Programlara Katılan Öğretmen Sayılarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	92
5.1.3. 1960-2006 Yılları Arasında 10’ar Yıllık Zaman Dilimlerine Göre Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Sayılarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	95

5.1.4. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programlarının Konularına İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	96
5.1.5. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarına Katılan Kursiyerlere İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	98
5.1.6. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Düzenlendiği İllere İlişkin Bulgu ve Yorumlar	100
5.1.7. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Sürelerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	101
5.2. Türkiye’de 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Niteliğine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	103
5.2.1. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	103
5.2.2 Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretim Elemanı Olarak Görev Yapmış Olan Müzik Eğitimcilerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	111
5.2.3. Öğretim Elemanlarının, Katıldıkları HİE Programları İle İlgili Genel Bilgilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar	111
5.2.4. HİE Programlarının İçeriğinin Hazırlanmasında Öğretim Elemanlarından Yararlanılma Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar	113
5.2.5. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumsuz Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Bulgu ve Yorumlar	117
5.2.6. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumlu Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Bulgu ve Yorumlar	130
5.2.7. HİE Programlarına Katılan Öğretmenlerin Program Süreci Sonundaki Bilgilenme Düzeyleri İle İlgili Olarak, Öğretim Elemanlarının Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	135
5.2.8. Öğretim Elemanlarının HİE Programları İle İlgili Görüş ve Önerilerinin MEB Tarafından Değerlendirilmesi Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar	138

5.2.9. HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Karşı İsteklilikleri İle İlgili Olarak Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	143
5.2.10. Müzik Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Daha Verimli Olması İçin Yapılması Gerekenlerle İlgili Olarak Öğretim Elemanlarının Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	146
5.2.11. Müzik Öğretmenlerine Verilecek Hizmet İçi Eğitimin Hangi Ölçütlere Göre Belirlenmesi Gerektiği İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	156
5.2.12. Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Ülke Geneline Daha Fazla Müzik Öğretmenini Kapsaması İçin Yapılması Gerekenler İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	165
5.2.13. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitiminde; İnternet Tabanlı Hizmet İçi Eğitimin Kullanılabilirliği İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	174
5.2.14. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Düzenlenmesi ile ilgili, Müzik Öğretmenlerinin Beklentilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	177
5.2.15. Hizmet İçi Eğitimin Hangi Zamanlarda Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	179
5.2.16. Hizmet İçi Eğitimin Hangi Sıklıkta Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	180
5.2.17. Hizmet İçi Eğitimin Nereelerde Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar	181
5.2.18. Hizmet İçi Eğitimin Kimlerden Alınabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar	183
5.2.19. Hizmet İçi Eğitimin Nasıl Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	184
5.3. Günümüzde Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının; Hangi Alan ve Konularda, Ne Derecede Dağılım Gösterdiğine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	187
5.3.1. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	188

5.3.2. Müzik Öğretmenlerinin “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	195
5.3.3. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	200
5.3.4. Müzik Öğretmenlerinin Belirttiği HİE İhtiyacı Duyulan Diğer Konulara İlişkin Bulgu ve Yorumlar	204
5.3.5. Müzik Öğretmenlerinin Öncelikli Olarak HİE İhtiyacı Hissettiği Müzik Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	207
5.3.6. Müzik Öğretmenlerinin Öncelikli Olarak HİE İhtiyacı Hissettiği Müzik Eğitiminde Teknoloji Konularına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	218
5.4. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Farklılık Gösterme Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar	228
5.5. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Mesleki Kıdemlerine Göre Farklılık Gösterme Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar	229
5.6. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Öğrenim Durumlarına” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	232
5.7. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Hizmet Öncesi Eğitim Aldıkları Yüksek Öğretim Kurumlarına” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	234
5.8. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Daha Önce HİE Programına Katılmış Olma Durumuna” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	236
5.9. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Görev Yapma Durumlarına” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	237
5.10. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Görev Yaptıkları Coğrafi Bölgelere” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	239

BÖLÜM 6	242
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	242
6.1. Sonuçlar	242
6.1.1. Türkiye’de 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Niceliğine İlişkin Sonuçlar	242
6.1.2. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	244
6.1.3. Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretim Elemanı Olarak Görev Yapmış Olan Müzik Eğitimcilerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	245
6.1.4. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Düzenlenmesi ile ilgili, Müzik Öğretmenlerinin Beklentilerine İlişkin Sonuçlar	249
6.1.5. Günümüzde Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının; Hangi Alan ve Konularda, Ne Derecede Dağılım Gösterdiğine İlişkin Sonuçlar	251
6.2. Öneriler	254
KAYNAKÇA	257
EKLER.....	269

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 4.3.1. İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksine Göre Gruplanması ve Bölgelere Göre Dağılımları.....	62
Tablo 4.3.2. Bölgelere Göre Örneklemi Oluşturan İller.....	63
Tablo 4.3.3. 361 Kişilik Örneklem Sayısına Göre Bölgelere Düşen Anket Sayısı.....	64
Tablo 4.3.4. Bölgelere ve İllere Göre Evren ve Örneklem Sayıları	67
Tablo 4.3.5. Örneklemi Oluşturan İllere Gönderilen Anket Sayıları ve Uygulama Yapılacak Okul Sayıları	69
Tablo 5.1.1.1 1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular	83
Tablo 5.1.2.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programları ve Katılan Öğretmen Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı	93
Tablo 5.1.4.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programlarının Konularına Göre Dağılımı	96
Tablo 5.1.5.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarına Katılan Kursiyerlerin Dağılımı.....	98
Tablo 5.1.6.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Düzenlendiği İllerin Sayısal Dağılımı	100
Tablo 5.1.7.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Sürelerine Göre Dağılımı.....	102
Tablo 5.2.1.1. Ankete Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE' ye Katılma Durumları	103
Tablo 5.2.1.2. Müzik Öğretmenlerinin HİE'ye Katılma Sıklığı.....	104
Tablo 5.2.1.3 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	105

Tablo 5.2.3.1. Öğretim Elemanlarının, Katıldıkları HİE Programlarına İlişkin Genel Bilgiler ve Dağılımları	112
Tablo 5.2.4.1. HİE Programlarının İçeriğinin Hazırlanmasında Öğretim Elemanlarından Yararlanılma Durumuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	114
Tablo 5.2.5.1. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumsuz Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Görüşlerin Dağılımı	118
Tablo 5.2.6.1. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumlu Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Görüşlerin Dağılımı	130
Tablo 5.2.7.1. HİE Programlarına Katılan Öğretmenlerin Program Süreci Sonundaki Bilgilenme Düzeylerine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı	135
Tablo 5.2.8.1. Öğretim Elemanlarının HİE Programları İle İlgili Görüş ve Önerilerinin MEB Tarafından Değerlendirilmesi Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı	139
Tablo 5.2.9.1. HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Karşı İsteklilikleri İle İlgili Olarak, Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı	143
Tablo 5.2.10.1. Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Daha Verimli Olması İçin Yapılması Gerekenlerle İlgili Olarak Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı	147
Tablo 5.2.11.1. Müzik Öğretmenlerine Verilecek Hizmet İçi Eğitimin Hangi Ölçütlere Göre Belirlenmesi Gerektiğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı	157
Tablo 5.2.12.1. Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Ülke Geneline Daha Fazla Müzik Öğretmenini Kapsaması İçin Yapılması Gerekenlere İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı.....	165
Tablo 5.2.13.1. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitiminde; İnternet Tabanlı Hizmet İçi Eğitimin Kullanılabilirliğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı	174
Tablo 5.2.15.1. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Hangi Zamanlarda Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı.....	179

Tablo 5.2.16.1. Hizmet İçi Eğitimin Hangi Sıklıkta Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı.....	180
Tablo 5.2.17.1. Hizmet İçi Eğitimin Nerelerde Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı.....	181
Tablo 5.2.18.1. Hizmet İçi Eğitimin Kimlerden Alınabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı.....	183
Tablo 5.2.19.1. Hizmet İçi Eğitimin Nasıl Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı	184
Tablo 5.3.1.1. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Dağılımlar.....	189
Tablo 5.3.2.1. Müzik Öğretmenlerinin “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Dağılımlar.....	195
Tablo 5.3.3.1. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Dağılımlar	200
Tablo 5.3.4.1. Müzik Öğretmenlerinin Belirttiği HİE İhtiyacı Duyulan Diğer Konuların Dağılımı	205
Tablo 5.3.5.1 Müzik Öğretim Yöntemleri İle İlgili Konularda Öncelikli Olarak Belirtilen HİE İhtiyaçları	208
Tablo 5.3.6.1 Müzik Eğitiminde Teknoloji İle İlgili Konularda Öncelikli Olarak Belirtilen HİE İhtiyaçları.....	219
Tablo 5.4.1. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin Cinsiyete Bağlı Farklılaşmasını Gösteren t-testi Sonuçları	228
Tablo 5.5.1. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları	229
Tablo 5.5.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları	230
Tablo 5.6.1. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Öğrenim Durumlarına” Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları.....	232

Tablo 5.6.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Öğrenim Durumlarına” Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları	232
Tablo 5.7.1. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Hizmet Öncesi Eğitim Aldıkları Yüksek Öğretim Kurumlarına” Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları.....	234
Tablo 5.7.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Hizmet Öncesi Eğitim Aldıkları Yüksek Öğretim Kurumlarına” Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları	235
Tablo 5.8.1. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Daha Önce HİE Programına Katılmış Olma Durumuna” Göre Değişimini Gösteren t-testi Sonuçları	236
Tablo 5.9.1. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Görev Yapma Durumlarına” Göre Değişimini Gösteren t-testi Sonuçları	238
Tablo 5.10.1. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Görev Yaptıkları Coğrafi Bölgelere” Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları.....	239
Tablo 5.10.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Görev Yaptıkları Coğrafi Bölgelere” Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları	240

ŞEKİLLER ve GRAFİKLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil : 4.1.1. Araştırma Kapsamındaki Veri Toplama Süreci	55
Şekil : 4.1.2. Araştırma Sürecinde İzlenen Aşamalar	56
Grafik 5.1.3.1. 1960-2006 Yılları Arasında 10’ar Yıllık Zaman Dilimlerine Göre Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programı Sayılarının Grafiksel Görünümü	95
Grafik 5.2.1.4 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine Yönelik Boyutları Yeterli Bulma Derecelerine İlişkin Grafiksel Görünüm	110
Grafik 5.3.1.2. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına Yönelik HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafiksel Görünümü	194
Grafik 5.3.2.2. Müzik Öğretmenlerinin “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” Konularına Yönelik HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafiksel Görünümü	199
Grafik 5.3.3.2. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına Yönelik HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafiksel Görünümü	203
Grafik 5.3.5.2. HİE İhtiyacı Duyulduğu Belirtilen İlk Üç Sıradaki Müzik Öğretim Yöntemlerinin Grafiksel Görünümü	214
Grafik 5.3.6.2. HİE İhtiyacı Duyulduğu Belirtilen İlk Üç Sıradaki Müzik Eğitiminde Teknolojiye İlişkin Konuların Grafiksel Görünümü	225

KISALTMALAR

AGSL	: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
Akt.	: Aktaran
EARGED	: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi
f	: Frekans
HİE	: Hizmet içi eğitim
HİED	: Hizmet İçi Eğitim Dairesi
KO	: Kareler Ortalaması
KT	: Kareler Toplamı
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
N	: Denek Sayısı
P	: Anlamlılık
S	: Standart Sapma
SPSS	: The Statistical Packet for The Social Sciences
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
$\bar{X}$	: Aritmetik ortalama

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu, problem cümlesi ve alt problemlerine yer verilmiştir. Araştırma ile ilgili sayıtlılar, sınırlılıklar belirtilmiş ve terimlerin tanımları yapılmıştır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler insan ve toplum hayatını sürekli olarak etkilemekte ve bilginin aktarılmasında daima güncellemeyi gerektirmektedir. İçinde yaşadığımız çağda insan hayatı bilimsel ve teknolojik gelişmelerle şekillenmekte, bilimsel araştırmalar sonucunda elde edilen buluşlar teknolojiye dönüştürülerek toplumun hizmetine sunulmaktadır. Değişme ve gelişme, çağımızın en belirgin özelliğidir. Bugün dünyanın neresinde olursanız olunuz gelişmelerin ve değişmelerin dışında kalmak mümkün değildir. Bir yerde meydana gelen herhangi bir sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik değişiklik ve gelişme başka bir yerde çok kısa zamanda etkisini göstermektedir (Aslangil, 1993)

Nitelikli insan gücünün gelişiminde eğitimin rolü tartışılmazdır. Adem'e (1992: 39) göre eğitim; ekonomik ve toplumsal kalkınmanın gerçekleşmesinde gerekli sayıda ve nitelikte insan gücünün yetiştirilmesini hedeflemektedir. Fransız kalkınma uzmanı Jean Fourestie'nin belirttiği gibi "Geri kalmış bir ülke, eğitimde de geri kalmış bir ülkedir" (Aktaran: Adem, 1992: 68). Bu bağlamda eğitim, kalkınmanın en önemli araçlarından birisidir. Nitelikli insan gücü de eğitim yoluyla yetiştirilebilir.

Schultz (1971:36), ülkelerin sahip oldukları üretken insan potansiyelini, örgün eğitim ve yaygın eğitimin yanı sıra işbaşındaki yetiştirmeler yoluyla geliştirebileceklerini belirtmiştir. Harbison (1964: 2), insan sermayesine yapılan yatırımların, ekonominin gelişmesinde etkili yatırımlar olduğunu savunmaktadır (Aktaran: Ünal, 1992:227). Açıkalın'a (1991: 2) göre, yeterlilik yönünden işin gereklerini karşılayamayan personel, kurumun amaçları ve etkinliği yönünden bir

engeldir. Hizmet içi eğitim bu genel durumu aşabilmek için en etkili süreçlerden biridir (Aktaran: Taymaz, 1997:3).

Bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişme ve değişimler nitelikli insan gücüne olan ihtiyacı zorunlu hâle getirmiştir. Mevcut bilgi birikiminin katlanarak arttığı günümüzde, bireylerin bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeleri izleyebilmesi, içinde yaşadığı toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik dokusunda meydana gelen değişme ve gelişmelere uyum sağlayabilmeleri ancak yaşam boyu eğitim görmeleri ile mümkün olabilir (Yalın, 2000: 9). Özellikle, içinde bulunduğumuz biyoteknoloji çağında, teknolojik gelişmelerin gerektirdiği, bilgi ve beceri seviyesi yükseldikçe, eğitimin geleneksel olan belirli sürelerle ve programlarla sınırlandırılması zorlaşmaktadır. Sürekli olarak bireyin bu değişikliklere kendini uyarlaması, değişen veya yenilenen eğitim koşullarını yerine getirmesi için yaşamını eğitim süreci içerisinde geçirmesi zorunlu hâle gelmiştir (Taymaz, 1997: 26).

Bilgi toplumunun en belirgin özelliği hızlı bilgi artışı, hızlı değişme ve hızlı gelişmedir. Bilgi çağında, bilgi üretimi için araştırmalar süratle devam etmektedir. 1980’lerde yapılan bazı araştırmalara göre bilgi öylesine süratli artmaktadır ki, dünyadaki bilgilerin her beş yılda bir ikiye katlandığı saptanmıştır. İçinde bulunduğumuz bilgi çağında bilgi süratle artarak beş yılda bir, ikiye katlandığından, bilgi toplumunda diplomaların geçerlik süresi beş yıllla sınırlandırılmıştır. (Toptan, 2000: 388). Bilginin böylesine süratli artması karşısında, bir kimsenin hizmet öncesinde aldığı eğitim üç beş yıl içinde yetersiz olmakta ve kişinin bu bilgilerle mesleğini gereği gibi yürütmesi zorlaşmaktadır. Bu nedenle eğitim alanında da her öğretmenin, eğitimle ilgili yayınlardan, internetten ve her türlü imkânlardan yararlanarak meslekle ilgili yenilikleri ve gelişmeleri takip edip, meslek hayatı boyunca bilgilerini yenileyerek kendini devamlı yetiştirmesi zorunludur. Bu zorunluluk, öğretmenin mesleki gelişiminde bireysel imkanları ile kendi kendilerini yetiştirmesini gerektirmektedir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin bağlı olduğu resmi kurumların da öğretmenlere meslek içinde eğitim imkanları sunması ve bütün öğretmenleri bu eğitim imkanlarından yararlandırması gerekmektedir.

Türkiye’de eğitimin asıl amacı, “Türk milletini modern dünyanın yapıcı, yaratıcı ve seçkin üyelerinden biri haline getirmek için bir taraftan Türk milletinin ve toplumunun refah seviyesini yükseltirken, diğer taraftan da millî birlik ve beraberlikteki ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimi desteklemek ve hızlandırmaktır” (M.E.B., 1994: 56). Bu amaca ulaşmak için öğretmen eğitimine son derece önem verilmesi gerekmektedir.

T.B.M.M.’nin “Öğretmen sorunları” ile ilgili meclis araştırma komisyonu raporunda; bir ülkede öğretmenler ve öğretmenlik mesleği yeterli niteliğe ulaşmadıkça, o ülkede en iyi eğitim sistemi ve en yüce eğitim amaçları bulunsa, öğretmenlere en ekonomik imkanlar da sağlansa, hedeflenen bilgi toplumuna ulaşamaz denilmektedir (Ataüenal,1993:121). Öğretmenler yeni bilgi ve becerilerle donatılmadıkça, toplumun çağımızdaki gelişme ve değişme uyumu gecikmekte, yapılan fiziki yatırımlar, ayrılan kaynaklarla belirlenen hedeflere ulaşılması içinden çıkılmaz bir hal almaktadır (Türk, 1999: 138-139).

Günümüzde okullardaki fiziki eğitim şartları, müfredatlar, ders araç gereçleri, okullar ve öğrenciler ile ilgili çevresel şartlar ne kadar iyileştirilirse iyileştirilsin, nitelikli ve bilgilerini sürekli güncelleştirebilen öğretmenler olmadan, yapılan değişikliklerin eğitim kalitesinde istenilen etkiyi yaratamadığı, bu durumun da özellikle ülkemizdeki eğitim sisteminin en büyük sorunlarından biri olduğu, eğitimciler tarafından kabul edilmektedir. Yapılan eğitim araştırmalarının bu soruna çözüm arayıcı nitelikte olması ve bilisel verilere dayanan somut öneriler getirmesi gerekmektedir.

1.1. Problem Durumu

Gelişen toplumlarda yeni bilgilerin ve ilerleyen teknolojinin hayata uygulanmasında hizmet öncesi eğitimin yetersiz kalması meslek gruplarında planlı ve sürekli bir hizmet içi eğitimin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu durum öğretmenlik mesleği için de geçerlidir. Öğretmenlerin bilgilerinin tazelenmesi, öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterliliklerinin körelmemesi ve motivasyonlarının

yükseltilmesi için hizmet içi yetiştirmeler büyük önem taşımaktadır. Zamanının çoğunu okulda geçiren öğretmen mesleki gelişimi için yeterli vakit, maddi koşullar, sosyal çevre bulamamasından dolayı mesleki gelişimini hizmet içi eğitim yoluyla karşılayabilmelidir. Bir öğretmenin meslek yaşantısında branşı ile ilgili güncel değişimleri, ilerlemeleri ve teknolojik gelişmeleri öğrenerek mesleki donanımına katabilmesi için meslek içerisinde eğitim imkanlarına sahip olması hizmet öncesi eğitim kadar önemlidir (Karagöz, 2006: 2). Günümüzde öğretmenlerin branşları konusundaki yeterliliklerinin yanında, teknoloji veya yeni yaklaşımları takip etmeleri ve kendilerini sürekli bir eğitime tâbi tutmalarının gerekli olduğu ve bu anlamda öğretmenlere Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yeterli ve etkili düzeyde hizmet içi eğitim imkanlarının sağlanması gerektiği, eğitim bilimi ve öğretmen yetiştirme alanında yapılan birçok araştırmada önerilmektedir.

Günümüzde öğretmenlik meslek dersleri kimi üniversitelerde 40-50, kimi üniversitelerde ise 100-200 kişilik amfilerde verilmeye çalışılarak, öğretmen adaylarının yeterince tanınamamasına neden olmaktadır. Bu durum, göreve yeni başlamış olan öğretmenin hangi donanımlara yeterli derecede sahip olduğunun tam olarak bilinmediğini ve meslekte iken kendisini geliştirme ihtiyacının olduğu sonucunu ortaya koymaktadır (Ataünal, 2003: 118).

Öğretmenlerin mesleklerini etkili bir şekilde yürütebilmelerinde, deneyim önemli olmakla birlikte tek başına yeterli değildir. Kendini geliştirmek isteyen öğretmenlerin, şahsî çabalarının meslekî gelişimi sağlamada her zaman yeterli olmadığı bilinmektedir (Richert, 1991: 176). Öğretmenlere görevlerini devam ettirirken, kendilerini geliştirme fırsatları sağlanması da ancak hizmet içi eğitimle mümkün olmaktadır. Ülkemizde öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerine son yıllarda çok daha fazla önem verilmektedir. Öğretmenler için çok daha fazla seçenek sunulmakta, il çapında düzenlenen HİE etkinlikleri sayesinde öğretmenler düzenlenen kurslara katılabilmektedir. Müzik öğretmenleri için düzenlenen HİE programlarının ise diğer branşlardaki HİE programlarına oranla yetersiz sayıda olduğu ve bu programların gerek planlanması, gerekse uygulanması aşamalarında verilen hizmet içi eğitimin verimliliğini düşüren birçok eksiklik ve aksaklığın olduğu

düşünülmektedir. Ayrıca müzik öğretmenlerinin güncel HİE ihtiyaçlarının, geniş katılımlı bir alan taraması ile bilimsel yöntemler kullanılarak tespit edilmesinin, bundan sonra müzik öğretmenleri için yapılacak olan HİE programlarının planlanması açısından büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Alan uzmanları ile yapılan görüşmeler ve yapılan belgesel kaynak taramaları sonucunda, bu konuya ilişkin geniş kapsamlı herhangi bir araştırmanın bulunmaması müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimi ve öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını konu alan geniş kapsamlı araştırmalar yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bütün bu nedenlerden dolayı, Türkiye’de müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi ile ilgili olarak yapılacak araştırmaların önemi artmaktadır. Yeni öğretim programlarının tanıtılması, öğretmenlere yeni beceriler kazandırılması vb. çalışmalar HİE etkinlikleri sayesinde olmaktadır. Zaten bir eğitim reformu, öğretmenlerin yeni rollerini aktif olarak ve doğru bir şekilde yerine getirmeleriyle ancak başarılı olabilir. Bu yeni roller de en iyi HİE kurslarıyla öğretmen kadrolarına kazandırılabilir.

Müzik öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonucunda; müzik öğretmenliği lisans programlarında “Eğitim Programları” kavram ve uygulamalarına yeteri kadar ağırlık verilmemesinden dolayı ve mesleki yaşamlarında gereken hizmet içi çalışmaların yapılmamasından dolayı, öğretmenlerin öğretim programlarını anlamakta ve çözümlemekte güçlük çektikleri, kavramlardan korktukları ve programları uygularken de sıkıntılar yaşadıkları görülmektedir (Canbay, 2007: 148).

Geçmişte, birçok ülkede önemli ölçüde başarılı olmuş öğretim programlarının, ülkemizde başarısızlık sonucu uygulamadan kaldırılmasının bir sebebi de, bu programları uygulama konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmayan öğretmenlerdir (Ayas vd., 1993: 438). Öyleyse öğretmenlerin hizmet içinde eğitilmesine ve mesleki açıdan geliştirilmesine gereken önem verilmelidir. Ülkemizin eğitim alanında yürüttüğü geliştirme çalışmalarının yeniden başarısızlığa uğramaması için HİE etkinliklerine ağırlık verilmeli ve öğretmenlerin meslekî bilgi ve becerileri, çağın gereklerine göre sürekli geliştirilmelidir (Tekin ve Ayas, 2005: 2). Bu kapsamda; müzik öğretmenlerinin de öncelikli HİE ihtiyaçlarının belirlenmesi

ve mümkün olan en kapsamlı, etkin ve nitelikli şekilde HİE imkanlarına kavuşturulmaları gerekmektedir.

Bu tespitlerden hareketle;

“Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi Ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi” başlıklı bu çalışma, Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin nicelik ve nitelik açısından ne derece yeterli olduğunu araştırmak, öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, bu ihtiyaçların öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre ne tür farklılıklar gösterdiğini tespit etmek ve mevcut durumu betimleyerek çözüm önerileri getirmek amacı ile gerçekleştirilmiştir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Problem durumu bölümünde tartışılan temel sorunlardan hareketle araştırmanın problem cümlesi aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimin durumu ve müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları nedir?

1.1.2. Alt Problemler

Araştırmanın problem cümlesinden hareketle, araştırma probleminin ayrıntılarına yönelik oluşturulan ve araştırmada cevap aranan alt problemler aşağıdadır:

1. Türkiye’de 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının niceliği nedir?

2. Türkiye’de 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının;
 - a. Hizmet içi eğitim programlarına kursiyer olarak katılan müzik öğretmenlerine göre,
 - b. Hizmet içi eğitim programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimcilerine göre niteliği nedir?
3. 2006-2007 öğretim yılında Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları;
 - a. Alan ve alan eğitimine ilişkin konularda,
 - b. Öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin konularda,
 - c. Genel kültüre ilişkin konularda nasıl bir dağılım göstermektedir?
 - d. Müzik öğretim yöntemleri ile ilgili konularda öncelik sıralamasına göre nelerdir?
 - e. Müzik eğitiminde teknolojiye ilişkin konularda öncelik sıralamasına göre nelerdir?
4. Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, müzik öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
5. Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir?
6. Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, öğrenim durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
7. Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, hizmet öncesi eğitim aldıkları (mezun oldukları) yüksek öğretim kurumlarına göre farklılık göstermekte midir?
8. Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, daha önce HİE programına katılmış olma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

9. Türkiye’deki müzik ğretmenlerinin hizmet içi eēitim ihtiyaçları, ilköēretim ve ortaēretim okullarında görev yapma durumlarına göre deēiřmekte midir?
10. Türkiye’deki müzik ğretmenlerinin hizmet içi eēitim ihtiyaçları, görev yaptıkları coērafi bölgelere göre farklılık göstermekte midir?

1.2. Amaç

Türkiye’de müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eēitim programlarının, geçmişten bu güne incelenerek nicelik ve nitelik açısından mevcut durumun tespit edilmesi, Millî Eēitim Bakanlıēı’na baēlı ilköēretim ve orta ēretim okullarında görev yapan müzik ğretmenlerinin günümüzdeki hizmet içi eēitim ihtiyaçlarının hangi alan ve konularda ne düzeyde yoēunlařtıēı ve bu ihtiyaçların öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre ne tür farklılıklar gsterdiēinin belirlenmesi, bu araştırmadan elde edilen verilerden yararlanarak, müzik ğretmenlerinin hizmet içinde yetiştirilmelerine katkı saēlanması ve Türkiye’de müzik eēitiminin gelişmesi ve müzik ğretmenlerinin niteliklerinin arttırılması, araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

1.3. nem

Sanat eēitimi içerisinde müzik eēitimi, bireylerin gelişmesinde hiç şüphesiz önemli bir yere sahiptir. Duyan, düşünen, doēayı, ülkesini ve insanları seven, kendisini yalnızca bugün için deēil, yarın için de hazırlayan, çevresine ve topluma karşı sorumluluk duyan bireylerin yetişmesi için aēımızda sanat eēitimine her zamankinden daha çok ihtiyaç vardır (MEB. , 1998-2487:3).

Sanat eēitiminin müzik boyutunda ērencilere eēitim ve ēretim hizmeti vermekle yükümlü olan müzik ğretmenlerinin hizmet öncesi eēitimi kadar hizmet içinde eēitimleri de büyük önem taşımaktadır.

Müzik öğretmenliği kendine özgü bir meslektir. Müzik öğretmenliği eğitimi, bu mesleğe yönelen veya yöneltlen bireyleri müzik alanında öğretmenleştirme sürecidir. Bu süreç genel olarak müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği yeterlikler üzerinde odaklanır. Bunlara müzik öğretmenliği yeterlikleri denir. Bu bakımdan müzik öğretmenliği eğitimi, müzik öğretmenliği yeterliklerini kazandırma ve geliştirme sürecidir. Müzik öğretmenliği eğitiminin amacı, öğretmen adaylarına bu yeterlikleri kazandırmak ve kazanılan yeterlikleri geliştirmektir (Uçan, 1997: 98). Müzik öğretmenlerinin kazandığı yeterlikler, mesleklerini icra ederken zaman içinde aşınır, yıpranır ve güncelliğini yitirir. Bilgi toplumlarında özellikle eğitim alanında değişen ve sürekli gelişen bilgiler, kuramlar, uygulamalar, beceriler öğretmen yeterliklerine de yansımaktadır. Değişen ve gelişen mesleki yeterlikler müzik öğretmenlerine hizmet içi eğitimle aktarılabilir. Müzik öğretmenleri için hizmet içi eğitimle aktarılabilir.

Müzik öğretmenliği yeterlikleri, genel olarak hizmet öncesi eğitimle kazandırılır, hizmet içi eğitimle geliştirilir. Bu süreç belli ortamlarda belli düzenlemeler çerçevesinde yürütülen belli programlarla gerçekleştirilir. Müzik öğretmenliği yeterliklerinin, hizmet öncesi eğitim programlarıyla da öğretmen adaylarına kazandırılabilmesi ve hizmet içi eğitim programlarıyla öğretmenlerde geliştirilebilmesi için önceden bilinmesi gerekir. Bu yeterliklerin önceden bilinebilmesi için ise daha önceden belirlenmiş olması gerekir. Bu nedenledir ki müzik öğretmenliği yeterliklerinin belirlenmesi ve müzik öğretmeni yetiştirenler ve yetişenler ile istihdam edenler tarafından bilinmesi her zaman büyük önem taşır. Söz konusu yeterlikler, son yıllarda ve özellikle günümüzde üzerinde en çok durulan ve çalışılan başlıca konulardan birini oluşturmaktadır (Uçan, 2006: 68-92).

Hizmet öncesi alınan eğitim, zamana karşı her ne kadar direnç gösterse de gelişmeler ve ilerlemeler karşısında bir süre sonra etkinliğini yitirmektedir. Bu nedenle hizmet içi eğitime ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir. Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmi okullarda çalışan öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda planlanacak olan hizmet içi eğitim programlarının uygulanması, hiç şüphesiz Millî Eğitim Bakanlığı’nın görevleri arasında yer alır. Hizmet içi eğitim ile ilgili çalışmalar incelendiğinde,

müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını çok boyutlu ve kapsamlı şekilde belirlemeye yönelik çalışmaların eksikliği dikkat çekmektedir.

Eğitimin her safhasında olduğu gibi hizmet içi eğitimin gerçekleştirilmesinde de öncelikle iyi bir planlamaya ihtiyaç vardır. Hizmet içi eğitimde planlamanın ilk aşaması hizmet içi eğitim ihtiyacının belirlenmesidir.

Bu araştırma:

1. Bu güne kadar müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenmiş olan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin nicelik ve nitelik yönünden incelenerek mevcut durumun ortaya konulması,
2. Türkiye genelinde görev yapan müzik öğretmenlerinin günümüzdeki hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi,
3. Müzik öğretmenlerine yönelik planlanacak olan hizmet içi eğitim etkinliklerinin içeriğini ve kapsamını belirlemede kaynak ve bilimsel veri oluşturması,
4. Genelde öğretmenlerin, özelde ise müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi ile ilgili yapılacak araştırmalara kaynak teşkil etmesi bakımından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırma:

1. Araştırma için belirlenen nicel ve nitel betimsel yöntemin problemin çözümü için uygun olduğu,
2. Kullanılacak veri toplama araçlarının araştırma problemi ve alt problemlerinin çözümüne uygun, geçerli ve güvenilir olduğu,
3. Örneklem grubunun evreni temsil ettiği,

4. Yazılı ve sözlü kaynaklardan elde edilen verilerin yeterli ve güvenilir olduğu,
5. Ankete katılan örneklem grubunun anket sorularını içtenlikle ve gerçeği yansıtacak biçimde cevapladığı,
6. Araştırmada görüşlerine başvurulmuş uzman kişilerin görüşlerinin gerçek durumu objektif şekilde yansıttığı,

temel sayıtlarına dayanmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma:

1. 1960 yılından 2006 yılına kadar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik yapılmış olan ve Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın Türkiye genelindeki müzik branş öğretmenlerini kapsayan hizmet içi eğitim faaliyetleri ile,
2. Müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimcileri ile,
3. Türkiye genelinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim ve orta öğretim okullarında kadrolu olarak görev yapan müzik branş öğretmenlerinin oluşturduğu evren içerisinde çekilen örneklem grubu ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Hizmet Öncesi Eğitim: Göreve veya memurluğa girilmeden önce, genel öğrenim kurumlarında verilen genel formasyon ve genel kültür kazandırıcı tüm etkinliklerin yer aldığı eğitim aşamasıdır.

Hizmet İçi Eğitim: Mesleğin gerektirdiği yeterlikleri hizmet öncesinde aldığı eğitim ile karşılamakta güçlük çeken, yeni teknolojileri öğrenme, kendini geliştirme ihtiyacı duyan iş görenin iş başında aldığı eğitimdir (Taymaz, 1997: 4).

Hizmet İçi Eğitim Programları: Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen kurs, seminer vb. eğitim etkinliklerinin tümü.

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın konusuna ve problemine ilişkin kuramsal çerçeveyi oluşturan kuramlar açıklanmaktadır.

2.1. Yaşam Boyu Eğitim

Mesleğe girdiği andan başlayarak öğrenimi sırasında öğrendiği bilgilerin yetersiz olduğunu, ya da çalıştığı alanla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığını veya öğrenimi sırasında edindiği bilgilerin ve becerilerin meslek yaşamında hızla değiştiğini ve geliştiğini gören meslek sahipleri, yaşam boyu, sürekli bir eğitime ihtiyaç duymaktadırlar.

Yüzyılımızdaki hızlı gelişmeler bir yandan var olan bilgilerin bir kısmını geçersiz hale getirirken, diğer yandan bilinmeyen pek çok şeyi açığa kavuşturmaktadır. Dünyamızdaki otomasyon iletişim araçları, bilgisayarlar, uluslar arası ilişkiler, yeni buluşlar, fen ve teknik alanlardaki ilerlemeler gibi faktörler, kişileri bu dinamizme ayak uydurmaya zorlamaktadır. Bu hızlı gelişmelere ayak uydurmanın en etkin ve temel aracı şüphesiz eğitimidir (Kanlı, 2001:31).

“Sürekli Eğitim”, “Devamlı Eğitim” veya “Yaşam Boyu Eğitim” kavramları, çağdaş eğitimim temel ilkelerinden biri olup, önemi her geçen gün artmaktadır. Büyük bir ivme göstererek hızla ilerleyen teknolojiye ayak uydurabilmek için bütün dünyada, devamlı eğitim, yaşam boyu eğitim deyimleri ile belirtilen üniversite sonrası eğitim, her alan için giderek artan bir hızla kurumsallaşmaktadır. Bugün özellikle gelişmiş ülkelerde sürekli eğitimden yararlanan üniversite mezunlarının sayısı, neredeyse üniversitelerde kayıtlı öğrencilerin sayısına yaklaşmıştır.

“Günümüzde bir slogan haline gelen yaşam boyu eğitim, eğitim sözcüğünün kapsamında esasen vardır. Yeni olan, eğitimin yaşam boyu sürmesi değil, fakat çağımızda böyle bir gereksinimin duyulması ve eğitimin yaşam boyu sürmesi için kurumsallaşmadır”(Varış, 1998:7).

Toplumun hızlı teknolojik gelişmelere yabancılaşmaması, sürekli eğitimle yani yaşam boyu eğitimle sağlanabilir. Yaşam boyu eğitimin ne kadar dışında kalınmaya çalışılırsa çalışılsın, çevre koşulları, yaşam koşulları değiştikçe, bireye eğitimi dayatmaktadır. Yaşam boyu eğitimin en önemli aşamalarından biri de mesleki eğitimidir. Birey için aldığı okul eğitimi, mesleğini geliştirmesi için yeterli değildir. Gerek hizmet öncesi eğitim eksiklikleri gerek yaşanan teknolojik değişiklikler, bireyin işini gereğiyle yapmasına engeldir (Arslan, 2000:32). Öğrenilen bilgi o kadar çabuk eskimektedir ki okulda öğrenilen bilgi mezun olduktan sonra yenilenmezse geçerliliğini çok çabuk yitirmektedir.

21. yüzyılın çağdaş eğitim anlayışında önemli bir yeri olan sürekli eğitimin, öğretmenlerimizin yetiştirilmesinde önemli bir etkiye sahip olduğu unutulmamalıdır. Sürekli eğitimin en önemli safhalarından birini de hiç şüphesiz ki; hizmet içi eğitim oluşturmaktadır. Hizmet içi eğitim iş gören kişinin mesleki yaşamı içerisinde mesleki açıdan yeni davranışları kazanması sürecidir.

2.2. Hizmet İçi Eğitim

Hizmet içi eğitim kavramı kurumdan kuruma içerik olarak değişiklik gösterse de temel hedefi; bireyi iş yaşamı boyunca yenilemek, kaliteyi arttırmaktır. Hizmet içi eğitim kavramı farklı tanımlarla karşımıza çıkmaktadır.

Taymaz (1997:4) hizmet içi eğitimi; özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin, görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitim şeklinde tanımlarken, Tezcan (1992:13) hizmet içi eğitimin; belli bir kurumda görevli kişilere, kısa süreli olarak bilgi vermek için yapılan, kişilerin hizmetteki verimlilik ve etkinliklerinin araştırılmasına, gelişmeye yol açan bilgi,

beceri ve anlayışlarının zenginleştirilmesine yönelik bir eğitim olarak tanımlamaktadır.

Hizmet içi eğitime yönelik diğer bazı tanımlamalar:

- Kişinin hizmette bulunduğu sürece gördüğü eğitimidir (Küçükahmet, 1999:3)
- Kişilerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimidir (Türk Dil Kurumu, 1974:86).
- Belli bir göreve atanan kişiler, işe başladıkları günden emekli oluncaya kadar mesleklerinin gerisinde kalmamak ve etkin bir hizmet sağlamak için sürekli eğitim görmek zorundadır. Kişilerin göreve başladıkları günden emekli oluncaya kadar geçen zaman içinde sürekli olarak eğitilmeleri “Hizmet içi eğitim” kapsamına girmektedir (Özyürek, 1981:13).

Yukarıda verilen hizmet içi eğitim tanımlarında ortak olan noktaları şu şekilde özetlenebilir:

- Hizmet içi eğitim, belli bir kuruma dahil çalışmalara yönelik bir faaliyettir.
- Hizmet içi eğitim, çalışanların bilgi beceri ve tutumlarını hem dahil olduğu kurum hem de kendi yararları doğrultusunda geliştirmelerine yardımcı olabilmeyi hedefler.
- Hizmet içi eğitim, kişinin eksik yönlerini tamamlamayı, yeniliklere uyumu kolaylaştırmayı veya onu daha ileri seviyeye taşımayı amaçlar.

2.3. Hizmet İçi Eğitimin Genel Amaçları

Planlı yapılacak tüm etkinlikler için amaçların önceden saptanmış olması zorunludur. Hizmet içi eğitim etkinlikleri planlanırken önce genel amaçlar saptanır.

Hizmet içi eğitimin amaçları çok sayıda olmasına karşın genel olarak üç maddede özetlenebilir:

1. Personelin yapmakta olduğu işin daha iyi yapılmasını sağlamak için gerekli bilgi ve yeteneği kazandırmak ve geliştirmek.
2. Personele daha üst görevlere geçebilecek yeterliliği kazandırmak.
3. Personelin çalışmakta oldukları teşkilat ve yapmakta oldukları işe karşı davranışlarını olumlu yönde değiştirmek. (Taymaz, 1997:6).

2.4. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği

İnsan yaşamını etkileyen ögeler, çağın getirdiği ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmelerle birlikte her gün artış göstermektedir. Bireyin yaşadığı topluma uyum sağlayabilmesi için, öğretim kurumlarında kazandığı bilgi ve beceriler uzun vadede yeterli olmamaktadır. Ayrıca kurumların yapı ve işlevlerindeki sürekli değişimler de çalışan bireylerin işleriyle ilgili bilgilerinin eskimesine ve yetersizleşmesine neden olmaktadır (Gümüşeli, 1986: 11). Bu durum iş görenlerin hizmet içinde eğitilmelerini gerekli kılmaktadır. Bu gerekliliği üç maddede özetlemek mümkündür:

1. Kişilerin gördükleri eğitim yaptıkları hizmetle ilgili değildir. Bu gibi kimselerin kendilerinden beklenen hizmeti yerine getirebilmeleri, bir hizmet içi eğitimden geçmelerine bağlıdır.
2. Kişi hizmet öncesi eğitimini gördüğü bir alanda hizmet vermektedir. Ancak aldığı eğitim, yaptığı hizmeti nitelikli yapmasına yetmemektedir. Bu durumda eksikliklerini gidereceği bir hizmet içi eğitimden geçmesine ihtiyaç vardır.
3. Kişi yaptığı işle ilgili yeterli bir eğitim görmüştür. Alınan eğitim gün geçtikçe eskimektedir. Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler yeni bilgi ve araçların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu durumda da işgörenlerin gelişmelerden

haberdar edilip kendilerini yenileme imkanı vermek gerekir. Bu da hizmet içi eğitimle mümkündür. (Küçükahmet, 1992: 3).

2.5. Hizmet İçi Eğitimin Özellik ve İlkeleri

Tüm hizmet içi eğitimlerde şu özellikler bulunmaktadır:

1. Hizmet içi eğitimin amaçlarıyla kurumun amaç ve politikaları uyum içindedir.
2. Hizmet içi eğitim, ihtiyaç duyulduğunda planlanarak ilgili personelin kısa sürede eğitilmesini sağlar.
3. Hizmet içi eğitime katılacak personel yaş, öğrenimlerinin alanı ve düzeyi çalışma süreleri bakımından durumlarda olan yetişkinlerdir. Bu nedenle hizmet içi eğitim, yetişkin eğitiminin özelliklerini de taşır.
4. Hizmet içi eğitim personelin çalışma alanına yönelik olduğundan, genel olarak uygulamalı ve görev başında yapılır.
5. Hizmet içi eğitime katılan personelin özellikleri, konuların uygulamalı işlenmesi durumu göz önünde bulundurularak küçük ve homojen gruplar oluşturulur.
6. Hizmet içi eğitim, personelin görevini istenilen biçimde gerçekleştirilmesi ve başarılı olmasını amaçladığından meslek eğitimi niteliği taşır.
7. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi ve programların geliştirilmesi için, eğitime katılan tüm grupların görüşlerinden yararlanılır (Gümüseli, 1986: 23).

Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı, ülke düzeyinde hizmet içi eğitime yön veren ilkeler ve önlemleri, eğitim faaliyetlerinin niteliğini, eğitim görececek personel gruplarına uygulanacak hizmet içi eğitim programlarının uygulamasına ilişkin esasları düzenlemiştir. (Resmi Gazete, 19 Ekim 1983, sayı, 18196).

Hizmet içi eğitimin kendine özgü nitelikleri olması nedeniyle ilkelerinin açıklanması gerekmektedir. İlke, sistemin işleyişine yön veren teorinin bir parçası, belirli bir alanda yapılacak çalışmalara, değerlendirmelere ve gelişmelere yol gösteren bir dayanak niteliğindedir (Alkan, 1973:83). Hizmet içi eğitim etkinliklerinde aşağıda belirtilen ilkelerin dikkate alınması gerekir:

1. Hizmet içi eğitimin amaçları saptanıp planları hazırlanırken, kurumun politika ve amaçlarına uygunluğuna önem verilir.
2. Hizmet içi eğitim programları, personelin özellikleri dikkate alınarak hazırlanılır.
3. Hizmet içi eğitim programları, katılan personelin psikolojik ve sosyolojik gereksinimlerini, iş yaşamındaki sorunlarını ve beklentilerini karşılayacak şekilde geliştirilir.
4. Hizmet içi eğitim programları, personelin gerekli duyduğu davranış değişikliğini sağlamalı ve yeni davranışlar kazandıracak nitelikte olmalı.
5. Öğretim programı, katılan personeli hizmet içi eğitimin gerekliliğine inandıracak şekilde ve kısa sürede uygulanır.
6. Öğretim programları, kurumun her kademesinde çalışan personelin yetiştirilmesi amacıyla, birey ve birimlerin işbirliğini sağlayacak şekilde düzenlenir.
7. Hizmet içi eğitimde uygulanacak öğretim yöntemi ve kullanılacak araç, gereç personelin ve kurumun durumu dikkate alınarak saptanır.
8. Hizmet içi eğitim programlarının uygulanması sırasında ve program sonunda ölçme- değerlendirme yapılır, sonuçlar yorumlanır. Elde edilen sonuçlar sistemin geliştirilmesinde kullanılır (Taymaz, 1992: 12).

2.6. Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Saptanması

Eğitim ihtiyacı; bir hizmet veya işte çalışan personel tarafından, işin veya hizmetin yerine getirilmesinde gerekli olan bilgi, beceri ve davranışlar bakımından duyulan eksiklik ve gerekliliktir. Yani hizmet içi eğitim ihtiyacı, bireyin karşılaştığı sorunları çözerek amaca ulaşmasını sağlamada eksiklik ve gerekliliğini duyduğu bilgi, beceri ve davranışlar yada personelin kendi rolünü oynayabilmesi için noksanlığını duyduğu yeterliklerdir (Taymaz, 1992: 25)

Hizmet içi eğitim ihtiyacını saptama işlemi, programlı bir hizmet içi eğitim çalışmasının ilk aşamasını oluşturur. Çünkü bir kurumda hizmet içi eğitim programları, saptanan ihtiyaçları karşılamak üzere hazırlanır ve uygulanır.

Yeterlikleri geliştirilmesi istenen personelin hizmet içi eğitim ihtiyacı, yapmakta olduğu işin gerektirdiği yeterlikler ile sahip olduğu yeterlikler arasındaki farkın belirlenmesi ile tespit edilir. Bu durum aşağıdaki gibi formüle edilebilir.

$$\begin{array}{|c|} \hline \textit{İşin} \\ \textit{gerektirdiği} \\ \textit{yeterlilikler} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \textit{Personelin} \\ \textit{sahip olduğu} \\ \textit{yeterlilikler} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \textit{Personeler} \\ \textit{kazandırılma} \\ \textit{sı gereken} \\ \textit{yeterlilikler} \\ \hline \end{array}$$

Hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının tespitinde kullanılan başlıca teknikler şu şekilde sıralanabilir;

- Kayıt ve raporların incelenmesi.
- Grup toplantılarının düzenlenmesi.
- Görüşme (mülakat) yapılması.
- Anket uygulanması.
- Gözlem yapılması (Jones, 1985:14).

2.7. Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim

Her alandaki bilgi birikiminin çok hızlı artış gösterdiği günümüzde, öğretme-öğrenme süreçleriyle ilgili araştırma sonuçlarının ışığında oluşan bilgiler her gün literatüre eklenmektedir. Bu artış, öğretmenlerin bilgi ve becerilerinin zaman içinde çağın gerisinde kalmasına sebep olmakta; öğretmenlerin mesleklerinde gündemi yakalayıp daha verimli olabilmeleri için hizmet içi eğitime (HİE) tâbi tutulmaları gerekmektedir.

Çağımızda dünya nüfusu ile birlikte okul çağı nüfusu da artmış, eğitime olan gereksinim büyük boyutlara ulaşmış, çağın getirdiği gelişmeler öğretmenlik mesleğini de etkilemiştir. Bu nedenle yeterli sayıda ve nitelikte öğretmen yetiştirilmesinin yanı sıra, görev başındaki öğretmenlerin hizmet içinde, çağın gelişmelerine uygun bilgi ve beceriler ile donatılmalarının gerekliliği ortaya çıkmıştır (Tanyel, 1999:17).

Ülkelerin gereksinimi olan nicelikte ve nitelikte insan gücünü eğitime ve yetiştirme sorumluluğunu yüklenen öğretmenlerin eğitim kurumlarında daha verimli çalışmaları, çağın gerektirdiği teknolojik gelişmelere uygun öğretme ve eğitime süreçlerini sürdürebilmeleri için kısa veya uzun süreli eğitim görmeleri ve mesleklerinde yetkinleşmeleri gerekmektedir (Üstüner vd., 2000, Aktaran: Azar ve Karaali, 2004). Günümüz öğretmenlerinin etkililik, verimlilik ve kalite bağlamında en önemli endişesi, bilgi ve teknolojinin baş döndürücü bir hızla akmasına dayalı gelişim ve değişimlere uyum sağlamada yaşadıkları zorluklardır (Ayaokur, 1998). Eğitimin her zaman önemli olduğu ve hatta 21. yüzyılda daha da önem kazandığını düşünürsek, öğretmenler, topluma ve topluma yön verecek bireyleri yetiştirme görevini üstlenen, eğitim sürecinin önemli üyeleridir. Öğretmenler, bu son derece önemli görevi; toplumu bilinçli, sorumlu ve aynı zamanda beden, zihin, ahlak ve duygu bakımından dengeli, yeni nesiller yetiştirmekle yerine getirebilir (Kanlı, Yağbasan, 2002). Bu bağlamda, öğretmenlerinin devamlı olarak kendini yenilemeleri, yetiştirmeleri kısacası profesyonel bir öğretmen kimliği kazanmaları gerekir (Erdem vd., 2002; Azar ve Çepni, 1999). Öğretmenlerin niteliklerinin gelişmesi ve profesyonel bir kimlik kazanmaları sadece hizmet öncesi eğitim ile

değil hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim süreçlerinin bütünleşmesi ile mümkün olabilir (Saban, 2000).

Öğretmen olmaya hak kazanan aday öğretmenler, çeşitli bilgi ve becerileri kazanmış olarak öğretmenlik mesleğine başlamaktadır. Hizmet öncesi öğrenimleri sırasında öğrendiklerini uygulamaya çalışan öğretmenlerin mevcut bilgi birikimleri bir süre sonra yeterliliğini kaybetmektedir. Öğretmen nitelikleri çerçevesinde kendini yenileme ve geliştirme becerisi önde gelen kazanımlar arasında olmakla beraber, öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerinde şahsi çabalarının her zaman yeterli olmadığı düşünüldüğünde, işbaşındaki öğretmenlere görevlerini devam ettirirken kendilerini geliştirme fırsatları sağlanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin görevlerini devam ettirirken kendilerini yenilemelerini sağlamayı amaçlayan hizmet içi eğitim(HİE) etkinlikleri eğitim sistemlerinde yerini almıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen istihdamında üstlendiği rol, sadece hizmet öncesi eğitimle öğretmenliğin gerektirdiği niteliklere sahip elemanların yetiştirilip, hizmete başlatılması ile sınırlı değildir. Ayrıca, hizmet içi eğitim (HİE) yoluyla öğretmenlerin göreve başladıkları okula uyumlarının sağlanması, kalite için okul içinde işbirliği; kurum içerisinde rekabet ortamının oluşturulması, eğitimde bütünlüğün sağlanması ve göreve henüz başlayan öğretmenlere iletişim ve teknik becerilerin kazandırılması sağlanmalıdır (Bağcı ve Şimşek, 2003).

Cherubini, Zambelli ve Boscolo (2002) tarafından yapılan bir çalışmada, öğretmenlerin profesyonel gelişimlerini sağlamaya yönelik olarak oluşturulan araştırma gruplarından ve bu grupların çalışmalarından söz edilmektedir. Bu çalışmada vurgulanan noktalardan biri, öğretmenlerin sürekli olarak aktif bir şekilde düşünme ve planlama yolları oluşturan ve mesleki deneyimlerinin verdiği tecrübeyle mesleklerini yürütmede değişiklikler yapan kişiler oldukları; yeni ve daha etkili öğretme-öğrenme yaklaşımlarını uygulama konusunda cesaretlendirildikleri sürece bunu daha kolay başaracaklarıdır. HİE sayesinde, öğretmenler çağın gereklerine uygun bilgi ve becerileri kazanabilirler, yeni öğretim programlarını ve eğitim sisteminde meydana gelen değişiklikleri doğru bir şekilde uygulayabilirler. Bir

eğitim reformu ancak öğretmenlerin yeni rollerini aktif olarak ve doğru bir şekilde yerine getirdiklerinde başarılı olabilir (Anderson, R.D.,1996). Geçmişte, bir çok ülkede önemli ölçüde başarılı olmuş öğretim programlarının, ülkemizde başarısızlık sonucu uygulamadan kaldırılmasının bir sebebi de ,bu programları uygulama konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmayan öğretmenlerdir. (Ayas, Çepni ve Akdeniz, 1993).

HİE etkinliklerinin belirlenmesinde esas nokta, öğretmenlerin yetersiz oldukları noktaları tespit etmek, kendi mesleki gelişimlerini sağlama konusunda öğretmenlerin görüşlerini almak ve bu çerçevede bir program oluşturmak olmalıdır (O' Sullivan , 2001) . Zaten HİE programlarının etkili olabilmesi için öğretmenlerin ihtiyaçlarının belirlenmesi öncelikle gereklidir (Ruba, 1985).

Ryan (1987, Aktaran: Hickox ve Musella, 1992) hizmet içi eğitim etkinlikleri ve benzeri mesleki gelişim çalışmalarını öğretmenler için ya da öğretmenler tarafından eğitim hedeflerinin etkili ve verimli olarak planlanması ve gerçekleştirilmesi sürecinde destek sağlamak amacıyla hazırlanmış etkinlikler olarak tanımlamaktadır. Guskey de (1986, Aktaran: Hickox ve Musella, 1992) hizmet içi eğitim ve benzer çalışmaları, öğretmenlerin tutum ve düşüncelerinde, sınıf içi etkinliklerinde ve öğrenci kazanımlarında hedeflenen değişikliklerin gerçekleştirilmesi için takip edilen bir yaklaşım olarak tanımlamaktadır.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinin ve benzeri mesleki gelişim çalışmalarının merkezde alınan kararların hemen ardından çok sayıda öğretmenin zorunlu olarak katıldığı, aktarılan teorik bilginin katılımcılar tarafından başarıyla uygulanmasının beklendiği geleneksel yaklaşımdan uzaklaşarak öğretmenlerin görüş, düşünce ve deneyimlerinin temel alınarak bireyselleştirilmesi gereği savunulan günümüzde öğretmenlerin mesleki etkileşimlerinin ve bu süreçte okul yöneticilerinin rolünün önemi pek çok araştırmacı tarafından ayrıca vurgulanmaktadır. Clement ve Vandenberghe (2000, Aktaran: Öztürk Akar, 2005:5) okul yöneticilerinin öğretmenlerin yenileşme çalışmalarında yer almalarını desteklemelerinin ve öğretmenlerin mesleki girişimlerini ve bağlılıklarını ödüllendirmelerinin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine olan olumlu etkilerini rapor etmektedir.

Geleneksel hizmet içi eğitim kurslarının öğretmenlerin mevcut ihtiyaçlarını karşılamak konusundaki yetersizliği ülkemizde yapılan sınırlı araştırmada da belirlenmiştir.

Çalışmaların öğrenme gereksinmelerine dayalı olarak geliştirilmeyen hizmet içi eğitim programlarının etkili olması beklenemez. Programın bu aşaması gerçekleştirilmeden diğer aşamalara geçilmesi, kaçınılmaz olarak programın başarısız olarak sonuçlanmasına neden olur (Ünal, 2001, Aktaran: Miser vd. 2006:20).

Hizmet içi eğitim etkinlikleri ve benzeri mesleki gelişim çalışmalarıyla ilgili yeni yaklaşımlar konuyla ilgili bilimsel araştırmalar yapılması gerektiğini böylece uzun vadede eğitimde hedeflenen yeniliklerin başarıyla uygulanabileceğini ve öğretmenlerin sınıf içi öğretim davranışlarında istenilen değişikliklerin gözlemlenebileceğini de savunmaktadır (Hofstein ve Lunetto, 2003).

Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinlikleri ve benzeri mesleki gelişim çalışmalarıyla ilgili görüş ve düşüncelerinin, katılımı ile ilgili tutum ve beklentilerinin incelenmesi gerektiği belirtilmektedir. Böylece hazırlanacak etkinliklerin öğretmenlerin istek ve beklentilerini başarıyla karşılayacağı düşünülmektedir (Öztürk Akar, 2005:7).

Gwimbi ve Monk (2003, Aktaran: Öztürk Akar, 2005:6) geleneksel hizmet içi eğitim kurslarının etkili ancak alınan kararların gereklilikleri söz konusu olduğunda yetersiz olduğunu savunmaktadır. Gwimbi ve Monk'a göre bu tür kurslar öğretmenlerin pedagojik bilgilerinin artmasına katkıda bulunabilir, ancak sınıf içi uygulamalarda bu kurslara katılımın etkileri gözlemlenmeyebilir. Bunun nedeni bu kursların öğretmenlerin gerçek çalışma ortamlarından ve uygulamalarından kopuk ve uzakta gerçekleştirilmesi sık ve sürekli yapılmamasıdır.

2.8. Türkiye’de Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim

Türkiye’de öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimden Millî Eğitim Bakanlığı sorumludur. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun amir hükümleri gereğince Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı öğretmenlerin işte verimliliklerini arttırmak, bilgi ve görgülerini yenilemek, hizmet içi faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmek görevi, Millî Eğitim Bakanlığı’nın 30.11.1960 tarih ve 17891 sayılı emriyle Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü’ne bağlı olarak “Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu”na verilmiştir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun yürürlüğe girmesinden sonra 01.07.1966 tarih ve 40698 sayılı onayla bu büro müstakil Eğitim Birimi Müdürlüğü haline getirilmiştir. Hizmetin çeşitliliği ve genişliği dikkate alınarak Eğitim Birimi’nin, 1974 yılında Başbakanlığın da olumlu görüşü ile “Personel ve Organizasyon Geliştirme Genel Müdürlüğü” olarak teşkilatlanması kararlaştırılmış ve o yıl bütçe kanununa girmişse de gerekli kadro sağlamadığından, sonuç almamış ve genel müdürlük olamamıştır.

Personelin hizmet içinde yetiştirme işlemlerinin çeşitli dairelerce yapılması, 657 Sayılı Kanun’un 215. maddesinde istenen bütünlüğe uymadığından, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin merkezi bir birim tarafından yapılması öngörülmüştür. Bakanlık makamının 27.11.1975 tarih ve 43088 sayılı onayı ile 657 Sayılı Kanun’un 78. maddesi kapsamına giren, yetiştirilmek amacıyla yurt dışına gönderileceklerin, Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen, yurt dışı bilgi görgü arttırma ve üst öğrenim faaliyetleri de Eğitim Birimi Müdürlüğü’ne verilmiştir.

İş hacmi ve hizmet verdiği alanın genişlemesi sonucu, bakanlık makamının 26.12.1975 tarih ve 5-209/2166 sayılı onayı ile Eğitim Birimi Müdürlüğü “Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı” olarak teşkilatlandırılmıştır. Daha sonra, Hizmet İçi Dairesi Başkanlığı’nın “Hizmet İçi Eğitim Genel Müdürlüğü” olarak teşkilatlanması 25.02.1981 tarih ve 0001-84-351 sayılı makam onayı ile uygun görülmüştür.

Hizmet İçi Eğitim Genel Müdürlüğü 26.02.1982’de ve bağımsız daire başkanlığı statüsüne dönüştürülmüştür. 179 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 29. maddesine göre Hizmet İçi Daire Başkanlığı;

(a) Bakanlık personelinin yurt içinde veya yurt dışında hizmet içi eğitim yoluyla ve diğer usullerle yetiştirilmeleriyle ilgili bütün görev ve hizmetleri yapmak,

(b) Diğer kurum ve kuruluşların hizmet içi eğitim merkezlerinin faaliyet ve hizmetlerinin düzenlenmesini yönlendirmek ve yardımcı olmakla görevlendirilmiştir.

30.04.1992 tarih ve 3797 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı’nın teşkilat ve görevleri hakkında kanun ile Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı, Bakanlık Merkez Teşkilatı’nın yardımcı birimleri arasında gösterilerek; Bakanlık personelinin yurt içinde veya yurt dışında hizmet içi eğitim yoluyla ve diğer usullerle yetiştirilmeleri ile ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütmekle yükümlü kılınarak bugünkü yapısına kavuşturulmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı yıllık merkezi hizmet içi eğitim planı, Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinin 8. maddesinde tanımlanan “Eğitim Kurulu”nun belirlediği esaslara göre; merkez ve taşra teşkilatının görüşleri alınarak Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı Planlama Kurulu tarafından hazırlanmaktadır. Bu plan Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapılarak uygulanmaktadır.

1993 yılında bir bakanlık genelgesi ile valiliklere mahalli olarak kendi illerinde görevli öğretmen ve diğer personelin hizmet içi eğitimlerini planlama ve uygulama yetki ve sorumluluğu vermiştir. Bu hususta yapılacak çalışmalar daha sonra 1994 yılında çıkarılan “Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği” ile belirli esaslara bağlanmıştır.

Hizmet İçi eğitim faaliyetleri, Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı hizmet içi eğitim enstitüleri, öğretmen evleri, pansiyonlu okullar, üniversiteler ile gerektiğinde

diğer kamu kurum ve kuruluşlarında “Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği”ne göre gerçekleştirilmektedir.

Hizmet içi eğitime katılmak, eğitim faaliyetlerinin amaç ve özelliğine göre isteğe bağlı veya zorunludur. Ancak katılımcıların listesi onaylandıktan sonra çağrılanlar ilgili eğitim faaliyetlerine katılmak zorundadır.

Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı yöneticilerinden hizmet içi eğitime katılanlarla ilgili mevzuata göre değerlendirme puanı verilmektedir. Bazı durumlarda öğretmenlerin hizmet içi eğitim görmüş olması nakil ve atama işlerinde emsallerine göre avantaj sağlamaktadır.

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde, bakanlık merkez ve taşra teşkilatı, üniversiteler, diğer kamu ve özel kurum/kuruluşlarıyla iş birliği yapılmaktadır. Yabancı dil konularında yabancı kültür merkezlerinin teknik desteğinden yararlanılmaktadır (MEB, 2006: 7-8).

2.9. Dünya Ülkelerinde Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim

Amerika Birleşik Devletleri

Öğretmenlerin alacağı hizmet içi eğitimi eyaletler kendi bölgelerine göre belirlemektedir. Alınacak hizmet içi eğitimler resmi nitelikte kurslar ve seminerler şeklindedir. ABD’de öğretmenlerin aldığı seminer ve kurslar, ücretlerinde artış olmasını sağladığından katılımlar da yoğun olmaktadır. Seminerler, normal sınıflarda özürlü öğrencileri eğitime, alt gelir grubundaki öğrencilerin eğitimi, ana dili İngilizce olmayan öğrencilerin eğitimi gibi konularda düzenlenmektedir. Ayrıca diğer okulların ziyaret edilmesi, okullarda öğretmenler için uzmanların getirilip konferanslar verilmesi, kişisel sıkıntılar için de danışmanlar sağlanması şeklinde hizmet içi eğitimler verilmektedir. Hizmet içi eğitimler genellikle yüksek öğretim kurumlarınca yapılmaktadır. Ayrıca yerel okul bölge idarelerinin danışmanları tarafından da düzenlenmektedir. ABD’de öğretmenlerin hizmet içi eğitimi alabilecekleri öğretmen eğitimi merkezleri bulunmaktadır. Bu merkezlerde kapsamlı

bir biçimde eğitilebilecekleri; görsel işitsel kaynaklar kısmı,öğretim materyallerini kullanma geliştirme salonları, referans kitaplığı, sempozyum ve konferans salonları bulunmaktadır. Okul idareleri, öğretmenlerin hizmet içi eğitim alanındaki yapacakları masrafları karşılayıp onları resmi izinli saymaktadırlar. Ayrıca eğitimle ilgili başka birimlerdeki çalışmalarını da teşvik etmektedirler. ABD’de hizmet içi eğitime katılım oranı oldukça yüksektir. Bunun nedeni hem ücretlerindeki artış hem de öğretmenlikte devam edebilmeleri için gerekli olmasıdır (MEB, 2006: 86).

Hizmet içi eğitime katılıp başarılı olan öğretmenlerin maaşları arttırılmaktadır. Birçok okul kurslara katılımı özendirmek için harcamaları kendisi karşılamaktadır (Özyürek,1981:45).

ABD’de HİE etkinlikleri için yapılan harcamalar eğitim sistemi için yapılan toplam harcamaları geçmektedir. Bu da HİE’ye verilen önemin bir göstergesidir. 1990’lı yıllara kadar 30 milyar dolar olan HİE harcamaları 1990’lı yıllarda 44 milyar dolara çıkmıştır (Erdoğan, 1997: 67).

Almanya

Almanya’da hizmet içi eğitim devlet tarafından desteklenen birimler tarafından(Devlet yüksek okulları, Hizmet İçi Eğitim Enstitüleri, İl Eğitim Müdürlükleri) gerçekleştirildiği gibi vakıflar ,yayın evleri, sendikalar ve kiliseler tarafından da düzenlenmektedir. Hizmet içi eğitimler zorunlu olabildiği gibi isteğe bağlı olarak da gerçekleşmektedir. Başvurular belirli tarihlerde gerçekleşir. Eğitimler ders saati ile çakıştığı durumlarda okul müdürlüklerinden izin alınır. Zorunlu hizmet içi eğitimler; eğitim alanındaki yeni görevlerde, yeni uygulanan öğretim programının tanıtımı için bir de din eğitimi için gerçekleşir. Alınan hizmet içi eğitimler terfilerde önemli bir yere sahiptir ve öğretmenlerin eğitimdeki gelişmeleri takip edebilmesi ve uygulaması için de önemlidir. Almanya’da hizmet içi eğitim farklı kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştiğinden masrafların karşılanmasında da farklılıklar olmaktadır.Sendikalar, dernekler, sosyal kuruluşlar masrafları üstlenmezken, kilise

ve yayın evleri masrafların bir kısmını ya da tamamını üstlenirler (MEB, 2006:147-148).

Devlet tarafından gerçekleştirilen hizmet içi eğitim faaliyetleri uzmanlaşmış enstitüler tarafından gerçekleştirilmektedir. Uzun süreli kurslarda, kalacak yer ve diğer masraflar enstitüler tarafından gerçekleştirilmektedir. Öğretmenlerin gelişme ve değişimlerden haberdar olması ve kendilerini yenileyebilmeleri için düzenlenen hizmet içi programlarına katılım oldukça yüksektir. Bunun nedeni, zorunlu eğitimin olması, isteğe bağlı eğitimin de öğretmenlere sağladığı teftiş puanları, terfi durumları gibi resmi yararlarıdır (MEB,1995:27).

Avustralya

Hizmet içi eğitim öğretmenin yükselmesi için önemli bir kriterdir. Avustralya’da seminerler ve kurslara katılım zorunlu değildir. Ancak hizmet içi eğitim almayan birinin yükselmesi de mümkün değildir. Okullar eğitimi önce kendi bünyelerinde gerçekleştirir. Zümre başkanları veya deneyimli öğretmenlerden faydalanılmaktadır. Gerekli görüldüğü takdirde resmi kurumlardan da yararlanılmaktadır. Öğretmenler hazırladıkları projelerle resmi kurumlardan yardım isteyip eğitim talep edebilmektedirler. Bu eğitimler üniversiteler tarafından gerçekleştirildiği gibi dış ülkelere de gönderilebilmektedirler. Hizmet içi eğitimler genellikle ders dışı saatlerde gerçekleşmektedir. Derslerle çakıştığı durumlarda geçici öğretmenler boş olan derslerde görevlendirilmektedir. (MEB,2006:174).

Avusturya

Eyaletlerin belirlemiş olduğu hizmet içi eğitimler Pedagoji Enstitüleri tarafından düzenlenmektedir. Resmi bir biçimde eğitim verilmektedir. Eğitim genellikle bilgilerin güncelleştirilmesi, eğitimdeki değişim ve yeniliklerin belirlenmesi ve eğitim yönetiminde gerçekleşmektedir. Eğitimlerin verilmesinde üniversiteler, gerekli görülen kurum ve kuruluşlar görevlendirilmektedir.

Öğretmenler ve yöneticiler katıldıkları bu programlarla kendilerini geliştirip, yeniliklerin farkına varmışlardır. Alınan hizmet içi eğitimler daha sonraki yıllarda yönetici kademelerine geçişte önemli bir kriter olarak değerlendirilmiştir (MEB,2006:186).

Hizmet içi eğitim yasa ile zorunlu hale getirilmiş olsa bile, eğitimin uygulanmasında gönüllülük esas alınmaktadır (MEB, 1995:45).

Belçika

Öğretmenlerin alacakları hizmet içi eğitimler hem resmi kurumlar hem de özel kurumlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Eğitim bakanlıkları resmi, Katolik Okulları Yönetim Kurulu ve Belediye Eğitim Bölümleri de özel olarak eğitim veren kurumlardır. Eğitimlerin yapıldığı yerler hizmet içi eğitim merkezleri ve okullardır. Verilecek kurs ve seminerler resmi ve özel kurumlar tarafından belirlenerek okullara gönderilir. Belirlenen kurslara uygun görülen öğretmenler gönüllülük esasına göre kurslara katılabilir. Alınan eğitimler öğretmenlerin maaşlarında artış sağlar. Yönetici olabilmek için hizmet içi eğitim almak zorunludur (MEB,2006:193).

Çin

Hizmet içi programlar hem resmi kurumlar tarafından hem de yerel düzeydeki idari birimler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu kurumlar enstitüler ve diğer toplumsal kuruluşlarla işbirliği içinde eğitimleri gerçekleştirmektedirler. Öğretmenlere ideolojik, siyasi ve meslek eğitimi şeklinde hizmet içi eğitimi verilmektedir (MEB,2006:203).

Danimarka

Belediyeler eğitimle ilgili işleri yürüttüğünden resmi olarak hizmet içi eğitimle ilgili yönetmelik bulunmamaktadır. Bakanlıklar, belediyelerin ve okul idareleri ile öğretmenlerin isteği doğrultusunda eğitim vermektedirler. Eğitimi verirken de Seminaryumlar (öğretmen okulları), üniversiteler ve sendikalarla işbirliği yapmaktadırlar. Eğitimler genellikle öğretim yılı içerisinde gerçekleştirilmektedir. Öğretmenlerin programları yapılırken alınacak kurslar dikkate alınıp ona göre program hazırlanmaktadır. Uzun süren eğitimlerde öğretmenin dersine, dersi aksatmamak için, vekil öğretmenler getirilmektedir. Teknoloji, kütüphane eğitimi, okulda danışmanlık, fizik, kimya, ev becerileri zorunlu hizmet içi eğitimleridir. Bunun dışındaki eğitimlere katılmak isteğe bağlı gerçekleştirilmektedir. Zorunlu olmamasına rağmen öğretmenlerin %40'ının eğitime katıldığı saptanmıştır. Öğretmenlerin katılım giderleri okul ve devlet tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca yatılı eğitim merkezleri bulunmaktadır. Alınan kurslarla öğretmenler değişik alanlarda da görev yapabilmektedirler. Danışmanlık kursunu alan bir öğretmen, okullarda rehberlik hizmeti verebilmektedir. Yönetici olabilmek için de kurslara katılma şartı aranmaktadır. (MEB,2006:222).

Fransa

Hizmet içi programlar kişisel ve mesleki ihtiyaçları karşılayacak nitelikte hazırlanmaktadır. Programlar bölge Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından yapıp kitapçık halinde duyurulmaktadır. Her bölge kendine ait illerdeki personeli kabul etmektedir. Hizmet içi eğitim; Fransızca'nın öğretimi, öğrenci başarısını arttırmaya yönelik programlar, vatandaşlık eğitimi veren programlar, bilim ve teknolojik eğitim veren programlar, bilgisayar eğitimi, yabancı dil eğitimi, mesleki eğitim veren programlar, okul idarecilerine yönelik programlar, kültür ve sanat alanlarında gerçekleştirilmektedir. Eğitim programları bölge Millî Eğitim Müdürlüklerinin bulunduğu merkezlerdeki enstitüler ve üniversitelerle iş birliği yapılarak verilmektedir. İsteğe bağlı hizmet içi eğitim uygulaması gerçekleştirilmektedir.

Alınan belgeler maddi bir kazanç sağlamamaktadır. Maaşlarda çok az farklılık sağladığı belirtilmektedir. (MEB, 2006: 284)

“Hizmet içi eğitim, yasalarla Fransa’da zorunlu hale gelmiştir. Her ilkokul öğretmeni meslek yaşamı boyunca, toplam 36 haftalık hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmak zorundadır. Bu süre bir yıllık eğitime denktir. 1969-1980 yılları arasında 200 bin öğretmenin hizmet içi eğitimi gerçekleşmiştir.” (Özyürek, 1981: 38)

Hollanda

Derslerin içeriğinde ve ders kitaplarında yapılan değişiklikler, hizmet içi eğitime önem verilmesine neden olmuştur. Bilgi ve beceriyi artırmaya yönelik hizmet içi eğitimi uygulanmaktadır. Kurslar okulların ve öğretmenlerin taleplerine göre düzenlenmektedir. Kurslar sadece bir okulun öğretmenlerine uygulandığı gibi büyük öğretmen guruplarına da uygulanabilmektedir. İlk, orta, ve mesleki okullarda görevli öğretmenlerin hizmet içi eğitim ödenekleri doğrudan okulların kendilerine ve mesleki eğitim kurumlarına verilmektedir. Okullar hizmet içi eğitimin hangi konuda ve kimden alınacağına kendisi karar vermektedir. Eğitim müfettişleri hizmet içi eğitim için ayrılan ödeneğin yerinde kullanılıp kullanılmadığını takip eder. Eğitimler genellikle öğretmen yetiştiren kurumlar tarafından verilir. Hizmet içi eğitime her öğretmen katılabilir. Öğretmenlere sertifika verilir. Bir öğretmenin en üst dereceye terfi edebilmesi için en az bir hizmet içi eğitim belgesi almış olması gerekmektedir. Hollanda’da eğitim alanında bakanlık tarafından hizmet içi eğitim için geçici fonlar oluşturulmaktadır. (MEB, 2006: 318)

İngiltere

Öğretmenler göreve başlarken yaptıkları sözleşme ile hizmet içi eğitim almayı kabul etmişlerdir. Hizmet içi eğitimi, yerel yönetimler belirlediği gibi okullar da ihtiyaçları doğrultusunda belirleyebilir. Ülkemizdeki Hizmet İçi Dairesi

İngiltere’de yoktur. Hizmet içi eğitim almak kademe ilerlemelerinde, öğretmenlerin performanslarının değerlendirilmesinde etkilidir. Hizmet içi eğitimleri, üniversiteler ve alanlarında kendini ispatlamış eğitim kurumları tarafından gerçekleştirilmektedir (MEB,2006:331).

İngiltere’de hükümetin amacı, özellikle eğitim reformlarının ışığında profesyonel öğretmenlerin yeteneklerini geliştirmek ve güncelleştirmek için eğitim görmelerine yönelik olarak yeterli fırsatları ele geçirmelerini sağlamaktır.(MEB, 1995:79).

İsrail

Hizmet içi programlarda isteğe bağlı eğitim verilmektedir. Verilen eğitim resmi ve özel kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Eğitim Bakanlığı, öğretmen sendikaları, üniversiteler ve öğretmen kolejleri ile iş birliği içinde hareket etmektedir. Eğitim alan öğretmenlerin maaşlarında artışlar yapılmaktadır (MEB, 2006:349).

İsveç

Hizmet içi eğitim İsveç’te “Yeterlilik Gelişimi” adıyla değerlendirilmektedir. Okullar kendileri öğretmene hizmet içi eğitim vermekle yükümlüdür. Öğretmenler eğitim almak istedikleri konularda okul müdürüne istekte bulunurlar. Okul müdürünün isteği üzerine hizmet içi eğitime katılırlar. Ayrıca yılda birkaç kez okul müdürleri kendi bünyesinde eğitim vermektedirler. Okul Kanunu’na göre her belediye ve il genel meclisi, eğitim veren personele yeterlik gelişimi konusunda eğitim vermekle yükümlüdür. İsveç’te mahalli yönetim söz konusu olduğundan okullar belediyelere bağlıdır. 1990 yılında merkezi yönetimden ayrılmıştır. Her belediyeye devlet bütçesinden toplu ödenek verilmekte belediyeler de harcamalarına kendileri karar vermektedirler. Hizmet içi eğitimde kurum ve kuruluşlarla direkt bir ilişki söz konusu değildir. İsveç’te çok çeşitli konularda hizmet içi eğitim verilmekte

ancak ağırlıklı olarak, pedagojik eğitim ile yabancı öğrencilerin kültürlerini anlamaya yönelik eğitimlerin fazla olduğu dikkat çekmektedir (MEB,2006:357).

İsviçre

İsviçre konfederasyonunu oluşturan devletlerden her biri olan kantonlarda, Kanton Eğitim Müdürlükleri'nin hizmet içinden sorumlu birimleri, her yıl hangi konuda, nerede ve ne kadar süreli eğitim vereceklerini bir broşür ile duyurur. Kantonlar kendi bünyelerinde hizmet içi programları uygulayabildikleri gibi komşu kantonlarla da işbirliği yapabilmektedirler. Bazen de üniversitelerle işbirliği yapmaktadırlar. Hizmet içi eğitimlerde; öğretmeni gelişmelerden haberdar etmek, yeni teknik ve yöntemleri öğretmek, öğretmenin bilgi ve görgüsünü arttırmak hedeflenir. Bütün öğretmenlerin yılda en az 2 hafta hizmet içi eğitim alması zorunludur. Ancak gönüllü hizmet içi programları da mevcuttur. Bu programlara katılıp idareci olmak mümkündür. Ayrıca her öğretmenin hayatı boyunca ikişer defa 6 aylık ücretli izinli olarak hizmet içi eğitime katılması mümkündür (MEB,2006:376).

1975'ten bu yana ilgi, ilkokul öğretmeni eğitiminde hizmet içi eğitime kaymıştır. 1988'de "Geleceğin öğretmenleri için hizmet içi eğitim" projesi başlatılmıştır (MEB,1995:137).

Japonya

İl Eğitim Komitesi hizmet içi eğitimle ilgilenmektedir. Öğretmenliğe yeni başlayanlar için, okul müdürleri için bir de 10 yılı aşkın süredir öğretmenlik yapan öğretmenler için ayrı hizmet içi programları düzenlenmektedir. Eğitimler İl Eğitim Komitelerinin kendilerine ait tesislerinde gerçekleştirilmektedir. Eğitimlere katılmak zorunludur. Sınıf öğretmenleri eğitime katıldıklarında onun yerine kimsenin görevlendirilememesi okul sisteminde aksaklıkların olmasına neden olmaktadır. Seminerler üniversitelerle işbirliği içinde gerçekleştirilmektedir (MEB,2006:386).

Japonya’da Eğitim Bakanlığı, Yerel Eğitim Konseyi ve Öğretmen Eğitim Konseyi ve Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçmeleri için birlikte çalışmaktadırlar. Ayrıca üniversiteler de eğitim ve araştırmayı kapsayan ikili fonksiyonuyla bu işbirliğine katkıda bulunmaktadır. Hizmet içi eğitim programları ya üniversitelerce uygulanır ya da üniversitelerin yardımıyla hazırlanır (Özyürek,1981:30).

Rusya Federasyonu

Rusya’da hizmet içi eğitim devlet kanalıyla gerçekleştirilmektedir. Bütün öğretmenlerin her 5 yılda bir seviyelerini yükseltme veya seviyelerini değerlendirme zorunluluğu vardır. Seviyesini yükselten öğretmenlerin maaşlarında zam olmaktadır.

Pedagojik İlimler Akademisi hizmet içi eğitimde en önemli kurum durumundadır. Hizmet içi eğitimde öğretmenlerin yaratıcılıklarını, kişiliklerini geliştirici çalışmalara ağırlık verilmektedir (MEB,2006:420).

Macaristan

Hizmet içi eğitimler okullar ve Millî Eğitim Enstitüsü tarafından yürütülmektedir. Eğitimler genellikle seminer şeklinde gerçekleştirilmektedir. Seminerlerin konuları bölgelere göre farklılık göstermektedir.Öğretim elemanlarından konuşmacı olmaları istenmektedir. Eğitimdeki amaç,öğretmenlerin bakış açılarını geliştirmek ve pedagojik kültürünü arttırmaktır (MEB,1995:165).

Dünya ülkelerine bakıldığında; öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitime, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sürekli olarak sürdürmeleri açısından büyük önem verildiği görülmektedir.

BÖLÜM 3

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuyla ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan araştırmalar tarih sırası göz önünde bulundurularak incelenmiştir.

3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Yurt içinde araştırma konusu ile ilgili çalışmalar taranmış ve tarih sırasına göre verilmiştir. Araştırma konusu ile ilgili araştırma ve yayınlardan; veri toplama, verilerin işlenmesi ve değerlendirilmesi, analiz yöntemlerinde kullanılan yöntem ve teknikler ile ulaşılan sonuçların bu çalışmanın sonuçlarıyla karşılaştırılması boyutlarında yararlanılmaya çalışılmıştır.

Başaran (1966) hizmet içi eğitim ile ilgili yapılan ilk araştırmalardan birisi olan “Hizmet İçi Eğitim Araştırması” ile, 8952 ilk ve orta dereceli okul öğretmeninin katılımı ile öğretmenlerin genel durumları, hizmet içi eğitim konularının önem dereceleri, hizmet içi eğitime katılma engelleri, hizmet içi eğitimin çalışma yolları ve istenme dereceleri ile hizmet içi eğitimin iyi uygulanamayan çalışma yolları, hizmet içi eğitim çalışmalarının düzenlenmesinde göz önünde bulundurulacak hususlar gibi problemlere yanıt aramıştır. Çalışmada, 1964 yılında 222 sayılı İlköğretim Kanununa göre yapılan kurs ve seminerlere ilişkin illerden gelen raporlar değerlendirilmiş ve şu hususlar tespit edilmiştir: Yöneticilerin çoğunun bu kurslara ilgisiz kaldığı, öğretmenlerin mesleki yaz çalışmalarına karşı ilgisinin gittikçe azaldığı, ele alınan konuların yöneticiler tarafından seçildiği öğretmenler tarafından seçilmediği, bazı yaz çalışmalarının sadece formaliteyi yerine getirmek için yapıldığı, yaz çalışmalarının çoğunun öğretmenlere yararlı olmadığı tespit edilmiştir.

Özyürek (1977) “Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği” konulu doktora çalışmasında, öğretmenlerin hizmet öncesi eğitim ve

Çalışma durumları ve eğitim konusundaki görüşleri ve geliştirme önerilerine yer verilmiştir.Araştırma sonucunda; başarılı öğretmenlere verilecek haklar önceden belirlenmeli, başarılı olanlara ilgili fakültelerde st ğretim yapabilmeleri için maaşlı izinli sayılmaları gerektiği, programlarda modern yöntemlerin kullanılmasının gerekliliği, teorik uygulamalar yerine uygulamadan gelen sorunların zm, programların üniversitelerin yaz okullarında uygulanmasının gerekliliği, programların katılımı arttırması için özendirici olmasının gerekliliği, tatilleri ve boş zamanları ucuza getirmeyi amaçlayan programların yerine bilim ve teknolojiadaki yenilikleri öğretmeyi amaçlayan programların getirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Gümüşeli (1986) “Türkiye Halk Bankası A.ř’ deki Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İle ilgili Bir Değerlendirme” konulu araştırmasında, Türkiye Halk Bankası’nda uygulanan hizmet içi faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin aşamalarını değerlendirmiştir.Bu aşamaları; eğitim ihtiyaı, planlama, programlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirme şeklinde sınıflandırmıştır.

Ertürk (1986) “On Yıl ncesine Kıyasla ğretmen Davranışları” adlı araştırmasında, istendik davranışların ğretmen yetiştirmede hedef alınması gerektiğini belirtmiş, 1960 yılı ile 1970 yılını kıyaslamış ve 1970 yılında ğretmenlerdeki istendik davranışların azaldığı sonucuna ulaşmıştır.

Gözütok (1990) “Ortaöğretim ğretmenlerinin ğretmenlik Formasyonu Açısından Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması” adlı araştırmasında ğrenci ve ğretmen görüşlerine göre, öğretmenlerin formasyon açısından eğitime ihtiyaı olduğunu belirlemiştir. Bu programların zorunlu olması gerektiğini gerekirse yasal önlemlerin alınması gerektiğini belirtmiştir.

Battal (1990) “Aday ğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi” adlı çalışmasında, aday öğretmenlerin yetiştirilmesi yöntemleri değerlendirilip işlerliği tartişılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı’nca hazırlanan “Aday Memurların Yetiştirilmesine İlişkin Yönetmelik” incelenmiş, öğretmenlerde bulunması gereken niteliklerin ayrı ayrı belirlenip kılavuz kaynak halinde öğretmenlere verilmesinin aday öğretmene sağlayacağı katkılar tartişılmıştır.

Batman (1991) “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki Orta Okul Öğretmenlerinin Hizmet İçi İhtiyaçlarının Saptanması” konulu araştırmasında, öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinliklerinin çok yararlı olduğunu belirtmiş ancak eğitimdeki gelişmeleri ve yenilikleri ne kadar arttırdığı konusunda görüş birliğine varamadıklarını belirtmiştir. Batman bu araştırmasında; öğretmenlerin, genel kültür, meslek bilgileri ve alan bilgisinde hizmet içi eğitim almak istediklerini belirtmiş, ancak öğretmenlerin %80.5’inin aldıkları eğitimin kendi bildiklerinden fazla farklı olmadığını, eğitime katılanların da kurslara pek istekli olmadıklarını, bir kısmının da tamamen isteksiz olduğunu belirtmiştir.

EARGED (1995) MEB Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı’nın “Terfi Nedeni Olarak Hizmet İçi Eğitim” konulu araştırmasında öğretmenlerin veriminin artırılmasında teşvik/ödül sisteminin gerekliliğinden hareketle, hizmet içi eğitimin ve diğer ödül ve teşvik unsurlarının öğretmenleri ödüllendirmede ne derece etkili olabileceği araştırılmıştır. Araştırma sonucunda teşvik/ödül sistemi içinde hizmet içi eğitimin etkili bir ölçüt olabileceği belirtilmiştir.

451 öğretmen, 90 okul müdürü ve 31 müdür yardımcısı olmak üzere toplam 572 kişi üzerinde yapılan çalışmada; ortalama 15.6 yıllık mesleki deneyime sahip olan öğretmenlerin %35.6 gibi büyük bir oranının hizmet içi eğitime hiç katılmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin %38.6’sının seçilmedikleri için, %27.5’inin katılmayı istemedikleri için hizmet içi eğitime katılmadıkları bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca Hizmet içi eğitime katılmış olan öğretmenlerin %37’sinin aldıkları hizmet içi eğitimin mesleki gereksinimlerini karşılamada ve bilgileri uygulamada orta, iyi ve çok iyi düzeyde yararlı olduğu görüşünde oldukları sonucuna varılmıştır.

Özdemir (1997) “Her Organizasyon Hizmet İçi Eğitim Yapmalıdır” konulu makalesinde, üniversite-bakanlık işbirliğinin hizmet içi eğitimindeki gerekliliği ve eğitim fakültelerinin uygulayıcı olarak hizmet içi eğitiminde yer almasının gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Taymaz ve arkadaşları (1997) “Hizmet İçi Eğitimde Koordinasyon Sağlanması” konulu araştırmada, hizmet içi eğitim faaliyetleri sonunda personelin aldığı özlük haklarında iyileştirme olmamasının motivasyonun düşmesine neden olduğunu, eğitimde kullanılan araç gereçlerin bilimsel ve teknolojik gelişme açısından yetersiz olduğunu, eğitimin sonunda izleme değerlendirme sürecinin bilimsel esaslara uygun olmadığını, yapılan faaliyetlerin etkililik düzeyinin ölçülmesinin güçleştiğini belirtmiştir.

Saban (1998) “Hizmet İçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar” konulu araştırmasında hizmet içi eğitimde okul merkezli eğitimi değerlendirmiştir. Okuldaki başarının; öğretmenlerin kendini geliştirmesine, kendini geliştiren öğretmenin de başarısını artması için birbirleriyle iletişim içinde olmasına, dolayısıyla birbirinden öğrenmesine bağlı olduğunu belirtmiştir. Saban, okul merkezli hizmet içi eğitim modelini araştırırken dünyanın birçok yerinde uygulanan yerinden yönetim modelini ele almış, her öğretmenin kendi eğitiminden sorumlu olması gerekliliği ilkesi üzerinde durmuştur.

Kayhan (1999) “İlköğretim I. Kademe İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması” konulu yüksek lisans tezinde, öğretmenin gelişimini hedefleyen hizmet içi eğitimde başarının sağlanmasının verilecek eğitimin bilimsel yolla tespit edilmesine bağlı olduğunu belirtmiştir.

Özen (1999) “Anadolu Liseleri Fen ve Matematik Öğretmenlerinin Genel İngilizce Düzeylerini Geliştirmek İçin Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkililiği Üzerine Görüşleri” konulu araştırmasında, hizmet içi eğitimde öğrenilenlerin öğretmen tarafından uygulanabilir olmasının gerekliliği üzerinde durmuş, bunun sağlanabilmesi için de verilen eğitimin ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanmasının gerektiğini, öğrenilenlerin de uygulanıp uygulanmadığının takip edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Tanyel (1999) “İlköğretim Okullarında Görevli Sınıf Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı” başlıklı yüksek lisans çalışmasında, ilköğretim okullarının birinci kademesinde görevli sınıf öğretmenlerinin, öğretmenlik meslek bilgisi boyutunun

hangi konularında, ne oranda hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirlemeyi amaçlamıştır.

Araştırma verileri, İstanbul ili Beykoz ilçesindeki 15 ilköğretim okulunda görev yapan 203 sınıf öğretmene uygulanan anket ile toplanmıştır. Öğretmenlik meslek bilgisi boyutunun içerdiği alanlar çerçevesinde, en yüksek ihtiyaç ölçme ve değerlendirme alanında bulunmuş, bunu sırasıyla özel öğretim yöntemleri, bireysel ve toplu etkinlikler ve eğitim programı alanları izlemiştir. Öğretmenlerin, öğretmenlik meslek bilgisi boyutunun içerdiği tüm alanlardaki HİE ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Üstüner ve Arkadaşları (2000) “Antalya’da Bir Grup Fen/Fizik Öğretmeninin Hizmet İçi Eğitim Beklentileri Ve Görüşleri” konulu araştırmasında farklı düzeylerde ve farklı içeriklerde hizmet içi eğitimin gerekliliği, öğretmenlerin uygulamada zorluk çekmeyecekleri yöntem ve tekniklere ihtiyaçları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aytaç (2000) “Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar” adlı makalesinde hem kamuda çalışanları hem de özel sektörde çalışanları değerlendirmiştir. Hizmet içi eğitimin gerekli olduğunu ancak gösterdiği etkinin yeterli olmadığını belirtmiştir. Kamu kesiminde çalışanlara verilen hizmet içi eğitimden yaralananların az olduğunu, yararlananların da eğitimle ilgili olmayan bölümlerde çalışmaları, alınan eğitimin maddi bir getirisi olmadığı gibi özlük haklarına da yansımaması hizmet içi eğitime olan ilginin azalmasına neden olduğunu belirtmiştir. Özel sektörde eğitimin daha çok yöneticilere verildiğini, çalışanların da eğitimi dışarıdan almalarının beklendiğini belirtmiştir. Eğitime ayrılan kaynakların yetersizliği nedeniyle hizmet içi eğitimin bütün öğretmen ve yöneticilere ulaşılabilmesi için uzaktan öğretim yöntemlerinin artık işlevsellik kazanması gerektiğini savunmuş ayrıca örgütsel öğrenme kavramının da uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Kanlı (2001) “Orta Öğretimde Görev Yapan Fizik Öğretmenleri İçin Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği” konulu yüksek lisans

tezinde, orta öğretimde görev yapan fizik öğretmenlerine yönelik Mersin ve Ankara’da düzenlenen iki ayrı HİE programına araştırmacı-gözlemci olarak katılmış, öğretmenlerin bu programların etkinliği ile ilgili görüş ve önerilerini, uygulanan anket ile tespit etmiştir. Ayrıca düzenlenen her iki programın, öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmedeki etkinliği, kursun başında ve sonunda uygulanan ön test ve son test ile belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin kursta kazandıkları bilgi ve becerileri, okullarında ne derece uygulayabildiklerini tespit etmek için kursiyerlerin adreslerine anket formu gönderilerek, gelen cevaplar analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- 1999 yılında Mersin’de yapılan HİE programına katılan öğretmenler programı yeterince etkili bulmazken, 2000 yılında Ankara’da yapılan HİE programına katılan öğretmenler, yeme- içme, dinlenme ve çalışma boyutları haricinde, katıldıkları HİE programını etkili bulmuşlardır.

- Mersin’de gerçekleştirilen HİE programında öğretmenlerin bilgi ve beceri seviyelerinde anlamlı bir artış olmamasına rağmen Ankara’da yapılan HİE programında anlamlı bir artış olduğu tespit edilmiştir.

- Öğretmenlerin HİE programlarında kazandığı bilgi ve becerileri okullarında yeterince hayata geçiremedikleri tespit edilmiştir. Mersin’deki HİE programına katılan öğretmenlerin kursta kazandıkları bilgi ve becerileri “çok az”, Ankara’daki HİE programına katılan öğretmenlerin ise kursta kazandıkları bilgi ve becerileri “kısmen” uygulamaya geçirdikleri tespit edilmiştir.

- Programda genel olarak, kursa katılan öğretmenlerin, ortamın fiziki şartlarını yetersiz buldukları gözlenmiştir.

Yalın (2001) “Hizmet İçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi” konulu araştırmasında, Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığının 1997 yılında açtığı 500 civarındaki program arasından tesadüfî örneklem yoluyla seçilen 15 programa katılan 493 personel örnekleme alınmıştır. Araştırma, Millî Eğitim Bakanlığı personelinin geliştirmek mesleki başarısını arttırmak için uygulanan hizmet

içi programlarının etkisini belirlemek ve bu konuda geliştirici önerilerde bulunmak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Örnekleme alınan kursiyerlerin yaklaşık % 70'i, programda amaçlanan bilgi ve becerileri yeterince kazandıklarını; %70'i, katıldıkları programın genel olarak iyi ya da çok iyi kalitede olduğunu; %70'i, katıldıkları programın fiziki şartlarının veriliş zamanının uygun, programın yapıldığı yerin iyi seçilmiş ve program yöneticilerinin programın işleyişi ile ilgili sorunlarına karşı yeterince ilgili olduğunu; % 85'i, program sırasında ve sonunda başarı durumlarının ölçüldüğünü ve program sonunda programın genel değerlendirilmesinin yapıldığını; %67'si, derslerde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerini program ve konuların amaçlarına “oldukça” ve “kesinlikle” uygun olduğunu; % 65'i, öğrendikleri bilgi ve becerileri nerede ve nasıl kullanabilecekleri ile var olan ya da olabilecek problemlerin çözümünde nasıl kullanabileceklerine yönelik kendilerine yeterli rehberliğin sağlandığını; % 60'ı, derslerde kendilerine yeterli düzeyde uygulama fırsatı verildiğini; % 60.9'u, konu ve amaçlara yeterince uygun araçlara yeterince uygun araç ve gereç kullanılmadığını; % 47.8'i, kendilerine konularla ilgili ders materyallerinin hiç, çok az ya da kısmen sağladığını, % 45'i, program başında programla ilgili giriş yeterliklerinin kesinlikle ölçülmediği; %40'ı, programa katılan kursiyerlerin bilgi, beceri ve eğitim ihtiyaçları açısından hiç, çok az ya da kısmen benzerlik bulunduğunu; % 40'ı, katıldıkları programların sürelerinin yeterli olmadığını; % 60'ı, eğitim faaliyetlerine karşı motivasyonlarının yeterince sağlandığını; %40'ı, katıldıkları programların amaçları, eğitim ihtiyaçları ve öğretim faaliyetleri arsında hiç, çok az ya da kısmen tutarlılık olduğunu; % 35'i, kendilerine program öncesinde sahip oldukları bilgi ve tecrübeleri diğer kursiyerlerle tartışma ve paylaşma fırsatı verilmediğini belirtmişlerdir.

Uşun ve Cömert (2003) “Okul Öncesi Öğretmenlerinin HİE Gereksinimlerinin Belirlenmesi” başlıklı araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını ve bu programlara katılmaya yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiş olup, Çanakkale ili genelinde 94 okul öncesi konumunda çalışan 105 öğretmen araştırmanın evrenini

oluşturmuştur. Öğretmenlere verilen anketin 90'ı geri dönmüştür. Araştırmanın bazı temel bulguları şu şekildedir:

- 16-20 yıl arası kıdeme sahip okul öncesi öğretmeni, daha önceki yıllarda düzenlenen HİE programlarına diğer gruplara oranla daha fazla katılmışlardır.
- Öğretmenlerin öncelikle belirttikleri ilk üç HİE programı, öğretim kurumlarında kullanılan programlardır.
- Öğretmenlerin en yüksek oranda katılmak istedikleri “Çocuk Ruh Sağlığı” programı tercihleri ile daha önce HİE alıp almama durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Azar ve Karaali (2004) “Fizik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” başlıklı araştırmalarında, fizik öğretmenlerine yönelik düzenlenecek olan HİE faaliyetlerinde öğretmenlerin ihtiyaç ve beklenti alanlarını ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Araştırma, Zonguldak’ın Ereğli ilçesi evren kabul edilerek, örneklem olarak seçilen 35 fizik öğretmeni üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; fizik öğretmenlerinin, eğitim teknolojisi, planlama, öğrenci merkezli eğitim, sınıf yönetimi konularında HİE’ye ihtiyaçları olduğu ve öğretmenlerin HİE ihtiyaçlarının bireysel özelliklerine göre farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre; daha önce HİE’ye katılan öğretmenlerin daha fazla HİE’ye ihtiyaç duydukları, lisansüstü eğitim görmüş olan öğretmenlerin lisans mezunlarına göre daha fazla HİE ihtiyaç duydukları görülmüştür. Ayrıca bazı alanlarda cinsiyet değişikliklerine göre ve kıdem değişikliklerine göre öğretmenlerin HİE ihtiyaç düzeylerinde farklılıklar görülmüştür.

Tekin ve Ayas (2005) “Kimya Öğretmenlerine Yönelik Bir HİE Kursunun Yansımaları: Akçaabat Örneği” başlıklı araştırmada, bir grup kimya öğretmenin çağdaş öğrenme ve öğretme yaklaşımları hakkında öğretimsel bilgilerini geliştirmeyi amaçlayan bir HİE kursunun etkililiğini araştırmışlardır. Çalışmada özel durum metodolojisi kullanılmıştır. Araştırmada veriler anket, gözlem ve mülakat yöntemleri ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda, kursa katılan öğretmenlerin öğrendikleri yöntemleri derslerinde çoğunlukla kullandıkları görülmüştür. Araştırma bulguları,

böyle kısa süreli HİE kurslarının kimya öğretmenlerinin öğretimsel bilgi ve becerilerini geliştirebileceği sonucunu ortaya koymuştur.

Öztürk Akar (2005) “Ülke Geneline Biyoloji Öğretmenlerinin HİE deneyim ve İhtiyaçları” başlıklı araştırmasında, Türkiye genelinde yedi coğrafi bölgeyi ele alarak, nüfus yoğunlukları farklı olan illerde çalışan biyoloji öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını belirlemeyi ve MEB bünyesinde gerçekleştirilen mevcut mesleki çalışmalarının etkililiğinin geliştirilmesi için önerilerde bulunmayı amaçlamıştır. Bu amaçla hazırlanan anket, 17 ilde genel lise, Anadolu liseleri ve özel/vakıf liselerinde çalışan 338 biyoloji öğretmenine uygulanmıştır.

Öztürk, çalışmasının sonuçlarında mevcut durumu ortaya koymuştur. Buna göre; MEB bünyesinde biyoloji öğretmenleri için düzenlenen HİE etkinliklerinin, sayısı, içerik, katılım ve uygulamalarda takip eden yöntemler açısından yetersiz olduğunu, bu yetersizlikten dolayı da öğretmenlerin bireysel etkinliklere yöneldiklerini belirtmiştir. Ayrıca farklı coğrafi bölgelerdeki öğretmenlerin ve farklı okul türlerinde çalışan öğretmenlerin, HİE’ye katılım fırsatlarının eşit düzeyde olmadığını belirlemiştir. Öğretmenler arasında çalıştıkları okul, il ve yakın çevresinde düzenlenen HİE etkinliklerine katılma eğiliminin olduğunu belirtmiştir. Öztürk’ün araştırmada ulaştığı diğer bir sonuç da öğretmenlik deneyimi 26-30 yıl arasında olan öğretmenlerin, çeşitli öğretim yeterlilikleriyle ilgili olarak kendilerini diğer öğretmenlere kıyasla daha yeterli bulmaları, genç öğretmenlerin daha fazla HİE ihtiyaç belirtmeleridir. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin HİE programlarında edilgen konumdan etkin konuma gelmeleri, okul merkezli, öğretmenlerin ihtiyaçlarına öncelik verilen, üniversite-MEB işbirliğine dayanan HİE modelinin benimsenmesi, öğretmenler arasında etkileşimin ön planda olması, alan eğitime yönelik etkinliklerin sık ve düzenli yapılması önerilerine yer verilmiştir.

EARGED (2006) “Millî Eğitim Bakanlığı Değerlendirilmesi” başlıklı çalışma; Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatlarında her kademedeki görevli öğretmene yönelik olarak düzenlenen HİE programlarının etkinliğinin değerlendirilmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2004-2005 öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı’nın değişik kademelerinde görev

yapan her statüden öğretmenler evren kabul edilerek yapılmıştır. 14 il ve 14 ilçe seçilerek örneklem olarak belirlenmiştir. 1067 öğretmenden oluşan örneklem grubu, kademeli örnekleme yöntemi ile alt örneklemlere bölünerek araştırma gerçekleştirilmiştir. Buna göre; öğretmenlerin 736'sı ilköğretimden, 309'u orta öğretimden, 22'si okul öncesi ve yaygın eğitim kurumlarından belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak hazırlanan anket, öğretmen ve yönetici öğretmenlere uygulanmıştır. Araştırmada ulaşılan bazı genel sonuçlar şu şekildedir:

- Öğretmenlerin HİE ihtiyaçları yeterince karşılanmamaktadır.
- Sunulan seminerlerin seminer ölçütlerine göre yapılandırılmadığı görülmektedir.
- Öğretmenlik alan bilgisine yönelik HİE faaliyetlerinin oranı %20 civarındadır.
- Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde HİE'ye katılım oranı öğretim sayısına oranla çok düşüktür.
- Kadınlar HİE faaliyetlerine daha az çağırılmakta ve daha az katılmaktadırlar.
- HİE faaliyetlerine başta Türkçe ve sosyal dersleri öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin diğer branşlara göre daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir.
- Yüksek lisans ve doktora yapan öğretmenlerin HİE'ye katılım oranı "Eğitim düzeyi arttıkça eğitim istemi de artar." yönündeki bulguları doğrular niteliktedir.
- HİE ihtiyacı saptama çalışmalarının sürekliliği bulunmamaktadır.
- HİE ihtiyaçları saptanırken öğreticilerin önemli bulduğu konulara odaklanılmamaktadır.

- HİE ihtiyaçları saptanırken birinci elden veri toplamaya olanak veren anket, görüşme, iş başında gözlem, grup toplantıları tekniklerinden yeterince yararlanılmamaktadır.

- Öğretmenler yaşam boyu öğrenmenin ihtiyaç temelli bir süreç olması gerektiğini düşünmektedirler.

- HİE programlarına katılanlar genel olarak o programa en çok ihtiyacı olanlar değildir. Çünkü, ihtiyaç ve katılım örtüşmesi yeterince sağlanamamaktadır.

- Yönetici ve öğretmenler, hizmet içi eğitimin, hafta sonları ve öğretim yılı içinde yapılmasını istemektedirler.

- Öğretmenler, hizmet içi eğitimin yaşadıkları yerlerde ve seminer dönemlerinde yapılmasını, yönetici öğretmenlere göre daha fazla istemektedirler.

- Hizmet içi eğitime katılımın, görevde yükselme, ödüllendirme, sicil değerlendirmelerinde etkisinin az olması, hizmet içi eğitime katılımı olumsuz etkilemektedir.

- Hizmet içi eğitime katılan öğretim elemanlarının (öğreticilerin) alanlarında yeterince uzaman olmadığı, bu görevlilerin seçiminde ve görevlendirilmesinde sorun olduğu görülmektedir.

- Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin çocuk ve gençlerin eğitiminden farklı bir yaklaşım gerektirmesine rağmen bu durumun öğretmenlere verilen HİE’de yeterince dikkate alınmadığı görülmektedir.

- Uygulanan HİE programlarında, psikolojik ortam yeterince uygun değildir.

- Hizmet içi eğitimlerde ağırlıklı olarak, sorun merkezli olmaktan çok bilmek için öğrenmeye ağırlık veren konu merkezli bir öğretim yaklaşımı benimsenmektedir.

- HİE programlarının değerlendirilmesinin yeterince yapılmadığı, bu nedenle de programların geliştirilmesinde kullanılabilecek geri bildirimlerin yeterince elde edilmediği görülmektedir.

- HİE Programlarının geliştirilmesinde, yetersizliklerin giderilmesine yönelik çalışmalarda önemli bir eksiklik bulunduğu görülmektedir.

- Hizmet içi eğitimlerde beklenen ile elde edilen arasında bir fark bulunduğu, uygulama sonuçlarının beklentileri yeterince karşılamadığı görülmektedir.

EARGED'in HİE araştırması sonucunda ortaya konan bazı öneriler ise şu şekildedir:

- Hizmet içi eğitim, ihtiyaçlara dayalı olarak yürütülmelidir.

- Hizmet içi eğitimlerde uzaktan öğretim, internet temelli eğitim vb. yaklaşımlar kullanılarak HİE programlarının kapasitesi artırılmalıdır.

- HİE programlarında ele alınan konular ile öğretmen yeterliklerinin ve gerçek HİE ihtiyaçlarının ne derece örtüştüğü araştırılmalıdır.

- Bayan öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katılma engelleri araştırılmalıdır.

Akdüz (2006) “İlk ve Orta Dereceli Okullarda Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, ilk ve orta dereceli okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını saptayarak durum tespiti yapmayı amaçlamıştır. Araştırma verileri için, Ankara merkez ilçelerinde ilk ve orta dereceli okullarda görev yapan müzik öğretmenleri (489) evren kabul edilerek tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 100 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarıya yakın bir bölümünün araştırmanın yapıldığı tarihe kadar branşları ile ilgili herhangi bir HİE programına katılmadıkları tespit edilmiştir.

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ve öğretimi ile ilgili konularda hissettikleri HİE ihtiyacı düzeyinin genel olarak “kısmen”, “büyük ölçüde” ve “tamamen” derecelerinde yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin, müzik öğretim yöntemlerine ilişkin HİE ihtiyaçları öncelik sıralamasına göre aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

1. Orff Yöntemi
2. Beden dili ile öğretim yöntemi
3. Tartımsal devinimle müzik öğretim yöntemi
4. Canlandırma yolu ile müzik öğretim yöntemi
5. Ezgi yoluyla müzik öğretim yöntemi
6. Renklerle müzik öğretim yöntemi
7. Kodally müzik öğretim yöntemi
8. Söz yoluyla müzik öğretim yöntemi

Karagöz (2006) “Orta Öğretim(Genel Lise) Resim-iş Öğretmenlerinin Millî Eğitim Bakanlığı’na Düzenlenen HİE Faaliyetlerine Katılım Durumları ve Eğitim İhtiyaçlarını Karşılamaı Konusundaki Görüşlerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, orta öğretim kurumlarında görevli resim-iş öğretmenlerinin, 2001-2004 yılları arasında MEB’in düzenlediği hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım durumları ve bu faaliyetler ile ilgili görüşlerini belirlemeyi ve hizmet içi eğitim ihtiyacı duyulan konuları saptamayı amaçlamıştır. Araştırmanın verileri 2005-2006 öğretim yılında Ankara merkez ilçelerinde görev yapan 102 öğretmene uygulanan anket ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulardan, şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 2001-2004 yılları arasında, MEB tarafından düzenlenen HİE faaliyetlerine resim-iş öğretmenlerinin katılımının en çok olduğu yıl 2001 yılıdır.

- Araştırmaya katılan öğretmenler, 2001-2004 yılları arasında 43 farklı HİE faaliyetine katılmışlardır.
- Araştırmaya katılan öğretmenler, branşlarına yönelik yeterli sayıda HİE faaliyeti olmadığını düşünmektedirler.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, “İngilizce”, “Bilgisayarda desen tasarımı” ve “Sanat eğitiminde yeni yaklaşımlar” konularında HİE talep etmektedirler.

3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde, konuyla ilgili yurtdışında yapılan araştırmalar incelenmiş ve tarih sırası göz önünde bulundurularak verilmiştir.

Aiello-Nicosia, Sperando-Mineo ve Valenza (1984) “Öğretmenlerin Bilimsel Süreç Becerileriyle ve Öğrencilerin Fen Başarıları Arasındaki İlişki” adlı çalışmalarında deneysel bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. 35 öğretmen ve 780 ilköğretim 6. ,7. ,8. sınıf öğrencileriyle yapılmıştır. Öğretmenlerin bilimsel gelişmeleri takip edip uygulamalarının, öğrencilerin fen derslerindeki başarısının artmasında önemli bir etken olduğunu ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın sonucunda fen derslerine giren öğretmenlerin hem üniversite programlarında hem de hizmet içi eğitim programlarında araştırma becerilerinin ve deneysel becerilerinin geliştirilmesini sağlayan programların uygulanması tavsiye edilmiştir.

Barko, Lalik, Tomchin (1987) “Başarılı ve Başarısız Öğretmenin Algılanması” başlıklı çalışmalarında, öğretmenlerin başarılı ve başarısız öğretmeyi nasıl algıladıklarını değerlendirmişlerdir. Araştırmada, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi, planlama, davranış, yönetim gibi konularda görüşlerine yer verilmiş ve öğretmenlerin bu konularda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu belirlenmiştir.

Bennet (1988) “İlkokul Öğretmenlerinin Etkililiği: Bir Pedagoji Teorisi Araştırması” başlıklı çalışmada, ilkokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi ile

ilgili araştırma yapmış ve hangi alanlarda eğitime ihtiyaç duyduklarını belirlemiştir. Konu alanını iyi bilme, eğitim programı ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi tespit etme, her öğrenciye kapasitesi ve zihinsel gelişimine göre yaklaşma, sınıf organizasyonu gibi konuların ilköğretmeni için önemini vurgulamıştır.

Duke (1990) “Öğretmenlerin Sürekli Mesleki Gelişmelerini Teşvik Eden Değerlendirme Sistemlerinin Geliştirmesi” başlıklı çalışmada, öğretmenlerin sürekli mesleki gelişmelerini teşvik eden değerlendirme sistemlerini geliştirmenin yollarını aramaya yönelik bir çalışma yapmıştır. Öğretmenlerin gelişmesinde ve ilerlemesinde öğretmenlerin kişisel özelliklerini, çalıştıkları okulların kurumsal özelliklerini ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayıcı eğitim programlarını incelemiştir. Duke çalışmada, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde teşvik edici yöntemler üzerinde durmuş ve konuya ilişkin sorunlara çözüm yolları bulunmasının gerektiğini belirtmiştir.

Supovitz ve Turner (2000) “Fen Öğretimi ve Sınıf Ortamında Mesleki Gelişimin Etkileri” konulu araştırmalarında, öğretmenin mesleki gelişiminin, öğrenci başarısını arttırmada en önemli etken olduğu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bilgi becerilerinin sınıf ortamında uygulanmasının eğitimin kalitesini arttırdığı bunun için de öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin artması için araştırmaya yönelmeleri gerektiği vurgulamışlardır.

Supovitz ve Turner’a göre düzenlenecek mesleki gelişim çalışmalarının başarılı olabilmesi;

- a) Katılımcıların sorgulayarak, deneyerek ve yanılarak hedeflenen öğretim davranışlarını kazanmalarını sağlamasına,
- b) Yoğun ve sürekli olmasına,
- c) Öğretmenlerin öğrencileriyle olan etkileşimleri üzerine kurulması ve öğretmenlerin etkin görevler üstlenmesine,
- d) Konu alanı bilgisi üzerine yoğunlaşması ve öğretmenlerin ders içerikleriyle ilgili becerilerini arttırabilmesine,

- e) Mesleki gelişimle ilgili yaygın kabul görmüş standartlar üzerine kurulmuş olması ve öğretmenlerin görevlerini bu standartlarla nasıl ilişkilendireceklerini gösterebilmesine,
- f) Eğitimle ilgili diğer yenileşme çalışmalarıyla ilişkilendirilmesine bağlıdır.

Çalışmalarında yoğun ve sürekli olan mesleki gelişim çalışmalarının öğretmen davranışlarında ve sınıf içi etkinliklerde olumlu etkilerinin gözlemlendiğini rapor eden Supovitz ve Turner ayrıca yapılacak çalışmaların süresinin iki haftadan uzun olması gerektiğini vurgulamışlardır.

Posnanski (2002) “İlköğretim Öğretmenleri İçin Mesleki Gelişim Programı: Öğretmen Özyeterlik Düşüncesi Çözümlemesi ve Bir Mesleki Gelişim Programı Modeli” başlıklı çalışmasında, öğretmenlere yönelik mesleki gelişim çalışmalarının başarılı olabilmesi için;

- a) Uzun süreli olması,
- b) Aynı okulda ya da birbirine yakın okullarda çalışan öğretmenlerin oluşturduğu gruplarla yapılması,
- c) Öğretim programlarının ve yeni öğretim yöntem ve tekniklerinin dayandırıldığı teorilerle ilgili etkinlikleri içermesi,
- d) Düzenlenen etkinliklerin yerel kaynakların kullanımını sağlaması,
- e) Oluşturmacı/yapılandırmacı yaklaşımla katılımcıların öğretim yöntemlerini deneyebilmelerini sağlaması,
- f) Öğretmenlerin kendilerini değerlendirmelerini ve görüşlerini paylaşımlarını sağlayacak fırsatlar sunması gerektiğini belirtmektedir.

Karagiorgi, Symeou ve Neophytou (2005), “ Kıbrıs’ta Öğretmenlerin Eğitim İhtiyaçlarının Teşhis Edilmesi” başlıklı çalışmalarını, Avrupa Birliği’ne üye

ülkelerde öğretmen ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve öğretmenlerin gelişme biçimlerinin değerlendirilmesi, en etkili çözümlerin araştırılması projesi kapsamında Avrupa Sokrates programının desteği ile yapmışlardır. Çalışma, Kıbrıs'taki öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik yapılmıştır. 2004-2005 yıllarında Kıbrıs Pedagoji Enstitüsü'nün Avrupa Sokrates programı çerçevesinde ülke genelinden örnekleme yapılarak öğretmenlere anket uygulanmıştır. Bu anketten elde edilen genel bulgulara göre:

Öğretmenlerin en çok eğitim almak istedikleri konular sırasıyla; öğrenmek için öğrencinin motivasyonunu artırmaya yönelik eğitim (%47.7), bilgisayar kullanma ve bilişim teknikleri (% 44.4), öğretmenlik-öğretme ile ilgili yeni metot ve yöntemler (% 42.9), eğitimdeki yenilikler ve orijinal eğitim programları (%42.1) ve eğitim kalitesi ile ilgili konular olarak tespit edilmiştir.

Öğretmenler büyük oranda (%82.9) hizmet içi eğitime katılmalarını etkileyen en önemli faktörün hizmet içi eğitimin konusu/kapsamı olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, eğitimin nerede yapılacağı ve zamanlamasının (%63.4) , eğitimi kimin vereceği (%30.3) ve eğitimin süresinin (%23.5) de önemi ifade edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre; öğretmenler tarafından en çok tercih edilen HİE formlarının, kısa süreli kurslar (%59.6), deneyim aktarılması/alışverişi (%50.8), çalıştaylar (%48.1), konferanslar (%37.1), görüş alışverişi/tartışma ve öğretme işinin desteklendiği ve motive edildiği HİE programları (%30.6) olduğu tespit edilmiştir.

Eğitimin farklı şekilleri, örneğin elektronik network ortamları, okul projelerinde yer alma ve araştırma faaliyetlerinin geliştirilmesi de sırasıyla (%26), (%24), (%20) oranlarında önemli bulunmuştur. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%58.4) hizmet içi eğitimlerin okulda ve iş zamanı yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler, yeni hüner/özellik/beceri kazanmayı (%49.8), kendi bilgilerini artırmayı (%48.2) hizmet içi eğitimin en önemli sonuçları olarak değerlendirmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre; hizmet içi eğitim iş günlerinde, sabah veya öğleden sonra yapılabileceği, okullarda yerel eğitim merkezleri üzerinden hizmet içi

eğitimin sağlanması gerektiği, öğretmenlerin tercih ettiği alanlara odaklanmış yani öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre planlanmış bir öğretmen yetiştirme için farklı yaklaşımların kullanılması gerektiği, mesleki gelişimde danışma ve deneyim paylaşımı gibi farklı biçimlerin ortaya atılması gerektiği, eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi ve öğretmenlerin mesleki gelişimi ile okul gelişimi arasındaki bağlantının kurulması gerektiği biçiminde önerilerde bulunulmuştur.

Bu çalışmanın yürütülmesinde yurt içi ve yurt dışında yapılmış ilgili araştırma ve yayınlardan; veri toplama, verilerin işlenmesi ve değerlendirilmesi, analiz yöntemlerinde kullanılan yöntem ve teknikler ile ulaşılan sonuçlardan bu çalışmanın sonuçlarıyla karşılaştırılması boyutlarında yararlanılmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM 4

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi ve modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve geliştirilmesi, verilerin toplanması, toplanan verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Araştırmada genel olarak bütüncül bir yaklaşımla nitel ve nicel betimsel araştırma yöntemi izlenmiştir. Bu yöntem varlıkbilim açısından yapılandırmacılığı, bilgi felsefesi açısından yorumlamacılığı, kurama ulaşmada tümevarım kullanarak bütünselliği ve durumsallığı ilke edinmektedir (Bryman, 2001; Yıldırım ve Şimşek, 2005).

4.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma; Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının, öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını karşılama açısından nicelik ve nitelik yönüyle ne derece yeterli olduğu, günümüz şartlarında Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hangi alan ve konularda ne derecede yoğunlaştığını, öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre ne tür farklılıklar gösterdiğini belirlemek ve mevcut duruma göre çözüm önerileri ortaya koymak için gerçekleştirilmiştir. Bu amaca göre, araştırmaya en uygun modeli oluşturmak için öncelikle, araştırma konusu ile ilgili yurt içi ve yurt dışı kaynaklar taranmıştır.

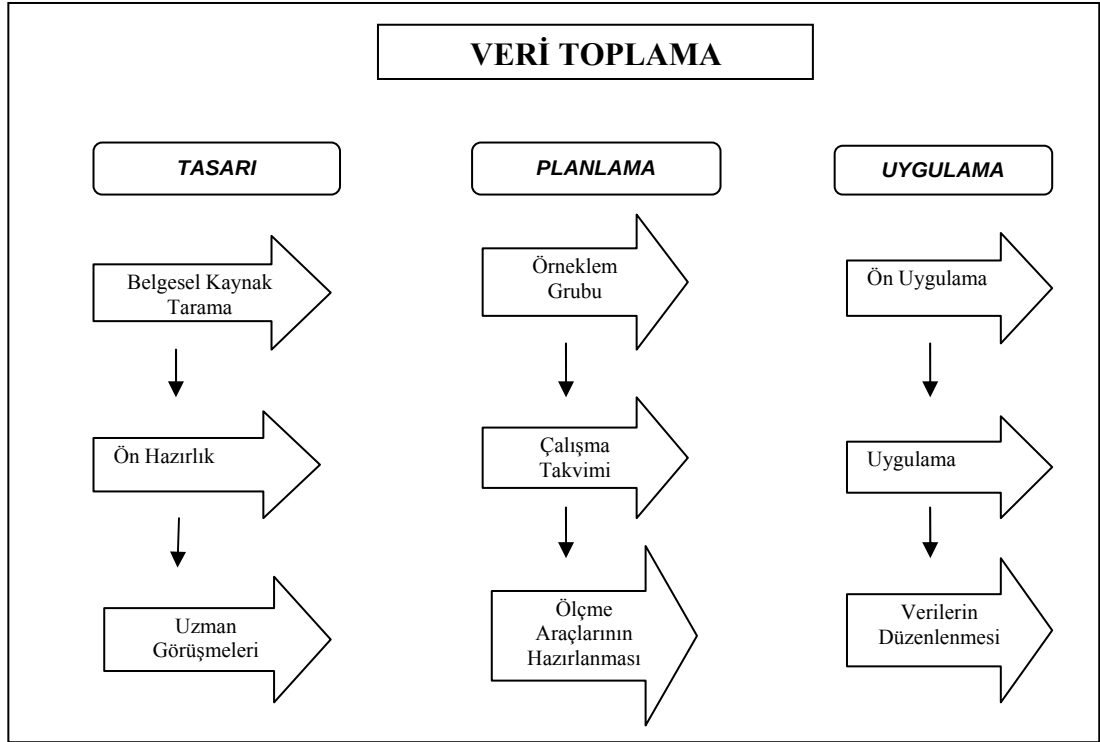
Araştırmanın modeli ‘Tarama Modeli’dir. Tarama modeli, geçmişte ve halen var olan durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1995: 77).

Araştırmaya öncelikle kaynak ve literatür taraması ile başlanmıştır. Araştırma konusu ile ilgili yapılan ön alan araştırması ve kaynak taraması, araştırmada veri toplama için kullanılması planlanan araçlarda yer alabilecek temel boyutlara ve soruların oluşturulmasına ışık tutmuştur. Bu şekilde taslak olarak ortaya çıkan veri toplama araçları alanla ilgili uzmanların görüşüne sunulmuş ve bu uzmanların görüşleri doğrultusunda araçlar yeniden şekillendirilmiştir. Daha sonra araçlar ile pilot uygulamalar yapılmış ve bu uygulamalardan elde edilen bilgiler çerçevesinde veri toplama araçlarına son hali verilmiştir.

Bu araştırma genel olarak üç farklı kısımda gerçekleştirilmiştir. Birinci kısım, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının niceliğini belirlemek amacına yöneliktir. Araştırmanın bu kısmı, yapılan doküman analizi sonucunda elde edilen nicel veriler ve bu verilerin betimlenmesinden oluşmaktadır. İkinci kısım, müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında öğretici olarak görev yapmış olan öğretim elemanlarının, katıldıkları programların niteliğine yönelik görüşlerini almaya yöneliktir. Araştırmanın bu kısmı yapılan görüşmelerden ve bu görüşmelerin betimlenmesinden oluşmaktadır. Araştırmanın üçüncü kısmı ise günümüz şartlarında Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hangi alan ve konularda, ne derecede yoğunlaştığını ve bu ihtiyaçların öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre ne tür farklılıklar gösterdiğini belirlemek amacına yöneliktir. Araştırmanın bu kısmı, Türkiye genelinde müzik öğretmenlerine uygulanan anketten elde edilen veriler ve bu verilerin nicel olarak betimlenmesinden oluşmaktadır.

Yukarıda yapılan kuramsal açıklamalar doğrultusunda araştırmada veri toplama sürecinin nasıl oluşturulduğu şekil 4.1.1’de görülmektedir.

Şekil : 4.1.1. Araştırma Kapsamındaki Veri Toplama Süreci

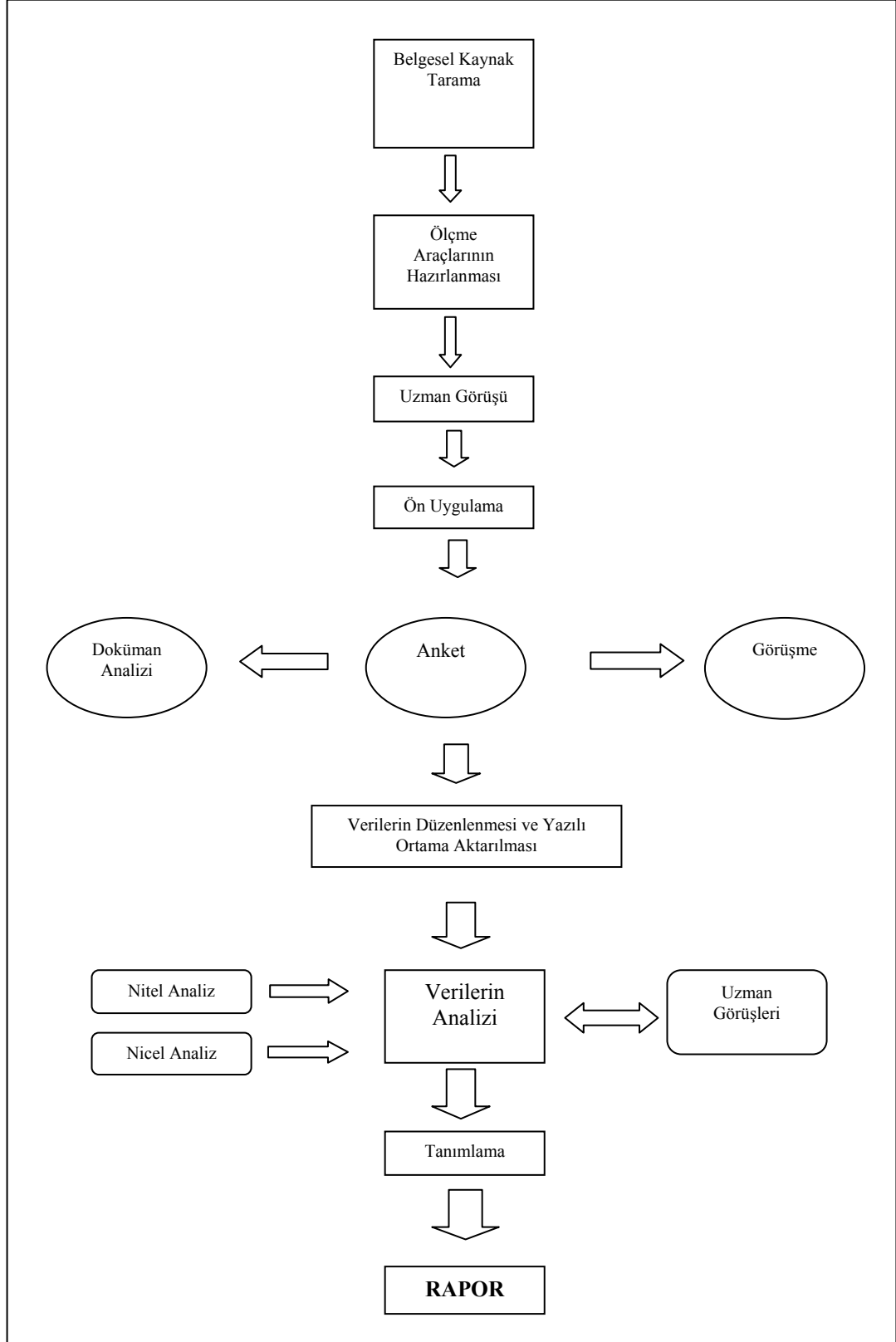


Elde edilen veriler nicel ve nitel analiz yöntemleri ile değerlendirilmiş ve sonuçlar yine nicel ve nitel olarak sunulmuştur. Elde edilen sonuçların yorumları

literatürdeki ilgili araştırma sonuçları dikkate alınarak yapılmış ve bu çerçevede gerek uygulama gerekse daha sonra yapılacak ilgili araştırmalar için öneriler geliştirilmiştir.

Araştırma modelini Şekil 4.1.2’de görüldüğü gibi özetlemek mümkündür;

Şekil : 4.1.2. Araştırma Sürecinde İzlenen Aşamalar



Araştırma modeli çerçevesinde aşağıdaki aşamalar izlenmiştir:

1. İlgili yurt içi ve yurt dışı kaynakları içeren bir kaynak taraması.
2. Kaynak taramasından ölçme araçlarında yer alabilecek temaların belirlenmesi.
3. Oluşturulan temalardan yola çıkarak, “Belge analizi”, “Görüşme”
ve “Anket” formları oluşturulması.
4. Veri toplama araçlarının uzman görüşüne sunulması ve sonuçlara göre
gerekli değişiklik ve eklemeler yapılması.
5. Ölçme araçlarının pilot uygulaması için örneklem seçilmesi ve
pilot uygulama yapılması.
6. Pilot uygulama sonuçları değerlendirilmesi ve gerekli
düzeltmelerin yapılması.
7. Araştırma örnekleminin belirlenmesi.
8. Ölçme araçlarının uygulanması.
9. Kapalı uçlu verilerin nicel çözümlenmesinin yapılması.
10. Açık uçlu verilerin nitel çözümlenmesinin yapılması.
11. Sonuçların tanımlanması ve yorumlanması.
12. Araştırmanın raporlaştırılması.

Araştırmanın birinci kısmına ait verilerin toplanmasında, nitel araştırma yöntemi çerçevesinde “Belge analizi” yapılmıştır. Nitel araştırmalarda görüşme ve gözlem gibi yöntemlerin yanı sıra, araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini arttırmak için çalışılan araştırma problemi ile ilgili yazılı ve görsel materyal ve malzemeler de araştırmaya dahil edilebilir. Bu demektir ki belge incelemesi veya analizi tek başına bir araştırma yöntemi olabildiği gibi, diğer nitel yöntemlerin kullanıldığı durumlarda ek bilgi kaynağı olarak ta kullanılabilir. Belge incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar... Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması

gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. (Yıldırım, 2005 :187-188). Bu araştırmada belge analizi kapsamında, 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programları hakkında nicel verilere ulaşmak amacıyla, MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın arşivleri taranmıştır. Ulaşılan veriler, uzman görüşleri alınarak oluşturulan kontrol listesi kapsamında tasnif edilmiştir. Nicel veriler frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarına göre tablolar halinde verilmiş ve açıklanarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın ikinci kısmına ait veriler, nitel araştırmalarda kullanılan “Görüşme (Mülakat)” tekniği ile toplanmıştır. Görüşme (interview) tekniği, bir konu hakkında, ilgili kişi(ler)den hazırlanan sorular çerçevesinde bilgi almaktır. Bu kişilerin kaç kişi ve konuların neler olacağı, araştırma konusuna, amaca bağlıdır ve diğer araştırma teknikleri içerisinde araştırmacıya ve görüşme yapılan kişiye esneklik, derinlik sağlayan bir araştırma tekniğidir (Aziz, 1994: 84). Nitel araştırmalarda görüşme iki amaçla kullanılmaktadır. İlk olarak görüşme, veri toplamak için ana yöntem olabilir. İkinci olarak da gözlem, doküman analizi ya da diğer teknikler ile birlikte kullanılabilir (Bogdan ve Biklen, 1998: 94). *“Derinlemesine görüşme, nitel araştırmaların ayırt edici bir özelliğidir. Görüşme, katılımcıların dünyaya bakış açılarını anlamak için gereklidir”* (Rossman ve Rallis, 2003: 180). Görüşme yoluyla deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler, yorumlar, zihinsel algılar ve tepkiler gibi gözlenemeyen unsurlar anlaşılmaya çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırmada, MEB'in müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında öğretici olarak görev yapmış olan 10 öğretim üyesi ile görev yaptıkları HİE programlarının niteliğine ilişkin görüşlerini almak üzere, “Görüşme” yapılmıştır. Öğretim üyelerinin görüşlerini almak için, “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Bulguların analizinde ise görüşme analizlerinde sıkça kullanılan “Betimsel analiz” tekniği kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2005) göre, bu analiz tekniğinde, elde edilen veriler belirlenen temalara göre özetlenerek yorumlanır.

Araştırmanın üçüncü kısmına ait veriler, “Anket” tekniği kullanılarak toplanmıştır. Anket, belli bir konuda saptanmış hipotezlere ya da sorulara bağlı olarak, bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yöneltmek suretiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir (Armağan, 1983). Bu çalışmada, Türkiye genelinde MEB’e bağlı resmi ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine, katıldıkları HİE programlarının niteliği hakkındaki görüşlerini ve güncel HİE ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Anket, Türkiye genelinde 7 coğrafi bölgedeki 21 ilde, 2006-2007 öğretim yılında görev yapan, belirlenen örneklem grubundaki 391 müzik öğretmenine uygulanmıştır.

Araştırmada, 1. alt probleme ilişkin verilerin toplanmasında “Belge analizi” tekniği, 2. (b) alt probleme ilişkin verilerin toplanmasında “Yarı yapılandırılmış görüşme” tekniği, 2(a), 3(a,b,c,d,e), 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10. alt problemlere ilişkin verilerin toplanmasında ise “Anket” tekniği kullanılmıştır.

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın birinci evreni, 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarıdır. İkinci evren, bu programlarda öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimi alanındaki uzmanlardır. Araştırmanın üçüncü evrenini ise, Türkiye genelinde Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmi ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapmakta olan müzik branş öğretmenleri oluşturmaktadır.

Birinci evren için örneklem belirlenmemiş, evreni oluşturan 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının tümü incelenmiştir.

İkinci evren için, müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarda öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimi uzmanlarından 10 öğretim elemanı örneklem olarak belirlenmiştir. Bu öğretim elemanlarının belirlenmesi sürecinde,

HİE programlarda öğretim elemanı olarak görev yapmış olan 24 müzik eğitimi uzmanı, MEB Hizmet içi eğitim dairesi başkanlığı arşivlerinden tespit edilmiştir. Belirlenen uzmanlardan mümkün olan en fazla sayıda öğretim elemanına ulaşılmaya çalışılmıştır. Görüşleri alınacak öğretim elemanları üniversite öğretim üyelerinden seçilmiştir.

Üçüncü evreni temsil edecek örneklemin oluşturulması için, Türkiye evreni, yedi coğrafi bölge esas alınarak yedi tabakaya ayrılmıştır. Bölgelerden örnekleme alınacak illerin seçiminde sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi esas alınmıştır. Buna göre, araştırmanın örneklemini, İstanbul, Çanakkale, Kırklareli, Ankara, Sivas, Niğde, İzmir, Aydın, Muğla, Samsun, Zonguldak, Tokat, Adana, K. Maraş, Hatay, Malatya, Erzurum, Van, Gaziantep, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde bulunan okullar arasından seçilen 384 okul, bu okullarda 2006-2007 Öğretim Yılı'nda görev yapan 391 müzik öğretmenini oluşturmaktadır. Örnekleme belirlemek için, Millî Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nden alınan Türkiye genelinde kadrolu olarak resmi ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenleri ve bu öğretmenlerin çalıştıkları okullar listesi kullanılmıştır.

4.3. Örneklemin Belirlenme Süreci

Bu çalışmada olasılığa dayalı örnekleme türlerinden “Tabakalı örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Tabakalı örnekleme yöntemiyle evrendeki alt grupların örneklemede temsil edilmeleri garanti altına alınır. Bunun için evren tabakalara ayrılır ve her tabakadan basit bir yansız örneklem seçilir. Sonra da alt örneklem toplama örneklemi elde etmek üzere birleştirilir (Jud et al. 1991; Aktaran: Balcı, 2005; Kuş, 2003). Ayrıca bu yöntemde bir tabaka içinde daha alt tabakalar oluşturulabilir ve daha küçük örneklemle daha temsili istatistiklere ulaşılabilir (Akhun, 1991; Aktaran: Balcı, 2001).

Örneklemin oluşturulmasında şu aşamalar takip edilmiştir:

1. Seçilen örneklemin evreni olabildiğince temsil etmesi için Türkiye’deki tüm illerin benzeşik alt evrenlere ayrılarak oranlar dahilinde örnekleme alınması uygun görülmüştür. Bunun için Türkiye evreni, yedi coğrafi bölge esas alınarak yedi tabakaya ayrılmıştır.

2. Bölgelerden örnekleme alınacak illerin seçiminde sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi esas alınmıştır. Dinçer ve Özaslan (2004), DPT adına yaptıkları “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması” adlı çalışma ile il merkezlerinin gelişmişlik endekslerini ve bu endekse göre gelişmişlik sıralamasını belirlemişlerdir. Böylelikle her bölge gelişmişlik endeksine göre üç tabakaya ayrılmıştır. Tablo 4.3.1.’de gelişmişlik endeksine göre üç gruba ayrılan illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksleri ve sıralaması yer almaktadır.

Tablo 4.3.1. İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksine Göre Gruplanması ve Bölgelere Göre Dağılımları

Bölgeler	Birinci Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi	İkinci Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi	Üçüncü Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
Akdeniz Bölgesi	1- Adana 2- Antalya 3- Mersin 4- Isparta	5,71564 3,99069 3,35555 2,09238	1- K.Maraş 2- Burdur	1,37067 1,28548	1- Hatay 2- Osmaniye	0,98304 0,97609
Doğu Anadolu Bölgesi	1- Malatya	2,01459	1- Erzurum 2- Elazığ 3- Tunceli	1,92489 1,38624 1,12096	1- Erzincan 2- Van 3- Kars 4- Hakkâri 5- Şırnak 6- Iğdır 7- Bitlis 8- Bingöl 9- Ağrı 10- Ardahan 11- Muş	0,78524 0,71686 0,48958 0,05534 0,04898 -0,01516 -0,02550 -0,04734 -0,06557 -0,29251 -0,59441
Ege Bölgesi	1- İzmir 2- Denizli 3- Manisa	-- 3,69197 2,46533	1- Uşak 2- Aydın 3- Kütahya 4- Afyon	1,70571 1,69830 1,64375 1,53160	1- Muğla	1,41047
Güneydoğu Anadolu Bölgesi.	1-Gaziantep	3,70467	1- Diyarbakır	1,39749	1- Batman 2- Şanlıurfa 3- Adıyaman 4- Kilis 5- Siirt 6- Mardin	0,75922 0,75601 0,57604 0,54860 0,50841 0,40114
İç Anadolu Bölgesi	1- Ankara 2- Eskişehir 3- Konya 4- Kayseri	-- 3,89817 3,54941 3,32022	1- Kırıkkale 2- Sivas 3- Çorum 4- Nevşehir 5- Karaman 6- Kırşehir 7- Çankırı	1,92203 1,66151 1,47724 1,16603 1,13624 1,09067 1,04942	1- Yozgat 2- Niğde 3-Aksaray	0,75984 0,68957 0,62392
Karadeniz Bölgesi	1- Samsun 2- Trabzon 3- Karabük	2,46298 2,39588 2,10701	1- Bolu 2- Ordu 3- Giresun 4- Rize 5- Zonguldak 6- Artvin 7- Düzce 8- Sinop	1,79561 1,68126 1,45632 1,26549 1,21346 1,16436 1,11568 1,02409	1- Kastamonu 2- Tokat 3-Amasya 4-Gümüşhane 5-Bartın 6-Bayburt	0,99032 0,81785 0,68128 0,59389 0,25663 -0,02293
Marmara Bölgesi	1- İstanbul 2- Bursa 3- Kocaeli 4- Sakarya 5- Yalova 6- Edirne 7- Balıkesir	-- 7,95333 3,52581 2,60751 2,42273 2,14004 2,09334	1- Çanakkale 2- Tekirdağ 3- Bilecik	1,95451 1,86420 1,21727	1- Kırklareli	1,06821

Kaynak: 1.Dinçer, B.; Özasan, M. (2004). İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması.

Ankara:DPT Yayını

3. Sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksine göre üç tabakaya ayrılan coğrafi bölgeleri temsil etmek üzere, her bölgeden 1., 2. ve 3. gelişmişlik grubunda yer alan üçer il random yöntemiyle belirlenmiştir. Örneklemi oluşturan iller, Tablo 4.3.2.'de görülebilmektedir (Tablo 4.3.2.'de ve bundan sonraki diğer tüm tablolarda bölgeler müzik öğretmeni sayısı en fazla olan coğrafi bölgeden en az olan bölgeye doğru sıralanmıştır).

Tablo 4.3.2. Bölgelere Göre Örneklemi Oluşturan İller

Bölgeler	Birinci Gelişmişlik Grubu	İkinci Gelişmişlik Grubu	Üçüncü Gelişmişlik Grubu
Marmara Bölgesi	İstanbul	Çanakkale	Kırklareli
İç Anadolu Bölgesi	Ankara	Sivas	Niğde
Ege Bölgesi	İzmir	Aydın	Muğla
Karadeniz Bölgesi	Samsun	Zonguldak	Tokat
Akdeniz Bölgesi	Adana	K. Maraş	Hatay
Doğu Anadolu Bölgesi	Malatya	Erzurum	Van
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Gaziantep	Diyarbakır	Şanlıurfa

4. Türkiye genelinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin toplam sayısı olan 5893 müzik öğretmeni esas alınarak evreni temsil edecek örneklem sayısı belirlenmiştir.

2006–2007 öğretim yılı kayıtlarına göre, çalışmanın hedef evreni olan Türkiye genelindeki 81 ilde 3860'ı (%65.5) ilköğretimde, 2033'ü (%34.5) ortaöğretim okullarında olmak üzere MEB'e bağlı resmi okullarda toplam 5893

müzik öğretmeni görev yapmaktadır. Anderson'a (1990) göre, 50.000 kişilik bir evrenin % 5'lik tolerans gösterilebilir bir hata payı ve % 95'lik kesinlik düzeyi ile temsili, 381 kişilik bir örneklemdir (Aktaran: Balcı, 1997: 112). Buna göre normal koşullarda toplam 381 kişiden oluşan bir örneklem 50.000 kişilik bir evreni temsil edebilir. Bu araştırma için; yapılan hesaplamalar sonucunda 5893 kişilik bir evreni 361 kişiden oluşan bir örneklem grubunun temsil edebileceği belirlenmiştir. Coğrafi bölgeleri temsil edecek örneklem sayılarının belirlenmesi aşamasında bölgeleri temsil edecek örneklem sayıları arasındaki büyük farklılıkların bölgelerarası karşılaştırmayı güçleştireceği görülmüştür. Çünkü her bölgeden örnekleme yer alan öğretmen sayısı, o bölgenin öğretmen sayısının Türkiye'deki toplam öğretmen sayısı içindeki oranına göre belirlendiğinden, bölgelere düşen örneklem sayıları arasında büyük farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bölgeler arasında analiz ve karşılaştırma yapmayı güçleştiren bölgelerin örneklem sayıları arasındaki sayısal farklılık Tablo 4.3.3.'te görülebilmektedir.

Tablo 4.3.3. 361 Kişilik Örneklem Sayısına Göre Bölgelere Düşen Anket Sayısı

Bölgeler	Öğretmen	
	Toplam Sayı	Örneklem
Marmara Bölgesi	1638	101
İç Anadolu Bölgesi	1138	69
Ege Bölgesi	1012	61
Karadeniz Bölgesi	695	43
Akdeniz Bölgesi	646	40
Doğu Anadolu Bölgesi	400	25
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	364	22
T o p l a m	5893	361

(Oranlamadan sonra ondalıklı çıkan örneklem sayıları en yakın tam sayıya yuvarlanmıştır)

Tablo 3’te görüldüğü gibi, bölgelerin toplam evren içindeki oranlarına göre belirlenen örneklem sayıları arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Marmara bölgesine 101 anket düşerken bu sayı Doğu Anadolu Bölgesi için 25, Güneydoğu Anadolu Bölgesi için 22, Karadeniz Bölgesi için 43’tür. Bölgelerin örneklem sayıları arasındaki bu büyük farkların, bölgeler arasında analiz ve karşılaştırma yapmayı güçleştireceği düşünülmektedir. Bu sorunu aşmak için örneklem sayısı belli bir miktar artırılmıştır. Buna göre örneklem sayısı 39 kişi artırılarak 400 kişi olarak alınmıştır. Örneklem sayısındaki bu artış miktarı, örneklem sayısı düşük olan bölgeye çok, yüksek olan bölgeye de az düşecek şekilde dağıtılmıştır.

Anderson’un (1990) örneklem büyüklüğünün hesaplanmasına ilişkin formülü kullanılarak belli büyüklükteki evren için, tolerans gösterilebilir belli bir hata payı ile belli bir örneklem sayısı alınmaktadır. Evren büyüklüğü arttıkça, örneklem büyüklüğünün de aynı oranda artırılmasına gerek yoktur. Öyle ki 100.000 büyüklüğündeki bir evreni % 5’lik bir hata payı ile 382 kişilik bir örneklem temsil ederken, evren 1.000.000’a çıkarıldığında aynı hata payı ile örneklemin yalnızca iki artışla 384 kişiye yükseltilmesi evreni temsil etmesi için yeterlidir. Hatta bu evren büyüklüğü 25 milyona çıkarıldığında bile örneklem sayısı hiç artırılmadan yine 384 kişi ile temsiliyet sağlanabilir. Yani evren büyüklüğüne karşılık gelen örneklem sayısı belirlendikten sonra, evren büyüklüğünde yapılacak belli bir birim artışa karşın örneklem büyüklüğünde aynı birim artışın yapılmasına gerek yoktur. Hatta belli bir büyüklükten sonra evren ne kadar artırılsa da örneklem hiç artırılmayabilir (Aktaran: Balcı, 1997, 112). Bu verilere göre, toplam içindeki oranlarına göre örnekleme yer alan bölgeler açısından, örneklem sayısında yapılan artışın bölgelere daha az ya da daha çok dağıtılması bölgelerin temsiliyetini etkilemeyecektir. Yani bu artışın belli bir sayı ile örnekleme temsil edilen Marmara Bölgesine az, Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgelerine daha çok yansıtılması, bu bölgelerin temsiliyetini pek etkilemeyecektir. Zaten örneklem sayısında yapılan artışın amacı temsiliyeti artırmak değil, bölgelerarası karşılaştırma yapabilmektir. Ayrıca gerek anketlerin geri dönüş oranlarının düşük olabilme olasılığı, gerekse cevaplanacak anketlerdeki çeşitli olası veri kayıpları (eksik madde – boyut bırakma, okumadan aynı seçeneği işaretleme vb) örneklem sayısının artırılmasını gerekli kılan diğer

faktörlerdir. Buna göre örneklem sayısında yapılan 39 kişilik artış, bölgelerin örneklem sayılarına; Marmara Bölgesi: 4, İç Anadolu Bölgesi: 1, Ege Bölgesi: 4, Karadeniz Bölgesi: 2, Akdeniz Bölgesi: 5, Doğu Anadolu Bölgesi: 10, Güneydoğu Anadolu Bölgesi: 13 şeklinde dağıtılmıştır.

5. Her coğrafi bölgeye düşen anket sayısı, o bölgeyi temsil etmek üzere random yöntemiyle belirlenen farklı gelişmişlik grubundaki üç ile dağıtılmıştır. Bu dağıtım yapılırken ilde görev yapan toplam müzik öğretmeni sayısının bölgeye düşen anket sayısına oranı esas alınmıştır.

6. Son olarak illere gönderilecek anketlerin il merkezlerinde hangi okullarda uygulanacağı belirlenerek okul isimleri listelenmiştir. Bu belirleme işlemi yapılırken, MEB. Personel Genel Müdürlüğü'nden alınan müzik öğretmenlerinin sayısal verileri esas alınmıştır. MEB. Personel Genel Müdürlüğü'nden alınan ve illerdeki müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okulları belirten listeler tasnif edilerek, Türkiye genelindeki toplam müzik öğretmeni sayısı içinde ilköğretim ve orta öğretimde çalışan müzik öğretmeni sayısı tespit edilmiştir. Buna göre; 2006–2007 öğretim yılı kayıtlarına göre, çalışmanın hedef evreni olan Türkiye genelindeki 81 ilde 3860'ı (%65.5) ilköğretim okullarında, 2033'ü (%34.5) orta öğretim okullarında olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda toplam 5893 müzik öğretmeni görev yapmaktadır. Anketlerin gönderileceği illerdeki okullar belirlenirken, anket gönderilecek her ilde anket uygulanacak okulların % 65.5' inin ilköğretim, %34.5' inin orta öğretim okulu olması oranları esas alınmıştır.

Buna göre bölgelere ve gelişmişlik endeksine göre belirlenen illere gönderilecek anket sayıları ve uygulama yapılacak okul sayıları Tablo 4.3.4.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.3.4. Bölgelere ve İllere Göre Evren ve Örneklem Sayıları

Bölgeler	İller	İllerin gelişmişlik düzeyi	Toplam sayı (Evren)	Örneklem (N)	Anket gönderilen okul sayısı
Marmara Bölgesi	İstanbul	1. Der. Glş. İl	992	95	74
	Çanakkale	2. Der. Glş. İl	49	6	10
	Kırklareli	3. Der. Glş. İl	21	4	9
	İller Toplamı		1062	-	
	Bölge Toplamı		1638	105	93
İç Anadolu Bölgesi	Ankara	1. Der. Glş. İl	538	59	54
	Sivas	2. Der. Glş. İl	39	5	10
	Niğde	3. Der. Glş. İl	44	6	10
	İller Toplamı		621	-	
	Bölge Toplamı		1138	70	74
Ege Bölgesi	İzmir	1. Der. Glş. İl	522	46	43
	Aydın	2. Der. Glş. İl	108	10	10
	Muğla	3. Der. Glş. İl	102	9	10
	İller Toplamı		732	-	
	Bölge Toplamı		1012	65	63
Karadeniz Bölgesi	Samsun	1. Der. Glş. İl	117	23	20
	Zonguldak	2. Der. Glş. İl	65	13	13
	Tokat	3. Der. Glş. İl	43	9	10
	İller Toplamı		225	-	
	Bölge Toplamı		695	45	43
Akdeniz Bölgesi	Adana	1. Der. Glş. İl	110	22	19
	K. Maraş	2. Der. Glş. İl	50	10	10
	Hatay	3. Der. Glş. İl	67	13	13
	İller Toplamı		227	-	
	Bölge Toplamı		646	45	42

Doğu Anadolu Bölgesi	Malatya	1. Der. Glş. İl	100	16	14
	Erzurum	2. Der. Glş. İl	53	9	10
	Van	3. Der. Glş. İl	58	10	10
	İller Toplamı		211	-	
	Bölge Toplamı		400	35	34
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Gaziantep	1. Der. Glş. İl	105	15	13
	Diyarbakır	2. Der. Glş. İl	71	10	10
	Şanlıurfa	3. Der. Glş. İl	69	10	10
	İller Toplamı		245	-	
	Bölge Toplamı		364	35	33
Seçilen İllerin Genel Toplam			3323	-	
Bölgelerin Genel Toplamı			5893	400	384

Belirlenen örneklem sayılarına göre hazırlanan anketlerin, illere gönderilmesi aşamasında, son olarak anketleri okullara gönderecek olan Millî Eğitim Bakanlığı EARGED Başkanlığı uzmanlarının da önerisiyle, örneklem sayısı 10'un altında hesaplanmış olan illere 10 anket gönderilmesine karar verilmiştir. Böylece, geri dönüşü olmayan ya da geçersiz olan anketlerden doğacak veri kaybının en az düzeye indirilmesi hedeflenmiştir.

Sonuç olarak, örnekleme oluşturan illere gönderilecek anket sayıları ve uygulama yapılacak okul sayıları Tablo 4.3.5.'de görüldüğü gibi kesin olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.3.5. Örnekleme Oluşturan İllere Gönderilen Anket Sayıları ve Uygulama Yapılacak Okul Sayıları

Bölgeler	İller	Gönderilen Anket Sayısı	Anket Gönderilen Okul Sayısı
Marmara Bölgesi	İstanbul	95	74
	Çanakkale	10	10
	Kırklareli	10	9
İç Anadolu Bölgesi	Ankara	60	54
	Sivas	10	10
	Niğde	10	10
Ege Bölgesi	İzmir	46	43
	Aydın	10	10
	Muğla	10	10
Karadeniz Bölgesi	Samsun	23	20
	Zonguldak	13	13
	Tokat	10	10
Akdeniz Bölgesi	Adana	22	19
	K. Maraş	10	10
	Hatay	13	13
Doğu Anadolu Bölgesi	Malatya	16	14
	Erzurum	10	10
	Van	10	10
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Gaziantep	15	15
	Diyarbakır	10	10
	Şanlıurfa	10	10
T o p l a m		423	384

4.4. Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi

Araştırmanın alt problemlerini yanıtlamak için farklı veri toplama yöntemleri kullanarak çeşitleme yapılmıştır. Çeşitleme, araştırma sorularına yönelik toplanan verilerin farklı yöntemlerle elde edilmesi ile sağlanan bulguların inandırıcılığının test edilmesi için kullanılmakta bu da araştırma sonuçlarının farklı boyutlarda değerlendirilmesine ve anlamlandırılmasına yardımcı olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 94). Ayrıca bu yöntemle herhangi bir veri toplama aracı ile elde edilen bulguları diğer veri toplama araçlarıyla derinlemesine kontrolünü sağlamak mümkündür. Örneğin, nitel araştırma sonuçları nicel bir çalışma ile desteklenerek araştırmaya farklı bir yaklaşım getirilebilir. Bu yolla da genellikle bulguların geçerliğini arttırmak amaçlanır (Punch, 2004: 35, Silverman, 2004: 241).

Bu araştırmada üç çeşit veri toplama aracı kullanılmıştır. 1. alt probleme ilişkin verilerin toplanmasında “Belge analizi” kontrol listeleri , 2. (b) alt probleme ilişkin verilerin toplanmasında “Yarı yapılandırılmış görüşme” formu, 2(a), 3(a,b,c,d,e), 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10. alt problemlere ilişkin verilerin toplanmasında ise “Anket” formu kullanılmıştır.

Belge analizi kapsamında, 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programları hakkında nicel verilere ulaşmak amacıyla, MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı’nın arşivleri taranmıştır. Ulaşılan veriler, uzman görüşleri alınarak oluşturulan kontrol listesi kapsamında tasnif edilmiştir. Nicel veriler frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarına göre tablolar halinde verilmiş ve açıklanarak yorumlanmıştır.

MEB’in müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında öğretici olarak görev yapmış olan 10 öğretim üyesi ile, görev yaptıkları HİE programlarının niteliğine ilişkin görüşlerini almak üzere, “Görüşme” yapılmıştır. Öğretim üyelerinin görüşlerini almak için, “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Bulguların analizinde ise görüşme analizlerinde sıkça kullanılan “Betimsel analiz” tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın 2. alt problemini çözmeye yönelik olarak hazırlanan ve uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu, aynı zamanda

öğretmenlerin, katıldıkları HİE programlarının niteliğine ilişkin anketin 2. bölüm sorularına verdikleri cevaplar arasındaki paralelliği ve farklılığı saptamak, karşılaştırmalar yapmak ve veri çeşitliliği yolu ile araştırmayı derinleştirmek amaçındadır. Görüşme formunun geliştirilmesi için öncelikle araştırmanın belirlenen alt problemini en iyi yansıtabilecek sorular oluşturulmuştur. Araştırmanın alt problemi ile ilgili açık ve anlaşılır birçok soru yazılmıştır. Daha sonra yazılan bu sorulardan görüşmenin amacına en uygun olanlarına karar verilmiştir. Bununla birlikte her bir sorunun veri setine derinlemesine ulaşmayı sağlayacak biçimde açık uçlu olmasına, farklı bireyler için farklı anlam taşımamasına özen gösterilmiş ve gerekli olan sorularda alternatif soru ifadeleri (sonda) kullanılarak soru derinleştirilmiştir. Sondalar görüşülen bireye hangi noktalarda ek bilgi verilmesi gerektiği, verilen ayrıntının yeterli olup olmadığı ve tam olarak anlaşılmayan açıklamalara ek açıklamalar getirmesi gerektiği konusunda bir geri bildirim özelliği taşımaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 133, Balcı: 2005). Görüşme sorularının hazırlık aşamasında ilgili kaynaklar incelenerek temalar belirlenmiş, alan uzmanlarının görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmış ve görüşme formu yeniden yapılandırılmıştır. Yapılandırılan görüşme formu pilot uygulamadan sonra belirlenen örneklem grubuna uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan görüşme formunun örneği Ek-2’de verilmiştir.

Türkiye genelinde MEB’e bağlı resmi ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine, katıldıkları HİE programlarının niteliği hakkındaki görüşlerini ve güncel HİE ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Anket, Türkiye genelinde 7 coğrafi bölgedeki 21 ilde, 2006-2007 öğretim yılında görev yapan, belirlenen örneklem grubundaki 391 müzik öğretmenine uygulanmıştır.

Anket formunun geliştirilmesi aşamasında öncelikle, araştırmanın temellendirilmesi ve belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için konuyla ilgili kaynaklar (tez, makale, kitap, bilimsel araştırma vb.) incelenmiş ve elde edilen veriler yardımıyla anketin kavramsal yapısı ve ana çerçevesi belirlenmiştir. Daha sonra, YÖK (Yüksek Öğretim Kurumu) tarafından eğitim fakültelerinin müzik öğretmeni yetiştiren lisans programlarında uygulanmak üzere onaylanan son iki program olan

1998 programı ve 2006 programı temel alınarak, alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda anket soruları belirlenmiştir. Anket dört bölümden oluşmaktadır (Ek-1). Birinci bölüm, müzik öğretmenlerine ait demografik bilgileri ile hizmet bilgilerini içermektedir. Maddeler; cinsiyet, öğretmenlik mesleğindeki hizmet süresi, eğitim durumu, mezun olunan kurum ve hizmet içi eğitim durumu ile ilgili bilgileri toplamayı amaçlamaktadır. İkinci bölümde öğretmenlerin katıldıkları HİE programlarının niteliğine ilişkin görüşlerini almaya yönelik 8 adet soru yer almaktadır. Üçüncü bölümde, müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının düzeyini belirlemeye yönelik 35 adet kapalı uçlu soru 2 adet ihtiyaç sıralama sorusu yer almaktadır. Dördüncü bölümde ise, 2 adet açık uçlu soru yer almaktadır. Ankette bulunan sorular için “1-Hiç, 2-Az, 3-Kısmen, 4-Büyük Ölçüde, 5-Tamamen” seçeneklerinden oluşan “Beşli Likert” ölçeği kullanılmıştır. Ankette kullanılan seçenekler ve düzeyleri aşağıdaki puan aralıklarına göre değerlendirilmiştir.

1. Hiç	1.00 – 1.79
2. Az	1.80 – 2.59
3. Kısmen	2.60 – 3.39
4. Büyük Ölçüde	3.40 – 4.19
5. Tamamen	4.20 – 5.00

Anketin kapsam ve yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla müzik öğretmenleri, müzik eğitimi uzmanları, eğitim uzmanları, müzik alan uzmanları eğitim denetçilerinin görüşleri alınmıştır. Anket formunda gerekli düzeltme ve eklemeler yapıldıktan sonra, Ankara’da görev yapan 80 müzik öğretmenine ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama sonucunda anket yeniden gözden geçirilmiş, uzman görüşleri alınarak son şekli verilmiştir. Anket, Türkiye genelinde belirlenen okullara, Millî Eğitim Bakanlığı EARGED Başkanlığı tarafından 2007 Temmuz-Ekim ayları arasında gönderilerek uygulanmış ve geri dönüşü sağlanarak, araştırmacıya teslim edilmiştir. Örneklem grubu olarak belirlenen 384 okula gönderilen 423 anket, 391 öğretmen tarafından geçerli olarak doldurulmuş ve geri dönüşü sağlanmıştır.

4.5. Verilerin Toplanması

Araştırma için belirlenen veri toplama araçları (Anket formu, görüşme formu) hazırlandıktan sonra, bir araştırma önerisi ile birlikte Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'na (EARGED) başvurulmuş ve araştırmanın MEB “Eğitim Araştırmalarını Destekleme Programı” çerçevesinde desteklenmesi istenmiştir. Araştırmanın desteklenmesi için yapılan başvuru EARGED tarafından kabul edilerek, EARGED ve araştırmacı arasında Haziran 2007’de Eğitim Araştırması Destek Protokolü imzalanmıştır. Bu çerçevede, müzik öğretmenlerine uygulanmak üzere geliştirilen anket, Türkiye genelinde 21 ilde EARGED tarafından uygulanarak geri dönüşü sağlanmış ve ekim ayında araştırmacıya teslim edilmiştir. Anketlerin uygulanması aşamasında Niğde ve Diyarbakır illerinden gelen anketlerin geri dönüşünde aksaklık olduğundan, araştırmacı tarafından bu illerdeki okullara posta ile yeniden anket gönderilmiş ve anketlerin belirlenen tüm illerde uygulaması tamamlanmıştır. 21 ilde 384 okula gönderilen 423 anketten, 391 anket geçerli olarak geri dönmüştür. Anket verileri bilgisayar ortamına aktarılmış ve verilerin analizi SPSS 13.0 (The Statistical Packet For The Social Sciences) istatistiksel bilgi veri analizi programı kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu, anketlerde olduğu gibi, pilot uygulamalar sonrasında, uzman görüşleri doğrultusunda araştırmada kullanılacak biçime dönüştürülerek uygulanmıştır. Pilot uygulamadan sonra görüşme yapılacak öğretmenlerin çalışma programları doğrultusunda görüşmelerin yapılabileceği çalışma takvimine göre en uygun yer ve zaman seçilerek örneklem grubundaki öğretim üyeleri ile görüşmelere başlanmıştır. Görüşme işlemleri öğretim üyelerinin çalışma koşulları ve ders programları dikkate alınarak, önceden alınan randevular ile geniş zaman dilimlerinde gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Her görüşmeden önce araştırmacı; araştırmanın amacını, verilerin nasıl ve nerede kullanılacağını, bu işlemin ortalama ne kadar süreceğini ve görüşme yapılan kişilere ait bilgilerin gizliliği konularını özellikle açıklamıştır. Yapılan görüşmelerin tümü görüşme yapılan öğretim üyelerinin izni alınarak video-kamera ile kaydedilmiştir.

Soruların bitiminde, görüşülen kişinin diğer düşünceleri de alınarak konu ile ilgili ayrıntılar saptanmaya çalışılmıştır. Örneklem grubundaki 10 öğretim üyesi ile yapılan ve ortalama 30 ile 50 dakika süren görüşmelerin kayıtları, daha sonra dinlenerek deşifre edilmiştir. Yapılan görüşmelerde öğretim üyelerinin içten ve samimi davranışları ve araştırma konusuna olan ilgileri çalışmaya önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Deşifre edilen görüşme kayıtları yazıya aktarılarak görüşme yapılan her öğretmene ait bir görüşme metni oluşturulmuş ve bu metin daha sonra yeniden düzenlenerek bütün görüşme sonuçlarının aynı ortamda görülebileceği bir veri seti haline dönüştürülmüştür. Elde edilen verilerin analizi ve yorumlanması bu işlemlerden sonra gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Araştırmanın nicel verilerini toplamaya yönelik yapılan belge analizi kapsamında, 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programları hakkında nicel verilere ulaşmak amacıyla, alınan resmi izin ile MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın arşivleri taranmıştır. Bu taramada özellikle MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın yıllık olarak okullara gönderdiği yıllık hizmet içi eğitim planı kitapçıkları üzerinde yoğunlaşmıştır. Ulaşılan veriler, uzman görüşleri alınarak oluşturulan kontrol listesi kapsamında tasnif edilmiş, frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarına göre tablolar haline getirilmiştir.

4.6. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın modeli, katılımcıları, veri toplama araçları, veri toplama süreci, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ve bulguların nasıl düzenlendiği ayrıntılı bir biçimde açık, tutarlı ve başka araştırmacılar tarafından da kullanılabilecek, incelenebilecek düzeyde tanımlanmıştır. Araştırmada geçerliği arttırmak için farklı veri kaynaklarından yararlanılarak veri çeşitlemesi yapılmıştır. Veriler değişik kaynaklardan toplanırken farklı veri toplama yöntemleri izlenmiştir. Bu kapsamda, belge analizi (doküman incelemesi), görüşme ve anket yapılmıştır. Araştırmanın tüm aşamalarında, nitel ve nicel çalışmalar konusunda deneyimli uzmanların

görüşlerinden yararlanılmıştır. Araştırmacı tarafından, araştırma konusu ile ilgili literatür taraması sonucunda hazırlanan veri toplama araçları, 4 müzik eğitimi alan uzmanı, 3 eğitim bilimleri alanı uzmanı, 2 istatistik alanı uzmanı, 1 Millî Eğitim Bakanlığı EARGED uzmanının görüşleri alınarak yeniden yapılandırılmış, sorularda gerekli düzenlemeler yapılarak geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılması yoluna gidilmiştir.

Araştırmada kullanılan anketin kapsam geçerliği uzman görüşleri ve ön uygulama, yapı geçerliliği faktör analizi, güvenirliği ise Cronbach Alpha güvenirlik testi ile belirlenmiştir. Anketin II.Bölümündeki 8 maddenin faktör analizi hesaplanıp Cronbach Alpha katsayısı .89 bulunmuştur. Bu değer güvenirlik açısından yüksek bir değerdir. II. Bölümdeki soruların faktör yük değerlerinin .31 ile .71 arasında olduğu, 8 maddenin toplam varyansı açıklama oranının 58,35 olduğu, 8 maddenin toplu olarak tek bir faktör altında toplandığı görülmüştür. III. Bölümdeki faktör yük değerleri incelendiğinde en yüksek faktör yük değerinin .40 ile .76 arasında değiştiği, 35 maddenin üç faktör altında toplandığı, 35 maddenin toplam varyansı açıklama oranının .57 olduğu görülmüştür. Bazı maddelerin tarama niteliğindeki bir ankette her üç boyutta da temsil edilebileceği görüşü ile alan uzmanlarının önerileri ile iç tutarlılık katsayısına bakılmış, 35 maddenin güvenirlik katsayısının .96 gibi yüksek bir rakam olduğu görülmüştür. Anketin III. Bölümünde bulunan, alan ve alan eğitimi ile ilgili 15 maddenin Cronbach Alpha katsayısının .92, öğretmenlik meslek bilgisine ait 12 maddenin Cronbach Alpha katsayısının .92, genel kültür alanına ait 8 maddenin Cronbach Alpha katsayısının .91 düzeyinde bulunduğunu saptanmıştır. Bu durum, araştırma aracının iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir.

Görüşme sorularının hazırlık aşamasında ilgili kaynaklar incelenerek temalar belirlenmiş, alan uzmanlarının görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmış ve görüşme formu yeniden yapılandırılmıştır. Yapılandırılan görüşme formu pilot uygulamadan sonra belirlenen örneklem grubuna uygulanmıştır. Görüşmeler tamamlandıktan sonra deşifre edilerek sorulara göre veri seti haline getirilen görüşme kayıtları, dört (4) nüsha çoğaltılarak, ikisi (2) Türkçe öğretmeni, ikisi (2) müzik eğitimi alanında uzman olan dört farklı kişiye dağıtılmıştır. Bu kişilerden, veri setini okumaları ve görüşme yapılan öğretim elemanlarının (ÖE) belli temalar çerçevesinde

dikkati çeken düşüncelerini ve önemli ifadelerini belirlemeleri istenmiştir. Sözü edilen dört kişi dışında, araştırmacının kendisi de veri setini titizlikle okuyarak, belirlediği kodlardan temalara ulaşmış, bu temalardan da ana temalara ulaşarak ayrıntılı bir betimsel analiz gerçekleştirmiştir. Araştırmacı, son aşamada kendi belirlediği kod ve temaları diğer dört okuyucunun belirledikleri ile karşılaştırmış ve bu sayede eksik kalan ayrıntılara ulaşarak, bir anlamda betimsel analizin sağlamasını da yapmıştır. Betimsel analiz sonucunda ulaşılan ana temalar, uzman görüşlerine sunularak netleştirildikten sonra tablolştırılmış ve yorumlanmıştır.

Uzmanlardan alınan görüş, öneri ve eleştiriler doğrultusunda veri toplama araçlarına son şekli verilerek öncelikle ön uygulamalar yapılmış daha sonra veri toplama araçları yeniden gözden geçirilerek çalışmaya veri oluşturacak uygulamaya geçilmiştir.

Araştırmacı, çalışmanın veri toplama araçlarının hazırlanmasında, geliştirilmesinde, uygulanmasında ve çözümlenmesinde nesnel tutum ve davranışlar sergilemeye çalışmış; ortama yönelik verileri elde ederken yanlı davranmamaya özen göstermiştir. Buna rağmen araştırmacı nitel araştırmada araştırmacının da bir veri kaynağı olduğunu düşünerek, kendi öznel algılarını nesnel bir açıklıkla araştırma raporuna yansıtmaya çalışmıştır. Bu durum, araştırmacının tüm süreçlerdeki rolü ayrıntılı bir biçimde tanımlandığında sorun olarak görülmemiş; üstelik geçerliği ve güvenilirliği arttıran bir etmen olarak değerlendirilmiştir.

4.7. Verilerin Analizi

Araştırmada, belge incelemesi ve anket ile toplanan verilerin analizinde nicel veri analizi yöntemi, görüşme yolu ile toplanan verilerin analizinde ise, nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Türkiye’de 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının niceliğine ilişkin veriler aşağıdaki başlıklarda incelenmiş ve ulaşılan sayısal veriler tablolştırılarak frekans (f) ve

yüzde (%) dağılımları üzerinden yorumlanmıştır. Böylece, araştırmanın 1. alt problemi çözümlenmeye çalışılmıştır.

- Yıllara göre HİE programlarının sayısal dağılımı.
- HİE programlarının 10 yıllık zaman dilimlerine göre sayısal dağılımı.
- Yıllara göre HİE programlarına katılan öğretmen sayıları.
- Yıllara göre HİE programlarının konuları.
- HİE programlarının düzenlendiği iller.
- HİE programlarının süreleri.

Araştırmada anket ile toplanan verilerin çözümlenmesi, bilgisayar ortamında SPSS 13.0 (The Statistical Packet For The Social Sciences) istatistiksel bilgi veri analizi programında yapılmıştır. Araştırmanın alt problemlerine uygun olarak; frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$), t-testi (independence) ve ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi (One-Way Anova) testi kullanılmıştır. Kişisel bilgilerle ilgili verilerin analizinde ve öğretmenlerin HİE ihtiyacı düzeylerinin saptanmasında, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$) değerlerinden yararlanılmıştır.

İlişkisiz (bağımsız) örneklem t-testi (Independent Samples t-test), iki ilişkisiz örneklem ortalaması arasındaki farkın manidar olup olmadığını test etmek için kullanılır. Deneysel ve tarama çalışmalarında kullanılan ilişkisiz t-testi, denekli ya da katılımcıların iki deneysel koşuldan (iki ayrı alt gruptan) sadece birinin bulunmasını ve orada ölçülmesini gerektiren tek faktörlü gruplar arası desenler için uygun olan bir işlemdir. Burada denekler arası değişkenliği incelenen bir bağımlı değişken ve bunun üzerinde etkisi incelenen ve grup değişkeni olarak da tanımlanabilen bir sınıflamalı değişken (faktör) vardır. Bağımlı değişken üzerinde etkisi araştırılan faktörün iki düzeyi vardır denekler bu düzeylere yansız atanmıştır. Deneklerin farklı işlem koşullarında ya da düzeylerinde bulunduğu bu tür bir desende bağımlı değişkene ilişkin elde edilen iki puan (ölçüm) seti, birbirinden ilişkisizdir.

İlişkisiz örneklemeler için t-testinin uygulanabilmesi şu varsayımların karşılanmasına bağlıdır:

1. Bağımlı değişkene ait ölçümler ya da puanlar, aralık ya da oran ölçeğindedir ve karşılaştırmaya esas iki grup ortalaması aynı değişkene aittir.
2. Bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da normaldir.
3. Ortalama puanları karşılaştıracak örneklemeler ilişkisizdir (Büyüköztürk, 2002 :39).

Araştırmada bu alt varsayımları karşılayan 4., 8. ve 9. alt problemlerin çözümünde bu istatistiksel işlem kullanılmıştır. Buna göre, t-testi (Independent Samples t-test) uygulanan alt problemler şunlardır:

- Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, müzik öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
- Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, daha önce HİE programına katılmış olma durumuna göre farklılık göstermekte midir?
- Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapma durumlarına göre değişmekte midir?

Araştırmada kullanılan bir diğer deneysel işlem ise “İlişkisiz Örneklemeler İçin Tek Faktörlü Varyans Analizi (One-Way Anova)”dır. Tek faktörlü (yönlü) varyans analizi, ilişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek üzere uygulanır. ANOVA'nın uygulamaya ilişkin başlıca varsayımları şu şekildedir:

1. Bağımlı değişkene ait puanlar (ölçümler) en az aralık ölçeğindedir.
2. Puanlar bağımlı değişkende etkisi araştırılan faktörün her bir düzeyinde normal dağılım gösterir.
3. Ortalama puanları karşılaştırılacak örneklemeler ilişkisizdir.

4. Bağımlı değişkene ilişkin varyanslar her bir örneklem için eşittir(Büyüköztürk, 2002:44).

Araştırmanın bu varsayımları sağlayan 5., 6., 7. ve 10. alt probleminde bu deneysel işlem uygulanmıştır. Buna göre tek faktörlü (yönlü) varyans analizi uygulanan alt problemler şunlardır:

- Türkiye'deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir?
- Türkiye'deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, öğrenim durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
- Türkiye'deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, hizmet öncesi eğitim aldıkları yüksek öğretim kurumlarına göre farklılık göstermekte midir?
- Türkiye'deki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları, görev yaptıkları coğrafi bölgelere göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmada görüşme yoluyla ulaşılan veriler, betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmacı tarafından veri setinin kodlanması sırasında taslak temalardan kesinleşmiş temalara ulaşılmıştır. Veri setini okuyan diğer uzmanların belirledikleri kod ve temalar da incelenerek kesinleşmiş temalara karar verilmiştir. Belirlenen kesin temalar bir sütunda, söz konusu temalara yönelik hangi katılımcıların açıklamalarda bulunduğu da temaların karşısındaki sütunlarda gösterilerek veriler düzenlenmiştir. Belirlenen görüşler frekans (f) ve yüzde (%) değeri olarak ta ilgili tablolarda verilmiştir. Görüşme yapılan öğretim elemanları tablolarda (ÖE) harfleri ile kodlanmış, görüşme sırası ise rakamlarla ifade edilmiştir. Böylelikle görüşme formunun çözümlenmesi sırasında öğretmenler (ÖE1, ÖE2, ÖE3,...) biçiminde kodlanarak belirtilmeye çalışılmıştır. Öğretim elemanlarının belirttikleri görüşlerden önemli bulunan bölümlere direk alıntı olarak ilgili bölümlerde tekrarlı bir biçimde yer verilmiştir. Okuyucuların elde edilen bulguları, bütüncül bir biçimde

algılayabilmelerini sağlamak amacıyla alt problemlerle ilgili başlıklar oluşturulmuştur. Her kod belirlenen yaklaşımla irdelendiğinde ilgili temanın bütüncül resmine ulaşmaya ve böylelikle tümevarımcı yaklaşımla bulgular okuyucuya sunulmaya çalışılmıştır.

4.7. Bulguların Sunulması ve Yorumlanması

Araştırmada; kullanılan veri toplama araçları ile elde edilen bulgular ve yorumlar alt problemlerin sırasına göre yapılmıştır. Her alt problemin altına öncelikle o alt probleme yönelik olarak elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Bulgular verilirken her soru için bir tablo oluşturulmamış, sorulara ilişkin bulgular ait oldukları alt problemlere göre gruplandırılarak bir tabloda toplanmıştır. Tabloların altındaki ilk paragraflarda tablonun sözel açıklamaları yapılmış, sonraki paragrafta ise yorumlara yer verilmiştir. Nitel verilerde ilgili alt problemler doğrultusunda bulgular gerekli görülen yerlerde nicel halde ifadelendirilerek tablolarla açıklanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM 5

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma sonunda toplanan nicel ve nitel verilerin istatistiksel analiziyle elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Bulgular, araştırmanın alt problemlerine göre önce sıralanıp düzenlenerek tablolar halinde verilmiş, sonra sözel olarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

5.1. Türkiye’de 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Niceliğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırmanın 1. alt problemde yer alan Türkiye’de 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının niceliğine ilişkin sayısal bilgilere yer verilmektedir. Bu amaçla belgesel tarama yöntemi ile MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı’nın arşivindeki belgeler taranmış, ulaşılan bilgiler düzenlenerek genel bir tabloda yıllara göre verilmiştir. Genel tabloda yer alan bilgiler, yıllara göre HİE programlarının sayıları, katılan öğretmen sayıları, programların 10’ar yıllık zaman dilimlerine göre sayıları, konuları, katılan kursiyer sayıları, programların düzenlendiği iller, programların süreleri başlıkları altında ayrı tablolar halinde incelenmektedir. Bulgular, tablolarda frekans (f) ve yüzde (%) olarak verilmekte, sözel olarak açıklanmakta ve yorumlanmaktadır.

5.1.1. 1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından, 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenmiş olan HİE programlarının yıllara göre betimlemesi yapılmış ve düzenlenen HİE programlarının; adı, katılımcılar ile ilgili bilgiler, programın yapıldığı yer, tarih, programın süresi, katılımcı sayısı ve açıklamalar başlıkları altında genel bir tablo oluşturulmuştur. HİE programları ile ilgili ayrıntılı istatistiki bilgiler, bu ana tablo incelenerek nicel verilerin yer aldığı diğer tablolar oluşturulmuş, açıklanmış ve yorumlanmıştır. HİE programlarına ilişkin belgesel tarama sonucunda ulaşılan bilgilere ve bu bilgilere ilişkin açıklama ve yorumlara aşağıdaki ana tabloda yer verilmiştir.

Tablo 5.1.1.1 1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular

HİE Programının Yılı	HİE Programının Adı	Katılanlar ile İlgili Bilgiler	HİE Programının Yeri	Programın Yapıldığı Tarihler	Süresi (Gün)	HİE Programına Katılanların Sayısı	Açıklamalar
1960	Yok						
1961	Yok						
1962	Müzik Kursu		ANKARA	23 Tem.-7 Ağus.	17	26	
	Müzik-Oyun-Okul Şarkıları Kursu		ANKARA	23 Tem.-7 Ağus.	17	60	
1963	Müzik Kursu		ANKARA	5-25 Ağus.	13	40	
1964	Yok						
1965	Müzik Kursu		SİNOP	2-14 Ağus.	13	18	
1966	Yok						
1967	İlkokullarda Müzik Eğitimi Kursu		BOLU	9-15 Tem.	13	31	
1968	Müzik Kursu		ANKARA	8-28 Tem.	21	34	
1969	Yok						
1970	Müzik Enstrümanları Kullanım Kursu		ÇANAKKALE	13-31 Tem.	19	22	

Tablo 5.1.1.1'in devamı

**1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik
Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular**

1971	Müzik Kursu		ORDU	5-17 Tem.	13	24	
	Müzik Kursu		İZMİR	23 Ağus.- 5 Eyl.	14	79	
1972	Müzik II Kursu		MERSİN	25 Tem.- 12 Ağus.	20	42	
	Müzik I Kursu		MERSİN	31 Tem.- 12 Ağus.	13	58	
	Müzik I Kursu		ÇANAKKALE	10-22 Tem.	13	37	
1973	Müzik II Kursu		İZMİR	6-25 Ağus.	20	79	
	Müzik I Kursu		İZMİR	6-25 Ağus.	20	63	
1974	Müzik I Kursu		İZMİR	5-23 Ağus.	19	40	
	Müzik II Kursu		İSTANBUL	8-26 Tem.	19	56	
1975	Müzik II Kursu		İSTANBUL	4-15 Ağus.	12	48	
	Müzik I Kursu		SİNOP	14-25 Tem.	12	61	
1976	Müzik I Kursu		İZMİR	19 Tem. - 6 Ağus.	19	71	
	Müzik II Kursu		İSTANBUL	19Tem.- 6 Ağus.	19	36	
1977	Müzik I Kursu		BOLU	18Tem.- 6Ağus.	19	52	
	Müzik II Kursu		BOLU	8-26 Ağus.	19	53	
1978	Yok						
1979	Yok						

Tablo 5.1.1.1'in devamı

**1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik
Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular**

1980	Yok						
1981	Müzik Kursu		BOLU	13-31 Tem.	19	47	
1982	Yok						
1983	Yok						
1984	Yok						
1985	Yok						
1986	Müzik Öğretimi Monitör Yetiştirme Kursu		İSTANBUL	21Tem.- 1 Ağus.	12	102	
1987	Müzik Öğretimi Monitör Yetiştirme Kursu	İlk ve orta dereceli okullarda görevli müzik öğretmenleri ve ilköğretim müfettişleri	Anadolu Lisesi SAMSUN	13-31 Temmuz	19	150	
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Aksu Öğretmen Lisesi ANTALYA	13-24 Temmuz	12	100	Ortaokul ve liselerin yeni müzik dersi öğretim programları tanıtılacaktır.
1988	Müzik Monitörlük Kursu	Müzik öğretmenleri	Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi SİNOP	4-15 Nisan	12	50	HİE Dairesi Başkanlığı'nca seçilenler katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Kız Öğretmen Lisesi SAKARYA	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.

Tablo 5.1.1.1'in devamı

**1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik
Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular**

	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Arifiye Öğretmen Lisesi ADAPAZARI	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Çamlıca Kız Lisesi İSTANBUL	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Gönen Öğretmen Lisesi ISPARTA	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Nizip Yatılı İlköğretim Bölge Okulu GAZİANTEP	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Oğuzeli Yatılı İlköğretim Bölge Okulu GAZİANTEP	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Kadıköy Anadolu Lisesi İSTANBUL	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi GİRESUN	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Ladik Akpınar Öğretmen Lisesi SAMSUN	4-15 Temmuz	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Beşik Düzü Öğretmen Lisesi TRABZON	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Anadolu Lisesi KONYA	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.

Tablo 5.1.1.1'in devamı

**1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik
Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular**

	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Kız Öğretmen Lisesi SİNOP	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Anadolu Lisesi YOZGAT	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Behçet Kemal Çağlar Lisesi İSTANBUL	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Erzurum Lisesi ERZURUM	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	50. Yıl Lisesi SAMSUN	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Eski Malatya Yatılı Bölge İlköğretim Okulu MALATYA	1-12 Ağustos	12	100	Bakanlıkça çağrılanlar katılacaktır.
1989	Müzik Kursu	Müzik öğretmenleri	Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi GİRESUN	24 Tem.-4 Ağus.	12	150	Bağlı bulundukları genel müdürlük veya daire başkanlığına dilekçe ile müracaat edenlerden seçilecek olanlar katılacaktır.
1990	Müzik Formatörlük Kursu	Müzik öğretmenleri			26	40	HİE Dairesi Başkanlığı'nca seçilenler katılacaktır.
1991	Yok						
1992	Yok						

Tablo 5.1.1.1'in devamı

**1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik
Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular**

1993	Müzik Öğretimi Teknikleri Kursu	Anadolu Öğretmen Lisesi Müzik Öğretmenleri	Anadolu Öğretmen Lisesi ANTALYA	2 Ağus.-13 Ağus.	12	30	Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuru yapanlardan seçilenler katılacaktır.
1994	Yok						
1995	İlkokul Öğretmenlerine Müzik Formasyonu Verecek Formatör Öğretmen Kursu	Valiliklerce illerden seçilecek müzik branş öğretmenleri. (her ilden 1 kişi)	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ANKARA	3-14 Temmuz	12	79	İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuru yapanlardan seçilenler katılacaktır.
1996	İlkokul Öğretmenlerine Müzik Formasyonu Verecek Formatör Öğretmen Kursu	Valiliklerce illerden seçilecek müzik branş öğretmenleri. (her ilden 1 kişi)	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ANKARA	26 Ağus.-6 Eylül	12	79	İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuru yapanlardan seçilenler katılacaktır.
1997	Yok						
1998	Müzik Eğitimi Formatörlük Kursu	Valiliklerce illerden seçilecek müzik branş öğretmenleri (her ilden 1 kişi)	Anadolu Öğretmen Lisesi EDİRNE	20-31 Temmuz	12	80	İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuru yapanlardan seçilenler katılacaktır.
	Müzik Eğitimi Formatörlük Kursu	Valiliklerce illerden seçilecek müzik branş öğretmenleri (her ilden 1 kişi)	Anadolu Öğretmen Lisesi ÇANAKKALE	2-14 Ağustos	12	80	İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuru yapanlardan seçilenler katılacaktır.

Tablo 5.1.1.1'in devamı

**1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik
Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular**

1999	Yok						
2000	Yok						
2001	Müzik Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar Semineri	Anadolu Öğretmen Lisesi Müzik Öğretmenleri	Hasanoğlu Anadolu Öğretmen Lisesi ANKARA	9-13 Temmuz	5	92	Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuru yapanlardan seçilenler katılacaktır.
	Müzik Dersi Programının Tanıtımı Semineri	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde görevli müzik öğretmenleri.	Hizmet İçi Eğitim Enstitüsü İÇEL	20-24 Ağustos	5	60	Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuru yapanlardan seçilenler katılacaktır.
2002	Yok						
2003	Yok						
2004	Müzik Aletlerinin Bakım ve Onarım Kursu	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde görevli müzik öğretmenleri.	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi MERSİN	5-9 Temmuz	5	81	Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır. (Konaklama Yeri: Mersin HİE Tesisleri)
2005	Yok						

Tablo 5.1.1.1'in devamı

**1960-2006 Yılları Arasında Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik
Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Genel Bulgular**

2006	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Öğretim Programı Oluşturma Semineri	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde görevli müzik öğretmenleri.	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi İZMİR	26-30 Haziran	5	40	Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır. (2006 HİE Planı kitapçığında yer almamaktadır, planlama dışı gerçekleştirilmiştir.)
	Müzik Semineri	İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenleri	Antakya Öğretmenevi HATAY	12-14 Ekim	3	120	İlköğretim Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır. (2006 HİE Planı kitapçığında yer almamaktadır, planlama dışı gerçekleştirilmiştir.)
	Müzik Eğitimi Kursu	İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	23-25 Kasım	3	37	İlköğretim Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır. (2006 HİE Planı kitapçığında yer almamaktadır, planlama dışı gerçekleştirilmiştir.)

Tablo 5.1.1.1. incelendiğinde, 1960-2006 yılları arasındaki 47 yıllık zaman sürecinde MEB tarafından, müzik öğretmenlerine yönelik olarak 53'ü kurs, 4'ü seminer, şeklinde olmak üzere toplam olarak 57 HİE programının düzenlenmiş olduğu görülmektedir. 1960, 1961, 1964, 1966, 1969, 1978, 1979, 1980, 1982, 1983, 1984, 1985, 1991, 1992, 1994, 1997, 1999, 2000, 2002, 2003, 2005 yıllarına bakıldığında, müzik öğretmenlerine yönelik herhangi bir HİE programının düzenlenmediği görülmektedir. 1960-2006 yılları arasındaki 47 yıllık sürecin 21 yılında ise müzik öğretmenlerine yönelik herhangi bir HİE programının düzenlenmemiş olduğu görülmektedir. Düzenlenen HİE programlarının hangi konularda, hangi illerde düzenlendiği, gerçekleştirildiği tarihler, programların süreleri, katılımcı sayıları, katılımcılar ile ilgili tanımlayıcı bilgiler ve açıklamalar bölümleri Tablo 5.1.1.1.'de yer almaktadır.

1960-2006 yılları arasında düzenlenen HİE programlarının 18 konu başlığı altında, 22 farklı ilde gerçekleştirildiği görülmektedir. Düzenlenen HİE programlarının hemen hemen tamamına yakınının temmuz ve ağustos aylarında düzenlendiği, sadece 1966 yılındaki HİE programının eylül ayına sarktığı ve 2006 yılındaki HİE programlarının haziran, ekim ve kasım aylarında gerçekleştirildiği görülmektedir. HİE programlarının süre olarak en az 3, en fazla 26 gün olduğu görülmektedir. Yapılan doküman incelemesinin sonucunda; 1960-2006 yılları arasındaki 57 HİE programına 4147 müzik öğretmenin katıldığı belirlenmiştir.

Tablo 5.1.1.1.'e bakıldığında, gerçekleştirilen HİE programları ile ilgili olarak açıklamalar kısmında, 1987 yılına kadar herhangi bir açıklama cümlesinin yer almadığı görülmektedir. Bu durumun sebebi; yapılan doküman analizlerinde 1987 yılına kadar gerçekleştirilen HİE programlarının açıklamalar kısmında herhangi bir açıklayıcı bilgiye rastlanmamış olmasıdır. Aynı şekilde 1986 yılına kadar HİE programlarına katılan müzik öğretmenlerinin tanımlanmasına ilişkin herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Ayrıca, 1986 yılına kadar HİE programlarının gerçekleştirildiği illerin isimleri tabloda yer almasına rağmen, bu illerdeki HİE programlarının hangi okullarda ya da merkezlerde gerçekleştirildiğine dair bir bilgiye rastlanmadığından tabloda yer almamaktadır. 1990 yılında gerçekleştirilen HİE programının da hangi ilde ve hangi okulda gerçekleştirildiği ile ilgili bilgiye belgesel taramalarda rastlanmamıştır.

Bu bulgulara göre; 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen HİE programlarının, 47 yıllık dönemin sadece 25 yılında düzenlenmiş olması, bu dönemin 21 yılında ise herhangi bir HİE programının düzenlenmemiş olması, müzik öğretmenlerinin hizmet içinde eğitilmeleri ve bilgilerinin güncelleştirilmesi açısından çok büyük bir eksikliğin ve boşluğun var olduğunu ortaya koymaktadır. Gelişmiş eğitim sistemlerine bakıldığında; hizmet öncesi eğitim kadar hizmet içinde de öğretmenlerin eğitilmesine ve güncel bilgilerle donatılmasına büyük önem verildiği görülmektedir. Belge analizlerinden elde edilen bulgulara bakıldığında; müzik öğretmenlerinin meslek içinde eğitilmeleri için düzenlenen HİE programlarının sayısı olarak yetersizliğinin yanı sıra, katılan öğretmen sayısındaki sınırlılığın da müzik öğretmenlerinin meslek

içinde eğitilmeleri açısından başka bir olumsuzluk oluşturduğu düşünülebilir. HİE programlarına katılan öğretmen kontenjanlarına bakıldığında, az sayıda öğretmene ulaşılabilirdiği görülmektedir. Bu durum, Türkiye’de müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimin ne derece etkili olduğunun sorgulanmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Yapılan doküman incelemelerinde, düzenlenen HİE programlarına katılan öğretmenlerin kontenjanları ile ilgili olarak, yıllık HİE programları kitapçıklarının açıklamalar kısmında yer alan “İlgili genel müdürlük tarafından seçilenler katılacaktır” ibaresinden, her isteyen müzik öğretmenin HİE programlarına kabul edilme şansının olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum, 1960-2006 yılları arasında düzenlenen HİE programlarının hedef öğretmen kitlesine ulaşma bakımından yetersiz kaldığı şeklinde yorumlanabilir.

5.1.2. Yıllara Göre Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programlarının Sayıları ve Programlara Katılan Öğretmen Sayılarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarına ilişkin genel bulgular (Tablo 5.1.1.1.) tablosunda yer alan verilerin analizi sonucunda, yıllara göre HİE programlarının ve programlara katılan öğretmenlerin sayıları ile ilgili bulgular nicel olarak aşağıdaki tabloda verilmiş ve tablodaki veriler sözel olarak açıklanarak yorumlanmıştır.

Tablo 5.1.2.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programları ve Katılan Öğretmen Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

YILLAR	Gerçekleştirilen HİE Programı Sayısı	%	HİE Programına Katılan Öğretmen Sayısı	%
1962	2	3,50	86	2,07
1963	1	1,75	40	0,96
1965	1	1,75	18	0,43
1967	1	1,75	31	0,74
1968	1	1,75	34	0,81
1970	1	1,75	22	0,53
1971	2	3,50	103	2,48
1972	3	5,26	137	3,30
1973	2	3,50	142	3,42
1974	2	3,50	96	2,31
1975	2	3,50	109	2,62
1976	2	3,50	107	2,58
1977	2	3,50	105	2,53
1981	1	1,75	47	1,13
1986	1	1,75	102	2,45
1987	2	3,50	250	6,02
1988	18	31,57	1750	42,19
1989	1	1,75	150	3,61
1990	1	1,75	40	0,96
1993	1	1,75	30	0,72
1995	1	1,75	79	1,90
1996	1	1,75	79	1,90
1998	2	3,50	160	3,85
2001	2	3,50	152	3,66
2004	1	1,75	81	1,95
2006	3	5,26	197	4,75
TOPLAM:	57	100	4147	100

Tablo 5.1.2.1.'de görüldüğü gibi; 1960-2006 yılları arasında MEB'in müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirdiği 57 HİE programının 18'i (%31,57) 1988 yılında gerçekleştirilmiştir. 1972 ve 2006 yıllarında 3'er kez (%5,26) HİE programı düzenlenmiştir. 1962, 1971, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1987, 1998 ve 2001 yıllarında yılda iki (%3,50) HİE programı düzenlenmiştir. Geri kalan yıllarda, yılda bir (%1,75) HİE programı düzenlenmiştir.

HİE programlarına katılan öğretmen sayılarına bakıldığında ise; HİE programlarına katılan 4147 müzik öğretmenin 1750'sinin (%42,19) 1988 yılında, 250'sinin (%6,02) 1987 yılında, 197'sinin (%4,75) 2006 yılında katıldığı, 1963, 1965, 1967, 1968, 1970, 1981, 1990, 1993 yıllarında katılımcı sayısının 50'nin altında olduğu, en az katılımın ise 18 (%0,43) katılımcı ile 1965'te olduğu görülmektedir.

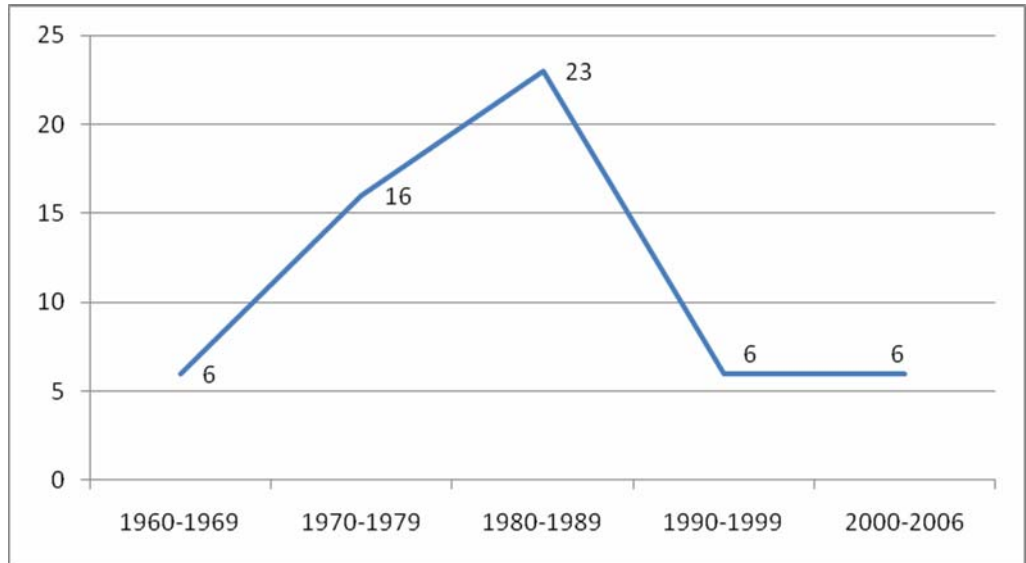
Bulgulardan yola çıkılarak şu yorumlar yapılabilir: 1988 yılının müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının en yoğun gerçekleştirildiği yıl olduğu görülmektedir. 1988 yılının Temmuz ayı içerisinde 13 ayrı ilde, 18 ayrı merkezde, 1750 müzik öğretmenin kapsayan, 2 haftalık eğitim süresi ile, eş zamanlı olarak müzik öğretmenleri HİE programından geçirilmiştir.

Bu durumun 1986-1987 yıllarında yenilenen ortaokul ve liselerin müzik dersi programlarının etkin şekilde tanıtılması amacına yönelik olarak ortaya çıktığı düşünülebilir. Tablo 5.1.1.1.'de 1988 yılına ait bulgulara bakıldığında, açıklamalar kısmında yer alan "Bakanlıkça çağırılanlar katılacaktır." ibaresinden, bu yıl içindeki HİE programlarına katılımın müzik öğretmenlerinin isteğine bağlı olmadığı, başka bir anlatımla MEB tarafından zorunlu olarak katılımın sağlandığı söylenebilir. Diğer yıllardaki HİE programlarının, açıklamalar kısmında, "Programlara katılım, öğretmenlerin kendi başvuruları arasından yapılacak olan seçimle gerçekleşecektir." ibaresine yer verilmiştir. Bu yönüyle 1988 yılı Türkiye'deki müzik öğretmenlerinin zorunlu olarak hizmet içi eğitime alındığı yıl olarak nitelendirilebilir. Diğer yıllardaki HİE'ye katılımın öğretmenlerin kendi isteklerine bırakıldığı yorumu yapılabilir.

5.1.3. 1960-2006 Yılları Arasında 10’ar Yıllık Zaman Dilimlerine Göre Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Sayılarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde, 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarına ilişkin genel bulgular (5.1.1.1.) tablosunda yer alan verilerin analizi sonucunda, “10 yıllık zaman dilimlerine göre müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının sayıları.” ile ilgili bulgular aşağıdaki grafikte verilmiş , veriler sözel olarak açıklanarak yorumlanmıştır.

Grafik 5.1.3.1. 1960-2006 Yılları Arasında 10’ar Yıllık Zaman Dilimlerine Göre Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programı Sayılarının Grafikselsel Görünümü



Grafik 5.1.3.1.’de görüldüğü gibi; 1960-2006 yılları arasında yapılan HİE programlarının 10’ar yıllık zaman dilimindeki sayısal yoğunluğuna bakıldığında; 1960-1969 yılları arasında 6 HİE programının, 1970-1979 yılları arasında 16 HİE programının, 1980-1989 yılları arasında 23 HİE programının, 1990-1999 yılları arasında 6 HİE programının, 2000-2006 yılları arasındaki 7 yıllık periyotta ise 6 HİE programının gerçekleştirildiği görülmektedir.

Bu bulgulara göre; 1960-2006 yılları arasındaki 47 yıllık zaman dilimine bakıldığında, MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen HİE programlarının en fazla sayıda 1980-1989 yılları arasında gerçekleştirildiği, 1970-1979 yılları arasındaki 10 yıllık zaman diliminin HİE programlarının sayısal yoğunluğu açısından ikinci sırada olduğu, 1960-1969 ve 1990-1999 yılları arasındaki 10'ar yıllık zaman dilimlerinde ve 2000-2006 yılları arasındaki 7 yıllık zaman diliminde aynı sayıda HİE programının düzenlendiği görülmektedir.

5.1.4. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programlarının Konularına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde, 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarına ilişkin genel bulgular (5.1.1.1.) tablosunda yer alan verilerin analizi sonucunda, “Müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının konuları.” ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilmiş ve tablodaki veriler sözel olarak açıklanarak yorumlanmıştır.

Tablo 5.1.4.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Gerçekleştirilen HİE Programlarının Konularına Göre Dağılımı

HİE Programlarının Konusu	f	%
Müzik Kursu	26	45,61
Müzik I Kursu	7	12,28
Müzik II Kursu	6	10,52
Müzik Öğretimi Monitör Yetiştirme Kursu	2	3,50
İlkokul Öğretmenlerine Müzik Formasyonu Verecek Formatör Öğretmen Kursu	2	3,50
Müzik Eğitimi Formatörlük Kursu	2	3,50
Müzik Enstrümanları Kullanım Kursu	1	1,75
Müzik Monitörlük Kursu	1	1,75
Müzik Formatörlük Kursu	1	1,75
Müzik Öğretimi Teknikleri Kursu	1	1,75
Müzik-Oyun-Okul Şarkıları Kursu	1	1,75

İlkokullarda Müzik Eğitimi Kursu	1	1,75
Müzik Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar Semineri	1	1,75
Müzik Dersi Öğretim Programın Tanıtımı Semineri	1	1,75
Müzik Aletlerinin Bakım ve Onarım Kursu	1	1,75
Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Öğretim Programı Oluşturma Semineri	1	1,75
Müzik Semineri	1	1,75
Müzik Eğitimi Kursu	1	1,75
TOPLAM:	57	100

Tablo 5.1.4.1.'de 1960-2006 yılları arasındaki HİE programlarının hangi konularda gerçekleştirildiği görülmektedir. Buna göre ; HİE programlarının %45,61'i "Müzik kursu" konu başlığı altında %12,28'i "Müzik I kursu" konu başlığı altında, %10,52'si "Müzik II kursu" konu başlığı altında, %3,50'si "Müzik öğretmeni monitör yetiştirme" konu başlığı altında, %3,50'si "Müzik öğretmenlerine müzik formasyonu verecek formatör öğretmen kursu" konu başlığı altında, % 3,50'si "Müzik eğitimi formatörlük kursu" konu başlığı altında düzenlenmiştir.Tablodan da anlaşılacağı gibi; "Müzik enstrümanları kullanım kursu", "Müzik monitörlük kursu", "Müzik formatörlük kursu", "Müzik öğretimi teknikleri kursu", "Müzik-oyun-okul şarkıları kursu", "İlkokullarda müzik eğitimi kursu", "Müzik öğretiminde yeni yaklaşımlar semineri", "Müzik dersi programın tanıtımı semineri", "Müzik aletlerinin bakım ve onarımı kursu", "Anadolu güzel sanatlar liseleri öğretim programı oluşturma semineri", "Müzik semineri", "Müzik eğitimi kursu" konu başlıklarındaki HİE programları ise %1,75 oranlarında düzenlenmiştir.

Bu bulgulara göre; düzenlenen 57 HİE programının hemen hemen yarısının "Müzik kursu" konu başlığı ile düzenlendiği görülmektedir. Konu başlıklarının genel yüzde içindeki oranlarına bakıldığında; "Müzik aletlerinin bakımı ve onarımı", "Müzik enstrümanları kullanım kursu", "Müzik-oyun-okul şarkıları kursu" gibi özel konulu HİE programlarının az sayıda gerçekleştirildiği görülmektedir. Genel konu başlıklarında düzenlenen HİE programların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Konu başlığı formatör öğretmen yetiştirme olan HİE programlarının az sayıda yapılmış olması, gerçekleştirilen HİE programlarında verilen bilgilerin, geniş öğretmen kitlelerine formatör öğretmenler tarafından ulaştırılması bağlamında olumsuz bir

durum olarak yorumlanabilir. Başka bir anlatımla; formatör öğretmenlerin yetiştirildiği HİE programlarının sayıca az yapılmış olmasının, HİE programlarında verilen yeni ve tamamlayıcı bilgilerin geniş müzik öğretmenleri kitlelerine kısmen ulaşabilmesine ya da hiç ulaşamamasına neden olduğu düşünülebilir.

5.1.5 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarına Katılan Kursiyerlere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarına ilişkin genel bulgular (5.1.1.1.) tablosunda yer alan verilerin analizi sonucunda, “Müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarına katılan kursiyerler” ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilmiş ve tablodaki veriler sözel olarak açıklanarak yorumlanmıştır.

Tablo 5.1.5.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarına Katılan Kursiyerlerin Dağılımı

HİE Programlarına Katılan Kursiyerler İle İlgili Bilgiler	HİE Programı Sayısı	%	Katılımcı Sayısı	%
Müzik öğretmenleri.	21	36,84	2040	49,19
Katılımcıları hakkında bilgi bulunmayan HİE programları	24	42,10	1179	28,43
Valiliklerce illerden seçilecek müzik branş öğretmenleri. (Her ilden bir kişi)	4	7,01	318	7,66
Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde görevli müzik öğretmenleri.	3	5,26	181	4,36
İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenleri.	2	3,50	157	3,78
İlk ve orta dereceli okullarda görevli müzik öğretmenleri ve ilköğretim müfettişleri.	1	1,75	150	3,61
Anadolu Öğretmen Lisesi Müzik Öğretmenleri	2	3,50	122	2,94
TOPLAM:	57	100	4147	100

Tablo 5.1.5.1.’de 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının sayısına bakıldığında; düzenlenen programların %42,10’unda programa katılan kursiyerlerin hakkında açıklayıcı bilgilerin olmadığı ve bu HİE

programlarına 1179 öğretmenin katıldığı görülmektedir. HİE programlarının %36,84'ünde katılan kursiyerlerin “Müzik öğretmenleri” olarak tanımlandığı ve bu HİE programlarına 2040 öğretmenin katıldığı, %7,01'inde katılan kursiyerlerin “Valiliklerce illerden seçilecek müzik branş öğretmenleri (her ilden bir kişi)” olarak tanımlandığı ve bu programlara 318 öğretmenin katıldığı görülmektedir. HİE programlarının %5,26'sında katılan kursiyerlerin “AGSL” lerde görevli müzik öğretmenleri” olarak tanımlandığı ve bu programlara 181 kursiyerin katıldığı, %3,50'sinde programa katılanların “Anadolu öğretmen lisesi müzik öğretmenleri” olarak tanımlandığı ve bu programlara 122 öğretmenin katıldığı, programların %3,50'sinde katılımcıların “İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenleri” olarak tanımlandığı ve bu programlara 157 öğretmenin katıldığı, %1,75'inde programa katılan kursiyerlerin “İlk ve orta dereceli okullarda görevli müzik öğretmenleri ve ilköğretim müfettişleri” olarak tanımlandığı ve bu kurslara ise 150 kursiyerin katıldığı görülmektedir.

Bu bulgulara göre; düzenlenen HİE programlarının neredeyse yarıya yakınının (%42,10) kursiyerleri hakkında bilgi bulunmadığı, büyük bir kısmının (%36,4) kursiyerlerinin “Müzik öğretmenleri” olduğu, %7,01 gibi düşük bir oranını “Valiliklerce illerden seçilen müzik branş öğretmenleri”nin oluşturduğu görülmektedir. Anadolu güzel sanatlar liselerinde görevli müzik öğretmenlerinin kursiyer olarak katıldığı HİE kurslarının, %5,26 gibi düşük bir oranda olması, 1989 yılından günümüze kadar sayıları 60'a yaklaşan AGSL öğretmenlerine yönelik HİE programlarının da ne kadar yetersiz sayıda olduğunu göstermektedir. İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenlerinin ve Anadolu öğretmen liselerinde görevli müzik öğretmenlerinin kursiyer olarak katıldığı HİE programlarının sayısal oranının da (%3,50) aynı düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

5.1.6 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Düzenlendiği İllere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarına ilişkin genel bulgular (5.1.1.1.) tablosunda yer alan verilerin analizi sonucunda, “Müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının düzenlendiği iller” ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilmiş ve tablodaki veriler sözel olarak açıklanarak yorumlanmıştır.

Tablo 5.1.6.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Düzenlendiği İllerin Sayısal Dağılımı

HİE Programlarının Düzenlendiği İller	f	%
ANKARA	7	12,28
İSTANBUL	7	12,28
İZMİR	6	10,52
MERSİN	4	7,017
SİNOP	4	7,017
BOLU	4	7,017
SAMSUN	3	5,26
ÇANAKKALE	3	5,26
ANTALYA	2	3,50
GİRESUN	2	3,50
SAKARYA	2	3,50
GAZİANTEP	2	3,50
ORDU	1	1,75
ISPARTA	1	1,75
TRABZON	1	1,75
KONYA	1	1,75
YOZGAT	1	1,75
ERZURUM	1	1,75
MALATYA	1	1,75
EDİRNE	1	1,75
HATAY	1	1,75
AKSARAY	1	1,75
İLİ BELİRSİZ	1	1,75
TOPLAM:	57	100

Tablo 5.1.6.1.'de 1960-2006 yılları arasında düzenlenen HİE programlarının %12.8 oranında Ankara'da; %12.8 oranında İstanbul'da; %10.52 oranında İzmir'de; %7.01 oranlarında Sinop, Bolu ve Mersin'de; %5.26 oranında Çanakkale ve Samsun'da; %3.50 oranlarında Antalya, Sakarya, Gaziantep ve Giresun illerinde; %1.75 oranlarında ise Ordu, Isparta, Trabzon, Konya, Yozgat, Erzurum, Malatya, Edirne, Hatay, Aksaray illerinde olmak üzere, toplam 56 ilde düzenlendiği görülmektedir. Ayrıca, oranı %1.75 olan bir HİE programının ise; belgesel analizlerde hangi ilde gerçekleştirildiğine ilişkin bilgiye ulaşılamadığından, tabloda “İli belirsiz” ifadesi ile verilmiştir.

Bu bulgulardan hareketle; 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının yaklaşık üçte birinin Ankara, İstanbul ve İzmir gibi üç büyük ilde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu durum; büyük illerin, üniversitelerden gelen öğretim elemanları açısından ve kursiyer öğretmenlerin barınma imkanları açısından daha geniş olanaklara sahip olması nedeniyle bakanlık tarafından sıklıkla tercih edildiği şeklinde yorumlanabilir. Gerçekleştirilen HİE programlarının yaklaşık üçte ikilik büyük bölümünün, denize kıyısı olan ve turistik özelliğe sahip tatil yörelerinde bulunan İstanbul, İzmir, Mersin, Sinop, Samsun, Çanakkale, Antalya, Giresun, Sakarya, Ordu, Trabzon, Hatay gibi illerde gerçekleştirilmiş olması ise; öğretmenlerin bu programlara eğitimden daha çok tatil amaçlı katılmış olabileceklerini ve bu durumun da programların etkililiğini ve başarısını düşürmüş olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

5.1.7 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Sürelerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarına ilişkin genel bulgular (5.1.1.1.) tablosunda yer alan verilerin analizi sonucunda, “Müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının süreleri” ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilmiş ve tablodaki veriler sözel olarak açıklanarak yorumlanmıştır.

Tablo 5.1.7.1. 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Sürelerine Göre Dağılımı

HİE Programlarının Süresi (Gün)	f	%
12	28	49,12
19	9	15,78
13	6	10,52
5	4	7,01
20	3	5,26
17	2	3,50
3	2	3,50
14	1	1,75
21	1	1,75
26	1	1,75
TOPLAM:	57	100

Tablo 5.1.7.1.'de, 1960-2006 yılları arasında gerçekleştirilen HİE programlarının süreleri incelendiğinde; programların %49,12'sinin 12 gün sürdüğü, %15,78'inin 19 gün sürdüğü, %10,52'sinin 13 gün sürdüğü, % 7,01'inin 5 gün sürdüğü, %5,26'sının 21 gün sürdüğü, %3,50'sinin 3 gün sürdüğü, %3,50'sinin 17 gün sürdüğü, %1,75'inin 14 gün sürdüğü, %1,75'inin 21 gün sürdüğü, %1,75'inin ise 26 gün sürdüğü görülmektedir.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerine yönelik olarak gerçekleştirilen HİE programlarının %60'lık bölümünün 12-13 gün süren programlar olduğu görülmektedir. Düzenlenen programların yaklaşık dörtte birine yakınının 17-19-20-21 günlük programlar olduğu görülmektedir. Düzenlenen en uzun süreli HİE programının 26 gün süreli olduğu ve bir kez düzenlendiği görülmektedir. 3 gün ve 5 gün süren en kısa süreli HİE programlarının ise gerçekleştirilen bütün HİE programlarının %10 kadarını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

5.2. Türkiye’de 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Niteliğine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın 2. alt probleminde yer alan; Türkiye’de 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarının niteliğine ilişkin olarak; daha önce HİE programında kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin ve öğretici olarak görevlendirilen öğretim elemanlarının görüşlerine ilişkin bulgular ve bu bulguların yorumlarına yer verilmektedir.

5.2.1. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde, müzik öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda, HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları HİE programlarının niteliğine dair görüşlerine yönelik, anketin II. bölümünde yer alan sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmektedir.

Tablo 5.2.1.1 Ankete Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE’ ye Katılma Durumları

HİE’ ye Katılma Durumu	N	%
Katılan Öğretmen Sayısı	134	34.3
Katılmayan Öğretmen Sayısı	257	65.7
Toplam	391	100

Tablo 5.2.1.1’de görüldüğü gibi anketi cevaplandıran örneklem grubundaki 391 müzik öğretmenin % 65,7’si hizmet içi eğitime katılmadıklarını, % 34,3’ü ise daha önce müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitime katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 5.2.1.2 Müzik Öğretmenlerinin HİE'ye Katılma Sıklığı

HİE' ye Katılım Sayısı	N	%
1 Kez Katılan	85	63,43
2 Kez Katılan	33	24,62
3 Kez Katılan	6	4,47
4 Kez Katılan	5	3,73
5 Kez Katılan	1	0,74
6 Kez Katılan	1	0,74
8 Kez Katılan	2	1,49
10 Kez Katılan	1	0,74
Toplam	134	100

Tablo 5.2.1.2'de görüldüğü gibi anketi cevaplandıran örneklem grubundaki 391 müzik öğretmeninden HİE' ye katılmış olan 134 müzik öğretmenin % 63,43'ü bir kez, % 24,62'si iki kez, % 4,47'si üç kez, % 3,73'ü dört kez, % 0,74'ü beş kez, %0,74'ü altı kez, %1,49'u sekiz kez, %0,74'ü ise on kez hizmet içi eğitime katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Bu bulgularla bakıldığında, HİE' ye katılmış olan öğretmenlerin sayısındaki düşük oran dikkat çekmektedir. Bu düşük oran 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının sayısındaki ve bu programlara katılan öğretmenlerin sayılarındaki düşük oran ile paralellik göstermektedir. Anketi cevaplandıran 391 müzik öğretmeninden HİE' ye katılmış olan 134 müzik öğretmenin % 63,43'ünün sadece bir kez, % 24,62'nin de sadece iki kez HİE' ye katılmış olmaları; Türkiye'de MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının hem sayıca hem de katılımcı kontenjanı açısından çok düşük seviyede olduğu ve bu durumun yansımalarının örneklem grubunda da ortaya çıktığı görülmektedir.

Tablo 5.2.1.3 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

HİE Programlarının Niteliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		TOPLAM		$\bar{X}$	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitim Öğretim Mekanları Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	6	4,47	35	26,11	58	43,28	24	17,91	11	8,20	134	100	3,00	,97
Eğitim Öğretim Materyalleri Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	1	0,74	27	20,14	50	37,31	36	26,86	20	14,92	134	100	2,64	,99
HİE Programının Süresi Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	2	1,49	20	14,92	48	35,82	43	32,08	21	15,67	134	100	2,54	,97
Konaklama Hizmetleri Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	2	1,49	22	16,41	50	37,31	34	25,37	26	19,40	134	100	2,55	1,03
Öğretim Yöntem ve Teknikleri Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	2	1,49	27	20,14	61	45,52	29	21,64	15	11,19	134	100	2,79	,94

Tablo 5.2.1.3'ün devamı
Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin,
Programların Niteliğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

HİE Programlarının Niteliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		TOPLAM		$\bar{X}$	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Uzmanlığı Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	8	5,97	34	25,37	55	41,04	27	20,14	10	7,46	134	100	3,02	,99
Eğitim Konusunun İçeriği Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	3	2,23	35	26,11	52	38,80	34	25,37	10	7,46	134	100	2,90	,94
Programın Sonunda Yapılan Değerlendirme Açısından Yeterli Bulunma Durumu.	2	1,49	24	17,91	61	45,52	32	23,88	15	11,19	134	100	2,74	,93

Tablo 5.2.1.3.'de görüldüğü gibi; “Eğitim öğretim mekanları”nın yeterliliği ile ilgili olarak öğretmenlerin % 4.47’si “Tamamen”, % 26.11’i “Büyük ölçüde”, % 43.28’i “Kısmen”, % 17.91’i “Az”, % 8.20’si ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Eğitim öğretim mekanları” açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.00$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; ankete cevap veren öğretmenlerin yarıya yakın bölümünün, katıldıkları HİE programını “Eğitim öğretim mekanları” açısından “Kısmen” yeterli buldukları görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının eğitim öğretim mekanları açısından elverişli merkezlerde ya da okullarda yapılmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Eğitim öğretim materyalleri” nin yeterliliği ile ilgili olarak, öğretmenlerin % 0.74’ü “Tamamen”, % 20.14’ü “Büyük ölçüde”, % 37.31’i “Kısmen”, % 26.86’sı “Az”, % 14.92’si ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Eğitim öğretim materyalleri” açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.64$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; ankete cevap veren öğretmenlerin büyük bölümünün, katıldıkları HİE programını “Eğitim öğretim materyalleri” açısından “Kısmen” ve “Az” düzeyde yeterli buldukları görülmektedir. Bu durumda; müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının eğitim öğretim materyalleri açısından “Kısmen” yeterli olduğundan söz edilebilir.

“HİE programının süresi” nin yeterliliği ile ilgili olarak öğretmenlerin % 1.49’u “Tamamen”, % 14.92’si “Büyük Ölçüde”, % 35.82’si “Kısmen”, % 32.08’i “Az”, % 15.67’si ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “HİE programının süresi” açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.54$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulardan; HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “HİE programının süresi” açısından yetersiz buldukları görülmektedir. Bu duruma bakılarak, müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının; süre açısından yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır.

“Konaklama hizmetleri” nin yeterliliği ile ilgili olarak öğretmenlerin % 1,49’u “Tamamen”, % 16,41’i “Büyük ölçüde”, % 37.31’i “Kısmen”, % 25,37’si “Az”, % 19,40’ı ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Konaklama hizmetleri” açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,55$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulardan; HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları, konaklama hizmetleri açısından yetersiz buldukları görülmektedir. Bu duruma bakılarak, müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarında, programın planlayıcı ve yürütücüleri tarafından konaklama hizmetleri açısından öğretmenlere yeterli imkanın sağlanamadığı anlaşılmaktadır.

“Öğretim yöntem ve teknikleri” nin yeterliliği ile ilgili olarak öğretmenlerin % 1,49’u “Tamamen”, % 20,14’ü “Büyük ölçüde”, % 45,52’si “Kısmen”, % 21,64’ü “Az”, % 11,19’u ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Öğretim yöntem ve teknikleri” açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,79$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara bakıldığında; HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Öğretim yöntem ve teknikleri” açısından “Kısmen” yeterli buldukları görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının, öğretim yöntem ve teknikleri açısından “Kısmen” yeteli olduğu biçiminde yorumlanabilir.

“Eğitimi veren öğretim elemanlarının uzmanlığı” nin yeterliliği ile ilgili olarak öğretmenlerin % 5,97’si “Tamamen”, % 25,37’si “Büyük ölçüde”, % 41,04’ü “Kısmen”, % 20,14’ü “Az”, % 7,46’sı ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları, eğitimi veren öğretim elemanlarının uzmanlığı açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,02$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara bakıldığında; HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Eğitimi veren öğretim elemanlarının uzmanlığı” açısından “Kısmen” yeterli buldukları görülmektedir. Bu durumdan yola çıkılarak, müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının, eğitimi veren öğretim elemanlarının uzmanlığı açısından “Kısmen” yeteli olduğu sonucuna varılabilir.

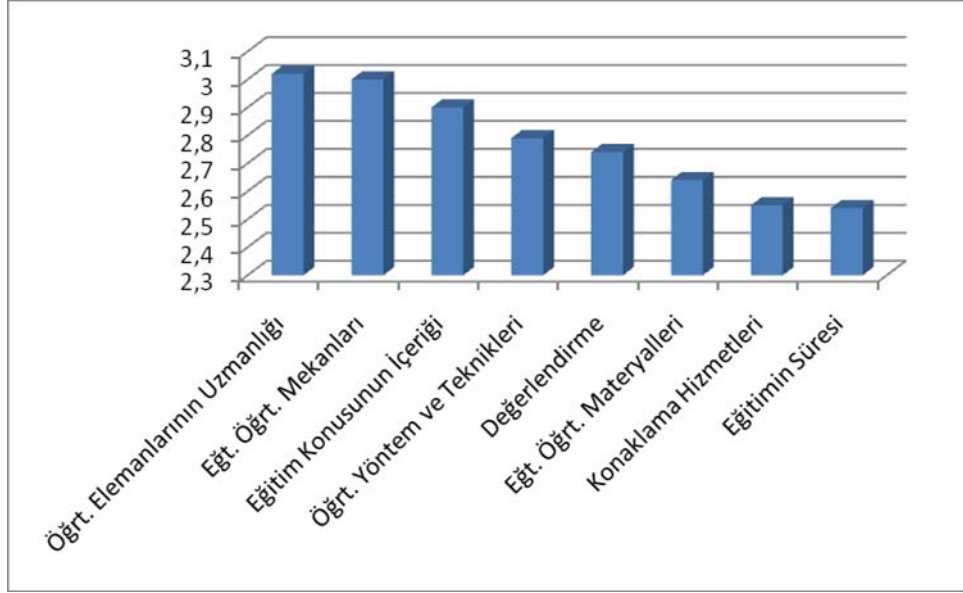
“Eğitim konusunun içeriği” nin yeterliliği ile ilgili olarak öğretmenlerin % 2,23’ü “Tamamen”, % 26,11’i “Büyük ölçüde”, % 38,80’i “Kısmen”, % 25,37’si “Az”, % 7,46’sı ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Eğitim konusunun içeriği” açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,90$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara bakıldığında; HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları, “Eğitim konusunun içeriği” açısından “Kısmen” yeterli buldukları görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının, eğitim konusunun içeriği açısından “Kısmen” yeteli olduğu biçiminde yorumlanabilir.

“Programın sonunda yapılan değerlendirme” nin yeterliliği ile ilgili olarak öğretmenlerin % 1,49’u “Tamamen”, % 17,91’i “Büyük ölçüde”, % 45,52’si “Kısmen”, % 23,88’i “Az”, % 11,19’u ise “Hiç” yönünde görüş belirtmişlerdir. HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Programın sonunda yapılan değerlendirme” açısından yeterli bulma düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.74$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; HİE programlarına kursiyer olarak katılmış olan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programları “Programın sonunda yapılan değerlendirme” açısından “Kısmen” yeterli buldukları görülmektedir. Bu durumdan hareketle, müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının, programın sonunda yapılan değerlendirme açısından “Kısmen” yeteli olduğu yargısına varılabilir.

Grafik 5.2.1.4 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine Yönelik Boyutları Yeterli Bulma Derecelerine İlişkin Grafiksəl Görünüm



Grafik 5.2.1.4'te, hizmet içi eğitim programlarına kursiyer olarak katılan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programların niteliğine yönelik boyutları yeterli bulma dereceleri sıralanmıştır. Buna göre müzik öğretmenleri; eğitim veren öğretim elemanlarının uzmanlığı boyutunu $\bar{X} = 3.02$, eğitim öğretim mekanları boyutunu $\bar{X} = 3.00$, eğitim konusunun içeriği boyutunu $\bar{X} = 2.90$, öğretim yöntem ve tekniklerini boyutunu $\bar{X} = 2.79$, değerlendirme boyutunu $\bar{X} = 2.74$, eğitim öğretim materyalleri boyutunu $\bar{X} = 2.64$ ortalama değerleri ile “Kısmen” yeterli bulmaktadırlar. Bunun yanı sıra; katıldıkları programın eğitim süresini $\bar{X} = 2.54$, konaklama hizmetlerini ise $\bar{X} = 2.55$ ortalama değerleri ile “Az” düzeyde yeterli bulmaktadırlar.

Bu bulgulardan, hizmet içi eğitim programlarına kursiyer olarak katılan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programların niteliğini yansıtan boyutları genel olarak kısmi derecede yeterli buldukları, hatta programları süre ve konaklama imkanları açısından da yetersiz buldukları anlaşılmaktadır. Bu verilere dayanarak

MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının niteliğine ilişkin boyutların kısmi düzeyde yeterli olduğu yorumu yapılabilir. HİE programlarının nitelik açısından öğretmenler tarafından kısmen yeterli bulunmasının ya da yetersiz bulunmasının, öğretmenlerin HİE programlarına katılımlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir. Bu durumun aynı zamanda; eğitim programlarına katılan öğretmenlerin de motivasyonlarını ve istekliliklerini olumsuz etkilediği düşünülebilir.

5.2.2 Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretim Elemanı Olarak Görev Yapmış Olan Müzik Eğitimcilerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırmanın 2. Alt problemine yönelik olarak, hizmet içi eğitim programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimcilerinin katıldıkları HİE programlarının niteliğine ilişkin görüşlerini ortaya koymak için, nitel araştırma tekniğine uygun olarak hazırlanmış olan görüşme formundaki sorulara verilen cevapların açıklanmasına yer verilmektedir. Her soruya verilen cevaplar içerik analizi sonucunda sınıflandırılmış ve elde edilen bilgiler nicel veriler haline getirilerek tablolaştırılmıştır. Tablolarda yer alan sayısal veriler sözel olarak açıklanmış ve yorumlanmıştır. Bulgular öğretim elemanlarının kodları ile belirtilmiş ve frekans (f), yüzde (%) olarak ifade edilmiştir.

5.2.3 Öğretim Elemanlarının, Katıldıkları HİE Programları İle İlgili Genel Bilgilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde, hizmet içi eğitim programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimcilerinin, öğretim elemanı olarak görev yaptıkları HİE programlarına ilişkin verdikleri bilgilere yer verilmektedir.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin içerik analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.3.1. Öğretim Elemanlarının, Katıldıkları HİE Programlarına İlişkin Genel Bilgiler ve Dağılımları

SORU 1		VERİLEN BİLGİLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	N	f	%
Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız hizmet içi eğitim programı yada programları hakkında bilgi verir misiniz?	Görev yapılan HİE programlarının yılları.	1970-1979	ÖE1	10	1	10
		1980-1989	ÖE1, ÖE2, ÖE4	10	3	30
		1990-1999	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6	10	5	50
		2000-2007	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	9	90
	Görev yapılan HİE programlarının katılımcı profili.	İlköğretim öğretmenleri	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6	10	5	50
		Lise öğretmenleri	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8	10	8	80
		AGSL öğretmenleri	ÖE1, ÖE2, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	9	90
	Görev yapılan HİE programlarının süreleri.	1 Haftadan az	ÖE1, ÖE2, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	7	70
		1 Hafta	ÖE1, ÖE2, ÖE4, ÖE6	10	4	40
		2 Hafta	ÖE1, ÖE3, ÖE6	10	3	30
		3 Hafta	ÖE1, ÖE4	10	2	20
		3 Haftadan fazla	-	10	-	-

Tablo 5.2.3.1’de görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretim elemanlarından 9’u (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10) 2000-2007 yılları arasında, 5’i (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6) 1990-1999 yılları arasında, 3’ü (ÖE1, ÖE2, ÖE4) 1980-1989 yılları arasında, 1’i (ÖE1) 1970-1979 yılları arasında HİE programlarında görev yapmıştır.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından 5’inin (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6) ilköğretimde görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında görev yaptığı, 8’inin (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8) genel liselerde

görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında görev yaptığı, 9'unun (ÖE1, ÖE2, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10) ise Anadolu güzel sanatlar liselerinde görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında görev yaptığı görülmektedir.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından 7 öğretim elemanı (ÖE1, ÖE2, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10) bir haftadan az süreli HİE programlarında görev yaptıklarını belirtmişlerdir. 4 öğretim elemanı (ÖE1, ÖE2, ÖE4, ÖE6) 1 hafta süren HİE programlarında görev aldıklarını belirtirken, 3 öğretim elemanı (ÖE1, ÖE3, ÖE6) 2 hafta, 2 öğretim elemanı ise (ÖE1, ÖE4) 3 hafta süreli HİE programlarında görev aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5.2.3.1'deki veriler doğrultusunda görüşme yapılan öğretim elemanlarının, HİE programlarında öğretim elemanı olarak en fazla görev yaptıkları zaman dilimi 2000-2007 yılları arasındaki 8 yıllık dönemdir. 1970-1979 yılları arasındaki dönemde, görüşme yapılan sadece bir öğretim elemanı görev yapmıştır. Öğretim elemanlarının görev aldıkları HİE programlarının en fazla AGSL' ler ve genel liseler, en az ilköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik programlar olduğu anlaşılmaktadır. Görüşme yapılan öğretim elemanları çoğunlukla bir haftadan az süren HİE programlarında görev yaptıklarını belirtmişlerdir. İkinci olarak en çok katıldıkları HİE programlarını bir hafta süreli HİE programları olarak belirtmişlerdir.

Bu bulgulara bakıldığında; görüşme yapılan öğretim elemanlarının, katıldıkları HİE programlarının nitelikleri hakkında görüş belirtebilecek düzeyde ve yoğunlukta HİE programlarında görev yaptıkları düşünülebilir.

5.2.4. HİE Programlarının İçeriğinin Hazırlanmasında Öğretim Elemanlarından Yararlanılma Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.4.1. HİE Programlarının İçeriğinin Hazırlanmasında Öğretim Elemanlarından Yararlanılma Durumuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı

SORU 2	GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	f	%
Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız hizmet içi eğitim programlarının içeriği şekillendirilirken, danışmanlığınızdaki ne derece yararlanıldı?	Tamamen yararlanıldı	-	-	-
	Büyük ölçüde yararlanıldı	ÖE10	1	10
	Kısmen yararlanıldı	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE7, ÖE9	6	60
	Az yararlanıldı	ÖE8	1	10
	Hiç yararlanılmadı	ÖE5, ÖE6	2	20
	TOPLAM		10	100

Tablo 5.2.4.1’de görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretim elemanlarının, öğretim elemanı olarak katıldıkları programlarının içeriği hazırlanırken HİE programını planlayan ve yürüten makamlar tarafından kendilerinin danışmanlığından ne derecede yararlandığı sorusuna, %10’u ise “Büyük ölçüde yararlanıldı”, %60’ı “Kısmen yararlanıldı”, %10’u “Az yararlanıldı”, %20’si “Hiç yararlanılmadı”, şeklinde görüş belirterek cevap vermişlerdir. “Tamamen yararlanıldı” görüşünü hiçbir öğretim elemanı belirtmemiştir.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE7 ve ÖE9 görev aldıkları programın içeriği (HİE programında verilecek konular, konuların kapsamı, hangi sürede verileceği ne şekilde ölçme ve değerlendirme yapılacağı) şekillendirilirken; programı organize eden ve yürütülmesinden sorumlu olan MEB, HİE Dairesi yetkililerinin kendilerinin görüşlerinden ve danışmanlıklarından “Kısmen” yararlandığını ifade etmişlerdir.

Bu doğrultuda görüş belirten bazı öğretim elemanlarının dikkat çekici ifadeleri aşağıdaki şekildedir:

“...İlk katıldıklarında daha az danışıldı, ama geçmişten günümüze doğru gelindikçe daha çok danışıldığını söyleyebilirim. Hatta son bir kaç seminerin hazırlanmasında belki danışma ötesinde bir işbirliği çalışması içinde de bulundum. Bu işbirliğine yakın ve sıkı danışma süreciyle ilgili düzenlenen hizmet içi seminerlerde, kurslarda daha yararlı olduğumuzu daha başarılı, daha etkili olduğumuzu sanırım söyleyebilirim...(ÖE1)”.

“...Zaman zaman benim danışmanlığımdan yararlanıldı, ancak genellikle daha önceki kurslara, seminerlere bakarak bir kurs programı belirleniyor. Bazı konuların çıkartılması, eklenmesi, hususunda şeklinde bir danışmanlığımız oldu, ama her zaman değil kısmen başvuruldu...(ÖE2)”.

“...Büyük ölçüde yararlanıldığını söyleyemem oysa eğitimde planlama ve organizasyon bilimsel temellere dayalı bir anlayışla yapılmalı. İhtiyaçlar son derece gerçekçi bir şekilde tespit edilmeli ve hizmet içi eğitimin başarılı geçmesi için tüm önlemlerin alınması gerekir. Ama genellikle bu organizasyonlarda organizasyonu düzenleyen kurumun gereksinim duyduğu konular kendileri tarafından belirlenen konularda bizden hizmet istenmiştir. Oysa ki bundan sonraki hizmet içi programlarında danışmanlardan ilgili öğretim elemanlarının danışmanlığına çok daha bilimsel bakış açısıyla başvurulmalı ve daha işe vuruk daha işlevsel hizmet içi çalışmalarının gerçekleştirilmesine çalışılmalıdır...(ÖE4)”.

Öğretim elemanlarının görüşlerine bakıldığında; HİE programlarının içeriği hazırlanırken programda ilgili dersleri verecek olan öğretim elemanlarından bu konuda uzman olarak HİE organizasyonunu yapan kurum ve yöneticiler tarafından “Büyük ölçüde” yararlanılmasının gerekliliği fakat uzmanlıklarından kısmi düzeyde yararlanıldığı ifade edilmektedir.

Öğretim elemanlarından ÖE9, içeriğin hazırlanması aşamasından çok müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının belirlenmesinde alan uzmanlarından danışmanlık yardımı alınması gerektiğini; “...Müzik öğretmenlerinin ihtiyacının ne olduğunu bakanlık kendisi belirliyor, ama bu belirlediği konuda yardım alınıyor ilgili alan uzmanlarından, fakat sanki asıl olan ihtiyaçların belirlenmesi noktasında uzmanlardan yararlanılması...” şeklinde ifade etmiştir.

ÖE5 ve ÖE6 bu konuda; görev aldıkları HİE programlarının içerik şekillendirme aşamasında uzmanlıklarından “Hiç” yararlanılmadığını ifade etmişlerdir. ÖE5 ve ÖE6 bu konuya ilişkin görüşlerini şu ifadeler ile dile getirmişlerdir:

“...Bu program hazırlanırken, içerik şekillendirilirken, hizmet içi kurs verilecek, siz ne tür bir kursta yer almak isterseniz hiç öyle bize baştan bir şey sorulmadı, bize sadece görevlendirilmiş olarak isimlerimize geldi. Nedir güzel sanatlar liselerinin hocalarına kurs? Neye göre? Hangi amaçla? İsmimizin karşısında örneğin, diyor ki müzik eğitiminin gerekli, Anadolu güzel sanatlar liselerinde bunlar zaten öğretmenler tarafından çok iyi biliniyor, alanlarına göre uzman hocaları çağırırsınız, konuları ona göre saptarsınız, veya ortak hazırlarsınız. İçeriğini, kapsamını, böyle bir şey olmadı, bize direk olarak isim geldi, güzel sanatlarda kurs, bende açtım görüştüm hocam oraya geldiğiniz zaman görüşülecek. O zaman bende dedim ki benim alanımla ilgili o şekilde gittik, danışmanlığımdan yararlanılmadı...(ÖE5)”

“...Bu dairenin başında olan insanlar üniversitelerden, hatta müzik öğretmenlerinden herhangi birisinin görüşünü almaksızın kendileri masa başında bir çalışma yapıp, bu çalışmayla işi kurtarmaya çalışıyorlar. Dolayısıyla beklenen düzeyde verimli bir çalışma olmuyor, Millî Eğitim Bakanlığı’nın hazırladığı ve düzenlendiği hizmet içi çalışmaları. Ancak 2000 ya da 1999 da burada Gazi Üniversitesi olarak Millî Eğitim Bakanlığı’yla yaptığımız seminerde bize bıraktılar. Gereksinimler neyse onların hocaları olarak siz bilirsiniz ona kendiniz hazırlayın dediler. Bu bizim açımızdan çok daha anlamlı oldu. Çünkü mezun ettiğimiz öğretmenlerin gereksinimleri nelerdir? Karşılaştıkları sorunlar nelerdir? Bunları bildiğimiz için tam onların gereksinimlerini, onların istedikleri anlamda yaptığımızı düşünüyorum...(ÖE6)”

ÖE8’in bu konudaki görüşüne bakıldığında; görev yaptığı HİE programında içerik planlama ile ilgili aşmada kendi uzmanlığından az düzeyde yararlanıldığını ifade ettiği görülmektedir.

“...Bir öğretmen bile, ilkokulda derse girmeden önce günlük planını yapar da girer. Bu açıdan eksiklik olduğunu düşünüyorum ve hala da devam ediyor. Mersin’de bu sene yine güzel sanatlar liseleri programların uygulanmasına yönelik bir kurs vardı. Yalnız ben içeriğin hazırlanmasında yeterli bilgi sahibi edilmediğim için ilk başta vardım ama daha sonra

olmadığımdan dolayı gitmeyi uygun görmedim. Çünkü içeriğini yeterince bilmediğim ve benim eleştireceğim bir çalışmanın içinde bulunmak bana doğru gelmedi. Felsefe açısından yine dediğim gibi iletişim kopukluğu hadi gel diyor birisi sizin de gitmeniz isteniyor, bu mantıklı iş değil, bilimsel yollara uygun değil. Ama maalesef böyle gelmiş böyle gidiyor...(ÖE8)”.

ÖE10 ise diğer öğretim elemanlarının aksine bir görüş belirterek; görev yaptığı HİE programında kendi uzmanlığından ve diğer alan uzmanlarının danışmanlığından “Büyük ölçüde” yararlanılarak programın içeriğinin şekillendirildiğini belirtmiştir. ÖE10 bu konudaki görüşünü; “...Benim haricimde beş akademisyendik. Büyük oranda bizim söylediklerimizden yararlanıldı. Görüşlerimize çok büyük değer verildi. Tamamen program oradaki komisyonun istekleri doğrultusunda şekillendi”. şeklinde ifade etmiştir.

Bu ifadeler ve görüşler ışığında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarının içeriğinin planlaması yapılırken, bu programda görevlendirilen, başka bir deyişle bu programların derslerini vermeleri için uzman olarak belirlenen müzik eğitimcilerine; programların içeriğinin planlanması ve hazırlanması aşamasında yeterli düzeyde danışılmadığı ve bu durumun programların yürütülmesi aşamasında olumsuzluk teşkil ettiği yorumu yapılabilir. Öğretim elemanları bu konuda; katıldıkları HİE programlarında içerik hazırlanma aşamasında o programdaki konuların öğretimini gerçekleştirecek olan öğretim elemanlarının görüşlerinin ve danışmanlıklarının çok önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu, öğretici olarak görev yaptıkları HİE programlarında yaşanan aksaklıkları, içeriği hazırlama aşamasındaki bu iletişim eksikliğine dayandırmaktadırlar.

5.2.5. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumsuz Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı Tablo 5.2.5.1.’de yer almaktadır.

Tablo 5.2.5.1. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumsuz Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Görüşlerin Dağılımı

SORU 3		GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	N	f	%
Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız, müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; program sürecini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen durumlar size göre nelerdir?	Eksiklikler	HİE programları düzenlenmeden önce öğretmenlerin HİE ihtiyaçlarının doğru olarak tespit edilmemesi ve bu durumun HİE programlarına yansımaları.	ÖE1, ÖE2, ÖE5, ÖE9	10	4	40
		Katılımcı öğretmenlerin eğitim programına karşı yeterince istekli olmayışı.	ÖE1, ÖE7, ÖE5	10	3	30
		HİE’ ye gerçek anlamda ihtiyaç duyan öğretmenlerin doğru olarak seçilememesi	ÖE8, ÖE7, ÖE9	10	3	30
		HİE programının süresinin kısa olması.	ÖE7, ÖE2,	10	2	20
		HİE programlarında görevlendirilecek olan öğretim elemanları belirlenirken objektif davranılmaması ve bu durumun HİE programlarına yansımaları.	ÖE2, ÖE7	10	2	20
		Katılımcı öğretmenlerin ailelerinden uzak kalmaları.	ÖE2, ÖE9	10	2	20
		HİE Programına kabul edilen öğretmenlerin farklı okul türlerinde görev yapıyor olmalarından dolayı katılımcı profilinin homojen olmaması.	ÖE5, ÖE9	10	2	20
		HİE programının bitiminde ciddi bir ölçme ve değerlendirmenin yapılamaması.	ÖE6, ÖE8	10	2	20
		HİE programının süresinin uzun olması.	ÖE9	10	1	10
		Katılımcıların, HİE faaliyetinde kullanacakları taşınabilir çalgıları yanlarında getirmemeleri.	ÖE1,	10	1	10
	Aksaklıklar	Katılımcıların ve öğretim elemanlarının konaklama ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamaması.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE9	10	5	50
		Katılımcıların tatil havasına girip eğitimden yeterince faydalanamaması.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE6	10	5	50
		Müzik branşındaki HİE programlarının tasarlanması ve uygulanmasında yöneticilerden kaynaklanan aksaklıkların olması.	ÖE1, ÖE2, ÖE9	10	3	30
		Öğretim elemanı olarak HİE programına çağırılan kişilerin belirtilen tarihlerde eğitim programına gecikmeleri ya da gelmemeleri.	ÖE7, ÖE8, ÖE9	10	3	30
		Yaz aylarında düzenlenen HİE programlarının aşırı sıcak havalardan dolayı verimli geçmemesi.	ÖE1, ÖE7, ÖE2,	10	3	30
		Kursların son günlerinin eğitim açısından verimli kullanılamaması.	ÖE3, ÖE9	10	2	20

Tablo 5.2.5.1'de yer alan öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında; öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE5, ÖE9 HİE programları düzenlenmeden önce öğretmenlerin HİE ihtiyaçlarının doğru olarak tespit edilmemesinin programların

işleyişine ve sonucuna olumsuz olarak yansıdığı görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Planların bir önceki hizmet içi eğitim planlarından beslenmesi, eğer çok ağırlıklıysa, görev alacak öğretim elemanlarına yeterince danışılması gerekir... Masa başında planlama yapılmış ise, o tür planlamalar uygulamada yeterince gerçekleşmemiştir. Yani planlamayla sağlanması gerekiyor. Bu da gerçekçi bir planlama dediğimiz müzik öğretmenlerimizin ihtiyacı nedir? Gereksinimleri nedir? Bunlar hizmet içi dışında hangi kararlarla ne ölçüde hazırlanıyor? Hizmet içi eğitime yetiştiriyor? Görev olarak, işlev olarak bunların önceden araştırmaya dayalı olarak aslında belirlenmesi gerekiyor. Sanıyorum müzik öğretmenliği alanı bu bakımdan eksik kaldı. Fen bilgisi öğretmenlerinin, diğer fizik, kimya, sosyal bilgisi alanında öğretmenlerimiz hizmet içi eğitimleri için sanıyorum bir takım çalışmalar yapıldı, değişik ortamlarda. Ama müzik öğretmenlerimizin hizmet içinde eğitilmesi için yeterli çalışmalar yapılmadı. Bakanlık bu ihtiyacı duymadı. Bizler de müzik öğretmenleri yetiştiren kurumlar olarak etkili bir çaba içinde olmadık zaman zaman...(ÖE1)”.

“...Daha başlangıçta ihtiyaç tespiti öğretmenlerin eksiklikleri, belirlenmeden, tahmini yapılıyor. Hizmet içi kurslarda, veya seminerde uygulanmaya çalışılıyor. Bu kurslar içerisinde bunlar düzeltilmeye çalışılıyor...(ÖE2)”.

“...Bir kere yapılandırma biçimi son derece hatalıydı, bu inanılmaz eksiklikti, yanlışlıktı. Hizmet içi kursa çağırdığınız zümreyi o kurstan yararlandırmak istediğiniz öğretmen profilini baştan iyi saptayıp, ne için çağırıyorsunuz? Kimi çağırıyorsunuz? Ne vereceksiniz? Kimler için vereceksiniz? Bunları saptamadıktan sonra işe yaramıyor. Maalesef bunlar saptanmamıştı...(ÖE5)”.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE7, ÖE5, katılımcı öğretmenlerin eğitim programına karşı yeterince istekli olmayışının programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Gayet ilgisiz, elinde hiçbir zaman kâğıt kalem olmaksızın. Örneğin, çalgı eğitimi seminerine hizmet içi eğitimine geliyordu, elinde çalgısı yoktu. Oradan sağlamaya çalışıyordu. Demek ki hizmet içi eğitimine

katılan öğretmenlerimiz ne olacak? Hizmet içi eğitimin amacına göre gerekli araç gereç donanımı ile gelecekler...(ÖE1)", "...İsteksiz gelen öğretmenler programa fazla adaptasyon gösteremiyorlar. Bu sınıfın başarı ortalamasını düşürüyor...(ÖE7)".

Öğretim elemanlarından ÖE8, ÖE7, ÖE9 HİE' ye gerçek anlamda ihtiyaç duyan öğretmenlerin doğru olarak seçilememesinin programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

"...Asıl alan, uzman öğretmenlerini seçmiyorlar kim giderse, okul müdürü kimi gönderirse gibi bir olay oluyor...(ÖE9)" "...Her şeyden önce hizmet içi kurslara gerçekten ihtiyacı olan öğretmenlerin tespit edilerek çağırılması lazım bana göre. Böyle yapılmadığını gözlemliyoruz kurslarda. Bu işin belli kriterleri olmalı...(ÖE8)"

Öğretim elemanlarından ÖE7, ÖE2, programın süresinin kısa olmasının programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkilediği görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir: "...Konular yeterince verilemiyor, kursun amacı gerçekleştirilemiyor, çünkü zaman darlığı...(ÖE2)", "...3-5 gün devam eden kurslarda zamanın yetmediğini hatta bazı konuların eksik kaldığını da belirtmekte fayda var diye düşünüyorum...(ÖE7)"

Öğretim elemanlarından ÖE2, ÖE7, HİE programlarında görevlendirilecek olan öğretim elemanları belirlenirken objektif davranılmamasının programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, ÖE2, ÖE7 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir;

"...İkinci husus o hizmet içi eğitim seminerine veya kursuna uygun öğretim elemanı seçerken karşımıza çıkmaktadır. Bu kursun özelliği nedir? İçeriğinde, muhtevasında ne vardır? Hangi özelliklere sahip? Hangi alanlarda gereklidir? Bunlar çok iyi tespit edilmeli. Bu konuda çok eksiklikler var. Aynı bilgileri verecek veya aynı alanda uzman kişileri birden çok kişinin bir araya gelmesini sağlıyor...(ÖE2)".

"...Ayrıca seçilen, dersi vermek üzere seçilen, öğretim elemanları ile ilgili olarak her zaman aynı hassasiyetin gösterildiğini söyleyemem?"

Biraz da eş dost akraba ilişkisi, ahbap çavuş ilişkisi de belirlenmiş olabilir. Bazen siyasi görüşler öne çıkıyor. Bakanlığa yakın isimler, şimdiye kadar ki her bakanlık döneminde böyle oldu. Aslında bu konuda objektif olunmalı, üniversitelere yazılmalı, üniversitelerden bu alanda uzmanlar istenmeli, üniversitelerden gelen yazı doğrultusunda bu alan uzmanlarından isteyebilir bakanlık...(ÖE7)”.

Öğretim elemanlarından ÖE2, ÖE9, katılımcı öğretmenlerin ailelerinden uzak kalmalarının programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, ÖE2, ÖE9 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Öğretmenlere veya öğretim elemanlarına uygun olmayan zamanlarda yapılıyor. Öğretmenler ailelerinden uzak kaldıkları için akılları ailelerinde kalıyor. Halbuki görev yaptıkları şehirlerde HİE alma şansları olsa ailelerinden uzak kalmayacaklardır (ÖE2)”, “...Öğretmenlerin geleceği sezon çok önemli. Öğretmenlerin iki ay tatili var bunun iki haftasını hizmet içi kursa ayırıyorsunuz, öyle bir şey oluyor ki evli bir bayan çocukları var, nasıl bırakıp oraya gelecek...(ÖE9)”.

Öğretim elemanlarından ÖE5, ÖE9, HİE Programına kabul edilen öğretmenlerin farklı okul türlerinde görev yapıyor olmalarından dolayı katılımcı profilinin homojen olmaması durumunun, programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, ÖE5, ÖE9 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Şimdi ben gittim Anadolu güzel sanatlar lisesi hocası, hiç olmazsa dilimizi anlarız diye; oysa askeri liseler öğretmenleri, fen liseleri öğretmenleri var, müzikten yeteri kadar donanımına sahip olmayanlar vardı, fen lisesinin müzik hocası vardı, ben fen lisesinde müzik hocası olarak fen lisesinin müzik dersleri güncel müzik eğitimi kapsamında, bir kere yapılandırma biçimi son derece hatalıydı, bu inanılmaz eksiklikti, yanlışlıktı, hizmet içi kursa çağırdığınız zümreyi o kurstan yararlandırmak istediğiniz öğretmen profilini baştan iyi saptayıp; ne için çağırıyorsunuz? Kimi çağırıyorsunuz? Ne vereceksiniz? Kimler için vereceksiniz? Bunları saptamadıktan sonra işe yaramıyor, maalesef bunlar saptanmamıştı. Ben orada güzel sanatlar liselerinin ses eğitimcilerini, yada koro eğitimcilerinin göreceğim zannettim. Ses

eğitiminden insanlar benden bir şeyler alacaklar, millî eğitim öyle gruplandırmış ve elemanları öyle getirmiş diye düşündüm, Askeri lisesinin hocası var, fen lisesinin hocası var. Yapılandırma biçimi bir kere yanlış...(ÖE5)”, “...Onun dışında asıl alan uzman öğretmenlerini seçmiyorlar kim giderse, okul müdürü kimi gönderirse gibi bir olay oluyor...(ÖE9)”.

Öğretim elemanlarından ÖE6, ÖE8, HİE programının bitiminde ciddi bir ölçme ve değerlendirmenin yapılamamasının, programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, ÖE6, ÖE8 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir; “...Kursların sonunda sınav formalite şeklinde yapılıyor, gelip her katılana belgeleri veriliyor yani. Bu durumda ciddi bir ölçme değerlendirmeden söz etmek zor...(ÖE6)”, “...Aslına bakarsanız tam bir ölçme değerlendirme olmadı. Yani bu genelde birçok HİE kursunda aynıdır diye düşünüyorum. Çok sıkı bir ölçme yapılırsa zaten öğretmenler olumsuz tepki verirler. Yani okul gibi değil...(ÖE8)”.

ÖE9 HİE programının süresinin uzun olmasının programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü aşağıdaki ifadesi ile belirtmiştir

“...Gidiyorsunuz, kalacak yer sorun oluyor. Öğretmenler gidiyor. Öğretmenlerin geleceği sezon çok önemli. Öğretmenlerin iki ay tatili var bunun iki haftasını hizmet içi kursa ayırıyorsunuz. Öyle bir şey oluyor ki evli bir bayan çocukları var, nasıl bırakıp oraya gelecek?... (ÖE9)”.

ÖE1 ise; katılımcıların HİE faaliyetinde kullanacakları taşınabilir çalgıları yanlarında getirmemelerinin programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen eksikliklerden biri olduğu görüşünü aşağıdaki ifadesi ile belirtmiştir.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE9; katılımcıların ve öğretim elemanlarının konaklama ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamamasının, HİE programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen aksaklıklardan biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Yetkililer arasındaki koordinasyon eksiliği ve barınma beslenme eksiklikleri, aksaklıkları var...(ÖE2)”, “...Eksiklik mi olarak belirtilir,

bilmiyorum. Örneğin, ilköğretim müzik öğretmenleri için yaptığımız hizmet içi eğitim kursu İskenderun'da biraz şehir içinden uzak bir eğitim merkezindeydi. Yer olarak çok güzel ama ulaşım sorunu vardı. Bir de yatma işlemlerinde, öğretmenlerin ilk günlerde sıkıntıları oldu. Bu tabî biraz seminerin başlangıç aşamalarında öğretmenlerin düzeni bozdu ama sonradan düzeldi...(ÖE3)", "...Onun dışında sekiz tane öğretmeni sıcakta öğrencinin kaldığı yurt odasına hapsediyorsunuz. Bunlar daha eğitsel bilimsel konulara gelmeden, organizasyonda ki sıkıntılar...(ÖE9)".

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE6; katılımcıların tatil havasına girip eğitimden yeterince faydalanamamasının, programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen aksaklıklardan biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

"...Hizmet içi programları yaz tatillerine geliyor, öğretmenlerin okulların olmadığı bir dönem. Genel gözlemlerim şu: Bunlar genellikle tatil ormanı içindeki yerlerde yapılıyor. Yani öğretmenler, hem tatillerini yapsınlar hem de eğitim öğretimleri sürsün diye. Bence bu çok yararlı olmadı. Dolayısıyla eğitim öğretim işi işin son kısmı haline dönüşüyor... Bunun herhangi bir tatil yerinde değil de üniversitelerin bünyesinde, okulların tatil olduğunda yapılması lazım diye düşünüyorum. Çünkü üniversitelerde bütün donanım var. Müzikle ilgili bir hizmet içi çalışmasını tatil beldelerinde oradaki okullarda yaptığınızda istediğiniz donanıma sahip değilsiniz. Bir sınıfta dört duvar arasında yapılabilecek hizmet içi çalışması, zor, tabî üniversitede eğitim öğretimin bitmesinin arkasında öğrencilerin bıraktığı mekanlarda her şey hizmet içi eğitime uygun elverişli mekanlar var merkezde. Ora da on beş gün yapılacak bir eğitim çalışmasının böyle bir ortamda bir haftalık. Ama gerçek bir çalışma olursa...(ÖE6)".

"...Yapılandırma biçimi bir kere yanlış. Kimi çağırıyorsunuz? Niçin çağırıyorsunuz? Ne anlattıracaksınız? Kimlerden yararlanacaksınız? Uzman olarak seçtiğiniz kimseler ne amaçla geldiler? Bunların hiçbirisi baştan planlanmamış. Dolayısıyla oradaki millî eğitimden, daire başkanlığından yetkili kişiyle uzun uzun konuştum. Sadece böyle biraz tatil olmuş oluyor. Çok açıkçası oradaki öğretmenler Hizmet İçi Daire Başkanlığı'nın kendilerine tahsis ettikleri Güzel Sanatlar Lisesi'nde konakladılar, gezdiler, vs. değişiklik oldu. Belki gidenler işi ciddiye

aldılar, kendi alanlarıyla ilgili uzman boyutlarında bir şeyler verdilerse onlar da almak istiyorsa farkında olmadan bir olumlu etki olmuş olabilir. Onun dışında olumlu bir etki olduğunu düşünüyorum...(ÖE5)”.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE9; müzik branşındaki HİE programlarının tasarlanması ve uygulanmasında yöneticilerden kaynaklanan aksaklıkların, programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen aksaklıklardan biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Millî Eğitim Bakanlığı’ mızın müzik eğitimindeki hizmet içi eğitimi diğer alanlara göre biraz daha hafife alındığını gözlemledik. Tabî ki bu bakış açısını bakanlığımızın değil bakanlıktaki o günkü yöneticilere göre değerlendiriyoruz. Millî Eğitim Bakanlığı’yla bakanlıktaki görevlilerin bakışlarını ayırmak lazım. Millî Eğitim Bakanlığı’ mızın okullarında müzik dersleri zorunlu ders. Müzik öğretmenlerimiz istihdam ediliyor, programları var, öteden beri hazırlanmış, geliştirilmiş, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde programları üzerinde en çok çalışanlardan birisi müzik öğretimi alanlarıdır. Öteden beri bakanlığımızın yasal ve yönetmeliksel olarak bu konuyu ciddiye aldığını söyleyebiliriz. Ama görevlilerin bu konularda yaya kaldıklarını söyleyebiliriz. Tabî bunlar onların aldığı eğitimden kaynaklanıyor. Onları da çok fazla ağır biçimde eleştirmeyi doğrusu haksız bir davranış olarak görüyorum. Çünkü öyle öğrenmişler, o kadar öğrenmişler, öyle yapmak zorundadırlar. Ben de öğrendiğim şeyi söylüyorum. Hizmet İçi Eğitim yöneticilerinin, bakanlıktan görevlendirilen yöneticilerin ve görevlilerin de bu bakımdan biraz eğitilmelerine ihtiyaç var. Bunu önemli olarak belirteyim...(ÖE1)”.

“...Bir başka aksaklık eksiklik, hizmet içi eğitim görevlerinin, yetkililerinin, kurs merkezindeki görev ve yetkililer arasındaki koordinasyon eksiliği ve barınma beslenme eksiklikleri, aksaklıkları var...(ÖE2)”, “...Öncelikle organizasyonda büyük bir sıkıntı yaşanıyor. Sadece şube müdürü ilgileniyor. Yapılan ilin Millî Eğitim’ine bırakıyorlar tamamen. Gidiyorsunuz, kalacak yer sorun oluyor, öğretmenler gidiyor... Onun dışında sekiz tane öğretmeni sıcakta öğrencinin kaldığı yurt odasına hapsediyorsunuz, bunlar daha eğitsel bilimsel konulara gelmeden organizasyonda ki sıkıntılar...(ÖE9)”.

Öğretim elemanlarından ÖE7, ÖE8, ÖE9; öğretim elemanı olarak HİE programına çağırılan kişilerin belirtilen tarihlerde eğitim programına gecikmeleri ya da gelmemelerinin, programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen aksaklıklardan biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Seçilen öğretim elemanları bazen gelmeyeabiliyor. HİE programına bu da aksamaya sebep oluyor tabî...Ayrıca seçilen dersi vermek üzere seçilen öğretim elemanları ile ilgili olarak her zaman aynı hassasiyetin gösterildiğini söyleyemem. Biraz da eş dost akraba ilişkisi, ahbab çavuş ilişkisi de belirlenmiş olabilir. Bazen siyasi görüşler öne çıkıyor. Bakanlığa yakın isimler, şimdiye kadar ki her bakanlık döneminde böyle oldu. Aslında bu konuda objektif olunmalı, üniversitelere yazılmalı, üniversitelerden bu alanda uzmanlar istenmeli, üniversitelerden gelen yazı doğrultusunda bu alan uzmanlarından isteyebilir bakanlık...(ÖE7)”, “...Kurslarda görev verilecek öğretim elemanlarına son anda ulaşıyor, bu nedenle bazı öğretim elemanları ya hazırlık yapamadığı için ya da başka bir planıyla çakiştiği için programa katılamayabiliyor...(ÖE8)”.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE9, ÖE2; yaz aylarında düzenlenen HİE programlarının aşırı sıcak havalardan dolayı verimli geçmemesinin, programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen aksaklıklardan biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Onun dışında sekiz tane öğretmeni sıcakta öğrencinin kaldığı yurt odasına hapsediyorsunuz. Bunlar daha eğitsel bilimsel konulara gelmeden organizasyonda ki sıkıntılar...(ÖE9)”, “...Bir başka husus, seminerleri ve kursları hava şartlarının uygun olmayan yerlerde ve öğretmenlere veyahut öğretim elemanlarına uygun olmayan zamanlarda yapılıyor...(ÖE2)”.

Öğretim elemanlarından ÖE3, ÖE9; kursların son günlerinin eğitim açısından verimli kullanılamamasının, programların işleyişini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen aksaklıklardan biri olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Benim en çok gözlemlediğim; hizmet içi eğitimlerde, son günler tam verimli kullanılmıyor. Seminer veren ya da kursiyerler hizmet içi eğitimin son günü otobüs biletlerini almış oluyor. Kimisi önce almış

oluyor, kimisi sonra almış oluyor son gün verimli kullanılmıyor. Sabahın erken saatinden itibaren dönüşe başlıyor. Bir kısmı dönüşe başlıyor bir kısmı başka nedenlerle aksatıyor son gün verimli kullanılmıyor...(ÖE3)", "...Sanırım programın son günlerde öğretmenlerde bıkkınlık oluyor. Bu durum önemli bir ilgisizliği beraberinde getiriyor...(ÖE9)".

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konudaki görüşlerine ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığına bakıldığında;

- HİE programlarının sürecini ve sonucunu olumsuz etkileyen eksikliklerin en başında, öğretmenlerin HİE ihtiyaçlarının doğru olarak tespit edilmemesinin geldiği görülmektedir. HİE programları planlanırken 1. basamak, öğretmenlerin hangi konularda hizmet içi eğitime gereksinim duyduklarının belirlenmesidir. İhtiyaçlar tespit edilmeden yada doğru olarak tespit edilmeden açılan programların konuları ve içeriklerinin öğretmenlerin gerçek ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmadığı ve bu durum yapılan HİE programlarının başarısını ve verimliliğini etkileyen en olumsuz etken olduğu öğretim elemanı görüşlerinden anlaşılmaktadır.

- Katılımcı öğretmenlerin program süresince eğitim etkinliklerine karşı yeterince istekli davranmamalarının programın verimini ve başarısını olumsuz etkilediği görüşü öğretim elemanlarının belirttiği öne çıkan diğer bir görüştür. Bu durumun, öğretmenin programdan beklentilerinin (fiziki şartlar, konaklama imkanları, yemekler, eğitim öğretim imkanları, programın düzenlendiği zaman, programın süresi v.b.) yeterli düzeyde karşılanamamasından kaynaklandığı düşünülebilir. Bu beklentilerin karşılanması öğretmenlerin HİE programlarına karşı istekliliklerini artırabilir. HİE programlarına gönderilen öğretmenlerin, mesleki olarak hizmet içi eğitime gerçek anlamda gereksinimi olan öğretmenler arasından seçilmesi gereklidir. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının % 30'u bu konuda eksikliğin olduğunu belirtmişlerdir. Bazı öğretmenlerin HİE programlarını bir tatil fırsatı gibi görerek bu programlara katıldıkları, bu nedenle de kontenjan sınırlılığından dolayı gerçek anlamda HİE' ye gereksinim duyan öğretmenlerin HİE' ye katılma şanslarını düşürdükleri müzik öğretmenlerine uygulanan anketin açık uçlu sorularına verilen cevaplardan elde edilen bulgularda da öğretim elemanlarının görüşleri ile paralellik göstermektedir. ÖE1' in katılımcıların, HİE faaliyetlerinde

kullanacakları taşınabilir çalgıları yanlarında getirmemeleri ile ilgili tespiti de bu durum ile paralellik göstermektedir. Bu durumun HİE programlarına katılan bir kısım öğretmenlerin programa katılmadaki birinci önceliklerinin eğitimden çok tatil beklentisinin olduğu ve bu durumun HİE programlarının başarısını olumsuz yönde etkilediği şeklinde yorumlanması mümkündür.

- Programların sürecin ve sonucunu olumsuz etkileyen diğer bir eksikliğin ise programların sürelerinin kısa (3 gün, 5 gün) olmasından kaynaklanan eksiklik olduğu ortaya çıkan başka bir bulgudur. Sürenin kısıtlı olmasından dolayı konularının ve etkilerinin tam olarak yetiştirilemediği görülmektedir. ÖE9 sürenin uzun olmasının da programın süreci ve sonucunu da olumsuz etkileyen bir eksiklik olduğunu belirtmiştir. Bu durumda; HİE programlarının sürelerinin ne çok kısa, ne de çok uzun tutulmaması gerektiği, konuların içeriğine göre programların makul sürelerde gerçekleştirilmesinin gerektiği sonucu çıkarılabilir. Bu durumla paralellik gösteren diğer bir eksikliğin ise; katılımcı öğretmenlerinin ailelerinden uzak kalmalarının programlarının verimliliğine olumsuz yansıdığı görüşüdür. Öğretim elemanlarının % 20'si tarafından belirtilen bu görüş, öğretmenlere uygulanan anketin açık uçlu sorularına verilen cevaplardan elde edilen bulgularda da ortaya konulmuştur. Özellikle küçük çocuğu olan bayan öğretmenlerin uzun süre evlerinden uzak illerde gerçekleştirilen HİE programlarına katılmalarının çok zor olduğu, bu durumun aslında tüm öğretmenler için olumsuzluk teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Bu eksikliğin giderilmesi için; birden çok merkezde bölgesel düzeyde ya da üniversitelerin eğitim fakülteleri koordinatörlüğünde, Millî Eğitim Bakanlığı'nın HİE programlarını gerçekleştirmesi gerektiği düşünülmektedir.

- HİE programlarına katılan öğretmenlerin farklı okul türlerinde görev yapıyor olmaları ya da farklı yüksek öğretim kurumlarından mezun olmalarından dolayı, kursiyerlerin ihtiyaç düzeylerinin farklı olduğu ve bu durumun da programların verimliliğini olumsuz yönde etkileyen bir başka eksiklik olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Öğretmenlerin HİE' ye alınmadan önce HİE ihtiyaçlarının tespiti aşamasında bu farklı öğretmen profillerine ve ihtiyaçlarına göre (AGSL öğretmenleri, ilköğretim müzik öğretmenleri, GSF mezunu müzik öğretmenleri,

eğitim fakülteleri mezunu müzik öğretmenleri...) aynı statüdeki ve aynı profildeki öğretmenlerin bir arada HİE alabileceği programların planlanması gereklidir. Bu planlamanın HİE programlarında öğretmenlerin seviye ve ihtiyaç farklılığından kaynaklanan olumsuzlukları ortadan kaldıracağı düşünülebilir.

- Programların sonunda ciddi bir ölçme değerlendirme yapılmamasının programların sürecini ve sonucunu olumsuz etkilediği görüşünün öğretim elemanlarının %20' si tarafından ifade edildiği görülmektedir. Ciddi bir ölçme ve değerlendirmenin eğitime katılan öğretmenlerin tepkilerinden dolayı yapılmadığı, kursiyer öğretmenlerin kendilerini okul-öğrenci ortamında yapılan sınavlar gibi katı bir eğitim ortamı içine hissetmek istemediklerinden dolayı bu tepkileri verdikleri anlaşılmaktadır. Bu mevcut durumun programın verimliliğini düşürdüğü, sonunda ciddi bir sınav yapılmayacağını bildikleri için derslerin kursiyerler tarafından yeterince ciddi ve dikkatli takip edilmediği şeklinde yorumlanabilir. Bu durum HİE programlarında ciddi bir ölçme değerlendirmenin yapılması gerekliliğine işaret etmektedir.

- HİE programlarında öğretim elemanı olarak görevlendirilen öğretim elemanlarının belirlenmesinde, objektif bir seçim yapılmamasının programların işleyişini olumsuz etkilediği görüşünün öğretim elemanlarının % 20'si tarafından ifade edildiği görülmektedir. Bu durum, HİE programlarında öğretici olarak görevlendirilen öğretim elemanlarının belirlenmesinde bilimsel kriterler çerçevesinde ve objektif davranılarak seçim yapılması ile ilgili hassasiyetlerin ilgililer tarafından yeterince gözetilmediği, bu durumun da verilecek konuları alanın tam olarak uzmanı olmayan kişiler tarafından verildiği ya da aynı konuda uzman birkaç öğretim elemanının HİE programlarında fazladan görevlendirildiği şeklinde yorumlanabilir.

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının ortak görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; katılımcıların ve öğretim elemanlarının konaklama ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamamasının, HİE programlarının sürecini ve sonucunu olumsuz etkileyen en önemli aksaklıkların başında geldiği görülmektedir. Öğretim elemanlarının % 50'si tarafından buna dikkat çekildiği görülmektedir. Bu durum rahat bir barınma ve konaklama imkanlarının sunulmadığı HİE programlarında

katılımcı öğretmenlerin ve öğretici personelin motivasyonunun ve verimliliğinin olumsuz yönde etkilendiğini göstermektedir.

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının %50'si programlara kursiyer olarak katılan öğretmenlerin tatil havasına kapılıp eğitimden istenilen düzeyde yararlanamamasını önemli bir aksaklık olarak görüşlerinde ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının önemli bir aksaklık olarak ifade ettikleri bu durum, ankete katılan öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgularda da benzer ifadelerle ortaya konulmuştur. Bu durum, HİE programlarının tatil yerlerinde yapılmasının katılımcıların motivasyonunu olumlu olarak etkilemesi beklenirken tam tersine olumsuz yönde etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

- Öğretim elemanlarının görüşlerine bakıldığında; HİE programlarını olumsuz yönde etkileyen diğer bir konunun da HİE programlarını tasarlayan ve uygulamada sorumlu olan yöneticilerden kaynaklanan aksaklıklar olduğu görülmektedir. Yönetici konumunda bulunan görevlilerin birbirleri arasındaki iletişim ve koordinasyon eksikliğinin bu duruma sebep olduğu düşünülebilir.

- Diğer bir aksaklığın, HİE programlarında öğretici olarak görevlendirilen öğretim elemanlarının programa birkaç gün gecikmeli olarak gelmeleri ya da hiç gelmemelerinden kaynaklandığı da öğretim elemanları görüşlerinde yer almaktadır. Bu durum programlarda görevlendirilen öğretim elemanlarına HİE' yi planlayan birim yetkilileri tarafından program ile ilgili olarak son anda bilgi verilmesinden , MEB ve üniversiteler arasındaki yazışmaların gecikmesinden kaynaklandığı görüşü ile açıklanabilir. Ayrıca öğretim elemanlarının bu konudaki kişisel görev ve sorumluluk anlayışının da önemli olduğu söylenebilir.

- Yaz aylarında düzenlenen HİE programlarının verimini, sıcak hava şartlarının olumsuz olarak etkilediği şeklinde görüşleri, öğretim elemanlarının % 30'u ifade etmişlerdir. Yaz aylarında yapılan HİE' in verimlilik düzeyinin istenilen seviyede olmaması, HİE programlarının düzenlendiği fiziki mekanların (dersliklerin) klimasız olmasından ve ders saatlerinin günün en sıcak saatlerine denk gelmesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Yaz aylarındaki HİE programlarının daha serin

bölgelerde ve merkezlerde yapılması ve derslikleri ile salonlarında soğutma sistemi bulunan merkezlerde ve okullarda yapılmasının bu olumsuz durumu ortadan kaldıracığı söylenebilir.

- HİE programlarında, eğitim programlarının son günlerinin yeterince verimli kullanılmamasının süre olarak zaten fazla uzun olmayan HİE programlarında başka bir aksaklık olarak ortaya çıktığı belirtilmiştir. Bu aksaklığın öğretmenlerin programa devamının, programı yönetenler ve öğretim elemanları tarafından yeterince ciddi takip edilmemesinden ve program sonunda gerçek bir ölçme yapılmamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

5.2.6. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumlu Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.6.1. HİE Programlarının Sürecini ve Sonucunu Olumlu Olarak Etkileyen Durumlara İlişkin Görüşlerin Dağılımı

SORU 4	GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	N	f	%
Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız, müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; program sürecini ve sonucunu olumlu olarak etkileyen durumlar size göre nelerdir?	HİE programında eğitim öğretim ve konaklama imkanlarının yeterli düzeyde olması.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE10	10	9	90
	Katılımcıların arasındaki etkileşim.	ÖE3, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	6	60
	Karşılıklı samimi diyaloglar.	ÖE3, ÖE5, ÖE7, ÖE8	10	4	40
	Katılımcıların müzik eğitiminin sorunlarına ilişkin çözümler üretmede duyarlı olmaları.	ÖE4, ÖE5,	10	2	20
	Ödüllendirme	ÖE1	10	1	10

Öğretim elemanlarından ÖE9 dışındaki tüm öğretim elemanları; HİE programında eğitim öğretim ve konaklama imkanlarının yeterli düzeyde olmasının; HİE programların işleyişini ve sonucunu olumlu olarak etkileyen durumlardan biri olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Bir defa bu tür hizmet içi eğitim süreçlerinin olumlu biçimde işleminde ve sonuçlanmasında görev alan öğretim elemanlarının bu göreve kendilerini iyi hazırlamış olmaları veya kendilerini güdülemiş olmaları gerekiyor. Ayrıca görev alan öğretim elemanların, sağlıklı bir iletişime de ihtiyaç var... Bunlar tamamsa olumlu etkiliyor tabî ki... (ÖE1)”, “...İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile okul müdürlüğü gerekli her türlü fiziksel koşulları hazırlamışlar. Bunları da olumlu olarak değerlendiriyorum. Planlamanın baştan adının konarak, kimlerle kimlere verilecek, nasıl verileceğinin planlanması yapılmadan hizmet içi kurslarının yapılmaması lazım... (ÖE5)”, “...İyi bir planlama yapılmış ise özellikle eğitim verilecek mekanlar ve kursiyerlerin kaldıkları mekanlar, odalar ve sosyal tesisler onları rahat ettirecek standartlarda ise tabî ki programın süreci de sonucu da bundan olumlu olarak etkileniyor... (ÖE4)”, “...Programların istenilen sonuca ulaşması ve verimli olması isteniyorsa, bence çağırılan öğretmenler de öğretim elemanları da önce rahat bir barınma ve öğrenme-öğretme ortamına sahip olmalıdır. Bu da bakanlığın, organizasyonu yapan yöneticilerin işidir... (ÖE6)”.

Öğretim elemanlarından ÖE3, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10; katılımcıların arasındaki etkileşimin, HİE programların işleyişini ve sonucunu olumlu olarak etkileyen durumlardan biri olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“... Hem hizmet içine katılanlarla hem de hizmet içi eğitimi verenlerin karşılıklı samimi diyalogları çok önemli. Eğer sizden gerçekten bir şeyler aldığını hissediyorsa hizmet içine katılan arkadaşlar, öğretmenler, sizden daha çok şey almak için çabalyorlar. Bu benim için çok olumlu, bu da tabî karşılıklı iyi etkileşimle kuruldu. Diğer yaptıklarında da bunu kurdum, kurmaya çalıştım ve kurdum. Sonuna kadar da bir motivasyonlu grup gördüm karşımda... (ÖE3)”, “... En çok şeylerden bir tanesi kişilerin birbirlerinin tecrübelerini orada paylaşmaları. Bunu ancak resmi

eğitim ortamı içinde değil, sohbet sırasında, çay sırasında yani herhangi bir durumda bunların zenginleştirilerek insanların bire bir, birikimlerini birbiriyle paylaşarak öğrenme düzeylerinin tecrübelerinin arttığını düşünüyorum...(ÖE6)", "...Aynı zamanda hocalardan fikir alış veriş yapıyorlar, o dersi veren hocalarla daha yakın bir ilişki içerisine giriyorlar, belki aradaki resmiyeti ortadan kaldırarak daha samimi bir ortam hazırlıyorlar. Bu olumlu unsurların başında geliyor bence. ...(ÖE7)", "...Bir beyin fırtınası oluşturmak mümkün herkeste konumunu ve bilgi düzeyini az buçuk tahmin edebilir duruma geliyor. Bu açıdan bir olumlu yanı var, hiçbir şey yapılmasa bile o sohbetler içerisinde herkes ilk hedefi ya da o konumdaki yerini az buçuk tespit edebiliyor... Fikir teatisi yapmak bence önemli en olumlu yanı diye düşünüyorum...(ÖE8)", "...Öğretmenler birbirleriyle iletişim kuruyor. İstanbul Güzel Sanatlar ne yapıyor? Ankara Güzel Sanatlar ne yapıyor? Okullar arasında iletişim oluyor... (ÖE9)", "...Birbirlerini tanıyorlar ve nerede, hangi okulda hangi müzik öğretmeni var? Bu önemli. Gerek olduğu zaman birbirlerinden materyal anlamda destek alıyorlar, bilgi alışverişinde bulunuyorlar... (ÖE10)".

Öğretim elemanlarından ÖE3, ÖE5, ÖE7, ÖE8; öğretim elemanları ve katılımcılar arasında ve katılımcıların kendi aralarındaki karşılıklı samimi diyalogların HİE programların işleyişini ve sonucunu olumlu olarak etkileyen durumlardan biri olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

"...Hem hizmet içine katılanlarla hem de hizmet içi eğitimi verenlerin karşılıklı samimi diyalogları çok önemli. Eğer sizden gerçekten bir şeyler aldığını hissediyorsa hizmet içine katılan arkadaşlar, öğretmenler, sizden daha çok şey almak için çabalyorlar. Bu benim için çok olumlu. Bu da tabî karşılıklı iyi etkileşimle kuruldu. Diğer yaptıklarında da bunu kurdum, kurmaya çalıştım ve kurdum ve sonuna kadar da bir motivasyonlu grup gördüm karşımda... (ÖE3)", "...Sosyalleşiyorlar, orada bir sosyal ortam oluşuyor, sohbet ortamları oluşuyor, birbirlerinden fikir alış veriş yapıyorlar. Aynı zamanda hocalardan fikir alış veriş yapıyorlar, o dersi veren hocalarla daha yakın bir ilişki içerisine giriyorlar...(ÖE7)",

Öğretim elemanlarından ÖE4, ÖE5 ; katılımcıların müzik eğitiminin sorunlarına ilişkin çözümler üretmede duyarlı olmalarının; HİE programların işleyişini ve sonucunu olumlu olarak etkileyen durumlardan biri olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda, bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Hizmet içi eğitime katılan eğitimcilerin gerek konuyla ilgili gerek müzik eğitimin tüm sorunlarıyla ilgili konularda duyarlı olduklarını, sorunun çözümüne akılcı yaklaşımlar aramada ya da çözüm üretmede istekli olduklarını söyleyebilirim...(ÖE4)”, “...HİE kurslarında bakıyorsunuz, öğretmenlerin çoğu sistemin içindeki sorunlara çok akılcı ve pratik çözümler önerebiliyorlar...(ÖE5)”.

Öğretim elemanlarından ÖE1; ödüllendirmenin HİE programların işleyişini ve sonucunu olumlu olarak etkileyen durumlardan biri olduğunu belirtmiştir. Bu konuda, ÖE1 görüşünü şu ifadelerle aktarmıştır;

“...Yine son zamanlarda Millî Eğitim Bakanlığı’mızın hizmet içi kurslarından geçenlerin bu kazanımlarının farklı biçimde değerlendirileceğine ilişkin yeni yönetmelikler, tabî bunlar da olumlu etkilemiştir, yani her öğrenmenin hizmet öncesinde de hizmet içinde de bir ödüllenebilir ihtiyacı var. Bu ödüllenebilirlik değişik biçimlerde olabilir. Maaş artırımından, iş terfisinin erken olmasından, kademe ve dereceye yansımaları gibi çok değişik biçimlerde olabilir. Bir belge anlamlı bir belge düzenlenip verilmesinden başlayarak çok değişik biçimlerde olabilir. Demek ki ödüllendirme de hizmet içi kurslarını olumlu bir biçimde etkiliyor, yani ödüle sadece öğrencilerimizin ihtiyacı yok, öğretmenlerimizin de ihtiyacı var. Ödül insanın doğasında aranan bir şeydir. Zamanında gerçekleştirmek lazım...(ÖE1)”.

Öğretim elemanlarının görüşlerinin analizinden elde edilen sonuçlara göre;

- HİE programlarındaki eğitim-öğretim ve konaklama imkanlarının yeterli düzeyde olmasının ; programların işleyişini ve sonucunu olumlu yönde etkilediği, öğretmenlerin öğrenme isteklerini arttırdığı, daha sonra yapılacak hizmet içi programlara katılma isteklerini arttıracak düşünülebilir. Öğretim elemanları görüşlerinin % 90’ının bu madde üzerinde birleşmesi bu konunun önemini işaret etmektedir.

- HİE programlarına katılan kursiyerlerin (katılımcıların) kendi arasındaki ve eğitimi veren öğretim elemanları ile arlarındaki etkileşimin samimi diyalog ortamlarının, programların işleyişini ve sonucunu olumlu olarak etkilediği de öğretim elemanlarının çoğunluğunun ortak görüşlerinde ifade edilmiştir. Bu durum; HİE programlarının sadece öğreticiler tarafından ders anlatılan programlar değil, aynı zamanda öğretmenlerin birbirleri ile deneyimlerini, tecrübelerini, gözlemlerini, bilgi kaynaklarını, derslerde kullanabilecekleri çalgıları, notaları, kayıtları v.b. malzemeleri nereden ve nasıl edinebileceklerini anlattıkları, okullardaki uygulamalarını tartıştıkları, birbirlerine fikirler verdikleri, uygulamadaki aksaklıklar için çözüm ürettikleri ve bunları ilgililere ilettikleri paylaşım ve tanışma, bağlantı kurma ortamları ve fırsatları olduğunu göstermektedir.

- Bu mesleki ve bilgi paylaşımı ortamlarında dersleri veren öğretim elemanları ile kursiyerler arasında kurulan iletişim köprüsünün HİE programı ile sınırlı kalmadığı ve sonraki yıllarda da bilgi alışverişi, doküman paylaşımı, okullar arası bağlantı şeklinde devam ettiği düşünülürse, HİE programlarının bu etkileşim ve diyalog ortamlarını sunması açısından büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

- Katılımcıların müzik eğitiminin sorunlarına ilişkin çözümler üretmede duyarlı olmaları ise; öğretmenlerin tecrübelerini paylaştıkları, birbirlerine öneri ve tavsiyelerde bulundukları ve karşılıklı etkileşim içine girdikleri HİE ortamlarında müzik eğitiminin sorunlarının çözümüne yönelik birçok fikrin ve önerinin ortaya konulması, tartışılması açısından önemli olduğu şeklinde değerlendirilebilir. Müzik öğretmenlerine uygulanan anketin açık uçlu sorularına verilen cevaplardan elde edilen bulgularda da müzik öğretmenlerinin, müzik eğitiminin sorunlarına ilişkin çözümler ile ilgili öğretmenlerin fikirlerinden yararlanma temeline dayalı HİE seminerlerine duyulan ihtiyacın yüksek bir oranda belirtilmesi, görüşme analizi verilerinden elde edilen bu bulgu ile paralellik göstermektedir.

- HİE katılan öğretmenlerin katıldıkları eğitimde aldıkları sertifikalar değerlendirilerek MEB tarafından derece kademe, kademe ilerleme ,atamada okul seçme v.b. gibi avantajların öğretmenlere sunulması öğretmenlerin HİE' ye katılmaları açısından teşvik edici olmasının yanı sıra düzenlenen HİE programlarının

verimliliğini de olumlu etkileyen bir unsur olarak görülebilir. Amerika, Avusturalya, Belçika, Hollanda, İngiltere, İsrail, Danimarka gibi ülkelerde öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerine almış oldukları belgeler öğretmenlere bu tür avantajlar sağlamaktadır. Bu durumun HİE’ nin niteliğini arttırmakla beraber, HİE’ ye olan katılımı da önemli ölçüde arttırdığı düşünülebilir.

5.2.7. HİE Programlarına Katılan Öğretmenlerin Program Süreci Sonundaki Bilgilenme Düzeyleri İle İlgili Olarak, Öğretim Elemanlarının Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.7.1. HİE Programlarına Katılan Öğretmenlerin Program Süreci Sonundaki Bilgilenme Düzeylerine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

SORU 5	GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	f	%
Görev yaptığınız hizmet içi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin, program süreci sonundaki bilgilenme düzeyleri ile ilgili görüşleriniz nelerdir?	Tamamen bilgilendiler	ÖE1	1	10
	Büyük ölçüde bilgilendiler	ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7	4	40
	Kısmen bilgilendiler	ÖE2, ÖE3, ÖE8, ÖE9, ÖE10	5	50
	Az bilgilendiler	-	-	-
	Hiç bilgilendirmediler	-	-	-
	TOPLAM		10	100

Tablo 5.2.7.1’de görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretim elemanlarının; öğretim elemanı olarak katıldıkları HİE programlarına katılan kursiyer öğretmenlerin program süreci sonundaki bilgilenme düzeyleri ile ilgili olarak ; %50’si “Kısmen”, %40’ı “Büyük ölçüde”, %10’u “Tamamen” bilgilendiler, yönünde görüş belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarından ÖE2, ÖE3, ÖE8, ÖE9, ÖE10 ; öğretim elemanı olarak katıldıkları HİE programlarına katılan kursiyer öğretmenlerin, program süreci sonunda “Kısmen” bilgilendiklerini ifade etmişlerdir.

Bu doğrultuda görüş belirten bazı öğretim elemanlarının dikkat çekici ifadeleri aşağıdaki şekildedir:

“...Öğretmenlerin hazır bulunuşu yani alt yapılarına göre bazı eksiklikler olduğunu gözlemledim. Öğretim elemanlarının eksikliği, konuların yeterince belirlenmemesi sonucu. Programlara gelen öğretmenlerin farklı müzik programlarından mezun olması da planlanan seminer veya kurstan yeterince yararlanılamaması sonucunu doğurmaktadır. Çok iyi çok üst düzeyde yararlanan var, kısmen yararlanan var. Çoğunluğunun kısmen yararlandığını düşünüyorum, süre azlığından dolayı. Eksikliklerden birisi de kurs veya seminer süresinin kısıtlı olması...(ÖE2)”,

“...Bu programla ilgili olduğu için herkes kendi alanıyla çalıştı. Bir haftalık sürede ne kadar program yapılabilirse öğretmenler o süreç sonunda ancak o kadar bilgilenebildi yani kısmen bilgilenebildiler. Düşünün ki büyük bir program yapıyorsunuz, yaz, sıcak öğretmenler çalışmak istemiyor, 11:00 de başlıyorsunuz 13:00’de bitiyor. Herkes denize gidiyor. Çalışma ortamı da yoktu. O yüzden çok fazla öğretmenlerin bilgilendirildiğini de yeteri derecede sanmıyorum. Zaten yetiştirilemedi. Fiziki şartlar, mesela güzel, sanatlar lisesinin her hangi bir dersliğine üç tane öğretmeni koyuyorsun, öbür tarafta piyano odasına beş tane öğretmen koyuyorsun, bunlar fiziki şartlar uygun değil. Oysa üçer masalı klimalı odalarda sabah saat dokuzdan dörde kadar çay ikram, akşamları güzel eğlenceler, motive edecek ailelerle kalabilecek güzel odalar...Bunlar olmayacak şeyler değil. Bunların düzeltilmesi lazım...(ÖE9)”,

Öğretim elemanlarından ÖE5, ÖE6, ÖE7; öğretim elemanı olarak katıldıkları HİE programlarına katılan kursiyer öğretmenlerin, program süreci sonunda “Büyük ölçüde” bilgilendiklerini ifade etmişlerdir.

Bu doğrultuda görüş belirten bazı öğretim elemanlarının dikkat çekici ifadeleri aşağıdaki şekildedir:

“...Yapılan eğitim seminerlerinin, hizmet içi eğitimin, öğretmenlerde olumlu bilgilenmeler bıraktığına inandığımı söyleyebilirim. Ama benim,

bir de o öğretmen, uygulama içinde görmem gerekir. Bu bilgilendirme düzeyinin ne düzeyde olduğunu, yeterli ölçme değerlendirme araçlarına sahip değilim. Semineri veriyorum ve bitiriyorum. Ama sahaya nasıl taşıyor bunu öğretmen, bunu görme şansım olmadığı için de bilgilendirme düzeyinin ne kerte de olduğunu tam olarak anlayamazsınız. Öğretmeni okulda izlemeniz gerekir, ama bir şekilde ifade etmek gerekirse, büyük ölçüde bilgilendirildiğini söyleyebilirim...(ÖE4)”

“...Öğretmenlerin biraz da motivasyonlarıyla ilgili. Bazı öğretmenler olabildiğince yararlanmış olarak dönüyorlar... Bazı öğretmenler, çok fazla çalışıyorlar, okul yıllarından itibaren çok daha farklı bir atılım içinde oluyorlar. Bu öğretmenler HİE kurslarında adeta oradaki öğretmenleri somuruyorlar, sorularıyla tahriş ediyorlar, olması gereken bu...(ÖE6)”

“...Öğretmenin biraz kendi durumuyla ilgili bir konu, kendi durumuyla derken, buna her şey katmak mümkün, kişisel durumundan tutun da kendi bilimsel durumlarını katmak mümkün, dolayısıyla dediğim gibi öğretmenler de çok olumlu şeyler gözlemleyebildiğimiz halde. Bazı noktada olumlu gözlemle bakmak imkanım olmuyor, Aynı program aynı yaklaşım hepsine gösterdiğiniz farz sayalım, o zaman diyorsunuz ki bu hoca ön yargıyla gelmiş, baştan bir kere bunun yararına inanmamış, demek ki böyle bir hizmet içi eğitimin yararına inanmadan gelmiş, dolayısıyla burada amacı gününü geçirip tezkeresini almak. Ama bu da şimdiye kadar tespit ettiğimiz şeylerde azınlıkta olan bir şey yüzde olarak ikiler üçler o da genel olarak... (ÖE7)”

Öğretim elemanlarından ÖE1; öğretim elemanı olarak katıldığı HİE programlarına katılan kursiyer öğretmenlerin, program süreci sonunda “Tamamen” bilgilendiğini şu ifadelerle belirtmiştir.

“...Tabî bir kaba bir ölçme sınama ve değerlendirme yaptık, hep olumlu olmuştur, genellikle olumlu olmuştur. Öğretmenlerimiz her zaman bir takım kazanımlarla, yeni edinimlerle kursları tamamlamışlardır, Özellikle birikimleri, sorunları, çözüm arayışları odaklı bir süreç olarak eğitim, o süreçler çok olumlu sonuçlar vermiştir. Yani burada hizmet öncesindeki eğitim gibi karşınıza grubu alıp bir bilgi bombardımanına tâbi tutmuşsanız kısa sürede derslerin ve çalışmaların verimliliği düşmüştür. Ama derslerde yaşadığınız sıkıntılar, sorunlar, bunların nedenleri, niçinleri üzerinde konuşarak yine program çerçevesinde konuşarak görüşerek, tartışarak yapılan çalışmalar daima olumlu ve kalıcı izli olmuştur. Bunları hizmet içi eğitiminden epey sonra aldığımız bir takım

dönütlerden de anlıyoruz. Demek ki karşımıza gelenler her hangi bir insanlar grubu değiller. Bunlar mesleğini icra eden, sorunları, sıkıntıları yaşayan insanlar hizmet içi eğitim kursu sorunlara, sıkıntılara çözüm getirmeli, çözümle birlikte çözüme kavuşturulmalı, önceden hazır çözümler yerine çözüm orada oluşturulmalı... (ÖE1)".

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının görüşlerine bakılarak, HİE programlarına katılan öğretmenlerin program süresi sonunda, kısmen ve büyük ölçüde bilgilendikleri yargısına varılabilir. Ayrıca programlara katılan öğretmenlerin bilgilendirme düzeylerini, öğretmenlerin hazır bulunuşluk düzeylerini, hizmet içi eğitimin yararına ne kadar inanarak programa katıldıkları, HİE programlarının düzenlediği merkezin eğitim öğretim şartlarının, yeme- içme-barınma imkanlarının ne düzeyde yeterli olduğu ve programın zamanlanması gibi değişkenlerin etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

5.2.8. Öğretim Elemanlarının HİE Programları İle İlgili Görüş ve Önerilerinin MEB Tarafından Değerlendirilmesi Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.8.1. Öğretim Elemanlarının HİE Programları İle İlgili Görüş ve Önerilerinin MEB Tarafından Değerlendirilmesi Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

SORU 6		GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	f	%
Görev yaptığınız hizmet içi eğitim programlarının sonunda Millî Eğitim Bakanlığı, programların işleyişi ile ilgili görüş ve önerilerinizi ne şekilde değerlendirdi?	HİE programların sonunda Millî Eğitim Bakanlığı'na programlar ile ilgili görüş ve önerilerinizi bildirdiniz mi?	Evet bildirdim	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9	9	90
		Hayır bildirmedim	ÖE10	1	10
		TOPLAM		10	100
	Görev aldığınız HİE programları ile ilgili görüş ve önerileriniz Millî Eğitim Bakanlığı'na dikkate alındı mı?	Evet dikkate alındı	ÖE4	1	10
		Hayır dikkate alınmadı	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9	8	80
		Sonucu takip etmedim	ÖE10	1	10
		TOPLAM		10	100

Tablo 5.2.8.1'de görüldüğü gibi; görüşme yapılan öğretim elemanlarının %90'ı (ÖE10 haricindeki tüm öğretim elemanları) katıldıkları HİE programların sonunda Millî Eğitim Bakanlığı'na görev yaptıkları programlar ile ilgili görüş ve önerilerini bildirdiklerini belirtmişlerdir. Bu öğretim elemanlarından ÖE4 dışındaki tüm öğretim elemanları, Millî Eğitim Bakanlığı'nın bu görüş ve önerileri dikkate almadığını ifade etmişlerdir.

Katıldıkları HİE programlarının sonunda Millî Eğitim Bakanlığı'na görev yaptıkları programlar ile ilgili görüş ve önerilerini bildirdiklerini ifade eden öğretim elemanların ait dikkat çekici görüşler şu şekildedir:

“...Yazılı olarak sunulmuştur. Mesela biz Talim Terbiye ile yaptığımız hizmet içi seminerinde Otelcilik okulunda yaptık, bunları paylaştık, rapor halinde, Ankara'daki İlköğretim müzik öğretmenleri yaptığımız çalışmanın sonucu MÜZED dergisinde yayınlanmıştır. İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne verilmiştir. Mutlaka bakanlığa ulaştırılıyor. Oralarda

değerlendiriliyor... İşte burada benim izlenimini sorarsan, yeterince dikkate alınmıyor. Yani hizmet içi eğitim kursu yapılmış oluyor. Ama sonuçları yeterince dikkate alınmıyor. Ben, müzik alanına, genel yaklaşımdan kaynaklanıyor diyorum. Çünkü öyle sanıyorum ki fen, fizik, kimya, matematik, sosyal bilimler, tarih, coğrafya alanlarında hizmet içi eğitim kurslarının sonuçları ve raporları belki müzik eğitiminde yapılanlardan daha fazla ciddiye alınmıyor. Bu Türkiye'nin, bakanlığımızın, insanlarımızın, öğrencilerimizin, katılımlarından, yaklaşımlarından kaynaklanan genel bir durum. Bu konuda belki bizim de sorumluluğumuz var. Biz de bunun sonucunu, ardını aramıyoruz. Gelmiştik, rapor sunmuştuk, ne yapıldı? Değerlendirildi mi? Belki bir süre sonra arkasını izlememiz gerekiyor, bu konuda bizim de sorumluluğumuz var diyorum. Yani bizde takip etmiyoruz. Kurstan sonsra görevimizi bitiriyor bir öz eleştiri olarak söylüyorum izlememiz gerekli, takip etmemiz gerekli...(ÖE1)",

"...Takibini yapmamız mümkün değil. Rapor verdikten sonra raporla ilgili işlemler kendi seyrinde gidiyor. Raporların değerlendirmeye alındığının kanaatinde de değilim. Bu raporlara göre bir iyileştirme veya bir geliştirme çalışmasında olduklarını da göremedim...(ÖE2)",

"...İşte orada göremedim. Örneğin Sinop'taki benim öğretmen liseleri öğretmenlerine yönelik seminerimde hocam bir hafta daha devam etsin. Benim de onlara önerim oldu yöntem yanında işte çalgı dağarcığı, şarkı dağarcığı gibi bunları millî eğitim bakanlığıyla paylaştım. Gerçekleştirildi mi? Sonraki yıllar ya da daha farklı ortamlarda gerçekleşmedi...(ÖE3)",

"...Sundum. Hizmet içi eğitimin sonunda rapor istiyorlar. O zaman aynı bu şekilde yazdım. Bu hizmet içi kursları çok yararlı. Hakikaten sık sık çeşitli aralıklarla tüm müzik öğretmenlerini kapsayacak şekilde değişimli olarak, dönüşümlü olarak, genel müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi kapsamında olabileceği için hepsinin içinde olabilir. Bu genel müzik eğitimcileri için de, mesleki eğitim veren kurumlardaki müzik öğretmenleri için de olabilir. Bu aksaklıkların giderilmesi için kesinlikle bir planlama şart. Neyi yapıyorsunuz? Niçin yapıyorsunuz? Kime yapıyorsunuz? Kimlerle vereceksiniz bu kursu? Bunların çok güzel planlanması lazım... (ÖE5)".

"...İstanbul'daki güzel sanatlar liselerinin öğretmenlerine yönelik yaptığımız hizmet içi çalışmasında, üç haftalık bir süreyi kapsamıştı. O sürecin arkasına yeni kurulmakta olan güzel sanatlar liselerinin

öğretmenlerine yönelik ciddi bir çalışma olmuştur. Öğretmenlerin seçimiyle ilgili, her yıl dönüşümlü düzenli olarak yapması gereken çeşitli derslerle ilgili bir takım önerilerimiz olmuştur. Ancak onların doğrusu göze aldığını görmedim. Çünkü arkasındaki yıllarda hiçbir şey olmadı, etkisi olmadı. Düzenli olarak sürmedi, düzenli olarak bir dersle ilgili yapılabileceğini önermiştik...(ÖE6)”.

“...Genel müdür, genel müdür yardımcısı düzeyinde bir araya geldik. Aksaklıkları görüştük. Olması gereken şeyleri görüştük. Demin bahsettiğim üniversitelerden gerekli izinlerin alınması konusundaki geç kalmalar konusunda tutun da hocaların oradaki çektikleri sıkıntılar, gerek barınma, gerek ücret konusunda hepsini masaya yatırdık. Bir de özellikle programa ne şekilde seçildiğini öğretmenlerin onları konuştuk. Ancak bakanlıktan şu ana kadar bu konuşulan şeylerin düzeltileceği maiyetinde hiçbir şey görmedik. Onların da müthiş bir yoğunluğu var. Yalnızca müzik eğitimi yok. Bir sürü ortaöğretimde eğitimler var. Tahmin ediyorum, yoğunluğun verdiği bir güçlükten dolayı olabilir. Ancak hep son anında işleri yürütmek gibi bir durumları var. Bunda da işler son ana gelip de sıkışınca belki bizi arayıp “Hocam şöyle mi yapalım? Böyle mi yapalım?” diye sordukları oluyor... (ÖE7)”.

“...Bir organizasyon sıkıntısı var. Yazdığımız raporlarında hiçbir anlamı olmadığını söyleyebilirim. Şimdi güzel sanatlarla ilgili bir projenin ayağı olarak öğretmen alımı. Şimdi bakıyorsunuz, genel müdür istifa etmiş karşınızda muhatap yok. Verdiğimiz raporları hayata geçirecek insanlar şu an Millî Eğitim’de yok. Yarın başka insanlar gelecek, başla tekrardan anlatmaya, Millî Eğitim Bakanlığı’nda bir organizasyon kopukluğu var. Şubeler genel müdürlük içerisinde bir birlerini desteklemiyor...(ÖE9)”.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE10; katıldığı HİE programı sonunda Millî Eğitim Bakanlığı’na görev yaptığı program ile ilgili görüş ve önerilerini bildirmediğini ifade etmiştir. Ancak ifadesinde görev aldığı programın henüz tamamlanmadığını, tamamlandığında bakanlığa rapor verileceğini belirtmiştir. ÖE10 bu konuda şunları söylemiştir:

“...Yazılı bir rapor istenmedi. Sözlü olarak zaman zaman bundan sonraki çalışmaları ne zaman yapabiliriz, ne zaman müsait olursunuz o tür görüşmeler, geçen seneki yapılan çalışmada programın hepsi bitirilemedi. Mesela orada keman programı, viyola, bağlama, kanun gibi solfej gibi

dersler duruyor. Onları tamamladıktan sonra ona göre raporumuzu vereceğiz...(ÖE10)".

ÖE4 kodlu öğretim elemanı ise diğer öğretim elemanlarından farklı olarak, katıldığı HİE programı ile ilgili Millî Eğitim Bakanlığı'na bildirdiği görüş ve önerilerinin dikkate alındığını şu ifadeler ile belirtmiştir:

"...Güzel Sanatlar'da bu eğitim seminerleri için bir rapor hazırladığımı hatırlıyorum. Bir haftalık süreci değerlendirdik. Daha sonra ondan altı yedi yıl sonra bir başka çalışmanın yine aynı konulara ilişkin olarak bir başka hizmet içi semineri çalışmasının bir başka ilde düzenlendiğini biliyorum. Dolayısıyla, bu raporun olumlu bir etkisinin olduğunu söyleyebilirim...(ÖE4)".

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konudaki görüşlerine bakılarak; HİE programlarında öğretici olarak görev yapan öğretim elemanlarının görev yaptıkları programlar ile ilgili görüş ve önerilerini, Millî Eğitim Bakanlığı'na gerek yazılı gerekse sözlü olarak bildirdikleri anlaşılmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı'na bildirilen bu görüş ve önerilerin bakanlık tarafından yeterince dikkate alınmadığı söylenebilir. Bu durumun bakanlıkta o günün şartlarında yetkili olarak görev yapan yöneticilerin kişisel olarak müzik eğitime bakış açıları ile ilgili olduğu düşünülebilir.

5.2.9. HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Karşı İsteklilikleri İle İlgili Olarak Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.9.1. HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Karşı İsteklilikleri İle İlgili Olarak, Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

SORU 7	GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	f	%
Görev yaptığınız hizmet içi eğitim programlarını; katılan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitime karşı isteklilikleri açısından değerlendirir misiniz?	Tamamen isteklilerdi	ÖE5, ÖE6	2	20
	Büyük ölçüde isteklilerdi	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	7	70
	Kısmen isteklilerdi	ÖE4	1	10
	Az isteklilerdi	-	-	-
	Hiç istekli değillerdi	-	-	-
	TOPLAM		10	100

Tablo 5.2.9.1’de görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretim elemanlarının; görev yaptıkları HİE programlarına katılan kursiyer öğretmenlerin hizmet içi eğitime karşı isteklilik düzeylerini; %20’si “Tamamen”, %70’i “Büyük ölçüde”, 10’u “Kısmen” yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarından ÖE5, ÖE6; öğretim elemanı olarak katıldıkları HİE programlarına katılan kursiyer öğretmenlerin, hizmet içi eğitime karşı “Tamamen” istekli olduklarını belirtmişlerdir. ÖE5, ÖE6 kodlu öğretim elemanlarının bu konuya ilişkin dikkat çekici ifadeleri aşağıdaki şekildedir:

“...Gerçekten çok isteklilerdi. Öğrenme isteği var insanlarda. ve merak ediyorlar, bazı şeylerle karşılaşıyorlar, sık sık değişen programlar, Güzel sanatlar lisesi olsun, ilköğretim olsun, sık sık program değişiklikleri oluyor. Bu program değişikliklerinden dolayı öğretmenler direk adapte olamıyorlar, ne yapacaklarını bilemiyorlar. Bu bağlamda hizmet içi kursların sık sık yapılması gerekiyor. Öğretmenler bu ihtiyacı hissediyorlar. Mersin’den döndükten sonra hocam diyor; ses eğitimi kursları konulacak. Ben ne yapacağımı bilmiyorum diyor. Nitekim kondu, ne program vardı geçen sene, biz yaptıktan sonra yeni çıktı. Demek istediğim şey şu, programa bağlı olarak değişen koşullara adapte olmakta zorlandıkları için böyle bir kursu insanlar dört gözle bekliyorlar ve mutlaka kursların açılmasını istiyorlar. Katılımları yüksek...(ÖE5)”.

“...Özellikle müzik öğretmenlerinin azınlıklara benzetiyorum. Türkiye’de yaşayan azınlıkların nasıl çok daha birbirleriyle diyalogları oluyor; karşı tarafa kız vermiyorlar, kız almıyorlar. Çünkü çevrenin bozulacağını düşünüyorlar. Müzik öğretmenlerini de buna benzetiyorum, müzik öğretmenleri motivasyonları az bile olsa, birden o arkadaşlık ilişkileriyle, anılarıyla, tekrar hocalarıyla birlikte olmaları nedeniyle, motivasyonlarının çok ciddi bir şekilde arttığını gözlemlemiştim. Çünkü kaldı ki müzikle hizmet içi çalışmalar son derece az olur. Olduğunda da öğretmenler kendilerini hazırlamış olarak geliyorlar. Dolayısıyla çok istekli oluyorlar. İstekli olduklarını gözlemledim...(ÖE6)”.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10; öğretim elemanı olarak katıldıkları HİE programlarına katılan kursiyer öğretmenlerin, hizmet içi eğitime karşı “Büyük ölçüde” istekli olduklarını belirtmişlerdir. Bazı öğretim elemanlarının bu konudaki ifadeleri aşağıdaki şekildedir:

“...Geneli istekliler, isteksiz olanlar belki de katılmıyor. Burada hizmet içi eğitim veren kadroya büyük iş düşüyor. HİE süreci, onların ihtiyaçlarına gereksinimlerine, beklentilerine uygun bir süreç olarak işlemeli. İlk bir iki gün kursun başlarında program iyi gidiyor. Sonra giderek iş bir dinlenme, tatil havasına büründürülüyorsa; işte o zaman iş aşınıyor, ve hizmet içi eğitim amacına yeterince ulaşmıyor. Öğretmenleri hizmet içi eğitimde biraz dinlendirmek gerekiyor, ama onları çok fazla yormadan beslemek gerekiyor. O yüzden belki hizmet içi eğitim süreçlerinde programın oluşturulmasında yalnız öğretim elemanlarının değil, öğretmenlerin de görüşleri, ihtiyaçları dikkate alınması gerekiyor.

Yani kanımca, hizmet içi eğitim planının kurs planının hazırlanmasında katılımcı öğretmenlerin küçük bir grupta katılımı sağlanabilir, görüşleri alınabilir. Yani beraber plan hazırlayan grubun içinde müzik öğretmenleri de görev alabilir. Doğrusu da odur. Çünkü en gerçek ihtiyacı öğretmenler ortaya koyacaktır...(ÖE1)”.

“...Genellikle, çoğunlukla istekli geliyor öğretmenlerimizin çoğunluğu. Eskisi gibi öğretmenliğin ilk zamanlarında gibi durağan bir öğretmen tipi kalmadı. Kendini geliştirmek isteyen hatta lisans üstü eğitim yapmak isteyen çok öğretmenimiz var. Bu anlamda çoğu istekli, zaten dediğim gibi istekli olmayan grupta az önce bahsettiğim gibi ya zorlamayla getirilen, ya da ön yargılı öğretmenlerdir. Bakanlığa karşı aynı fikirde olmuyor. Öğretmen siyaseten onların düzenlediği bir şeye katılmak da istemiyor. Ama zoraki olduğu zaman katılmak zorunda kalıyor. Kendisi orada, bedeni orada ama ruhu orada değil...(ÖE7)”.

“...Birçok kişi de kurs için müracaat etmiş. Kursa geldiklerinde karşılaştıkları durum farklı. Alana ilişkin gerçekten kurs düzenlenirse, ihtiyaç sahipleri kendiliğinden oraya taleplerini yansıtır. Arada bir kaç tane gezmek için gelen olsa bile, çoğunluğunun isteyerek gideceğini düşünüyorum. Ama sonunda gerekli ışığı alamazlarsa, dört beş günde, o zaman boşuna gelmişiz ,deme ihtimalleri de var. İşte sonuçta yine plan, programlandırma, koordinasyona göre yürüyor... Gelenler istekli olacak, konu gerçekten problemlili konu olacak, hoca da bu alanda soruna çözüm olacak...(ÖE8)”.

ÖE4 kodlu öğretim elemanı ise diğer öğretim elemanlarından farklı olarak; görev yaptığı HİE programına katılan kursiyer öğretmenlerin hizmet içi eğitime karşı “Kısmen” istekli olduklarını belirtmiştir. ÖE4 bu duruma ilişkin görüşlerini şu ifadeler ile belirtmiştir:

“...Biraz önce de belirttim onu. İstekliliklerinin sayısal olarak çok yüksek olduğunu söyleyemiyorum. Bir kısım öğretmen istekli, bir kısmı isteksiz. Bu, yalnız müzik eğitimi alanına mı özgüdür? Yoksa bütün eğitim öğretim alanlarında öyle midir? Ancak katılan öğretmenlerde motivasyonlar yükseltmek lazım. Bu noktada Millî Eğitim’in bu katılımları teşvik eden önlemler alması gerekiyor. Zorunlu hale getirilebilir, bu ihtiyaçlara öğretmenler inandırılabilir. Burada bir sorunun olduğunu söylemek mümkün. Ankara büyük bir il, katılıma baktığınızda Ankara’daki öğretmen sayısı ile kıyaslanamayacak kadar

düşüklükte bir oran var. O halde burada öğretmenlerin katılıma çok istekli oldukları söylenemez...(ÖE4)".

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konudaki görüşlerine bakılarak; HİE programlarına katılan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitime karşı büyük ölçüde istekli oldukları görüşüne varılabilir. Katılımcı öğretmenlerin motivasyonlarının yüksek olması ve hizmet içi eğitime karşı istekli olmalarının sebepleri arasında; program değişikliklerinden kaynaklanan adaptasyon sürecinde yeni programın getirdiği yeniliklere ve değişikliklere öğretmenlerin uyum sağlamak konusundaki talepleri ve çabaları, lisans eğitimlerindeki eksik kalan yönlerini zamanla meslek içinde hissederek tamamlamak için HİE programlarını bir fırsat olarak görmeleri, müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının çok az sayıda düzenlenmesinden dolayı katılma fırsatını yakalamış olan öğretmenlerin bu eğitim faaliyetlerinden olabildiğince yararlanmayı istemelerini saymak mümkündür.

5.2.10. Müzik Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Daha Verimli Olması İçin Yapılması Gerekenlerle İlgili Olarak Öğretim Elemanlarının Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.10.1. Müzik Öğretmenlerine Yönelik HİE Programlarının Daha Verimli Olması İçin Yapılması Gerekenlerle İlgili Olarak Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

SORU 8		GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	N	f	%
Size göre müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için neler yapılmalıdır?	Millî Eğitim Bakanlığı'na yapılması gerekenler.	HİE programları planlanırken; konu, zaman, mekan, katılımcı profili, öğretim elemanı bakımından ayrıntılı olarak planlanmalıdır.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	10	100
		HİE programları, bilimsel yöntemlerle belirlenen ihtiyaçlara göre açılmalıdır.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8, ÖE9	10	8	80
		HİE e katılma durumu, öğretmenlerin özgül haklarına ve terfilerine geciktirilmeden yansıtılmalıdır.	ÖE1	10	1	10
		HİE programlarında ölçme ve değerlendirme ciddi şekilde yapılmalıdır.	ÖE8	10	1	10
	Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin işbirliği.	MEB ve üniversiteler, HİE yi koordine edecek eşgüdümle çalışan alt birimler oluşturulmalıdır.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8, ÖE9	10	8	80
		HİE programlarında görevlendirilecek öğretim elemanları en az altı ay önceden belirlenmelidir.	ÖE2, ÖE3, ÖE7, ÖE8, ÖE9	10	5	50
		HİE coğrafi bölgelerin gelişmiş üniversiteleri merkez alınarak MEB üniversite işbirliği ile gerçekleştirilmelidir.	ÖE6, ÖE9, ÖE10	10	3	30
		HİE programları akademik bir süreç şekline dönüştürülmelidir.	ÖE1, ÖE5,	10	2	20

Tablo 5.2.10.1.'de yer alan öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında; 10 öğretim elemanının tamamı, müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için Millî Eğitim Bakanlığı'na nelerin yapılması gerektiği ile ilgili olarak; "HİE programları planlanırken; konu, zaman,

mekan, katılımcı profili, öğretim elemanı bakımından ayrıntılı olarak planlanmalıdır.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Öncelikli olarak öğretmenlerin mezun olduğu lisans programlarının tespiti, program düzenlemesine ihtiyaç vardır. Açılacak HİE kursları için Türkiye’deki öğretmenlerin kendilerine başvurulması gerekir. Öğretmenler kendilerini hangi alanlarda eksik hissediyor? Bunların belirlenmesinden sonra, kurslarını da seminerlerini de onlara göre düzenlemek gerekir. Ayrıca belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda birçok konuda kurslar açılabilir. Herkes eksiğine uygun programlara kabul edilerek, kurslar ve seminerlerden geçirilebilirler. Öğretim elemanı konusunda da aynı şekilde araştırmanın sonucunda belirlenen konulara göre HİE programları planlanmalıdır. Programın tarihinden bir yıl veyahut altı ay önceden gerekli öğretim elemanları tespit edilmelidir ve görevlendirilmelidir. Öğretim elemanları bu sürelerde kendilerini hazırlayabilirler...(ÖE2)”.

“...Hangi konularda hizmet içi eğitime gereksinim var? Saptanması gerekir. Saptanılan konulara göre de uzmanların eğitim vermesi gerekir. Uzmanların da o seçilen alanlara göre görüşleri alınması gerekir. Öğretmenlerin hangi alan ve o alanların içeriklerinin belirlenmesinde eksiklikler nelerdir? Biraz kişisel görüşme olabilir, anket olabilir, bir ön sorgulama olması lazım. Oradan yola çıkılarak hizmet içi programları hazırlanması gerekir...(ÖE3)”.

“...Daha verimli olması için bir kere demin bahsettiğim öğretmenlerin istekli olması öncelikli olarak öne alınmalı. Bir kere istekli olabilmeleri için gerekli alt yapı oluşturulmalı. Yani öğretmen niye istemez böyle bir eğitimi? Barınma şartları uygun değildir, ek bir maliyet getiriyordur ona yada zaman açısından uygun değildir. Bunun için bunlar iyi hesaplanıp iyi düzenlenmesi gerekir, öğretmenin koşu koşu gelmesi için. Onun haricinde daha önceden kimlerin ders vereceği demin bahsettiğim kriterler doğrultusunda belirlenmeli. Üniversitelerden görüş alınması, öğretmen önceden bilmeli, gittiği zaman kimlerden ders alacağım, kim bana ders verecek. Bunu bildiği zaman belki koşu koşu gelecek ya da belki gerek yok diyebilecek. Ama işin uzmanı zaten seçilirse, bakanlık buna titizlik gösterilirse o zaman öğretmenler koşu koşu geleceklerdir. Bir çok öğretim elemanlarından ders almışlardır. Farklı öğretim elemanlarından ders almak isteyecekler. Onun için bakanlıkta alt yapıyı

iyi hazırlamalı, özellikle hizmet içi eğitim için tarihlerin uygun olması gerekli. Yaz sıcaklığında Mersin’de hizmet içi eğitim yapılıyor. Temmuz ayında Mersin’de hizmet içi eğitim yap, temmuz ayında Mersin yanar, insan nefes alamaz, herkes zaten yaylaya kaçar Mersin’de. Dolayısıyla hiç değilse haziranda veya eylülde yapmak lazım. Ama illa yazın yapılmak isteniyorsa, Karadeniz’de elverişli iklimde yapılmalı. Artık öğretmenimizde çok düşük seviyeli şeylerde bulunmak istemiyor. Kalınacak yer bakımından öğrenci yatakhanelerini istemiyor. Doğal olarak bunları bakanlığın çözmesi gerekir...(ÖE7)”.

“...Organizasyonlar çok iyi yapılmalı. Öğretmenin o ile gideceği araç, o ilde kalacağı otel, o ile gideceği tarih, o ilde geçireceği süredeki programa katılacağı yer... Orada başarılı olabilmesi için motivasyon, düşünün bir firmayı, Arçelik firmasını düşünün; bir yıl adam satış yapıyor, firma onları götürüyor, Rusya’ya, Almanya’ya ödüllendiriyor. Siz öğretmeni götürüyorsunuz, öğrencinin kaldığı on kişilik odaya yatırılıyorsunuz, yazın sıcaklığında yirmi saat öğretmene otobüste yolculuk yaptırıyorsunuz. Bundan nasıl motivasyon beklersiniz? Organizasyon; işte Hizmet İçi Eğitim Genel Müdürlüğü dediniz ya işte bunları çok iyi organize etmelidir. Konular önceden belirlenmeli, konuları öğretmenler bilmeli, oraya hazır gelmeli...(ÖE9)”.

ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8, ÖE9; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için Millî Eğitim Bakanlığı’nca nelerin yapılması gerektiği ile ilgili olarak; “HİE programları, bilimsel yöntemlerle belirlenen ihtiyaçlara göre açılmalıdır.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Öncelikli olarak öğretmenlerin mezun olduğu lisans programlarının tespiti, program düzenlemesine ihtiyaç vardır. Açılacak HİE kursları için Türkiye’deki öğretmenlerin kendilerine başvurulması gerekir. Öğretmenler kendilerini hangi alanlarda eksik hissediyor, bunların belirlenmesinden sonra, kurslarını da seminerlerini de onlara göre düzenlemek gerekir. Ayrıca belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda birçok konuda kurslar açılabilir. Herkes eksikliğine uygun programlara kabul edilerek, kurslar ve seminerlerden geçirilebilirler. Öğretim elemanı konusunda da aynı şekilde araştırmanın sonucunda belirlenen konulara göre HİE programları planlanmalıdır. Programın tarihinden bir yıl veyahut altı ay önceden gerekli öğretim elemanları tespit edilmelidir ve

görevlendirilmelidir. Öğretim elemanları, bu sürelerde kendilerini hazırlayabilirler...(ÖE2)”.

“...Hizmet içi eğitim ihtiyaçları belirlenirken hangi konularda hizmet içi eğitime gereksinim var. Saptanması gerekir. Saptanılan konulara göre de uzmanların eğitim vermesi gerekir. Uzmanların da o seçilen alanlara göre görüşleri alınması gerekir. Öğretmenlerin hangi alan ve o alanların içeriklerinin belirlenmesinde eksiklikler nelerdir? Biraz kişisel görüşme olabilir, anket olabilir, bir ön sorgulama olması lazım. Oradan yola çıkılarak hizmet içi programları hazırlanması gerekir...(ÖE3)”.

“...Hizmet içi eğitim programlarının bir silsile takip etmesi bir zincirin halkaları gibi birbirini tamamlaması gereklidir...Hizmet içi eğitim pekala yaz yarı yılları gibi akademik bir biçimde düzenlenerek bir kaç dönem katıldıktan sonra lisans sonrası eğitim, diploma, belgeye, öğrenim belgesine dönüştürülebilir. Ne bileyim; lisansla master arasında bir mezuniyet sonrası eğitim gibi bir yıllık bir eğitime eş değer şekilde...(ÖE1)”.

ÖE1; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için Millî Eğitim Bakanlığı’nca nelerin yapılması gerektiği ile ilgili olarak; “HİE ye katılma durumu, öğretmenlerin özgül haklarına ve terfilerine geciktirilmeden yansıtılmalıdır.” görüşünü belirtmiştir. Bu konuda ÖE1 görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“...Bir defa hizmet içi eğitim programlarının bir silsile takip etmesi bir zincirin halkaları gibi birbirini tamamlaması gereklidir. Bir dizi hizmet içi eğitiminden sonra, bunlara katılan bütün öğretmenlerin kazanımlarını, edinimlerini, özgül haklarına yansıyacak biçimde değerlendirmek gerekir. İkincisi, bunlara yavaş yavaş bir akademik yapı kazandırılabilir. Yani hizmet içi eğitim pekala, yaz yarı yılları gibi akademik bir biçimde düzenlenerek bir kaç dönem katıldıktan sonra, lisans sonrası eğitim, diploma, belgeye, öğrenim belgesine, dönüştürülebilir. Ne bileyim, lisansla master arasında bir mezuniyet sonrası eğitim gibi bir yıllık bir eğitime eş değer şekilde, o zamanda özgül haklarında yasal olarak da atama yapılabilir...(ÖE1)”.

ÖE8; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için Millî Eğitim Bakanlığı’nca nelerin yapılması gerektiği ile ilgili olarak; “HİE programlarında ölçme ve değerlendirme ciddi şekilde yapılmalıdır.” görüşünü belirtmiştir. Bu konuda ÖE8 görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“...Kursun ne bekliyoruz? Kriterleri koysun, şu kursun amacına ne olacak? Şu konuda çalışmalar yapılacak. Bunlar nasıl ölçülecek? Sonra öğrenip öğrenmediği ayrı bir ölçüm değerlendirme ölçeği tutacak, ondan sonra da kursa giriş esnasında öğretmenlere bir ön test, çıkışta son bir test uygulanabilir. Gerçekten bu kursun başıyla sonu arasında bir şeyler öğrenilebilmiş mi? Her şeyde bir ölçme yapmak lazım. Ölçmede; iyidir, olur, güzeldir, yuvarlak sözlerle geçiştirmeden başka bir şey yok. Hiçbir şey yapılmıyorsa; hiç değilse ön test, son test yapılmasında fayda var...(ÖE8)”.

ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8, ÖE9; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için; Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin işbirliği konusunda; “MEB ve üniversiteler HİE’ yi koordine edecek eşgüdümle çalışan alt birimler oluşturulmalıdır.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...HİE ile ilgili ihtiyaçları belirleyecek müzik eğitimi bölümleri arası bir birim bile oluşabilir. O zaman bu birim ya da birimler Millî Eğitim Bakanlığı’nın hizmet içi eğitim daire başkanlığıyla eşgüdüm içinde çalışabilir, sanıyorum. Türkiye bu tür yapılanmaları gereksinir hale geldi. Bunun yerine getirilmesinde yarar var. Özellikle bakanlığın asıl kaynağından, öğretmen yetiştiren kaynağından, görüş alması; hizmet öncesi eğitim veren birimle, oradan yetişen insanları istihdam eden birimin bu konuda da düzenli sürekli bir iş birliği içinde koordinasyon içinde çalışması gerekir...(ÖE1)”.

Millî Eğitim Bakanlığı’yla üniversitelerimizin eğitim fakültelerinde işbirliği olduğunu şu ana kadar gözlemlemiş değilim. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimine alınırken, nelerin hizmet içi eğitim içerisinde yer alması gerektiği konusunda, hem Millî Eğitim Bakanlığı hem de üniversitelerin eğitim fakülteleri birlikte çalışması gerekir. Yani Eğitim Fakülteleri, Hizmet İçi Eğitim Başkanlığına bu konuda öneriler verebilir...(ÖE2)”.

“...Sürekli eğitim merkezleri var biliyorsunuz üniversitelerin. OTDÜ’nün var. Gazi Üniversitesi’nin var. Bu sürekli eğitim merkezleri de aslında bakanlığın hizmet içi eğitiminde aktif rol üstlenebilir. Sadece Millî Eğitim Bakanlığı’na bırakılmamalı, çünkü biz de öğretmen yetiştiriyoruz...(ÖE3)”.

“...Biz, üniversitenin öğretmen yetiştiren en köklü fakültesiyiz. Eğitim

bilimleri ağırlıklı bir yaklaşım var bünyemizde. Kökü çok eskiye dayanan eğitim bilimleri var. Durum böyle olunca, ortaya çıkan sorunların çözümünde, her türlü planlama ve organizasyonun yapılmasında yarar görüyoruz. Bu gereksinim, Millî Eğitim tarafından duyulmayabilir. Eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştiren fakültelerde buna duyulan gereksinimlerin gündeme getirilmesi için bir iletişim birimine ihtiyaç var. Buna ne diyebilirsiniz? Hizmet içi planlama organizasyon birimi diyebilirsiniz... Yeni hazırlanan stratejik planda yaşam boyu eğitim konusu büyük ölçüde yer aldı. Bunun alt başlıkları içinde de hizmet içi eğitime, stratejik planda önemli bir şekilde yer verildi. Hatta bu nedenle mezunlar derneği kuruldu ve de çok geniş bir katılımı kuruldu. Mesela bu derneklerde bu tür görevleri üstlenebilirler sivil toplum örgütü olarak. Ama öğretmen yetiştiren fakültelerin bünyesinde hangi daireye bağlanır? Hangi birime bağlı olarak çalışır? Ama dediğim gibi, bu koordinasyonu sağlayan birime büyük ihtiyaç var...(ÖE4)”.

“...YÖK ayrı çalışıyor, Millî Eğitim Bakanlığı ayrı çalışıyor, YÖK’e bağlı bu fakülteler kendi başlarına hazırlamış programları uyguluyorlar. Buralarda sorunlar olduğu için hizmet içi eğitim çok gerekli hale geliyor. Tabî ki eşgüdüm koordinasyon mutlaka şart. Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler arasında kesinlikle uyum şart. Zaten eğitim fakülteleriyle Millî Eğitim Bakanlığı’nın işbirliği yapmaması kadar saçma bir durum olamaz. Siz öğretmen yetiştiriyorsunuz, Millî Eğitim Bakanlığı’nda görevlendireceksiniz, Millî Eğitim Bakanlığı’nın ne istediğinden haberinizi yok. Ya da tersi Millî Eğitim Bakanlığı sizin yetiştirdiğiniz öğretmenleri alıp atayacak, fakat eğitim fakülteleriyle hiçbir işbirliğine gitmiyor. Dolayısıyla, kesinlikle bir eşgüdüm şart. Millî Eğitim Bakanlığı’yla üniversiteler arasında, bir birim alanında olabilir. Tabî bunun sistemi kurulabilir; ya bir kurul olur Hizmet İçi Daire Başkanlığı’yla, burada üniversitelerde eğitim fakültelerinin içinde bütün bölümlerden bulunan kişilerle oluşturulan bir kurum olur, ya direkt bir kurum olur dekanlıklar aracılığıyla, bölüm başkanlıkları aracılığıyla. Bir sene şu insanlar öteki sene farklı insanlar. Ama kurulun olmasında daha fazla yarar var... Çok sık yapılan program değişiklikleri ve program değişikliklerine bağlı programların uygulanma biçimleri, öğretim yöntemleri değişiyor, öğrencilerin kapasiteleri değişiyor, ihtiyaçları değişiyor, bütün bunlar için bütün öğretmenler sık sık hizmet içi eğitimden geçirilmeli...(ÖE5)”.

ÖE2, ÖE3, ÖE7, ÖE8, ÖE9; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için; Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin işbirliği konusunda; “HİE programlarında görevlendirilecek öğretim elemanları en az altı ay önceden belirlenmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Öğretim elemanı konusunda da aynı şekilde araştırmanın sonucunda belirlenen konulara göre, HİE programları planlanmalıdır. Programın tarihinden bir yıl veyahut altı ay önceden gerekli öğretim elemanları tespit edilmelidir ve görevlendirilmelidir, öğretim elemanları bu sürelerde kendilerini hazırlayabilirler...(ÖE2)”.

“... Daha önceden kimlerin ders vereceği demin bahsettiğim kriterler doğrultusunda belirlenmeli. Öğretmen önceden bilmeli gittiği zaman kimlerden ders alacağım, kim bana ders verecek. Bunu bildiği zaman belki koşa koşa gelecek ya da belki gerek yok diyebilecek. Ama işin uzmanı zaten seçilirse, bakanlık buna titizlik gösterilirse, o zaman öğretmenler koşa koşa geleceklerdir. Bir çok öğretim elemanlarından ders almışlardır. Farklı öğretim elemanlarından ders almak isteyeceklerdir. Onun için bakanlıkta alt yapıyı iyi hazırlamalı, özellikle hizmet içi eğitim için tarihlerin uygun olması gerekli...(ÖE7)”.

“...Bunların mutlaka üniversite çatısının altında olması gerektiğini iddia ediyorum. Aksi takdirde üniversitede çalışan hocalar olarak, gündemden uzaklaşıyorsunuz. Türkiye'nin müziksel gereksinimlerine gerçeklikten uzaklaşıyorsunuz. Öğretmenlerle sürekli diyalogda olmak gerekir. Türkiye'deki müzik öğretmeni yetiştirme modelleriyle ilgili, karşılaştıkları sorunlarla ilgili, bir çok şeyle ilgili bilgi sahibi olmuş olacağız, dolayısıyla onların çözümü anlamında bir takım katkılarımızın etkilerimizin olabileceğini düşünüyorum... Öğretim elemanı olarak görevlendirilen hocalara resmi yazılar son anda geliyor, bu durum aksamalara ve hazırlıksız gidilmesine neden oluyor, bu görevlendirmelerin en azından bir dönem önce bildirilmesi ve öğretici hocaların hazırlık yapmalarına fırsat verilmesi lazım...(ÖE6)”.

ÖE6, ÖE9, ÖE10; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için; Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin işbirliği konusunda; “HİE coğrafi bölgelerin gelişmiş üniversiteleri merkez alınarak

MEB üniversite işbirliği ile gerçekleştirilmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE6, ÖE9, ÖE10 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Türkiye de altı bin tane müzik öğretmeni var. Seksen bir vilayet var. Ülkemizde müzik öğretmeni olan yirmi beş otuza yakın üniversite var. Bunları böyle tek bölgede değil de değişik bölgelere ayırarak, mesela; Doğu Anadolu’da Erzurum merkezli, Güneydoğu Anadolu’da Antep merkezli, İç Anadolu’da Ankara, Akdeniz’de Adana merkezli, Batıda İstanbul merkezli bu tür yerlerde böyle bölgeler oluşturup, iki üç yılda bir hizmet içi eğitim yapmak, bence çok faydalıdır. Öğretmen seksen yılında mezun olmuş, seksen beş yılında mezun olmuş, o zamanki bilgilerle devam ediyor, oysa 2007 ye geldik. Dünyada müzikle ilgili neler gelişti? Öğretmenlerin hiçbirinin bunlardan haberi yok. Kısaca hizmet içi kursları bölgelere yazmak lazım. Üniversitelerle sürekli işbirliği içerisinde olmalı. Ama hiç ilişki yok diye düşünmüyorum...(ÖE9)”, “...Bana göre bölgelerimizdeki büyük üniversitelerde, müzik öğretmenliği bölümleri olan üniversitelerde, bakanlık destekli ve işbirliği ile müzik öğretmenlerimize çok sık aralıklarla hizmet içi eğitim verilmelidir...(ÖE10)”, Bence üniversitelerin bakanlığın HİE programlarına çok katkısı olabilir. Diyelim ki 20 müzik bölümünden her yıl beş şube hizmet içi eğitim çalışmalarını yürütebilir. Bu dönüşümlü olarak sürdürülebilir. Diyelim ki Gazi Üniversitesi’nde bu yıl müzik öğretmenlerine yönelik eğitim ve öğretimdeki yeni teknolojik gelişmelere ilişkin hizmet içi eğitim programı yapılırken, İzmir’deki Buca Eğitim Fakültesi’nde daha çok repertuara dönük, yani şarkı konusundaki sıkıntıları çözmeye yeni şarkılar öğretmeye yönelik HİE çalışılabilir; Malatya’da bir başka çalışma yapılabilir, müzik öğretim teknik ve yöntemleri anlamındaki çalışmalar orada yapılabilir...(ÖE6)”.

ÖE1, ÖE5; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için; Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin işbirliği konusunda; “HİE programları akademik bir süreç şekline dönüştürülmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE1 ve ÖE5 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...İkincisi bunlara yavaş yavaş bir akademik yapı kazandırılabilir. Yani hizmet içi eğitim pekala, yaz yarı yılları gibi akademik bir biçimde düzenlenerek, bir kaç dönem katıldıktan sonra lisans sonrası eğitim, diploma, belgeye öğrenim belgesine dönüştürülebilir. Ne bileyim,

lisansla master arasında bir mezuniyet sonrası eğitim gibi bir yıllık bir eğitime eş değer şekilde. O zaman da özgül haklarında yasal olarak da atama yapılabilir...(ÖE1)", "...HİE programları daha ileri bir düzeye taşınıp üniversite ve bakanlığın işbirliği ile akademik seviyede de gerçekleştirilmelidir...(ÖE5)".

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konudaki görüşlerine bakılarak; müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olabilmesi için; Millî Eğitim Bakanlığı'nca bilimsel ve güvenilir yöntemlerle müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının belirlenmesi gerektiği, ihtiyaçlar belirlendikten sonra bu ihtiyaçlara göre HİE programlarının planlanması gerektiği, planlama aşamasında konu, zaman, mekan, katılımcı profili ve öğretim elemanları boyutlarının titizlikle ele alınmasının önemli olduğu sonucuna varılabilir. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının ortak görüşleri en fazla bu konulara dikkat çekmektedir. Öğretim elemanlarının bu konudaki diğer görüşlerinden; HİE' ye katılan öğretmenlerin HİE programına katılma durumları, özlük haklarına gecikmeden yansıtılması gerekliliği ve HİE programlarında ölçme ve değerlendirmenin ciddi şekilde yapılması gerektiği yargısına varılabilir.

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının görüşlerine bakılarak; HİE programlarının daha verimli olması için MEB ve üniversitelerin sıkı işbirliği içerisinde olmasının son derece önemli olduğu kanısına varılabilir. Bu çerçevede MEB ve üniversitelerin sadece müzik öğretmenleri değil, bütün branşlardaki öğretmenlerin hizmet içi eğitim işlerinde, ihtiyaç tespitinden planlama ve yürütme aşamasına kadar karşılıklı işbirliği içinde çalışarak görev yapmalarının son derece önemli olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimde, MEB ve bünyesinde eğitim fakültesi bulunan üniversitelerin HİE programları koordine edecek alt birimleri oluşturması görüşünün, görüşme yapılan öğretim elemanlarının %80'ni tarafından ifade edilmesi bu durumun önemini ortaya koymaktadır. Genelde öğretmenlerinin, özelde ise müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitiminde MEB ve üniversitelerin işbirliği içinde çalışmalarına ilişkin ortaya çıkan diğer ortak görüşlerin, HİE programlarında öğretim elemanı olarak görevlendirilen üniversite akademik personellerine bu görevlendirmelerin erken bildirilmesi, MEB ve

üniversite işbirliği temeline dayalı olarak o bölge öğretmenleri için HİE verecek konuma getirilmesi, bu işbirliğin esasına dayalı olarak öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde üniversitelerin eğitim fakültelerinin etkin rol oynaması, hatta HİE programlarının akademik bir boyut kazanarak geliştirilmesi şeklinde görüşler olduğu anlaşılmaktadır. Örneklem grubu öğretmenlerine uygulanan anketten elde edilen bulgulardan da müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik hizmet içi eğitimi büyük bir oranda eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği programlarından almak istediklerini belirtmiş olmaları bu konuda öğretim elemanlarının görüşlerinden elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir.

5.2.11. Müzik Öğretmenlerine Verilecek Hizmet İçi Eğitimin Hangi Ölçütlere Göre Belirlenmesi Gerektiği İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.11.1. Müzik Öğretmenlerine Verilecek Hizmet İçi Eğitimin Hangi Ölçütlere Göre Belirlenmesi Gerekliğine ilişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

SORU 9		GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	N	f	%
Size göre müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitim hangi ölçütlere göre belirlenmelidir ve ne sıklıkta olmalıdır?	Ölçütler	Ders programı değiştiği zaman.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	7	70
		Müzik eğitiminde ortaya çıkan yeniliklerin ve teknolojik gelişmelerin tanıtılması amacı ile.	ÖE1, ÖE2, ÖE5, ÖE8, ÖE9	10	5	50
		Öğretmenlerin öncelikli olarak HİE almak istedikleri alan ve konulara göre.	ÖE2, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE10	10	5	50
		Öncelik meslekte eskimiş kıdemli öğretmenlere verilerek.	ÖE4, ÖE5, ÖE8	10	3	30
		Mezun olunan hizmet öncesi kurumlara göre.	ÖE2, ÖE8	10	2	20
		Müzik müfettişlerinin denetimlerinde başarısız bulunan öğretmenlere öncelik verilerek.	ÖE6	10	1	10
	Düzenlenme sıklığı.	Her yıl	ÖE3, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9	10	5	50
		2 yılda bir	-	10	-	-
		3 yılda bir	ÖE2, ÖE10	10	2	20
		4 yılda bir	ÖE5,	10	1	10
		5 yılda bir	ÖE1, ÖE4,	10	2	20

Tablo 5.2.11.1.'de yer alan öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında; ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE8, ÖE9, ÖE10; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin hangi ölçütlere göre verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “Ders programı değiştiği zaman” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Yeni öğretim yöntemleri, kapsam yenilikleri, program değişiklikleri de önemlidir...Bir de bir defa en geç beş yılda bir, her beş yılda bir kesinlikle her müzik öğretmeni mutlaka hizmet içi eğitimden geçmeli...(ÖE1)”.

“...Bana göre her yıl olmalıdır. Ancak öğretmen kendi az önce bahsettiğim gibi ihtiyaç durumuna göre benim hangi konuda eksikim var? Gidip onları da alabilmelidir. Her yıl hizmet içi eğitim açılabilir. Tüm diğer branşlarda, çeşitli alt başlıklarla açılabilir. Bir alt başlık, “Yenilenen müzik dersi müfredatı”, başka bir alt başlık “Türk müziği”, bir alt başlık “Batı müziği formları”, bir alt başlık “Solfej” gibi çeşitli alt başlıklarında açıldığı zaman, ne eksikim var? Mesela, Türk müziği form bilgisi öğrenmek istiyorum. Benim eksikim var. Bunu işaretleyip, gönderip bakanlıkta belli bir sayı olduğu zaman o hocayı tedarik edip, hizmet içi eğitimi açılmalı...(ÖE7)”.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE5, ÖE8, ÖE9; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin hangi ölçütlere göre verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “Müzik eğitiminde ortaya çıkan yeniliklerin ve teknolojik gelişmelerin tanıtılması amacı ile.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Şimdi tabî burada süre bir ölçüt olabilir. Belirli aralıklarla süre bir ölçüt olabilir. İkincisi müzik eğitimde ortaya çıkan yenilikler, yeni öğretim yöntemleri, kapsam yenilikleri, program değişiklikleri de önemlidir...Bir de bir defa en geç beş yılda bir, her beş yılda bir kesinlikle her müzik öğretmeni mutlaka hizmet içi eğitimden geçmeli...(ÖE1)”.

“...Lisans programlarından mezun olan öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı’nın uyguladığı olduğu eğitim öğretim programlarına adaptasyonunu sağlamak için; bazı öğretmenleri daha sık, eksik belirleme, farklı lisans programlarından mezun olma durumlarına göre bazı öğretmenlerin daha sıkı, belki her yıl belki bir kaç yıl hizmet içi eğitim programına alınması gerekir. Diğer eğitim fakültesi mezunları da yine aynı şekilde eksiklikleri, istekleri dikkate alınarak, ama eğitimde sürekli değişimler, gelişmeler ve teknoloji alanındaki ilerlemeler göze alınarak müzik öğretmenlerinin en az üç yılda bir hizmet içi eğitime alınması gerekir...(ÖE2)”.

Öğretim elemanlarından ÖE2, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE10; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin hangi ölçütlere göre verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “Öğretmenlerin öncelikli olarak HİE almak istedikleri alan ve konulara göre.”

görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Öncelikle uygulanacak testler ve anketler ile hizmet içi eğitimle ilgili eksiklerin, ihtiyaçların, isteklerin, belirlenmesi gerekir. Bu ihtiyaçlar belirlendikten sonra öncelikle ihtiyaç duyulan alan ve konulara göre kurslar düzenlenmeli...(ÖE2)”.

“...Bence hizmet içi eğitim, sürekli eğitim anlayışı içinde olmalı. Kişiler öncelikli ihtiyaçlarına göre, kendilerine uygun programları, ister mevsim olarak, sömestr araları, ister yazları, istediği programa istediği zaman kayıt olmalı. Bu düzenleme önceden yapıldığı zaman zaten bu programlar ona göre açılır. ve bunlar öğretmenlere, eğitimcilere kimlere ise en az bir yıl önceden, planlı programlı yapılabilir. Son anda planlanmamalı...(ÖE3)”.

Öğretim elemanlarından ÖE4, ÖE5, ÖE8; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin hangi ölçütlere göre verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “Öncelik meslekte eskimiş kıdemli öğretmenlere verilerek.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“....Genç öğretmenler deneyim yönünden eksikler , bilgi birikimleri, donanımları daha yeni, daha taze, bence hizmet içi eğitim ihtiyacı olan öğretmenlerimiz kıdemli öğretmenlerimizdir. Uzun yıllardır uzakta kalmışlar, teknolojiye ulaşamayabilirler. Gelişen yöntemlerden, yeniliklerden haberdar olmayabilirler. Önceliğin onlara verilmesini gerekli buluyorum...(ÖE4)”.

“...Mesleğinde kıdemli olan müzik öğretmenlerinin bilgileri daha çok güncellenmeye gereksinim duymaktadır. Bu da doğaldır. Çünkü; meslekte kıdem arttıkça bilgi de o denli eskir güncelliğini yitirir, tazelenmeye ihtiyaç duyar. Bu nedenle hizmet içi eğitimde kıdemi çok olan öğretmenler gençlerden daha önce eğitime alınmalıdır...(ÖE5)”.

Öğretim elemanlarından ÖE2, ÖE8; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin hangi ölçütlere göre verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “Mezun olunan hizmet öncesi kurumlara göre.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

“...Öncelikle uygulanacak testler ve anketler ile hizmet içi eğitimle ilgili eksiklerin, ihtiyaçların, isteklerin belirlenmesi gerekir... Lisans

programlarından mezun olan öğretmenlerin, Millî Eğitim Bakanlığı'nın uygulamış olduğu eğitim öğretim programlarına adaptasyonunu sağlamak için, bazı öğretmenleri daha sık eksik belirleme; farklı lisans programlarından mezun olma durumlarına göre, bazı öğretmenlerin daha sıkı, belki her yıl belki bir kaç yıl hizmet içi eğitim programına alınması gerekir. Diğer eğitim fakültesi mezunları da yine aynı şekilde eksiklikleri, istekleri dikkate alınarak; ama eğitimde sürekli değişimler, gelişmeler teknoloji alanındaki ilerlemeler göze alınarak müzik öğretmenlerinin en az üç yılda bir hizmet içi eğitime alınması gerekir...(ÖE2)".

"...Mezun olunan lisans programlarına göre ihtiyaçların belirlenip ona göre, öncelikle hizmet içi eğitime en çok ihtiyaç duyan öğretmenlere yönelik eğitim verilmelidir...Millî Eğitimde görev yapan müzik öğretmenleri için de lisans öğreniminde pedagojik formasyon dersleri almamış olan konservatuar ve güzel sanatlar fakültesi çıkışlı öğretmenlerin özellikle eğitim dersleri alanında hizmet içi eğitime daha çok ihtiyacı olduğunu düşünüyorum...(ÖE8)".

Öğretim elemanlarından ÖE6; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin hangi ölçütlere göre verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; "Müzik müfettişlerinin denetimlerinde başarısız bulunan öğretmenlere öncelik verilerek." görüşünü belirtmişlerdir. ÖE6 bu konudaki görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

"...Türkiye'deki müzik müfettişlerinin denetimleri sırasındaki yetersiz buldukları müzik öğretmenlerini, herhangi bir merkezden birisine alarak bu her yıl belirli yerlerde olur, oraya gelen müzik öğretmenlerine müzik dersinde başarısız olan öğretmenlerle ilgili HİE konuları verilir. Bu program ona göre düzenlenir, onun programı bellidir, yani işte ne gibi eksiklikler varsa, ona göre söylüyorum...(ÖE6)".

Öğretim elemanlarından ÖE3, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin ne sıklıkta verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; "Her yıl HİE verilmelidir." görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

"...Bana göre her yıl olmalıdır. Ancak öğretmen kendi az öncede bahsettiğim gibi ihtiyaç durumuna göre, benim hangi konuda eksikim var? Gidip onları da alabilmelidir. Her yıl hizmet içi eğitim açılabilir.

Tüm diğer branşlarda, çeşitli alt başlıklarla açılabilir, bir alt başlık “Türk müziği”, bir alt başlık “Batı müziği formları”, bir alt başlık “Solfej” gibi çeşitli alt başlıklarında açıldığı zaman, müzik öğretmenleri gittiği zaman, ne eksikim var? Mesela Türk müziği form bilgisi öğrenmek istiyorum. Benim eksikim var. Bunu işaretleyip gönderip, bakanlıkta belli bir sayı olduğu zaman, o hocayı tedarik edip, hizmet içi eğitimi açmalı, genelden ziyade özele gidip seçenek sunmalı. Daha doğrusu o sıklıkta her yıl ancak öğretmenin ihtiyaç duyduğu.... İsteklilik esas alınmalıdır...(ÖE7)”.

“...Ortada sorun varsa yapılmalı, sorun yoksa da niçin hizmet içi eğitim kursu düzenlenecek? Bunu önce belirlemek lazım. Sorun çok, soruna çare olacak kursu açan yok. Öyle söyleyeyim. Ya da sorunla ilgili bir sürü tez yapılıyor. Bizim burada lisans üstü sorunlar belli, işte bir tanesi sizin yaptığınız tezle ortaya çıkan sorun. Ama mesela bu tez amacına ulaşılabilecek mi? Gerçekten bakanlık ciddiye alacak mı? Keşke ciddiye alsaydı, incelese de buna yönelik tedbirler alıp uygulasa. Önce asıl problemler seçilmeli, müzikte olur, edebiyatta olur bu problemler. Öncelik sırasına göre dizayn edilmeli, sıralanmalı, bunların çözümlerine yönelik alternatifler sıralanmalı, öğretmen bazında, öğretim elemanı bazında, ya da farklı boyutlarda, belki yurt dışına bile açılabilir. Üniversitelerin bu imkanı var. Üniversitelerle işbirliği yapılmadan bunları yürütmek pek sağlıklı olmuyor. Gerekirse oralardan seminer verecek elemanları bile getirterek bu seminerler düzenlenmeli, periyodik olarak. Ama iş olsun torba dolsun diye değil. Sorunlar yüksekte en önemliden en sona doğru sıralanmalı. Müzik öğretmenleri her yıl ihtiyaç duydukları konularda kendi bulundukları yere en yakın üniversitede hizmet içi eğitim alabilmelidir...(ÖE8)”.

“...Bence hizmet içi eğitim sürekli eğitim anlayışı içinde her yıl olmalı. Kişiler kendilerine uygun programları ister mevsim olarak, sömestr araları, ister yazları, istediği programa, istediği zaman kayıt olmalı. Bu düzenleme önceden yapıldığı zaman zaten bu programlar ona göre açılır. ve bunlar öğretmenlere, eğitimcilere kimlere ise en az bir yıl önceden planlı programlı yapılabilir, son anda planlanmamalı...(ÖE3)”.

Öğretim elemanlarından ÖE2, ÖE10; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin ne sıklıkta verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “ 3 yılda bir HİE verilmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE2 kodlu öğretim elemanı görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“...Eğitimde sürekli değişmeler, gelişmeler göze alınarak müzik öğretmenlerinin en az üç yılda bir hizmet içi eğitime alınması gerekir. Beş yılda bir program değişiyor, o programın içerisinde bir kere kurs alınabiliyor veyahut alınamıyor. En az üç yılda genel olarak herkes almalı...(ÖE2)”.

Öğretim elemanlarından ÖE5; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin ne sıklıkta verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “ 4 yılda bir HİE verilmelidir.” görüşünü belirtmiştir. Bu konuda ÖE5 kodlu öğretim elemanı görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“...Çok sık olmalı, bir kere ben kendi hayatımdan söyleyeyim. Ben on altı yıl müzik öğretmenliği yaptım. On altıncı yılda bana hizmet içi kurs geldi. Bu bahsettiğim olayı örnek olarak vereceğim. Bu bahsettiğim 1988'de. 1988'e kadar ben on beş senelik öğretmendim. Bana bir seferlik hizmet içi kurs düştü. O da on altı yıldan sonra on yedinci yılda geldi. Belki bir süre yurt dışında bulunmuş olmamdan dolayı gelmedi diyelim. On yedinci yılda gelen kursta yazıyordu ki “müzik öğretmeni olarak bugüne kadar hiçbir hizmet içi programına katılmadığınızı gözüküyor. Kesinlikle bu kursa katılmanız gerekiyor” diye gönderdiler. Ne yaptık orada? Kursiyer olarak katıldık. O kursta da sadece şarkılar söylendi Türk müziği üzerinde biraz duruldu. Orada arkadaşlarımızı gördük, sen ne yapıyorsun ben ne yapıyorum sohbet havasında, orada kursiyer olarak bulunduğum zaman çok farklı bir şey yoktu... Hizmet içi eğitim kursuna en az her öğretmenin dört yılda bir katılması lazım... (ÖE5).

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE4; müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin ne sıklıkta verilmesi gerektiği ile ilgili olarak; “ 4 yılda bir HİE verilmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE1, ÖE4 kodlu öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Bir de bir defa en geç beş yılda bir, her beş yılda bir kesinlikle her müzik öğretmeni mutlaka hizmet içi eğitimden geçmeli. Yani hiçbir şey olmasa bile beş yıllık çalışmanın deneyimin, birikimin, birlikte masaya yatırılıp gözden geçirilip değerlendirilmesi çok önemli olabilir. Her beş yılda bütün müzik öğretmenleri hizmet içi eğitimden geçirilmeli diye düşünüyorum. İktidarlar dört yılda eskiyor, bilgiler de dört yılda eskiyor.

Bunlar birbirine paralellik gösterir, bunlar insanlığın tecrübeyle yaparak, yaşayarak geliştirdiği doğal ölçülerdir...(ÖE1)”.

“...Bu sıklık ne olabilir, Türkiye’deki müzik öğretmenlerinin sayısı da düşünüldüğünde gerçekçi bir planlamaya ihtiyaç var. İki yılda diyebiliriz bu çok zor gerçekleşebilir. Ama en azından beş yıllık periyotlarla öğretmenlerin kıdem farklılıklarına göre dönüşümlü programlar yapılmasında yarar var. Ayrıca merkezde yapılan bu hizmet içi eğitimin daha sonra kentler il düzeyinde örneğin bu eğitime katılan öğretmenlerin kendi aralarında illerinde gerçekleştirecekleri hizmet içi eğitim seminerleriyle konunun yeniden gündeme taşınmasında yarar vardır. Bu konunun çok önemine inanıyorum, bütün öğretmenlerimiz katılamamıştır, çeşitli nedenlerle ama katılan öğretmenlerimizin kendi illerinde yapacakları bu daha küçük boyutlu toplantılarla öğrenilenlerin, bilgi birikiminin diğer öğretmenlere aktarılmasında yarar vardır...(ÖE4)”.

- Öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitim programlarının hangi ölçütlere göre belirlenmesi gerektiğine yönelik olarak, öğretim elemanlarının % 70’inin ders programlarının değişmesi ve yenilenmesini öğretmenlerin HİE’ ye alınmaları için ölçüt olarak belirttikleri görülmektedir. Ders programlarının değişmesi ve yenilenmesi müzik eğitimi alanındaki en son yeniliklerin müfredata yansımaları anlamına gelmektedir. Bu yeniliklerin ve değişikliklerin derslerde nasıl uygulanacağını program değişikliğine paralel olarak öğretmenlere aktarılması için öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmelerinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Öğretim elemanlarının % 50’ si, müzik eğitiminde ortaya çıkan yeniliklerin ve teknolojik gelişmelerin tanıtılmasını, öğretmenlerin hizmet içi eğitime alınmaları için diğer bir ölçüt olarak belirttikleri görülmektedir. Öğretim elemanlarının % 50’ sinin, HİE düzenlenirken, öğretmenlerin öncelikli olarak HİE almak istedikleri konuların öncelikli olarak dikkate alınması ile ilgili görüşe sahip oldukları görülmektedir. HİE’ ye alınacak öğretmenlerin öncelikle hizmet yılı yüksek olan, meslekte kıdemli müzik öğretmenlerinden seçilmesi ölçütünü ise öğretmenlerin % 30’ unun önerdiği görülmektedir. Öğretim elemanlarının % 20’sinin, HİE’ den geçirilecek olan öğretmenlerin, mezun oldukları hizmet öncesi kurumlara göre HİE programlarına alınmasını bir ölçüt olarak önerdikleri görülmektedir. Mezun olunan hizmet öncesi kurumlar, öncelikle HİE verilecek öğretmenlerin belirlenmesinde bir

ölçüt olarak değerlendirildiğinde, pedagojik formasyon derslerini almamış konservatuar ve GSF mezunu müzik öğretmenlerinin, eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği lisans programlarından mezun olan müzik öğretmenlerine kıyasla öncelikli olarak, daha fazla HİE almaya ihtiyaçlarının olduğu öğretim elemanı görüşlerinden anlaşılmaktadır. Müzik müfettişlerinin denetimlerinde başarısız bulunan müzik öğretmenlerinin öncelikle HİE' ye alınmalarının HİE programları planlanırken bir ölçüt olarak değerlendirilmesi ile ilgili olarak bir öğretim elemanının belirttiği görüş de dikkat çekici olarak nitelendirilebilir.

Tablo 5.2.11.1'de yer alan HİE programlarının düzenleme sıklığı ile ilgili bulgulara bakılarak şu değerlendirmeler yapılabilir:

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının yarısı müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimin her yıl düzenli olarak verilmesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının HİE' nin her yıl verilmesi ile ilgili olarak; HİE programlarının müzik öğretmenlerinin ihtiyaçları doğrultusunda birçok alt konu başlıklarında olmak üzere birden çok merkezde açılması gerektiğini, zaman olarak da yaz tatili ile sınırlı kalınmadan, seminer dönemlerinde, yarıyıl tatillerinde, öğretim yılı içinde hafta içi mesai bitimlerinde ya da hafta sonlarında açılabilceği önerilerinde bulundukları görülmektedir. Öğretim elemanlarının “sürekli hizmet içi eğitim” anlayışı ile her yıl düzenli olarak HİE programlarının açılması gerektiği yönündeki görüşleri ve önerileri, örneklem grubundaki müzik öğretmenlerine uygulanan anketten elde edilen bulgulara göre müzik öğretmenlerinin HİE'nin yapılacağı zamanlara ilişkin beklentileri ile örtüşmekte ve paralellik göstermektedir. Bu durum; müzik öğretmenlerinin HİE ile ilgili beklentileri ile HİE programlarında öğretim elemanı olarak görev yapan müzik eğitimi uzmanlarının önerilerinin birbirini karşıladığı biçiminde yorumlanabilir.

- Öğretim elemanlarının % 20' sinin HİE' nin düzenlenme sıklığının 3 yılda bir, % 20'sinin 5 yılda bir, % 10'unun ise 4 yılda bir olması gerektiğini belirttikleri görülmektedir. Burada öğretim elemanlarının yarısının en az üç en fazla beş yıllık periyotlarda müzik öğretmenlerine HİE verilmesi yönündeki ortak görüşlerde oldukları söylenebilir.

5.2.12. Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Ülke Geneline Daha Fazla Müzik Öğretmenini Kapsaması İçin Yapılması Gerekenler İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.12.1. Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Ülke Geneline Daha Fazla Müzik Öğretmenini Kapsaması İçin Yapılması Gerekenlere İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

SORU 10	GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	N	f	%
Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsaması için size göre neler yapılmalıdır?	Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dallarının her biri bulundukları iller ve çevre illerdeki öğretmenler için HİE verecek konuma getirilmelidir.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	9	90
	HİE planlamaları ve uygulamaları bölgesel düzeyde olmalıdır.	ÖE1, ÖE2, ÖE6, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10	10	8	80
	Formatör öğretmenler yetiştirilip görev yaptıkları illerdeki HİE programlarında görevlendirilmelidir.	ÖE4, ÖE8, ÖE9	10	2	20
	HİE üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde MEB desteği ve planlaması ile kesintisiz olarak verilmelidir.	ÖE3, ÖE6	10	2	20
	Müzik eğitimi ile ilgili HİE dersleri, konferans, atölye çalışması, seminer, panel, örnek ders uygulamaları vb. etkinliklerin kayıtları VCD, DVD olarak çoğaltılıp okullara dağıtılmalıdır.	ÖE4, ÖE7	10	2	20
	HİE verilecek öğretmenlerin hangi kriterlere göre belirleneceği iyi planlanmalıdır.	ÖE5, ÖE7	10	2	20
	İnternet tabanlı HİE verilmelidir.	ÖE4, ÖE8	10	2	20
	Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dalları bölgelerindeki öğretmenlere hafta sonlarında kısa HİE programları düzenlemelidir.	ÖE2	10	1	10
	Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dalları bölgelerindeki öğretmenlere öğrenci yurtlarının boş olduğu tarihlerde HİE vermelidir.	ÖE6	10	1	10

Tablo 5.2.11.1.'de yer alan öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında; ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından

müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; “Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dallarının her biri bulundukları iller ve çevre illerdeki öğretmenler için HİE verecek konuma getirilmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Bölümümüzün anabilim dalı sayısı arttı, eskiden bir tek Gazi vardı. Şimdi yirmi tane, yirmi iki tane Gazi var. Bunların çoğu, bugün artık en az onu diyebilirim, hatta on beşi hizmet içi eğitimde rahatça görev alabilecek bir kadroya sahip. Hatta bunu da bir ciddi ölçüt, tek ölçüt olarak görmüyorum. Yeni açılan bölümlerimizden bir takım kadrolarının, yeni ses, yeni görüş, yeni savları olabilir, akıl yaşta değil baştadır derler, onların da bu işin içine bir önce katılmaları sağlanır. Böylece Türkiye’nin ne kadar müzik eğitimi anabilim dalı varsa onların her biri, çevresindeki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alacağı bir merkez haline gelebilir. Böylece bütün öğretmenlerimiz kısa sürelerde taranır. O demin dediğim ihtiyaçlar ortaya çıktığı zaman, kimlerle nasıl yapalım? Sorusunun yanıtı hemen verilir. Yirmi iki tane merkez var...(ÖE1)”.

“...Üniversitelerin bulunduğu yerde, özellikle müzik alanında, müzik eğitimi alanında, yıl içerisinde de cumartesi, pazar günleri, o illerdeki müzik öğretmenleriyle birlikte hizmet içi eğitimi çalışmaları yapılabilir...(ÖE2)”.

“...Sırasıyla eğitim fakültelerini herhangi bir eğitim fakültesinin bir bölümü bir eğitim seminerini üstlenebilir. Buna yönelik uzaktan eğitim programları geliştirilebilir. Bu bir yıla yayılan bir program olabilir. Bu yıl Gazi Eğitim, gelecek yıl Marmara, deneyimli üniversiteler bunu gerçekleştirebilir, öğretmeni bir yıllık eğitim süreci içerisinde uzaktan eğitim ile yararlandırabiliriz...(ÖE4)”.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE6, ÖE5, ÖE7, ÖE8, ÖE9, ÖE10; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; “HİE planlamaları bölgesel düzeyde planlanmalıdır.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Bölgesel planlamalar, düzenlemeler; İç Anadolu’da, Ege Bölgesi, Akdeniz, Doğu, Karadeniz, bölgesel düzeyde hizmet içi eğitim etkinlikleri yapılmasında yarar var. Bölümümüzün anabilim dalı sayısı arttı, eskiden bir tek Gazi vardı, şimdi yirmi tane, yirmi iki tane Gazi var, bunların çoğu, bugün artık en az onu diyebilirim, hatta on beşi hizmet içi eğitimde rahatça görev alabilecek bir kadroya sahip, hatta bunu da bir ciddi ölçüt, tek ölçüt olarak görmüyorum. Yeni açılan bölümlerimizden bir takım kadrolarının, yeni ses, yeni görüş, yeni savları olabilir, akıl yaşta değil baştadır derler. Onların da bu işin içine bir önce katılmaları sağlanır. Böylece Türkiye’nin ne kadar müzik eğitimi anabilim dalı varsa onların her biri, çevresindeki müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alacağı bir merkez haline gelebilir. Böylece bütün öğretmenlerimiz kısa sürelerde taranır. O demin dediğim ihtiyaçlar ortaya çıktığı zaman, kimlerle nasıl yapalım? Sorusunun yanıtı hemen verilir. Yirmi iki tane merkez var...(ÖE1)”.

“...Öğretim elemanını çok geniş tutmak olabildiğince geniş tutarak aynı anda bir kaç yerde, çok sayıda yerde merkezde hizmet içi eğitimini açmak mümkün olabilir. Daha fazla sayıda kapsayabilir, bunun başka bir yolu var. Üniversitelerin bulunduğu yerde, özellikle müzik alanında, müzik eğitimi alanında, yıl içerisinde de cumartesi pazar günleri, o illerdeki müzik öğretmenleriyle birlikte hizmet içi eğitimi çalışmaları yapılabilir, dolayısıyla daha küçük ölçekte bölge bazında kısa kısa öğretmenleri hizmet içinden geçirmek mümkündür...(ÖE2)”.

“...Bölge bölge düşünülebilir, artık üniversitelerin sayısı seksenlere ulaştı, belki her üniversitenin yok ama olan yerlerdeki üniversitelerden öğretim elemanlarından yararlanıp o bölgedeki müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimi faaliyetleri yürütülebilir...(ÖE10)”.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE4, ÖE8, ÖE9; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsaması için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; “Formatör öğretmenler yetiştirilip görev yaptıkları illerdeki HİE programlarında görevlendirilmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Merkezde yapılan bu hizmet içi eğitimin daha sonra kentler il düzeyinde, örneğin bu eğitime katılan öğretmenlerin kendi aralarında illerinde gerçekleştirecekleri hizmet içi eğitim seminerleriyle konunun

yeniden gündeme taşınmasında yarar vardır. Bu konunun çok önemine inanıyorum, bütün öğretmenlerimiz katılamamıştır, çeşitli nedenlerle ama katılan öğretmenlerimizin kendi illerinde yapacakları bu daha küçük boyutlu toplantılarla öğrenilenlerin, bilgi birikiminin diğer öğretmenlere aktarılmasında yarar vardır...(ÖE4)”.

“...Eğitim fakültesi belli başlı büyük şehirlerin hepsinde mevcut, demek ki bakanlık şöyle yapmalı, bir yerde değil, bir iki hocayla değil, eğitim fakültelerinden kompleksinden koordineli olarak bakanlığa çağrılacaklar ya da bakanlık düzenleyecek. Bakanlık kendi merkezinden on beş tane mesela eğitim fakültesinden giden öğretim elemanları kendi bölgelerinde önce kendileri oradaki konuyla ilgili ne anlatacak ne yapılacak diye gerekli planlamayı yaptıktan sonra döndüklerinde anlatırlarsa aynı anda yüz kişiye ulaşmak yerine bin beş yüz kişiye ulaşmak mümkün olur... (ÖE8)”.

“...Dönemlere ayırmalı, temmuz ayının birinci haftası Malatya’daki lise öğretmenleri iki gün üçüncü gün veya dördüncü günü merkezdeki ilköğretim okulları gibi, hepsini kapsamalı, çünkü Anadolu liselerindeki bir A lisesindeki öğretmene sen iki tane konu anlat, B lisesindeki öğretmen o konudan habersiz. Oysa aynı konular değil mi? Ya da ne yapılabilir? Her ilden bir ya da iki temsilci kursa alınıp onlar tarafından illerde aktarma yapılabilir...(ÖE9)”.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE3, ÖE6; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsaması için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; “HİE, üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde MEB desteği ve planlaması ile kesintisiz olarak verilmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE3, ÖE6 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Sürekli hizmet içi eğitim merkezleri olursa; ister Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde ister üniversite bünyesinde olsun, sürekli devam eden programlarına katılma tüm müzik öğretmenlerine göre daha kolay olur. Yazdakine katılamaz, kışınkine katılır; çalgıya katılamaz, eğitim müziğine katılır; bu sene alır, bir daha ki sene başka bir şeyin eksikliğini görür, veya aynı şeyin devamını ister. Bunların sürekli eğitim merkezi anlayışıyla çözüleceğini, daha kolaylaşacağını düşünüyorum ve hizmet içi eğitime müzik öğretmenliğinde diğer alanlardan çok daha fazla gereksinim duyulduğunu düşünüyorum. Çünkü bu pratik işidir, bir şarkı

birikim işidir, paylaşma işidir, yöntem paylaşma işidir, yol paylaşma işidir. Müzik eğitimcilerinin diğer alanlardan çok fazla hizmet içi eğitime gereksinimi vardır...(ÖE3)”.

“...Millî Eğitim Bakanlığı okullarında eğitim faaliyeti Mayıs ve Haziranın ikinci haftasında bitiyor. Ondan sonra seminer denilen çalışma oluyor. Yani on beş gün süreli, temmuza kadar süren bir seminer çalışması oluyor. Aynı şey üniversiteler için de geçerli. Üniversitelerde geneli Haziranın ikinci haftasında, sınavlar da dahil olmak üzere her şey bitiyor. ve hocalar izine çıkamıyorlar. Büyük olasılıkla temmuzu bekliyorlar, izinlerin açılmasını bekliyorlar. Bu on beş günlük dönem, bence bu çalışmayı periyodik hale getirmek ve sürekliliği sağlamak için çok önemli bir süre diye düşünüyorum. Bu süre, Millî Eğitim Bakanlığı, üniversiteler arasında ciddi bir program yapılabilirse her yıl düzenli bir şekilde sürebilir. Yurtlar boş, yani öğretmenlerin kalabilecekleri yerler var. Öğrencilerin kaldığı yerlerde kalabilirler, çünkü bu tür kurslarda gözlemlediğim kadar, yirmi otuz yıllık öğretmen de olsa herkes bir öğrencilik havasıyla geliyor, kendisini saç başı ağarmış yılların bir hocası olarak görmüyor. Sil baştan yapıyor, adeta her şeye açık her bir şekilde, herkes her yerde kalmaya her şeyi yemeye içmeye o kaldıkları süre zarfında her şeyi kabullenmiş olarak. Bu süreden çok iyi yararlanılmalı. Yani on beş gün ikiye bölünebilir; birer haftalık süreçler halinde çeşitli gruplar alınabilir. Bu üniversitelerin sürekli eğitim programlarının bir parçası olmalıdır...(ÖE6)”.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE4, ÖE7; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; “Müzik eğitimi ile ilgili HİE dersleri, konferans, atölye çalışması, seminer, panel, örnek ders uygulamaları vb. etkinliklerin kayıtları VCD, DVD olarak çoğaltılıp okullara dağıtılmalıdır.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE4, ÖE7 görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Teknoloji çağında uzaktan eğitim internet üzerinden eğitim mümkündür. Bunun için atölye çalışmalarının görüntülenmesi, kaydedilmesi ve öğretmenlerimize VCD, DVD yoluyla ulaştırılması mümkün. Bunlar örnek dersler olabilir, konferanslar olabilir, müzik eğitimin sorunlarının tartışıldığı paneller olabilir. Bütün bunlar

kaydedilip öğretmene birey olarak sunulduğunda bunun da çok etkili bir yöntem olacağını düşünüyorum... (ÖE4)”.

“...Bakanlığın Eğitim Teknolojileri birimi; Müzik öğretmenlerine yönelik özel olarak ihtiyaç belirtilen konuların VCD, DVD’ lerini tüm müzik öğretmenlerine dağıtabilir...(ÖE7)”.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE5, ÖE7; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; “HİE verilecek öğretmenlerin hangi kriterlere göre belirleneceği iyi planlanmalıdır.” görüşünü belirtmiştir. Bu konuda ÖE5 görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“...İyi bir planlama yapılmalı. Bunları yıllara göre alırsınız, örneğin 1982-85 mezunlarını alırsınız, mezuniyet yıllarına göre; iller bazında, okullar düzeyinde alabilirsiniz. Bunun yolları bin çeşit oturup planlama yapılabilir, planlama yaparak bütün müzik öğretmenlerini kapsatabilirsiniz...(ÖE5)”.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE4, ÖE8; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; “İnternet tabanlı HİE verilmelidir.” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE4, ÖE8 görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“...Hatta interaktif yöntemlerden yararlanılabilir, işte bilgisayar burada duruyor. Üstüne kamera koyalım, aynı zamanda orada verileni ben izleyebilirim, bana sorabilirler, buradakini başkası izler. Teknolojiden yararlanılıp bu sayı katlanarak devam edebilir. Yoksa bir Mersin’de, bir Niğde’de, bir Kayseri’de, elli yüz kişiye vermek formaliteden öteye gitmiyor. Hep baştan beri söylediğim o, bunların işlevsel hale gelebilmesi için üniversite var, bakanlık var, eğitim fakültesi var, eleman da var ihtiyaç sahibi öğretmen de var. O zaman ne duruyoruz? Demekten başka çare yok. Sadece düşünce açısı ve felsefe ile ilgili. Buradaki niyet gerçekten bir şey öğretmek, vermekse işte sorunun çözümü bu, her şey var bizde, helva yapmak için bekliyoruz...(ÖE8)”.

“...Teknoloji çağında uzaktan eğitim internet üzerinden eğitim mümkündür. Bunun için atölye çalışmalarının görüntülenmesi, kaydedilmesi ve öğretmenlerimize VCD, DVD yoluyla ulaştırılması

mümkün. Bunlar örnek dersler olabilir, konferanslar olabilir, müzik eğitimin sorunlarının tartışıldığı paneller olabilir, bütün bunlar kaydedilip öğretmene birey olarak sunulduğunda bunun da çok etkili bir yöntem olacağını düşünüyorum...(ÖE5)".

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE2; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; "Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dalları bölgelerindeki öğretmenlere hafta sonlarında kısa HİE programları düzenlenmelidir." görüşünü belirtmiştir. Bu konuda ÖE2 görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

"...Öğretim elemanını çok geniş tutmak; olabildiğince geniş tutarak aynı anda bir kaç yerde, çok sayıda yerde merkezde hizmet içi eğitimini açmak mümkün olabilir. Daha fazla sayıda kapsayabilir, bunun başka bir yolu var, üniversitelerin bulunduğu yerde, özellikle müzik alanında, müzik eğitimi alanında, yıl içerisinde de cumartesi pazar günleri, o illerdeki müzik öğretmenleriyle birlikte hizmet içi eğitimi çalışmaları yapılabilir, dolayısıyla daha küçük ölçekte bölge bazında kısa kısa öğretmenleri hizmet içi eğitimden geçirmek mümkündür...(ÖE2)".

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından ÖE6; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için yapılması gerekenler ile ilgili olarak; "Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dalları bölgelerindeki öğretmenlere hafta sonlarında kısa HİE programları düzenlenmelidir." görüşünü belirtmiştir. Bu konuda ÖE6 görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

"...Millî Eğitim Bakanlığı okullarında eğitim faaliyeti mayıs, haziranın ikinci haftasında bitiyor, ondan sonra seminer denilen çalışma oluyor. Yani on beş gün süreli temmuza kadar süren bir seminer çalışması oluyor. Aynı şey üniversiteler için de geçerli. Üniversitelerde, geneli haziranın ikinci haftasında sınavlarda dahil olmak üzere her şey bitiyor. ve hocalar izine çıkamıyorlar. Büyük olasılıkla temmuzu bekliyorlar, izinlerin açılmasını bekliyorlar. Bu on beş günlük dönem, bence bu çalışmayı periyodik hale getirmek ve sürekliliği sağlamak için çok önemli bir süre diye düşünüyorum. Bu süre Millî Eğitim Bakanlığı, üniversiteler arasında

ciddi bir program yapılabilirse her yıl düzenli bir şekilde sürebilir. Yurtlar boş, yani öğretmenlerin kalabilecekleri yerler var. Öğrencilerin kaldığı yerlerde kalabilirler, çünkü bu tür kurslarda gözlemlediğim kadar yirmi otuz yıllık öğretmen de olsa herkes bir öğrencilik havasıyla geliyor. Kendisini saçı başı ağarmış, yılların bir hocası olarak görmüyor. Sil baştan yapıyor. Adeta her şeye açık her bir şekilde, herkes her yerde kalmaya her şeyi yemeye içmeye o kaldıkları süre zarfında her şeyi kabullenmiş olarak. Bu süreden çok iyi yararlanılmalı. Yani on beş gün ikiye bölünebilir, birer haftalık süreçler halinde çeşitli gruplar alınabilir... ÖE6”.

Tablo 5.2.12.2’ de yer alan öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında müzik öğretmenlerine verilen HİE’ nin ülke genelinde daha fazla müzik öğretmeni kapsamı için yapılması gerekenlerle ilgili olarak;

- Öğretim elemanlarının neredeyse tamamına yakınının eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dallarının bulundukları iller ve çevre illerdeki müzik öğretmenlerine HİE verecek konuma getirilmesi gerektiği yönünde ortak görüş içinde oldukları ve MEB tarafından HİE’nin bölgelere göre planlanarak bölgeler kapsamında uygulanması gerektiğini düşündükleri görülmektedir. Bu durum; müzik öğretmenlerine verilecek HİE’nin kapsamının genişletilebilmesi ve ülke genelinde aynı anda çok sayıda öğretmene ulaşılabilmesi için tek merkezli HİE anlayışının yerine, tek merkezden yönetilen çok merkezli HİE anlayışının alması gerektiği şeklinde yorumlanabilir. Eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği anabilim dallarının her birinin çok merkezli HİE anlayışında bir HİE merkezi konumuna getirilmesi görüşünün, öğretim elemanlarının, HİE’ de MEB-üniversite işbirliğinin nasıl olması gerektiğine ilişkin diğer ifadeleri ile örtüştüğü ve birbirini destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

- HİE programlarının bölgesel olarak planlanıp, çok merkezli anlayışla müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerinde düzenlenmesi görüşüne paralel olarak, öğretim elemanlarının %20’si, HİE üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde, MEB desteği ve planlaması ile kesintisiz olarak verilmelidir; %10’u, eğitim fakülteleri bölgelerindeki müzik öğretmenlerine hafta sonları kısa HİE programları düzenlenmelidir; %10’u ise eğitim fakülteleri bölgelerindeki müzik öğretmenlerine

öğrenci yurtlarının boş olduğu ve öğretmenlerin bu yurtlarda konaklayabileceği tarihlerde HİE programları düzenlenmelidir. Şeklinde belirttikleri görüşlerin, HİE’ de MEB-üniversite işbirliğinin önemine ve gerekliliğine dikkat çeken ve bu konuda yapılabilecek düzenlemelere yönelik işlevsel öneriler getiren görüşler olduğu görülmektedir.

- Öğretim elemanlarının %30’u; formatör öğretmenlerin yetiştirilerek, görev yaptıkları illerdeki öğretmenlere yönelik HİE programlarında öğretici olarak görevlendirilmelerinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. HİE programlarında çok yaygın olarak kullanılan monitör/formatör öğretmen yetiştirilmesine dayalı modelin, öğretim elemanlarının sadece %30’u tarafından önerilmesi; öğretim elemanlarının formatör öğretmenlere yapılan hizmet içi eğitimi çok işlevsel bulmadıkları yönünde değerlendirilebilir. Öğretim elemanlarının neredeyse tamamının çok merkezli, MEB ve üniversitelerin eğitim fakülteleri ile işbirliği modeline dayanan, bölgesel HİE programlarının gerekliliğine yönelik görüşleri ifade ettikleri dikkat çekicidir. Bu durum öğretim elemanlarının hizmet içi programlarındaki öğretici personeli formatör öğretmenlerden çok, müzik eğitimi alanında uzman olan akademik seviyedeki öğretim elemanlarının oluşturmasını düşündükleri şeklinde yorumlanabilir.

- Öğretim elemanlarının %20’si HİE verilecek öğretmenlerin belirlenmesinde hangi kriterlere göre hareket edileceğinin bakanlık tarafından belirlenmesi gereği görüşü belirtilmiştir. Öğretim elemanlarının bu görüşlerinden; karma bir şekilde, farklı konularda ve düzeylerde HİE’ ye gereksinimi olan öğretmenlerin, ihtiyaçlara ve ihtiyaç düzeylerine göre, sınıflama ve planlama yapılmaksızın aynı HİE programlarına çağrılmasının geçmiş HİE programlarında olumsuzluk ve aksaklıklar oluşturduğu yargısına varılabilir.

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının %20’sinin belirttiği, müzik eğitimi ile ilgili HİE dersleri, konferans, atölye çalışması, seminer, panel,örnek ders uygulamaları gibi etkinliklerin VCD, DVD olarak çoğaltılıp okullara dağıtılması ve HİE’ nin internet üzerinden verilmesi ile ilgili görüşler, geniş öğretmen kitlelerine HİE’nin ulaştırılmasında en etkili uygulamalar olarak değerlendirilebilir. Bu uygulamaların, müzik öğretmenlerinin HİE programlarının düzenlenmesi ile ilgili

beklentileri arasında da üst sıralarda yer aldığı örneklem grubuna uygulanan anketten elde edilen bulgularda görülmektedir.

- Öğretim elemanlarının önerilerinin ve müzik öğretmenlerinin beklentilerinin bu konularda birbirini karşıladığı görülmektedir. Bu durum, internet tabanlı HİE'nin ve görüntülü olarak kaydedilen müzik eğitime ilişkin ders, konferans, seminer gibi HİE etkinliklerinin okullara dağıtılmasının HİE'nin, geniş öğretmen kitlelerine ulaşması açısından büyük önem taşıdığı ve uygulamaya geçirilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

5.2.13. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitiminde; İnternet Tabanlı Hizmet İçi Eğitimin Kullanılabilirliği İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bu konuda ifade ettikleri görüşlerin analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2.13.1. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitiminde; İnternet Tabanlı Hizmet İçi Eğitimin Kullanılabilirliğine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşlerinin Dağılımı

SORU 11	GÖRÜŞLER	İfade Eden Öğretim Elemanları	N	f	%
Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitiminde; internet tabanlı hizmet içi eğitimin kullanılabilirliği ile ilgili görüşleriniz nelerdir?	Teorik konuların verileceği HİE programlarında kullanılmalıdır.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5	10	5	50
	Yüz yüze yapılacak HİE programlarına hazırlık için kullanılmalıdır.	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5	10	5	50
	İnternet üzerinden interaktif (etkileşimli) şekilde HİE yapılmalıdır.	ÖE7, ÖE8, ÖE9	10	3	30
	Müzik eğitimi ile ilgili görüntülü arşiv HİE nin verildiği internet sitelerinde sürekli olarak erişime açık olmalıdır.	ÖE4	10	1	10
	Seminer dönemlerinde tüm okullara tek merkezden internet üzerinden HİE verilmelidir.	ÖE6	10	1	10
	HİE in teorik ve uygulamalı tüm konularında internet tabanlı eğitimden yararlanılmalıdır.	ÖE10	10	1	10

Tablo 5.2.13.1’de yer alan öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında, Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitiminde; internet tabanlı hizmet içi eğitimin kullanılabilirliği ile ilgili olarak; öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5 “İnternet tabanlı HİE teorik konuların verileceği HİE programlarında kullanılmalıdır” görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Yüz yüze buluşmaksızın ne yapılabilir? Bir takım hizmet içi eğitim süreçleri düzenlenebilir. İletişimin değişik kanallarını kullanarak. Buna kesinlikle ihtiyacımız var. Özellikle bilişsel öğrenme durumunda işe yarar...(ÖE1)”.

“ ...Teknolojinin olanakları kesinlikle kullanılmalı. Teorik konularda zaten kullanılabilir rahatlıkla. Fakat müzik çoğunlukla uygulamalı olan bir alandır. Uygulamalı konularda da online hizmetli olabilir mi? Olur. Konuları ona göre saptarsınız, sistemlerinizi ona göre oturtursunuz. Online sisteminden de yararlanırsınız. Online hizmetinden yararlanamayacağınız konular içerik olduğunda da onun telafisini belli bölgelerde yüz yüze eğitim ile yaparsınız... (ÖE2)”.

“...İnternet sadece teorik konuların aktarımında işe yarar diye düşünüyorum. Aynı zamanda uygulamalı konulara da hazırlık aşamasında internet sanırım kullanılabilir. Birçok öğretmene aynı anda ulaşabilmek açısından internet üzerinden hizmet içi eğitim önem arz ediyor...(ÖE5)”.

Öğretim elemanlarından ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5 kodlu öğretim elemanları aynı zamanda; “İnternet tabanlı HİE yüz yüze yapılacak HİE programlarına hazırlık için kullanılmalıdır.” görüşünde de birleşmişlerdir. Bu konuda bazı öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

“...Bir de yüz yüze yapılacak hizmet içi eğitime hazırlık olabilir. Hizmet içi eğitim programının bir ön kısmı, bir kısmı internet yoluyla yapıp, ardından buluşulup sonuçlandırılabilir. Yarı internet ortamı, yarı yüz yüze, yarı uzaktan, bunların karma biçimleri de kullanılabilir. Çok değişik seçenekler var. Eskiden bu kadar seçeneklerimiz yoktu. Biliyorsunuz mektupla öğretim yoluyla biz bir çok modeli denedik, onların hepsini denemek bize ayrı bir deneyim kazandırdı. Açıkçası bunu söylemek isterim. Ama işte artık seçeneklerden çok daha gelişmiş seçenekler ortaya çıktı. Bunları mutlaka kullanmalıyız. Bu sadece müzik öğretmenlerimiz

için değil, müzik eğitimcisi yetiştiren elemanlarımız için de kullanabilir...(ÖE1)".

"...Online sisteminden de yararlanırsınız. Online hizmetinden yararlanamayacağınız konular içerik olduğunda da onun telafisini belli bölgelerde yüz yüze eğitim ile yaparsınız... ÖE2

"...İnternet sadece teorik konuların aktarımında işe yarar diye düşünüyorum. Aynı zamanda uygulamalı konulara da hazırlık aşamasında internet sanırım kullanılabilir. Birçok öğretmene aynı anda ulaşabilmek açısından internet üzerinden hizmet içi eğitim önem arz ediyor...(ÖE5)".

Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitiminde; internet tabanlı hizmet içi eğitimin kullanılabilirliği ile ilgili olarak; öğretim elemanlarından ÖE7, ÖE8, ÖE9; HİE İnternet üzerinden interaktif (etkileşimli) şekilde yapılabilir görüşünü belirtmişlerdir. Bu konuda ÖE7, ÖE8, ÖE9 kodlu öğretim elemanları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir.

"...O zaten bütün dünyada yapılan bir şey, internet aracıyla yapılan eğitim. Ben ancak yüz yüze yapılan eğitimin verimli olacağı kanısındayım. Yüz yüze eğitimde öğrenci ve öğretim elemanı yani alan ve veren kişi bir arada olmalı, sanal ortamlarda bu işler daha yüzeysel olur. Ders ortamında öğrenci daha bir feyiz alır. Ama ikisi de birlikte yürütülebilir. Bakanlık interaktif eğitim yapmak için programlar oluşturabilir... (ÖE7)".

"...İnteraktif yöntemlerden yararlanır. İşte bilgisayar, burada duruyor. Üstüne kamera koyalım, aynı zamanda orada verileni ben izleyebilirim. Bana sorabilirler. Buradakini başkası izler. Teknolojiden yararlanılıp bu sayı katlanarak devam edebilir. Yoksa bir Mersin’de, bir Niğde’de bir Kayseri’de elli yüz kişiye HİE vermek formaliteden öteye gitmiyor... (ÖE8)".

"...Sanatta birebir uygulama olduğu için internet tabanlı eğitimde sadece konuları yeni bilgileri öğretmenlere ulaştırabilirsiniz. Ama uygulamaya yönelik. Yine internet tabanlı interaktif olarak beş tane öğretmen karşıdaki hocayla direkt soru cevap şeklinde gelen yeni bilgiler doğrultusunda iletişim kurabilir. İnteraktif olursa daha faydalı olur... (ÖE9)".

Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitiminde; internet tabanlı hizmet içi eğitimin kullanılabilirliği ile ilgili olarak; öğretim elemanlarından ÖE4; “...Müzik eğitimi ile ilgili HİE dersleri, konferans, atölye çalışması, seminer, panel, örnek ders uygulamaları vb. etkinliklerin görüntülü kayıtlarının yer aldığı zengin bir arşiv, HİE nin verileceği internet sitelerinde sürekli olarak erişime açık olmalıdır.” şeklindeki ifadesi ile; müzik eğitimi ile ilgi bilimsel toplantı ve etkinliklere birebir katılma imkanı olmayan öğretmenlerin bu etkinliklerin kayıtlarına ulaşabileceği görüşünü dile getirmiştir.

Öğretim elemanlarından ÖE6; Seminer dönemlerinde tüm okullara tek merkezden internet üzerinden HİE verilmelidir şeklindeki görüşünü dile getirmiştir. Bu konuda ÖE6 kodlu öğretim elemanı görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“...Haziranın üçüncü ve dördüncü haftalarında, illerde öğretmenler herhangi bir okulda toplanarak, Ankara merkezli, Ankara’daki Öğretim Teknolojileri Genel Müdürlüğü’nde yapılacak böyle bir öğrenme ortamının internet üzerinden kentlere ulaştırılmasıyla çok verimli bir çalışmanın olabileceğini düşünüyorum... (ÖE6)”.

Öğretim elemanlarından ÖE10; HİE in teorik ve uygulamalı tüm konularında internet tabanlı eğitimden yararlanılmalıdır şeklindeki görüşlerini şöyle ifade etmiştir.“...İster teorik olsun isterse uygulamalı olsun. Gerekli harcama yapıldığı takdirde Millî Eğitim Bakanlığı tüm konuların eğitimini ve öğretimini internet üzerinden gerçekleştirebilir. Yeter ki müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının etkili şekilde giderilmesi gereğine inanılsın”.

Tablo 5.2.13.1.’de yer alan bulgulardan hareketle;

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının yarısının HİE’de teorik konuların verileceği HİE programlarında ve yüz yüze yapılacak olan uygulamalı HİE programlarının hazırlık aşamasında internet tabanlı HİE’nin kullanılabileceği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretim elemanlarının %30’ unun ise internet tabanlı interaktif (etkileşimli) HİE verilebileceği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. ÖE 4’ün müzik eğitimi ile ilgili görüntülü arşivin HİE’ nin verileceği internet sitelerinde sürekli erişime açık bir kaynak olması şeklinde görüş belirttiği; ÖE 6’nın seminer dönemlerinde tüm öğretmenler, okullarda olduğu için tek merkezden tüm okullara internet üzerinden HİE’ nin verilebileceği görüşünü

belirttiği; ÖE 10'un ise hem teorik hem de uygulamalı tüm konularda internet tabanlı HİE'nin kullanılabileceğini belirttiği görülmektedir. Öğretim elemanlarının HİE'de internetin kullanımı ile ilgili beklentileri arasında anlamlı bir paralellik olduğunu söylemek mümkündür. Bu durum; müzik öğretmenlerinin internet tabanlı HİE'nin yapılmasına ilişkin beklentilerinin, öğretim elemanlarının “Müzik öğretmenlerine internet tabanlı HİE verilmelidir.” şeklindeki görüş ve öneriler ile örtüştüğü şeklinde yorumlanabilir.

- Gelişen teknolojik imkanlar ile birlikte uzaktan eğitim, internet tabanlı eğitim seçeneklerinin, eğitimin hemen her kademesinde kullanıldığı günümüz şartlarında müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında öğretici olarak görev yapmış olan öğretim elemanlarının da bundan sonra düzenlenecek olan HİE programların internet üzerinden yapılmasına ilişkin görüşleri paylaştıkları, bu durumun müzik öğretmenlerinin HİE programlarının düzenlenmesi ile ilgili beklentileri ile de örtüştüğü yargısına varılabilir.

5.2.14. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Düzenlenmesi ile ilgili, Müzik Öğretmenlerinin Beklentilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın 2. alt problemine ilişkin; örneklem grubuna uygulanan anketin, müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik 4. bölümünde yer alan açık uçlu 54. soruya verilen cevaplardan elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Anketin bu sorusunu ankete cevap veren 391 müzik öğretmeninden 277'si geçerli olarak cevaplamıştır.

Müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik hizmet içi eğitimi; “hangi zamanlarda”, “nerede”, “kimlerden” ve “ne şekilde” almak istediklerine ilişkin beklentileri ile ilgili olarak verdikleri cevapların betimsel analizinden elde edilen ortak görüşler ve bu görüşlerin ortaya çıkma sıklığı tablolar halinde verilmiştir. Tablolarda yer alan sayısal veriler sözel olarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

5.2.15. Hizmet İçi Eğitimin Hangi Zamanlarda Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik HİE programlarının hangi zamanlarda düzenlenebileceğine ilişkin ortak beklentileri ve bu beklentilerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 5.2.15.1. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Hangi Zamanlarda Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı

BEKLENTİLER			
HİE'nin Hangi Zamanlarda Yapılabileceğine Yönelik Beklentiler	N	f	%
Seminer dönemlerinde (Eylül başı – haziran sonu)	277	234	84,47
Yarıyıl tatilinde ve yaz tatilinde	277	116	41,87
Ders yılı içinde	277	112	40,43
Yaz tatili döneminde uygun tarihlerde	277	94	33,93
Ders yılı içinde, hafta içi mesai saatlerinden sonra	277	87	31,40
Ders yılı içinde, mesai saatleri dahilinde	277	23	8,30

Tablo 5.2.15.1’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik HİE programlarının hangi zamanlarda düzenlenebileceğine yönelik olarak; öğretmenlerin % 84,47’si “Seminer dönemlerinde (Eylül başı – haziran sonu)”, % 41,87’si “Yarıyıl tatilinde ve yaz tatilinde”, % 40,43’ü “Ders yılı içinde”, öğretmenlerin % 33,93’ü “Yaz tatili döneminde uygun tarihlerde”, % 31,40’ı “Ders yılı içinde, hafta içi mesai saatlerinden sonra”, % 8,3’ü ise “Ders yılı içinde, mesai saatleri dahilinde” şeklindeki beklentileri ifade etmişlerdir.

Bu bulgulara bakıldığında; müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunlukla kendilerine yönelik HİE programlarını “Seminer dönemlerinde (Eylül başı – Haziran sonu)” almayı istedikleri görülmektedir. Bu durum müzik öğretmenlerinin, öğrenci yoğunluğu olmadığından ve tatil dönemine denk gelmediğinden okullardaki seminer

dönemlerini HİE' ye katılmak için en uygun zaman olarak görmektedirler şeklinde değerlendirilebilir.

Seminer dönemleri, öğretim yılı başında öğretmenlerin ve okulların kendilerini yeni öğretim yılına hazırladıkları, öğretim yılı sonunda ise biten öğretim yılını değerlendirdikleri zaman dilimleridir. Bu zaman dilimi içerisinde öğretmenler mesleki bilgi ve deneyimlerini tazelemek, eksiklerini gidermek yönünde isteklidir. Müzik öğretmenlerinin de HİE için en fazla seminer dönemlerini tercih ettiklerini belirtmeleri beklentilere uygun bir durum olarak değerlendirilebilir.

5.2.16. Hizmet İçi Eğitimin Hangi Sıklıkta Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik HİE programlarının hangi sıklıkta düzenlenebileceğine ilişkin ortak beklentileri ve bu beklentilerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 5.2.16.1. Hizmet İçi Eğitimin Hangi Sıklıkta Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı

BEKLENTİLER		
HİE'nin Hangi Sıklıkta Yapılabileceğine Yönelik Beklentiler	f	%
Her yıl	49	17,68
İki yılda bir	80	28,88
Üç yılda bir	48	17,32
Beş yılda bir	84	30,32
Meslek yaşamı boyunca en az beş kez	16	5,77
Toplam	277	100

Tablo 5.2.16.1'de müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik HİE programlarının hangi sıklıkta düzenlenebileceğine ilişkin ortak beklentileri ve bu beklentilerin ortaya çıkma sıklığı yer almaktadır. Öğretmenlerin %30,32'si "Beş

yılda bir”, %28,88’i “İki yılda bir”, % 17,68’i “Her yıl”, %17,32’si “Üç yılda bir”, %5,77’si ise “Meslek yaşamı boyunca en az beş kez” HİE programlarına müzik öğretmenlerinin alınması gerektiği yönünde görüş belirtmiştir.

- Bu bulgular ışığında, anketin bu sorusuna cevap veren müzik öğretmenlerinin yaklaşık üçte birlik kısmının, HİE’yi beş yılda bir gerekli gördükleri, diğer üçte birlik kısmın iki yılda bir gerekli gördüğü anlaşılmaktadır. Diğer üçte birlik kısmın ise yarısının üç yılda bir, yarısının ise her yıl HİE alınmasını gerekli gördüğü görülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin en az yarısının sık aralıklarla HİE almak istedikleri yorumuna varılabilir.

5.2.17. Hizmet İçi Eğitimin Nerelerde Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik HİE programlarının nerelerde düzenlenebileceğine ilişkin ortak beklentileri ve bu beklentilerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 5.2.17.1. Hizmet İçi Eğitimin Nerelerde Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı

BEKLENTİLER			
HİE Programlarının Nerelerde Yapılabileceğine Yönelik Beklentiler	N	f	%
Görev yapılan ilde (İl merkezi ve ilçelerdeki müzik öğretmenlerinin tümüne yönelik olarak)	277	197	71,11
Görev yapılan ile en yakın, müzik öğretmeni yetiştiren üniversitelerde	277	183	66,06
Üniversitelerin müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerinde	277	145	52,34
Her coğrafi bölgede belirlenecek bir ilde	277	87	31,40
Turistik tatil yörelerinde	277	69	24,90
Bakanlığın HİE enstitülerinde	277	59	21,29

Tablo 5.2.17.1’de görüldüğü gibi; kendilerine yönelik hizmet içi eğitimin nerelerde yapılabileceğine yönelik beklentilerini öğretmenlerin %71,11’i “Görev yapılan ilde (il merkezi ve ilçelerdeki müzik öğretmenlerinin tümüne yönelik olarak)”, %66,06’sı “Görev yapılan ile en yakın, müzik öğretmeni yetiştiren üniversitelerde”, %52,34’ü “Üniversitelerin müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerinde”, %31,4’ü “Her coğrafi bölgede belirlenecek bir ilde” % 24,9’u “Turistik tatil yörelerinde”, %59’u ise “Bakanlığın HİE enstitülerinde” şeklindeki ortak görüşler ile ifade etmişlerdir.

Bulgulara bakıldığında; müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik hizmet içi eğitimi en fazla görev yaptıkları ilde almak istedikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin ikinci olarak en fazla, görev yapılan ile en yakın müzik öğretmeni yetiştiren üniversitelerde ve üniversitelerin müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerinde hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesini istedikleri görülmektedir. Öğretmenlerin yaklaşık üçte biri her coğrafi bölgede belirlenecek bir ilde HİE verilebileceğini belirtmişlerdir. Anketin bu sorusuna cevap veren öğretmenlerin yaklaşık dörtte birlik kısmının HİE programlarının turistik tatil yörelerinde ve bakanlığın HİE enstitülerinde düzenlenmesine yönelik beklentileri ifade ettikleri görülmektedir.

Bu durum, müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun kendilerine yönelik hizmet içi eğitimin; görev yapmakta oldukları illerde ya da bulundukları coğrafi bölge sınırlarındaki belirlenecek bir ilde, kendilerine en yakın bir üniversitede, müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri bünyesinde gerçekleştirilmesine yönelik beklenti içinde olduklarını göstermektedir. Ayrıca HİE’yi turistik tatil yörelerinde almak isteyen öğretmenlerin oranının düşük olması ise; öğretmenlerin büyük çoğunluğunun tatil psikolojisi içinde HİE’nin yeterince etkili olamayacağı görüşünü taşıdıkları ve bu nedenle de eğitim ve tatilin bir arada yapılmaması gerektiğini düşündükleri şeklinde yorumlanabilir.

5.2.18. Hizmet İçi Eğitimin Kimlerden Alınabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik hizmet içi eğitimin kimlerden alınabileceğine ilişkin ortak beklentileri ve bu beklentilerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 5.2.18.1. Hizmet İçi Eğitimin Kimlerden Alınabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı

BEKLENTİLER			
HİE'nin Kimlerden Alınabileceğine Yönelik Beklentiler	N	f	%
Müzik eğitimi alanındaki üniversite öğretim üyelerinden	277	246	88,80
MEB tarafından formatör olarak yetiştirilmiş kıdemli müzik öğretmenlerinden	277	123	44,40
Müzik eğitimi alanındaki üniversite öğretim üyelerinden ve MEB tarafından formatör olarak yetiştirilmiş kıdemli müzik öğretmenlerinden	277	98	35,37

Tablo 5.2.18.1'de görüldüğü gibi müzik öğretmenleri; kendilerine yönelik hizmet içi eğitimi kimlerden almak istediklerine ilişkin ortak beklentilerini %88,8 oranında “Müzik eğitimi alanındaki üniversite öğretim üyelerinden”, %44,40 oranında “MEB tarafından formatör olarak yetiştirilmiş kıdemli müzik öğretmenlerinden”, %35,37 oranında “Müzik eğitimi alanındaki üniversite öğretim üyelerinden ve MEB tarafından formatör olarak yetiştirilmiş kıdemli müzik öğretmenlerinden” şeklinde ifade etmişlerdir.

Bu bulgulara bakıldığında anketin bu sorusuna cevap veren müzik öğretmenlerinin neredeyse tamamına yakın bölümünün, kendilerine yönelik hizmet içi eğitimi kimlerden almak istediklerine ilişkin ortak beklentilerinde müzik eğitimi alanındaki üniversite öğretim üyelerinden almak istediklerini ifade ettikleri görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim programlarında

ders veren öğretici kadrosunun formatör müzik öğretmenlerinden çok, üniversitelerde görevli, akademik kariyere sahip olan müzik eğitimcilerinden oluşturulmasını tercih ettikleri şeklinde değerlendirilebilir.

5.2.19. Hizmet İçi Eğitimin Nasıl Yapılabileceğine Yönelik Beklentilere İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin kendilerine yönelik HİE programlarının nasıl ve ne şekilde düzenlenebileceğine ilişkin ortak beklentileri ve bu beklentilerin ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 5.2.19.1. Hizmet İçi Eğitimin Nasıl Yapılabileceğine Yönelik Beklentilerin Dağılımı

BEKLENTİLER			
HİE'nin Nasıl Yapılabileceğine Yönelik Beklentiler	N	f	%
HİE programına katılan öğretmenlere özendirici nitelikte terfi imkanları sağlanmalıdır. (kademe-derece ilerlemesi, ek ders ücretlerinin artırılması gibi)	277	190	68,59
HİE programı Ciddi bir öğrenme ortamında, tatil psikolojisinden etkilenmeden gerçekleştirilmelidir.	277	184	66,42
İnternet tabanlı HİE yapılmalıdır.	277	176	63,53
HİE programlarına katılamayan öğretmenlere ulaştırılmak üzere; kurs, seminer, konferans, atölye çalışmaları gibi faaliyetlerin CD, VCD, DVD kayıtlarının hazırlanıp okullara dağıtılmalıdır.	277	159	57,40
HİE konuları, öğretmenlerin belirttikleri ihtiyaçlar doğrultusunda seçilmelidir.	277	156	56,31
HİE planı 2-3 yıllık olarak (öğretmene daha fazla HİE seçeneği sunularak) okullara gönderilmelidir.	277	142	51,26
Program başında ön test, programın sonunda son test yapılarak bilgilenme düzeyi belirlenmelidir.	277	140	50,54
HİE programının düzenlendiği merkezler; derslik, eğitim öğretim materyalleri ve müzik enstrümanları açısından tam donanımlı olmalıdır.	277	131	47,29
Katılımcı sayısı öğretici ve öğrenen arasındaki birebir etkileşimi olumsuz etkileyecek kadar kalabalık olmamalıdır.	277	113	40,79
HİE programının düzenlendiği merkezlerde; katılımcı ve eğitimciler öğretmenlik mesleğinin saygınlığına uygun mekanlarda ve şartlarda konaklatılmalıdır.	277	87	31,40
Uygulama gerektiren konularda katılan her öğretmene; bireysel olarak uygulamalar yaptırılmalıdır.	277	34	12,27
HİE programına katılan öğretmenlerin eğitim programını aksatmadan, ciddiyetle devam etmeleri sağlanmalıdır.	277	24	8,66

Tablo 5.2.19.1’de görüldüğü gibi; hizmet içi eğitimin nasıl yapılabilceğine yönelik beklentilerini öğretmenlerin; %68,59’u “HİE programına katılan öğretmenlere özendirici nitelikte terfi imkanları sağlanmalıdır”, %66,42’si “HİE programı ciddi bir öğrenme ortamında, tatil psikolojisinden etkilenmeden gerçekleştirilmelidir”, %63,53’ü “İnternet tabanlı HİE yapılmalıdır”, %57,40’ı “HİE programlarına katılamayan öğretmenlere ulaştırılmak üzere; kurs, seminer, konferans, atölye çalışmaları gibi faaliyetlerin CD, VCD, DVD kayıtlarının hazırlanıp okullara dağıtılmalıdır”, %56,31’i “HİE konuları, öğretmenlerin belirttikleri ihtiyaçlar doğrultusunda seçilmelidir”, %51,26’sı “HİE planı 2-3 yıllık olarak (öğretmene daha fazla HİE seçeneği sunularak) okullara gönderilmelidir”, %50,54’ü “Program başında ön test, programın sonunda son test yapılarak bilgilenme düzeyi belirlenmelidir”, %47,29’u “HİE programının düzenlendiği merkezler; derslik, eğitim öğretim materyalleri ve müzik enstrümanları açısından tam donanımlı olmalıdır”, %40,79’u “Katılımcı sayısı öğretici ve öğrenen arasındaki birebir etkileşimi olumsuz etkileyecek kadar kalabalık olmamalıdır”, %31,40’ı “HİE programının düzenlendiği merkezlerde; katılımcı ve eğiticiler öğretmenlik mesleğinin saygınlığına uygun mekanlarda ve şartlarda konaklatılmalıdır”, %12,27’si “Uygulama gerektiren konularda katılan her öğretmene bireysel olarak uygulamalar yaptırılmalıdır”, %8,66’sı “HİE programına katılan öğretmenlerin eğitim programını aksatmadan, ciddiyetle devam etmeleri sağlanmalıdır”, şeklindeki ortak görüşlerle ifade etmişlerdir.

Bu bulgulara göre; anketin bu sorusuna cevap veren öğretmenlerin büyük bölümünün HİE programlarına katılan öğretmenlere kademe derece ilerlemesi, ek ders ücretlerinin arttırılması, atamalarda okul tercih edebilme gibi özendirici ve teşvik edici nitelikte imkanların sağlanması yönünde beklentilerin olduğu söylenebilir. Bu durum hizmet içi eğitimin alan ve almayan öğretmenler arsında özlük hakları açısından herhangi bir fark olmaması, öğretmenlerin HİE’ ye katılma yönündeki istekliliklerini olumsuz yönde etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

Beklentilerini ifade eden öğretmenlerin %66.42 gibi büyük bir kısmı, öğretmenlerin programlarının tatil psikolojisinden etkilenmeden gerçekleştirilmesi yönündeki beklentilerinin öğretim elemanlarının görüşlerinden elde edilen bulgularla paralellik gösterdiği söylenebilir. Bu durum, HİE alan öğretmenlerin ve HİE veren

öğretim elemanlarının, HİE programlarının turistik tatil yerlerinde düzenlenmesinin katılımcıları eğitimden çok tatil psikolojisine sevk ettiği için programların verimliliğini düşürdüğü, turistik tatil yöreleri dışındaki merkezlerin HİE için tercih edilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Beklentilerini ifade eden öğretmenlerin % 63.53'ünün internet tabanlı HİE konusunda beklentilerinin olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bu beklentilerinden, günümüzde zaman ve faaliyet açısından büyük avantajlar sağlayan internet tabanlı eğitim modeli ile kendilerine yönelik HİE' nin verilmesini istedikleri anlaşılmaktadır. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının önerileri arasında yer alan internet tabanlı HİE önerisi müzik öğretmenlerinin bu yöndeki beklentileri ile paralellik göstermektedir.

Beklentilerini ifade eden öğretmenlerin % 57.40'nın HİE programlarındaki kurs,seminer, konferans, atölye çalışması gibi faaliyetlere ait CD, VCD, DVD kayıtlarının hazırlanıp müzik öğretmeni olan okullara dağıtılması yönünde beklentileri olduğu görülmektedir. Öğretim elemanları görüşünden elde edilen bulgulara bakıldığında; öğretmenlerin bu yöndeki beklentilerini karşılamaya yönelik önerilerin ifade edildiği görülmektedir. Bu durum, HİE programlarına katılamayan öğretmenlerin ,alanları ile ilgili görüşmeleri ve etkinlikleri en azından kayıtlarından ve dokümanlarından takip etmeyi istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenlerin % 56.31'inin öğretmenlere HİE'de verilecek konuların öğretmenlerin belirttiği ihtiyaçlar doğrultusunda seçilmesi yönündeki beklentileri; bilimsel bir ihtiyaç tespiti yapılmadan düzenlenen HİE programlarının öğretmenlerin gerçek HİE ihtiyaçlarını karşılayıcı nitelikte olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

MEB tarafından okullara gönderilen HİE planlarının bir yıllık plan çizelgesi yerine öğretmenlere daha fazla HİE seçeneği sunan 2 yada 3 yıllık daha geniş kapsamlı plan çizelgeleri şeklinde gönderilmesi yönündeki beklenti; öğretmenlerin alanları ile ilgili alabilecekleri şeklinde değerlendirilebilir.

Beklentilerini belirten öğretmenlerin yarısının HİE programlarının nasıl yapılabileceğine ilişkin beklentileri arsında HİE programlarında katılımcılara ön test

ve son test uygulanarak bilgilenme düzeylerinin belirlenmesine ilişkin beklentilerin olduğu görülmektedir. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının görüşlerinde de HİE programlarında ölçme değerlendirme eksik olduğuna dikkat çekilmektedir. Bu bulgulardan yola çıkılarak HİE programlarında, ölçme ve değerlendirme ile ilgili eksiklerin olduğu ve bu durumun programların verimliliğini olumsuz etkilediği yargısına varılabilir.

Öğretmenlerin diğer beklentileri arasında, HİE programlarının düzenlendiği merkezlerin müzik eğitimi araç gereçleri açısından tam donanımlı olması yönünde, HİE programlarının düzenlendiği merkezlerdeki konaklama imkanlarının katılımcıları memnun edecek düzeyde olması yönünde, katılımcı sayısının program verimliliğini düşünecek kadar yoğun tutulmaması yönünde, uygulamalı konularda katılımcıların her birine uygulama yaptırılması yönünde ve programa katılan öğretmenlerin programı aksatmadan ciddiyetle davranmalarının sağlanması yönünde beklentilerin öne çıktığı görülmektedir. Bu beklentilerin daha çok HİE programlarına katılmış olan öğretmenler tarafından bu programlarda gözlemlendiği eksiklikler ve aksaklıkları yansıtan beklentiler olduğu söylenebilir. Aynı eksiklik ve aksaklıkların HİE programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan öğretim elemanlarının görüşlerinden elde edilen bulgularda da öne çıktığı görülmektedir.

5.3. Günümüzde Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının; Hangi Alan ve Konularda, Ne Derecede Dağılım Gösterdiğine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın 3. alt problemine yönelik olarak; örneklem grubuna uygulanan anketin müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik 3. bölümünde yer alan sorulara verilen cevaplardan elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmektedir.

Müzik öğretmenlerinin “Alan ve alan eğitimi”, “Öğretmenlik meslek bilgisi” ve “Genel kültür” alanlarına yönelik konularda hissettikleri HİE ihtiyacı düzeyleri frekans (f) ve yüzde (%) değerleri, aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (S)

değerleri ile alanlara göre ayrı tablolarda verilmektedir. Tablolarda yer alan sayısal veriler sözel olarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

5.3.1. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konularına ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeyi aşağıdaki tablo ve yorumlarla betimlenmiştir.

Tablo 5.3.1.1. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Dağılımlar

“Alan ve Alan Eğitimi” İle İlgili HİE Konuları	Belirtilen İhtiyaç Düzeyi												
	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç				
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	$\bar{X}$	S
Eşlik (Korepetisyon)	69	17,6	109	27,9	116	29,7	44	11,3	53	13,6	391	3,24	1,25
Eğitim Müziği Besteleme ve Eğitim Müziği Dağarı	52	13,3	111	28,4	130	33,2	50	12,8	48	12,3	391	3,17	1,18
Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi	68	17,4	102	26,1	94	24,0	57	14,6	70	17,9	391	3,10	1,34
Türk Müziği Çokseslendirme	49	12,5	102	26,1	124	31,7	71	18,2	45	11,5	391	3,09	1,18
Okul Öncesinde Müzik Eğitimi	57	14,6	91	23,3	131	33,5	49	12,5	63	16,1	391	3,07	1,25
Armoni-Kontrpuan	49	12,5	88	22,5	125	32,0	76	19,4	53	13,6	391	3,01	1,21
Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi	46	11,8	105	26,9	115	29,4	57	14,6	68	17,4	391	3,01	1,25
Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Uygulamaları	54	13,8	91	23,3	113	28,9	50	12,8	83	21,2	391	2,95	1,32
Okul Çalgıları (Gitar-Bağlama-Blokflüt)	41	10,5	104	26,6	114	29,2	53	13,6	79	20,2	391	2,93	1,27
Geleneksel Türk Halk Müziği ve Uygulamaları	46	11,8	91	23,3	106	27,1	55	14,1	93	23,8	391	2,85	1,33
Müzik Türleri ve Biçimleri	36	9,2	71	18,2	142	36,3	75	19,2	67	17,1	391	2,83	1,18
Bireysel Ses Eğitimi	37	9,5	86	22,0	124	31,7	60	15,3	84	21,5	391	2,82	1,25
Koro ve Yönetimi	47	12,0	81	20,7	101	25,8	61	15,6	101	25,8	391	2,77	1,35
Elektronik Org Eğitimi	36	9,2	79	20,2	120	30,7	60	15,3	96	24,6	391	2,74	1,28
Müziksel İşitme Okuma Yazma	25	6,4	80	20,5	136	34,8	62	15,9	88	22,5	391	2,72	1,20

Tablo 5.3.1.1’de görüldüğü gibi; “Alan ve alan eğitimi” konularından “Eşlik (Korepetisyon)” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %17,6’sı “Tamamen”, %27,9’u “Büyük ölçüde”, %29,7’si

“Kısmen”, %11,3’ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %13,6’sı ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Eşlik (Korepetisyon)” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.24$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Müziği Besteleme ve Eğitim Müziği Dağarı” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %13,3’ü “Tamamen”, %28,4’ü “Büyük ölçüde”, % 33,2’si “Kısmen”, % 12,8’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %12,3’ü ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. “Öğretmenlerin eğitim müziği, besteleme ve eğitim müziği dağı.” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.17$ değerinde bulunmuştur.

“Çalgı bakım-onarım bilgisi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %17,4’ü “Tamamen”, %26,1’i “Büyük ölçüde”, %24’ü “Kısmen”, %14,6’sı “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %17,9’u ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Çalgı bakım-onarım bilgisi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.10$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Müziği Çok seslendirme” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %12,%’i “Tamamen”, %26,1’i “Büyük ölçüde”, %31,7’si “Kısmen”, %18,2’si “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %11,5’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Türk müziği çok seslendirme” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.09$ değerinde bulunmuştur.

“Okul öncesinde müzik eğitimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %14,6’sı “Tamamen”, %23,3’ü “Büyük ölçüde”, %33,5’i “Kısmen”, %12,5’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %16,1’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Okul

öncesinde müzik eğitimi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.07$ değerinde bulunmuştur.

“Armoni-Kontrpuan” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin % 12,5’i “Tamamen”, %22,5’i “Büyük ölçüde”, %32’si “Kısmen”, %19,4’ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %13,6’sı ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Armoni-Kontrpuan” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.01$ değerinde bulunmuştur.

“Orkestra/oda müziği ve yönetimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin % 11,8’i “Tamamen”, %26,9’u “Büyük ölçüde”, %29,4’ü “Kısmen”, %14,6’sı “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %17,4’ü ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Orkestra/oda müziği ve yönetimi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.01$ değerinde bulunmuştur.

“Geleneksel Türk sanat müziği ve uygulamaları” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %13,8’i “Tamamen”, %23,3’ü “Büyük ölçüde”, %28,9’u “Kısmen”, %12,8’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %21,2’si ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Geleneksel Türk sanat müziği ve uygulamaları” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.95$ değerinde bulunmuştur.

“Okul çalgıları (gitar-bağlama-blokflüt)” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin % 10,5’i “Tamamen”, %26,6’sı “Büyük ölçüde”, %29,2’si “Kısmen”, %13,6’sı “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %20,’si ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. “Öğretmenlerin okul çalgıları (gitar-bağlama-blokflüt)” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.93$ değerinde bulunmuştur.

“Geleneksel Türk halk müziği ve uygulamaları” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %11,8’i “Tamamen”, %23,3’ü “Büyük ölçüde”, %27,1’i “Kısmen”, % 14,1’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve % 23,8’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Geleneksel Türk halk müziği ve uygulamaları” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.85$ değerinde bulunmuştur.

“Müzik türleri ve biçimleri” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin % 9,2’si “Tamamen”, %18,2’si “Büyük ölçüde”, %36,3’ü “Kısmen”, %19,2’si “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %17,1’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Müzik türleri ve biçimleri” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.83$ değerinde bulunmuştur.

“Bireysel ses eğitimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %9,5’i “Tamamen”, %22’si “Büyük ölçüde”, %31,7’si “Kısmen”, %15,3 ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %21,5’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Bireysel ses eğitimi” konusunda hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.82$ değerinde bulunmuştur.

“Koro ve yönetimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %12’si “Tamamen”, %20,7’si “Büyük ölçüde”, %25,8’i “Kısmen”, %15,6’sı “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %25,8’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Koro ve yönetimi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.77$ değerinde bulunmuştur.

“Elektronik org eğitimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin % 9,2’si “Tamamen”, %20,2’si “Büyük ölçüde”, %30,7’si “Kısmen”, %15,3’ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve % 24,6’sı ise

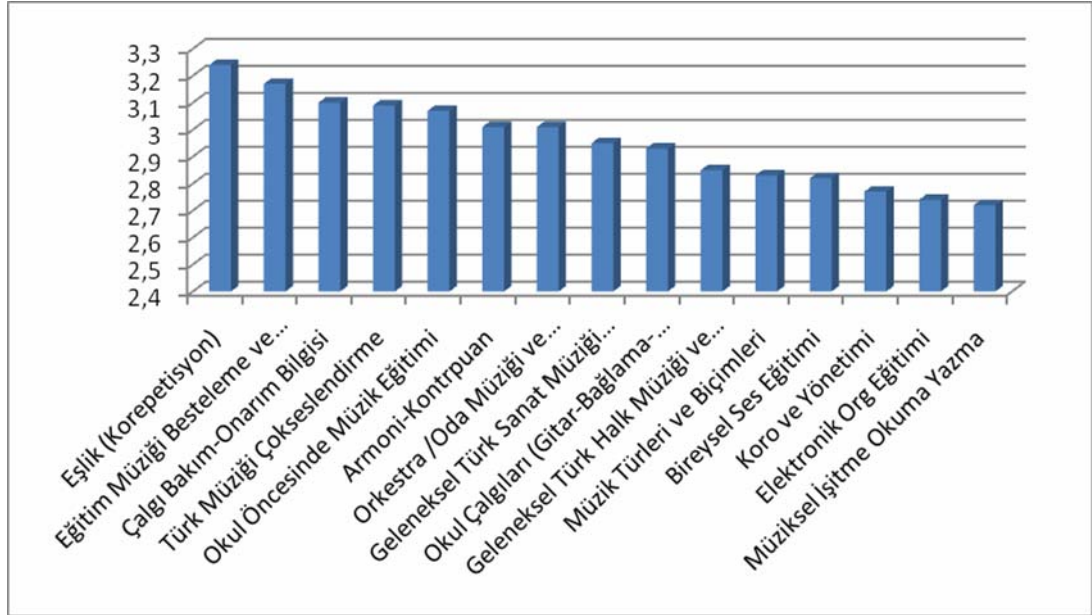
“Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Elektronik org eğitimi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.74$ değerinde bulunmuştur.

“Müziksel işitme okuma yazma” konusuna yönelik HİE İhtiyacını belirlemek için sorulan soruya müzik öğretmenlerinin %6,4’ü “Tamamen”, %20,5’i “Büyük ölçüde”, %34,8’i “Kısmen”, %15,9’u “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %22,5’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Müziksel işitme okuma yazma” konusunda hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.72$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi konularına ilişkin belirttikleri HİE ihtiyaçları hakkında şu yorumlar yapılabilir;

Alan ve alan eğitimine ilişkin konularda öğretmenlerin HİE ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 2.72 - 3.24$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Kısmen” ve “Büyük ölçüde” seçeneklerinde yoğunlaşması, öğretmenlerin alan ve alan eğitimine ilişkin konularda hizmet içi eğitime “Kısmen” ve “Büyük ölçüde” ihtiyaç duydukları ve belirtilen HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. “Kısmen” seçeneğinin %24.0 - %36.3 aralığında olması ve “Büyük ölçüde” seçeneğinin %20.02 - %28.4 aralığında olması, öğretmenlerin alan ve alan eğitimi konularındaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Grafik 5.3.1.2. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına Yönelik HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü



Grafik 5.3.1.2’de, örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Alan ve alan eğitimi” konularında belirttikleri HİE ihtiyaçları aritmetik ortalama ($\bar{x}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Buna göre müzik öğretmenlerinin en fazla Eşlik (Korepetisyon) konusunda ($\bar{X} = 3.24$), en az Müziksel işitme okuma yazma ($\bar{X} = 2.72$) konusunda HİE ihtiyacı belirttikleri görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralamasına bakılarak; öğretmenlerin mesleki yaşamları süresince, girdikleri derslerde ve okullardaki müzikal faaliyetlerinde sıklıkla kullanmadıkları teorik ve uygulamalı konularda daha fazla HİE ihtiyacı duydukları, mesleki yaşamlarında sıklıkla kullandıkları konularda ise daha az HİE ihtiyacı duydukları söylenebilir. Bu durum öğretmenlerin mesleki yaşamlarında sıkça kullandıkları bilgi ve becerilerini kaybetmediklerini, meslek yaşantılarında az kullandıkları ya da kullanmadıkları bilgi ve becerilerini zamanla unuttukları ve yenilemeye ihtiyaç duydukları şeklinde değerlendirilebilir.

5.3.2. Müzik Öğretmenlerinin “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin “Öğretmenlik meslek bilgisi” konularına ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeyi aşağıdaki tablo ve yorumlarla betimlenmiştir.

Tablo 5.3.2.1. Müzik Öğretmenlerinin “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Dağılımlar

“Öğretmenlik Meslek Bilgisi” Alanı İle İlgili HİE Konuları	Belirtilen İhtiyaç Düzeyi												
	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç				
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	$\bar{X}$	S
Müzik Eğitiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	66	16,9	116	29,7	134	34,3	51	13,0	24	6,1	391	3,38	1,09
Okul Bandası Oluşturma ve Çalıştırma	79	20,2	105	26,9	95	24,3	53	13,6	59	15,1	391	3,23	1,32
Özel Öğretim Yöntemleri	51	13,0	106	27,1	141	36,1	63	16,1	30	7,7	391	3,21	1,10
İlköğretim ve Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programları	55	14,1	115	29,4	120	30,7	54	13,8	47	12,0	391	3,19	1,20
Piyano ve Öğretimi	66	16,9	95	24,3	111	28,4	59	15,1	60	15,3	391	3,12	1,29
Müzik Öğretimi İlke ve Yöntemleri	50	12,8	95	24,3	127	32,5	69	17,6	50	12,8	391	3,06	1,20
Bireysel Çalgı ve Öğretimi	58	14,8	101	25,8	108	27,6	56	14,3	68	17,4	391	3,06	1,30
Müzik Eğitiminde Planlama, Ölçme ve Değerlendirme	54	13,8	86	22,0	116	29,7	74	18,9	61	15,6	391	2,99	1,26
Rehberlik	45	11,5	85	21,7	135	34,5	68	17,4	58	14,8	391	2,97	1,20
Eğitim Psikolojisi	33	8,4	95	24,3	132	33,8	75	19,2	56	14,3	391	2,93	1,15
Gelişim ve Öğrenme	34	8,7	72	18,4	162	41,4	78	19,9	45	11,5	391	2,92	1,09
Sınıf Yönetimi	39	10,0	81	20,7	101	25,8	90	23,0	80	20,5	391	2,76	1,26

Tablo 5.3.2.1’de görüldüğü gibi “Meslek bilgisi öğretmenlik” konularından “Müzik eğitiminde öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %16,9’u “Tamamen”, %29,7’si “Büyük ölçüde”, %34,3’ü “Kısmen”, %13’ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %6,1’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Müzik eğitiminde öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.38$ değerinde bulunmuştur.

“Okul bandosu oluşturma ve çalıştırma” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %20,2’si “Tamamen”, %26,9’u “Büyük ölçüde”, %24,3’ü “Kısmen”, %13,6’sı “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %15,1’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin, “Okul bandosu oluşturma ve çalıştırma” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.23$ değerinde bulunmuştur.

“Özel öğretim yöntemleri” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %13’ü “Tamamen”, %27,1’i “Büyük ölçüde”, %36,1’i “Kısmen”, %16,1’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %7,7’si ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Özel öğretim yöntemleri” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.21$ değerinde bulunmuştur.

“İlköğretim ve orta öğretim müzik dersi öğretim programları” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %14,1’i “Tamamen”, %29,4’ü “Büyük ölçüde”, %30,7’si “Kısmen”, %13,8’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %12’si ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “İlköğretim ve orta öğretim müzik dersi öğretim programları” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.19$ değerinde bulunmuştur.

“Piyano ve öğretimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %16,9’u “Tamamen”, %24,3’ü “Büyük ölçüde”, %28,4’ü “Kısmen”, %15,1’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %15,3’ü ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin, “Piyano ve öğretimi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.12$ değerinde bulunmuştur.

“Müzik öğretimi ilke ve yöntemleri” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %12,8’i “Tamamen”, %24,3’ü “Büyük ölçüde”, %32,5’i “Kısmen”, %17,6’sı “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %12,8’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin, “Müzik öğretimi ilke ve yöntemleri” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.06$ değerinde bulunmuştur.

“Bireysel çalgı ve öğretimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %14,8’i “Tamamen”, %25,8’i “Büyük ölçüde”, %27,6’sı “Kısmen”, %14,3’ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %17,4’ü ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Bireysel çalgı ve öğretimi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.06$ değerinde bulunmuştur.

“Müzik eğitiminde planlama, ölçme ve değerlendirme” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %13,8’i “Tamamen”, %22’si “Büyük ölçüde”, %29,7’si “Kısmen”, %18,9’u “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %15,6’sı ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin, “Müzik eğitiminde planlama, ölçme ve değerlendirme.” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.99$ değerinde bulunmuştur.

“Rehberlik” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %11,5’i “Tamamen”, %21,7’si “Büyük ölçüde”, %34,5’i “Kısmen”, %17,4’ü “az” ihtiyaç duyduklarını ve %14,8’i ise “Hiç” ihtiyaç

duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Rehberlik” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.97$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim psikolojisi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin % 8,4’ü “Tamamen”, %24,3’ü “Büyük ölçüde”, %33,8’i “Kısmen”, %19,2’si “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %14,3’ü ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Eğitim Psikolojisi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.93$ değerinde bulunmuştur.

“Gelişim ve öğrenme” konusuna yönelik HİE İhtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %8,7’si “Tamamen”, %18,4’ü “Büyük ölçüde”, %41,4’ü “Kısmen”, %19,9’u “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %11,5’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Gelişim ve öğrenme” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.92$ değerinde bulunmuştur.

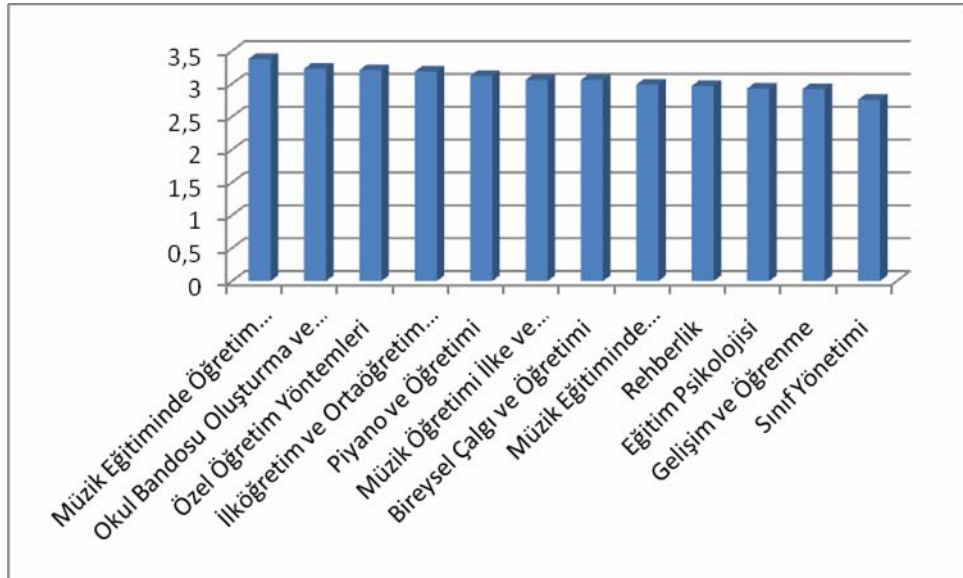
“Sınıf yönetimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %10’u “Tamamen”, %20,7’si “Büyük ölçüde”, %25,8’i “Kısmen”, %23’ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %20,5’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Sınıf yönetimi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.76$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisi konularına ilişkin belirttikleri HİE ihtiyaçları hakkında şu yorumlar yapılabilir;

Öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin konularda öğretmenlerin HİE ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 2.76 - 3.38$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Kısmen” ve “Büyük ölçüde” seçeneklerinde yoğunlaşması, öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin konularda hizmet içi eğitime “Kısmen” ve

“Büyük ölçüde” ihtiyaç duydukları ve belirtilen HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. “Kısmen “seçeneğinin %24.3 - %41.4 aralığında olması ve “Büyük ölçüde” seçeneğinin %18.4 - %29.7 aralığında olması, öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisi konularındaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Grafik 5.3.2.2. Müzik Öğretmenlerinin “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” Konularına Yönelik HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü



Grafik 5.3.2.2’de, örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Öğretmenlik meslek bilgisi” konularında belirttikleri HİE ihtiyaçları aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Buna göre müzik öğretmenlerinin en fazla “Müzik eğitiminde öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” konusunda ($\bar{X} = 3.38$), en az “Sınıf yönetimi” ($\bar{X} = 2.76$) konusunda HİE ihtiyacı belirttikleri görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralamasına bakıldığında, ihtiyaç düzeylerinin birbirine yakın oranlarda olduğu görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili konulara benzer düzeylerde ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

5.3.3. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Müzik öğretmenlerinin “Genel kültür” konularına ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeyi aşağıdaki tablo ve yorumlarla betimlenmiştir.

Tablo 5.3.3.1. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına Yönelik HİE İhtiyacına İlişkin Dağılımlar

“Genel Kültür” Alanı İle İlgili HİE Konuları	Belirtilen İhtiyaç Düzeyi												
	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		N	$\bar{X}$	S
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%			
Müzik Eğitiminde Teknoloji	96	24,6	123	31,5	102	26,1	42	10,7	28	7,2	391	3,55	1,17
Oyun Dans ve Müzik	86	22,0	106	27,1	110	28,1	50	12,8	39	10,0	391	3,38	1,23
Bilgisayar	83	21,2	111	28,4	105	26,9	49	12,5	43	11,0	391	3,36	1,25
Sanat ve Müzikte Estetik	47	12,0	100	25,6	135	34,5	67	17,1	42	10,7	391	3,11	1,15
Müzik Kültürü	49	12,5	92	23,5	118	30,2	72	18,4	60	15,3	391	2,99	1,24
Güncel ve Popüler Müzikler	48	12,3	87	22,3	122	31,2	72	18,4	62	15,9	391	2,96	1,23
Türk Müzik Tarihi	47	12,0	83	21,2	116	29,7	75	19,2	70	17,9	391	2,90	1,26
Genel Müzik Tarihi	43	11,0	82	21,0	118	30,2	86	22,0	62	15,9	391	2,89	1,22

“Müzik eğitiminde teknoloji” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %24,6’sı “Tamamen”, %31,5’i “Büyük ölçüde”, %26,1’i “Kısmen”, %10,7’si “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %7,2’si ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Müzik eğitiminde teknoloji” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.55$ değerinde bulunmuştur.

“Oyun, dans ve müzik” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %22’si “Tamamen”, %27,1’i “Büyük

ölçüde”, %28,1’i “Kısmen”, %12,8’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %10,’u ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Oyun, dans ve müzik” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.38$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayar” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %21,2’si “Tamamen”, %28,4’ü “Büyük ölçüde”, %26,9’u “Kısmen”, %12,5’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %11’i ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Bilgisayar” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.36$ değerinde bulunmuştur.

“Sanat ve müzikte estetik” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %12’si “Tamamen”, %25,6’sı “Büyük ölçüde”, %34,5’i “Kısmen”, %17,1’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %10,7’si ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Sanat ve müzikte estetik” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3.11$ değerinde bulunmuştur.

Tablo 5.3.3.1.’de görüldüğü gibi “Genel kültür” konularından “Müzik kültürü” konusuna yönelik HİE İhtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %12,5’i “Tamamen”, %23,5’i “Büyük ölçüde”, %30,2’si “Kısmen”, %18,4’ü “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %15,3’ü ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Müzik kültürü” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.99$ değerinde bulunmuştur.

“Güncel ve popüler müzikler” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %12,3’ü “Tamamen”, %22,3’ü “Büyük ölçüde”, %31,2’si “Kısmen”, %18,4’i “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %15,9’u ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Güncel ve popüler müzikler” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.96$ değerinde bulunmuştur.

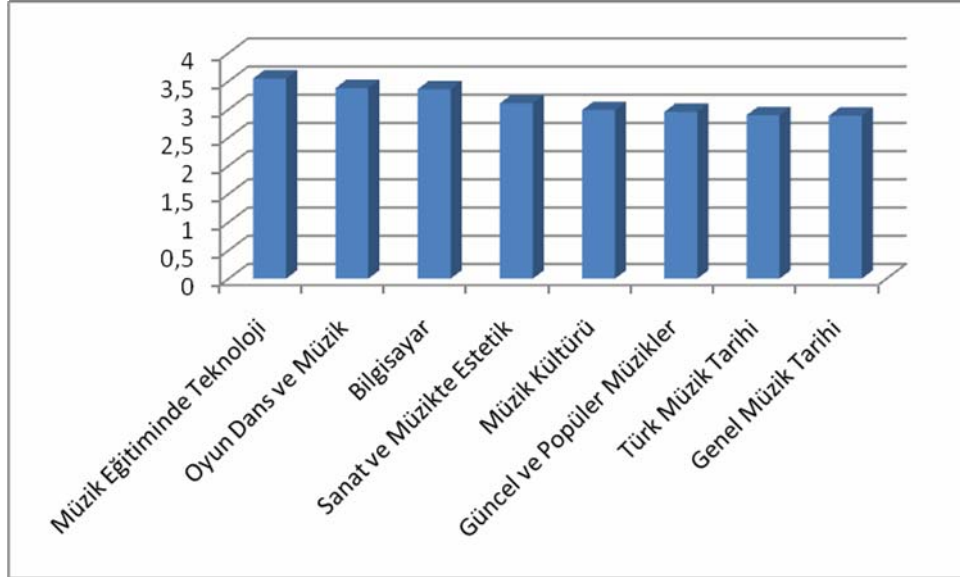
“Türk müzik tarihi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %12’si “Tamamen”, %21,2’si “Büyük ölçüde”, %29,7’si “Kısmen”, %19,2’si “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %17,9’u ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Türk Müzik Tarihi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.90$ değerinde bulunmuştur.

“Genel Müzik Tarihi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; müzik öğretmenlerinin %11’i “Tamamen”, %21’i “Büyük Ölçüde”, %30,2’si “Kısmen”, %22’si “Az” ihtiyaç duyduklarını ve %15,9’u ise “Hiç” ihtiyaç duymadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir. Öğretmenlerin “Genel müzik tarihi” konusuna ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2.98$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Genel kültür” konularına ilişkin belirttikleri HİE ihtiyaçları hakkında şu yorumlar yapılabilir;

“Genel kültür” konularına ilişkin konularda öğretmenlerin HİE ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 2.89 - 3.55$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Kısmen” ve “Büyük ölçüde” seçeneklerinde yoğunlaşması, öğretmenlerin genel kültüre ilişkin konularda hizmet içi eğitime “Kısmen” ve “Büyük ölçüde” ihtiyaç duydukları ve belirtilen HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. “Kısmen” seçeneğinin %26.1- %34.5 aralığında olması ve “Büyük ölçüde” seçeneğinin %21.0 - %31.5 aralığında olması, öğretmenlerin genel kültür konularındaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Grafik 5.3.3.2. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına Yönelik HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafıksel Görünümü



Grafik 5.3.3.2’de, örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Genel kültür” konularında belirttikleri HİE ihtiyaçları aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Buna göre müzik öğretmenlerinin en fazla “Müzik eğitiminde teknoloji” konusunda ($\bar{X} = 3.55$), en az “Genel müzik tarihi” ($\bar{X} = 2.89$) konusunda HİE ihtiyacı belirttikleri görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralamasına bakıldığında, ihtiyaç düzeylerinin birbirine yakın oranlarda olduğu görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisi konularına olduğu gibi genel kültür ile ilgili konulara da benzer düzeylerde ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

5.3.4. Müzik Öğretmenlerinin Belirttiği HİE İhtiyacı Duyulan Diğer Konulara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik anketin 4. bölümünde yer alan açık uçlu 53. soruya verilen cevaplardan elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Anketin bu sorusunu ankete cevap veren 391 müzik öğretmeninden 246'sı geçerli olarak cevaplamıştır.

Müzik öğretmenlerinin ankette yer alan konular dışındaki müzik eğitimi-öğretimi ve öğretmenlik formasyonu ile ilgili olarak başka hangi konularda HİE programlarına katılmak isterdiniz? Açık uçlu sorusuna verdikleri cevapların betimsel analizinden elde edilen ortak konu başlıkları ve bu konu başlıklarının ortaya çıkma sıklığı tablolar halinde verilmiştir. Tablolarda yer alan sayısal veriler sözel olarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Müzik öğretmenlerinin ankette yer alan konular dışındaki müzik eğitimi-öğretimi ve öğretmenlik formasyonu ile ilgili olarak HİE programlarında yer almasını istedikleri ortak konu başlıkları ve bu konu başlıklarının ortaya çıkma sıklığı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 5.3.4.1. Müzik Öğretmenlerinin Belirttiği HİE İhtiyacı Duyulan Diğer Konuların Dağılımı

Ankette Yer Alan HİE Konularının Dışında İhtiyaç Duyulduğu Belirtilen HİE Konuları	N	f	%
İlköğretim ve Ortaöğretim Okulları Müzik Dersi Müfredatı Oluşturma-Değiştirme-Geliştirme İle İlgili Olarak; Müzik Öğretmenlerinin Fikirlerini ve Katkılarını Almaya Yönelik Seminer ve Toplantılar.	246	195	79,26
Pratik Çalgı Kullanımı ve Öğretimi İle İlgili Kurslar.	246	183	74,39
Ses Sağlığını Koruma İle İlgili Kurslar.	246	167	67,88
Müzisyen Sağlığı Konulu Kurslar.	246	152	61,78
Müzik Eğitimi Yayınlarını ve Teknolojilerini Tanıtmaya Yönelik Seminerler.	246	149	60,56
Yöresel Türk Halk Oyunları Öğreticiliği Konulu Kurslar.	246	147	59,75
AGSL'lere Öğretmen Seçme Sınavlarına Hazırlık Kursları.	246	116	47,15
Müzik Okullarına Öğrenci Hazırlama Yöntemleri İle İlgili Kurslar.	246	94	38,21
Diksiyon Sanatına Yönelik Kurs ve Seminerler	246	94	38,21
Müzikterapi Yöntemleri ve Eğitimde Kullanılması Konulu Kurslar.	246	61	24,79
Dünyadaki Müzik Eğitimi Sistemleri İle Türkiye'deki Müzik Eğitimi Sisteminin Karşılaştırılmasına Yönelik Seminerler.	246	39	15,85
Fiziki ve Mali Şartları Yetersiz Olan Okullarda Etkin Müzik Dersi Nasıl İşlenebilir? Konulu Kurslar.	246	21	8,53

Tablo 5.3.4.1.'de müzik öğretmenlerinin ankette yer alan konular dışındaki müzik eğitimi-öğretimi ve öğretmenlik formasyonu ile ilgili olarak HİE programlarında yer almasını istedikleri ortak konu başlıkları ve bu konu başlıklarının ortaya çıkma sıklığı yer almaktadır. Tablo incelendiğinde; öğretmenlerin %79,26'sı ilköğretim ve orta öğretim okulları müzik dersi müfredatı oluşturma-değiştirme-geliştirme ile ilgili olarak; müzik öğretmenlerinin fikirlerini ve katkılarını almaya yönelik seminer ve toplantılar düzenlenmesi, %74,39'u pratik çalgı kullanımı ve

öğretimi ile ilgili kurslar düzenlenmesi, %67,88'i ses sağlığını koruma ile ilgili kurslar düzenlenmesi, %61,78'i müzisyen sağlığı konulu kurslar düzenlenmesi, %60,56'sı müzik eğitimi yayınlarını ve teknolojilerini tanıtmaya yönelik seminerler düzenlenmesi, %59,75'i yöresel Türk halk oyunları öğreticiliği konulu kurslar düzenlenmesi, %47,15'i AGSL'lere düzenlenmesi, %38,21'i diksiyon sanatına yönelik kurs ve seminerler düzenlenmesi, yine %38,21'i müzik okullarına öğrenci hazırlama yöntemleri ile ilgili kurslar düzenlenmesi, %24,79'u müzikterapi yöntemleri ve eğitimde kullanılması konulu kurslar düzenlenmesi, %15,85'i dünyadaki müzik eğitimi sistemleri ile Türkiye'deki müzik eğitimi sisteminin karşılaştırılmasına yönelik seminerler düzenlenmesi ve %8,53'ü ise fiziki ve mali şartları yetersiz olan okullarda etkin müzik dersi nasıl işlenebilir konulu kurslar düzenlenmesi yönünde ihtiyaç belirtmişlerdir.

Tablo 5.3.4.1.'de yer alan bulgulardan hareketle şu yorumlar yapılabilir: Öğretmenlerin % 80'e yakın bir bölümünün ilköğretim ve orta öğretim müzik dersi müfredatlarının oluşturma-değiştirme ve geliştirmesi ile ilgili olarak müzik öğretmenlerinin önerilerini ve katkılarını almaya yönelik seminerlerin yapılmasını istedikleri görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmenlerinin müzik dersi programının günün şartlarına göre değiştirilmesi ve geliştirilmesi aşamasında kendi mesleki tecrübe ve gözlemlerine dayalı olarak, fikir ve görüşlerinden yararlanılmasını istedikleri, başka bir anlatımla kendi branşlarına ait müfredatın oluşmasında kendi fikirlerinin de, geniş bir katılımı, alınmasını istedikleri şeklinde yorumlanabilir. Pratik çalgı kullanımı ve öğretimi ile ilgili olarak öğretmenlerin % 75' inin HİE kursları açılmasını istedikleri görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin büyük bir bölümünün mezun oldukları hizmet öncesi kurumlarda aldıkları çalgı eğitimi açısından kendilerini yeterli hissetmedikleri ya da eksik hissettikleri şeklinde yorumlanabilir. İhtiyaç duyduğu belirtilen ses ve müzisyen sağlığını koruma ile ilgili kurslara, öğretmenlerin çoğunluğu tarafından ihtiyaç belirtilmiş olması; müzik öğretmenlerinin seslerini ve çalgılarını kullanmaya bağlı olarak sağlık sorunları yaşadıklarını düşündürmektedir.

Öğretmenlerin çoğunluğunun ihtiyaç belirttiği diğer bir konu başlığının ise “Yöresel Türk halk oyunları öğreticiliği” konulu kurslar olduğu görülmektedir. Öğretim kadrosunda beden eğitimi öğretmeni bulunmayan okullarda halk oyunları topluluklarının çalıştırılması ile ilgili olarak çoğunlukla müzik öğretmenlerine görev verilmektedir. Bu durumdaki hizmet öncesi eğitimlerinde yöresel Türk halk oyunları ile ilgili eğitim almamış olan müzik öğretmenlerini güç durumda bırakmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğunun yöresel Türk halk oyunları ile ilgili HİE ihtiyacı belirtmeleri bu durum ile ilişkilendirilebilir.

5.3.5. Müzik Öğretmenlerinin Öncelikli Olarak HİE İhtiyacı Hissettiği Müzik Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde örneklem grubuna uygulanan anketin müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik 3. bölümünde yer alan 51. sıralama sorusuna verilen cevaplardan elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmektedir.

Müzik öğretmenlerinin öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettikleri müzik öğretim yöntemlerini önem sıralamasına göre belirttikleri bu soruya verilen cevaplar istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen sayısal bulgular, tercih sıralamasına göre frekans (f) ve yüzde (%) karşılıkları ile aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tabloda yer alan sayısal veriler sözel olarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 5.3.5.1 Müzik Öğretim Yöntemleri İle İlgili Konularda Öncelikli Olarak Belirtilen HİE İhtiyaçları

KONULAR	.Dalcrose Yöntemi		Orff Yöntemi		Genel Müzik Öğretim Yöntemleri		Müziksel İşitme Okuma Yazma Yoluyla Müzik Öğrt.		Müziksel Zeka Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi		Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri.	
Tercihler	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Tercih	38	16,74	39	17,41	68	30,63	35	16,05	30	13,76	32	14,74
2. Tercih	40	17,62	48	21,42	24	10,81	38	17,43	23	10,55	23	10,59
3. Tercih	48	21,14	37	16,51	19	8,55	18	8,25	21	9,63	14	6,45
4. Tercih	23	10,13	32	14,28	18	8,10	15	6,88	36	16,51	19	8,75
5. Tercih	25	11,01	21	9,37	17	7,65	20	9,17	15	6,88	15	6,91
6. Tercih	14	6,16	15	6,69	9	4,05	15	6,88	23	10,55	14	6,45
7. Tercih	13	5,72	13	5,80	15	6,75	15	6,88	28	12,84	17	7,83
8. Tercih	9	3,96	8	3,57	11	4,95	8	3,66	20	9,17	15	6,91
9. Tercih	13	5,72	5	2,23	11	4,95	11	5,04	10	4,58	21	9,67
10. Tercih	4	1,76	4	1,78	14	6,30	27	12,38	8	3,66	31	14,28
11. Tercih	0	0	2	0,89	16	7,20	14	6,42	4	1,83	16	7,37
12. Tercih	0	0	0	0	0	0	2	0,91	0	0	0	0
Tercihler Toplamı	227	100	224	100	222	100	218	100	218	100	217	100

Tablo 5.3.5.1.'in devamı
Müzik Öğretim Yöntemleri İle İlgili Konularda Öncelikli Olarak Belirtilen HİE
İhtiyaçları

KONULAR	Kodally Yöntemi		Suzuki Yöntemi		Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri		Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi		Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi		Diğer	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Tercih	18	8,37	22	10,57	18	8,73	7	3,66	8	4,34	1	5,55
2. Tercih	29	13,48	23	11,05	17	8,25	11	5,75	15	8,15	0	0
3. Tercih	32	14,88	32	15,38	21	10,19	15	7,85	12	6,52	0	0
4. Tercih	36	16,74	18	8,65	13	6,31	18	9,42	8	4,34	0	0
5. Tercih	22	10,23	31	14,90	16	7,76	14	7,32	12	6,52	0	0
6. Tercih	16	7,44	26	12,5	15	7,28	27	14,13	14	7,60	0	0
7. Tercih	20	9,30	20	9,61	10	4,85	24	12,56	14	7,60	1	5,55
8. Tercih	21	9,76	20	9,61	26	12,62	20	10,47	10	5,43	0	0
9. Tercih	6	2,79	6	2,88	15	7,28	33	17,27	36	19,56	1	5,55
10. Tercih	9	4,18	4	1,92	20	9,70	17	8,90	31	16,84	3	16,66
11. Tercih	6	2,79	6	2,88	35	16,99	5	2,61	24	13,04	7	38,88
12. Tercih	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	27,77
Tercihler Toplamı	215	100	208	100	206	100	191	100	184	100	18	100

Tablo 5.3.5.1.'de müzik öğretmenlerinin; öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettikleri müzik öğretim yöntemlerinden “Dalcrose Yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 227 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler Dalcrose Yöntemi’ne ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre

tercih sıralamasında; %16.74 oranında 1.sırada, %17.62 oranında 2. sırada, %21.14 oranında 3. sırada, %10.13 oranında 4. sırada, %11.01 oranında 5. sırada, %6.16 oranında 6. sırada, %5.72 oranında 7. sırada, %3.96 oranında 8. sırada, %5.72 oranında 9. sırada, %1.76 oranında 10. sırada, tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler Dalcrose Yöntemi'ne ilişkin 11. ve 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Orff Yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 224 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler Orff Yöntemi'ne ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %17.41 oranında 1.sırada, %21.42 oranında 2. sırada, %16.51 oranında 3. sırada, %14.28 oranında 4. sırada, %9.37 oranında 5. sırada, %6.69 oranında 6. sırada, %5.80 oranında 7. sırada, %3.57 oranında 8. sırada, %2.23 oranında 9. sırada, %1.78 oranında 10. sırada, %0.89 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler Orff Yöntemi'ne ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Genel müzik öğretim yöntemleri” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 222 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler genel müzik öğretim yöntemlerine ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %30.63 oranında 1.sırada, %10.81 oranında 2. sırada, %8.55 oranında 3. sırada, %8.10 oranında 4. sırada, %7.65 oranında 5. sırada, %4.05 oranında 6. sırada, %6.75 oranında 7. sırada, %4.95 oranında 8. sırada, %4.95 oranında 9. sırada, %6.30 oranında 10. sırada, %7.20 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler, “Genel müzik öğretim yöntemlerine” ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 218 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler, “Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretim yöntemine” ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %16.05 oranında 1.sırada, %17.43 oranında 2. sırada, %8.25 oranında 3. sırada, %6.88 oranında 4. sırada, %9.17 oranında 5. sırada, %6.88 oranında 6. sırada, %6.88 oranında 7. sırada, %3.66 oranında 8. sırada, %5.04

oranında 9. sırada, %12.38 oranında 10. sırada, %6.42 oranında 11. Sırada, %0.91 oranında 12. sırada tercih ederek belirtmişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Müziksel zeka geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 218 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler,” Müziksel zeka geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemine” ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %13.76 oranında 1.sırada, %10.55 oranında 2. sırada, %9.63 oranında 3. sırada, %16.51 oranında 4. sırada, %6.88 oranında 5. sırada, %10.55 oranında 6. sırada, %12.84 oranında 7. sırada, %9.17 oranında 8. sırada, %4.58 oranında 9. sırada, %3.66 oranında 10. sırada, %1.83 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler,” Müziksel zeka geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemine” ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Odaklanma işlevli özel müzik öğretim yöntemleri” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 217 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler odaklanma işlevli özel müzik öğretim yöntemleri’ne ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %14.74 oranında 1.sırada, %10.59 oranında 2. sırada, %6.45 oranında 3. sırada, %8.75 oranında 4. sırada, %6.88 oranında 5. sırada, %10.55 oranında 6. sırada, %7.83 oranında 7. sırada, %6.91 oranında 8. sırada, %9.67 oranında 9. sırada, %14.28 oranında 10. sırada, %7.37 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler, “Odaklanma işlevli özel müzik öğretim yöntemlerine ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Kodally Yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 215 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler Kodally Yöntemi’ne ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %8.37 oranında 1.sırada, %13.48 oranında 2. sırada, %14.88 oranında 3. sırada, %16.74 oranında 4. sırada, %10.23 oranında 5. sırada, %7.44 oranında 6. sırada, %9.30 oranında 7. sırada, %9.76 oranında 8. sırada, %2.79 oranında 9. sırada, %4.18 oranında 10. sırada, %2.79 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler Kodally Yöntemi’ne ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Suziki Yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 208 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler Suziki Yöntemi’ne ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %10.57 oranında 1.sırada, %11.05 oranında 2. sırada, %15.38 oranında 3. sırada, %8.65 oranında 4. sırada, %14.90 oranında 5. sırada, %12.5 oranında 6. sırada, %9.61 oranında 7. sırada, %9.61 oranında 8. sırada, %2.88 oranında 9. sırada, %1.92 oranında 10. sırada, %2.88 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler Suziki Yöntemi’ne ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Özgül müzik öğretim yöntemleri” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 206 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler, “Özgül müzik öğretim yöntemlerine” ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %8.73 oranında 1.sırada, %8.25 oranında 2. sırada, %10.19 oranında 3. sırada, %6.31 oranında 4. sırada, %7.76 oranında 5. sırada, %7.28 oranında 6. sırada, %4.85 oranında 7. sırada, %12.62 oranında 8. sırada, %7.28 oranında 9. sırada, %9.70 oranında 10. sırada, %16.99 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler özgül müzik öğretim yöntemlerine ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Müziksel dil geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 191 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler, “Müziksel dil geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemine” ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %3.66 oranında 1.sırada, %5.75 oranında 2. sırada, %7.85 oranında 3. sırada, %9.42 oranında 4. sırada, %7.32 oranında 5. sırada, %14.13 oranında 6. sırada, %12.56 oranında 7. sırada, %10.47 oranında 8. sırada, %17.27 oranında 9. sırada, %8.90 oranında 10. sırada, %2.61 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler, “Müziksel dil geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemine” ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik öğretim yöntemlerinden “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 184 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler, “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemine” ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %4.34 oranında 1.sırada, %8.15 oranında 2. sırada, %6.52 oranında 3. sırada, %4.34 oranında 4. sırada, %6.52 oranında 5. sırada, %7.60 oranında 6. sırada, %7.60 oranında 7. sırada, %5.43 oranında 8. sırada, %19.56 oranında 9. sırada, %16.84 oranında 10. sırada, %13.04 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler, “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemine” ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

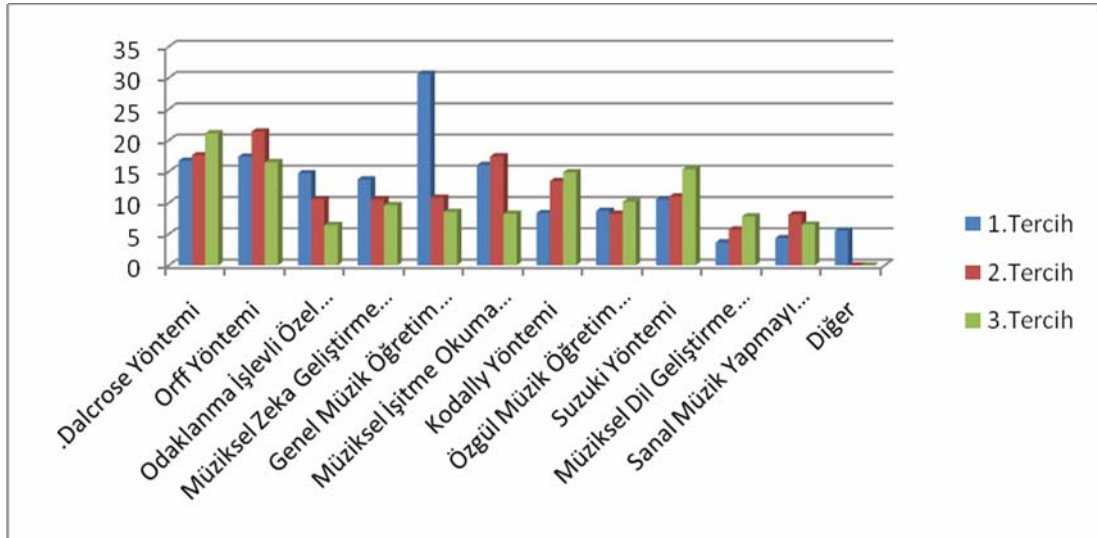
Müzik öğretim yöntemlerinden “Diğer müzik öğretim yöntemleri” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 18 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler, “Diğer müzik öğretim yöntemlerine” ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %5.55 oranında 1.sırada, %5.55 oranında 7. sırada, %5.55 oranında 9. sırada, %16.66 oranında 10. sırada, %38.88 oranında 11. sırada, %27.77 oranında 12. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler, “Diğer müzik öğretim yöntemlerine” ilişkin 2,3,4,5,6 ve 8. tercih sıralamasında tercih belirtmemişlerdir. Öğretmenler Diğer başlığı altında anketteki seçeneklerde, “Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretim yöntemi” içinde yer alan (“Sayılarla müzik öğretim yöntemi”, “Renklerle müzik öğretim yöntemi” gibi) alt öğretim yöntemlerini belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettikleri müzik öğretim yöntemlerinden “Dalcrose Yöntemi” ile ilgili olarak anketi cevaplayan 391 öğretmenden 227 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. “Orff Yöntemi” ile ilgili olarak 224 öğretmen, “Genel müzik öğretim yöntemleri” ile ilgili olarak 222 öğretmen, “Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak 218 öğretmen, “Müziksel zeka geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak 218 öğretmen, “Odaklanma işlevli özel müzik öğretim yöntemleri” ile ilgili olarak 217 öğretmen, “Kodally Yöntemi” ile ilgili olarak 215 öğretmen, “Suziki Yöntemi” ile ilgili olarak 208 öğretmen, “Özgül

müzik öğretim yöntemleri” ile ilgili olarak 206 öğretmen, “Müziksel dil geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak 191 öğretmen, “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak 184 öğretmen, “Diğer” başlığı altında belirtilen konularda ise 18 öğretmen öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmiştir.

Bu durum; anketi cevaplayan 391 öğretmenden en fazla sayıda (227) öğretmenin “Dalcrose Yöntemi” ile ilgili olarak, en az sayıda (184) öğretmenin ise “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” ile ilgili olarak HİE almayı istediğini göstermektedir. Öğretmenlerin müzik öğretim yöntemlerine ilişkin konularda kendi önem sıralamalarına göre belirttikleri HİE ihtiyaçlarının tercih sıralamasına göre dağılımı ilk üç tercihe göre Grafik 5.3.5.2.’de görülmektedir.

Grafik 5.3.5.2. HİE İhtiyacı Duyulduğu Belirtilen İlk Üç Sıradaki Müzik Öğretim Yöntemlerinin Grafikselsel Görünümü



Grafik 5.3.5.2.’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntemleri ile ilgili konularda önem sıralamasına göre 1. tercih olarak % 30,63’ü “Genel müzik öğretim yöntemleri”, %17,41’i “Orff Yöntemi”, %16,74’ü “Dalcrose Yöntemi”, %16,05’i “Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretimi yöntemi”, %14,74’ü “Odaklanma işlevli özel müzik öğretim yöntemleri”, %13,76’sı

“Müziksel zeka geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi”, % 10,57’si “Suzuki Yöntemi”, %8,73’i “Özgül müzik öğretim yöntemleri”, %8,37’si “Kodally Yöntemi”, %5,55’i “Diğer” başlığı altında belirttikleri konularda, %4,34’ü “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi”, %3,66’sı “Müziksel dil geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” konularında öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmişlerdir.

Grafik 5.3.5.2.’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntemleri ile ilgili konularda önem sıralamasına göre 2. tercih olarak % 21,42’si “Orff Yöntemi”, %17,62’si “Dalcrose Yöntemi”, %17,43’ü “Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretimi”, % 13,48’i “Kodally Yöntemi”, %11,05’i “Suzuki Yöntemi”, %10,81’i “Genel müzik öğretim yöntemleri”, %10,59’u “Odaklanma işlevli özel müzik öğretim yöntemleri”, %10,55’i “Müziksel zeka geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi”, %8,25’i “Özgül müzik öğretim yöntemleri”, %8,15’i “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi”, %5,75’i “Müziksel dil geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi” konularında öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmişlerdir. 2. tercih sıralamasında diğer başlığı altında belirtilen konularda HİE ihtiyacı belirtilmemiştir.

Grafik 5.3.5.2.’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntemleri ile ilgili konularda önem sıralamasına göre 3. tercih olarak % 21,14’ü “Dalcrose Yöntemi”, % 16,51’i “Orff Yöntemi”, %15,38’i “Suzuki Yöntemi”, % 14,88’i “Kodally Yöntemi”, %10,19’u “Özgül müzik öğretim yöntemleri”, %9,63’ü “Müziksel zeka geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi”, %8,55’i “Genel müzik öğretim yöntemleri”, %8,25’i “Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretimi”, %7,85’i “Müziksel dil geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi”, %6,52’si “Sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla özel müzik öğretim yöntemi”, %6,45’i “Odaklanma işlevli özel müzik öğretim yöntemleri” alanlarında öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmişlerdir. 3. tercih sıralamasında diğer başlığı altında belirtilen konularda HİE ihtiyacı belirtilmemiştir.

Bu bulgulara göre; öğretmenlerin müzik öğretim yöntemleri ile ilgili konulardaki HİE ihtiyaçları, öncelik sıralamasına göre ilk üç tercihin toplamı

dikkate alındığında, öncelikle HİE ihtiyacı belirtilen konular aşağıdaki öncelik sıralamasına göre tespit edilmiştir:

1. Orff Yöntemi (%55.34)
2. Dalcrose Yöntemi (%55.5)
3. Genel Müzik Öğretim Yöntemleri (%49.99)
4. Müziksel İşitme Okuma Yazma Yoluyla Müzik Öğrt. (%41.73)
5. Suzuki Yöntemi (%37.0)
6. Kodally Yöntemi (%36.73)
7. Müziksel Zeka Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (%33.94)
8. Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri. (%31.78)
9. Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri (%27.17)
10. Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (%19.01)
11. Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (%17.26)
12. Anketin bu sorusunda 18 öğretmen “Diğer” başlığı altında, anketteki seçeneklerde Müziksel işitme okuma yazma yoluyla müzik öğretim yöntemi içinde yer alan (Sayılarla müzik öğretim yöntemi, Renklerle müzik öğretim yöntemi) gibi alt öğretim yöntemlerini belirtmiştir.

Müzik öğretim yöntemi, müzik öğretimi sürecinde veya müzikal öğrenme-öğretme etkinliklerinde hedeflenen amaçlara ulaşmada bilinçli ve mantıklı olarak seçilen düzenli yoldur (Uçan, 2001: 31). Müzik öğretim yöntemlerini genelden özele, özelden özgüle doğru sıra izleyen bir açılımla adlandırmak ve sınıflandırmak yeterince nesnel ve tutarlı yol olarak değerlendirilebilir. Bu yöntemler:

1. Genel Müzik Öğretim Yöntemleri
2. Özel Müzik Öğretim Yöntemleri
3. Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri

olmak üzere üç ana başlık altında toplanmaktadır (Uçan, 2001: 33).

Öğretmenlerin müzik öğretim yöntemlerine ilişkin hissettikleri HİE ihtiyacının öncelik sıralamasına bakılarak şu yorumlar yapılabilir:

Öğretmenlerin müzik öğretim yöntemlerinden 1. öncelikle HİE ihtiyacı hissettikleri yöntemin Orff Yöntemi olduğu söylenebilir. Bu yöntem öğrenciyi merkez alan bir müzik öğretim yöntemidir, bu nedenle öğrenci merkezli müzik eğitimi ve öğretimi yaklaşımına çok uygundur. Çocukları öğrenmeye hazırlama, onlara ipuçları verme ve yol gösterme, onları yönlendirme görevi bu yöntemde öğretmene düşer. Bu özellikleriyle etkin ve etkili müzikal öğretme ve öğrenme durumlarının oluşturulmasında ve bu etkinliklerin ortaya konmasında, sergilenmesinde çok işlevsel bir yöntem olarak bilinir (Akkaş, 2005: 66). Orff Yöntemi'nin bu özelliklerinden ötürü, özellikle de öğrenciyi merkez alan yaklaşımından dayalı olmasından ötürü, ayrıca Orff çalgılarının okullara düşük maliyetle alınabilmesinden ötürü öğretmenler tarafından bütün yönleri ile öğrenilmek istendiği ve en çok HİE ihtiyacı belirtilen müzik öğretim yöntemi olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin 2. öncelikle HİE ihtiyacı hissettikleri yöntemin Dalcrose Yöntemi olduğu görülmektedir. Müzikal hareket ve ritimleme yoluyla müzik öğretim yöntemi olarak bilinen bu yöntem, müzikal işitme, okuma, yazma ve söyleme davranışlarını, duyulan müzikleri ve alınan belirli müzikal etkileri bedensel ritmik hareketlerle ifade ederek öğretmeye dayanır (Akkaş, 2005: 63). Dalcrose Yöntemi'ne ilişkin olarak öğretmenlerin öncelikli ihtiyaç belirtmeleri, bu yöntemin müzik öğretiminde kullanışlı olduğu, öğretmenlerin bu yöntemle ilgili eksiklerinin bulunduğu, bu yöntemle ilgili olarak lisans eğitiminde yeterince bilgi ve becerinin kazandırılmadığı şeklinde yorumlanabilir. Öğretmenlerin 3. öncelikle HİE ihtiyacı hissettikleri yöntemin genel müzik öğretim yöntemleri olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yarısının genel müzik öğretim yöntemleri ile HİE ihtiyacı hissettiklerini belirtmeleri bulgulardaki en dikkat çekici noktadır. Uygulamada öğretmenler tarafından en çok kullanılan genel müzik öğretim yöntemleri, öz ve biçim olarak tüm derslerde kullanılan geçerli öğretim yöntemlerinin müzik eğitime uyarlanmış şeklidir. Bu genel öğretim yöntemlerine ilişkin yüksek düzeyde HİE ihtiyacının belirtilmiş olması beklenen durumun aksinde bir eğilim olarak betimlenmiştir. Bu durumun öğretmenlerin farklı düzeylerdeki ve farklı öğretim kadrolarına sahip olan lisans programlarından mezun oldukları için, aynı düzeyde ve nitelikte hizmet öncesi eğitim alamamaları sonucu ortaya çıkmış olabileceği düşünülebilir. Özel müzik öğretim yöntemlerinden Müziksel Zeka Geliştirme

Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi ile ilgili olarak duyulan HİE ihtiyacını, öğretmenlerin öncelik sıralamasına göre 7. sırada belirtmeleri de beklenen durumun aksine bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Son yıllarda eğitim programlarının içeriğinde yer verilen ve özellikle kıdemli öğretmenler tarafından hakkında fazla bilgi sahibi olunmayan Müziksel Zeka Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (Çoklu Zeka Yöntemi) ile ilgili olarak müzik öğretmenleri beklenildiği gibi öncelikli bir HİE ihtiyacı belirtmemişlerdir. Bu durum, Müziksel Zeka Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemine karşı öğretmenlerin ilgisiz ve isteksiz oldukları, bu yöntem hakkında farklı kaynaklardan bilgi edindikleri yada bu yöntemi diğer müzik öğretim yöntemleri kadar önemli bulmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

5.3.6. Müzik Öğretmenlerinin Öncelikli Olarak HİE İhtiyacı Hissettiği Müzik Eğitiminde Teknoloji Konularına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde örneklem grubuna uygulanan anketin müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik 3. bölümünde yer alan 52. sıralama sorusuna verilen cevaplardan elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmektedir.

Müzik öğretmenlerinin öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettikleri müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili konuları önem sıralamasına göre belirttikleri bu soruya verilen cevaplar istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen sayısal bulgular, tercih sıralamasına göre frekans (f) ve yüzde (%) karşılıkları ile aşağıdaki tabloda verilmektedir. Tabloda yer alan sayısal veriler sözel olarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 5.3.6.1 Müzik Eğitiminde Teknoloji İle İlgili Konularda Öncelikli Olarak Belirtilen HİE İhtiyaçları

KONULAR	Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi		Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Nota Yazılımları)		Elektronik Seslendirme ve Kayıt Cihazlarını Kullanma		Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları		Elektronik Müzik Tahtası ile Ders İşleme		Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Tercih	88	32,59	94	36,71	42	16,47	22	9,01	25	10,50	24	10,16
2. Tercih	30	11,11	62	24,21	37	14,50	32	13,11	31	13,02	51	21,61
3. Tercih	28	10,37	24	9,37	25	9,80	54	22,13	19	7,98	46	19,49
4. Tercih	17	6,29	24	9,37	21	8,23	41	16,80	19	7,98	26	11,01
5. Tercih	28	10,37	16	6,25	18	7,05	28	11,47	16	6,72	20	8,47
6. Tercih	15	5,55	8	3,12	20	7,84	20	8,19	21	8,82	16	6,77
7. Tercih	14	5,18	8	3,12	16	6,27	21	8,60	13	5,46	16	6,77
8. Tercih	9	3,33	8	3,12	20	7,84	9	3,68	14	5,88	21	8,89
9. Tercih	16	5,92	8	3,12	41	16,07	10	4,09	24	10,08	11	4,66
10. Tercih	23	8,51	3	1,17	13	5,09	7	2,86	52	21,84	4	1,69
11. Tercih	2	0,74	1	0,39	2	0,78	0	0	4	1,68	0	0
12. Tercih	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,42
Tercihler Toplamı	270	100	256	100	255	100	244	100	238	100	236	100

Tablo 5.3.6.1'in devamı
Müzik Eğitiminde Teknoloji İle İlgili Konularda Öncelikli Olarak Belirtilen HİE
İhtiyaçları

KONULAR	Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları		Kayıt Teknolojileri		Bilgisayarda Kompozisyon Yazılımları (Besteleme Yazılımları)		Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları		Diğer	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Tercih	22	9,48	21	9,17	16	7,01	6	2,80	2	18,18
2. Tercih	19	8,18	19	8,29	22	9,64	13	6,07	1	9,09
3. Tercih	26	11,20	21	9,17	21	9,21	20	9,34	0	0
4. Tercih	37	15,94	25	10,91	18	7,89	13	6,07	1	9,09
5. Tercih	39	16,81	24	10,48	13	5,70	37	17,28	0	0
6. Tercih	29	12,5	16	6,98	22	9,64	39	18,22	1	9,09
7. Tercih	27	11,63	27	11,79	38	16,66	19	8,87	0	0
8. Tercih	16	6,89	38	16,59	24	10,52	29	13,55	1	9,09
9. Tercih	6	2,58	18	7,86	29	12,71	28	13,08	0	0
10. Tercih	11	4,74	20	8,73	24	10,52	9	4,20	1	9,09
11. Tercih	0	0	0	0	1	0,43	1	0,46	4	36,36
12. Tercih	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tercihler Toplamı	232	100	229	100	228	100	214	100	11	100

Tablo 5.3.6.1.'de müzik öğretmenlerinin; öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettikleri müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda interaktif müzik eğitimi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 270 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler, “Bilgisayarda interaktif müzik eğitimine” ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %32.59 oranında

1.sırada, %11.11 oranında 2. sırada, %10.37 oranında 3. sırada, %6.29 oranında 4. sırada, %10.37 oranında 5. sırada, %5.55 oranında 6. sırada, %5.18 oranında 7. sırada, %3.33 oranında 8. sırada, %5.92 oranında 9. sırada, %8.51 oranında 10. sırada, %0.74 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Bilgisayarda interaktif müzik eğitimine” ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda nota yazım programları (nota yazılımları)” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 256 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Bilgisayarda nota yazım programlarına (Nota yazılımları) ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %36.71 oranında 1.sırada, %24.21 oranında 2. sırada, %9.37 oranında 3. sırada, %9.37 oranında 4. sırada, %6.25 oranında 5. sırada, %3.12 oranında 6. sırada, %3.12 oranında 7. sırada, %3.12 oranında 8. sırada, %3.12 oranında 9. sırada, %1.17 oranında 10. sırada, %0.39 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Bilgisayarda nota yazım programları (Nota yazılımları)’na ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Elektronik seslendirme ve kayıt cihazlarını kullanma” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 255 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Elektronik seslendirme ve kayıt cihazlarını kullanma” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %16.47 oranında 1.sırada, %14.50 oranında 2. sırada, %9.80 oranında 3. sırada, %8.23 oranında 4. sırada, %7.05 oranında 5. sırada, %7.84 oranında 6. sırada, %6.27 oranında 7. sırada, %7.84 oranında 8. sırada, %16.07 oranında 9. sırada, %5.09 oranında 10. sırada, %0.78 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Elektronik seslendirme ve kayıt cihazlarını kullanma” konusuna ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda çalgı eğitimi yazılımları” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 244 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Bilgisayarda çalgı eğitimi yazılımları” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %9.01 oranında 1.sırada, %13.11 oranında 2. sırada, %22.13 oranında 3. sırada,

%16.80 oranında 4. sırada, %11.47 oranında 5. sırada, %8.19 oranında 6. sırada, %8.60 oranında 7. sırada, %3.68 oranında 8. sırada, %4.09 oranında 9. sırada, %2.86 oranında 10. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Bilgisayarda çalgı eğitimi yazılımları” konusuna ilişkin 11 ve 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Elektronik müzik tahtası ile ders işleme” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 238 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Elektronik müzik tahtası ile ders işleme” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %10.50 oranında 1.sırada, %13.02 oranında 2. sırada, %7.98 oranında 3. sırada, %7.98 oranında 4. sırada, %6.72 oranında 5. sırada, %8.82 oranında 6. sırada, %5.46 oranında 7. sırada, %5.88 oranında 8. sırada, %10.08 oranında 9. sırada, %21.84 oranında 10. sırada, %1.68 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Elektronik müzik tahtası ile ders işleme” konusuna ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda kulak eğitimi yazılımları” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 236 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Bilgisayarda kulak eğitimi yazılımları” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %10.16 oranında 1.sırada, %21.61 oranında 2. sırada, %19.49 oranında 3. sırada, %11.01 oranında 4. sırada, %8.47 oranında 5. sırada, %6.77 oranında 6. sırada, %6.77 oranında 7. sırada, %8.89 oranında 8. sırada, %4.66 oranında 9. sırada, %1.69 oranında 10. sırada, %0.42 oranında 12. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Bilgisayarda kulak eğitimi yazılımları” konusuna ilişkin 11. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda ses eğitimi yazılımları” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 232 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Bilgisayarda ses eğitimi yazılımları” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %9.48 oranında 1.sırada, %8.18 oranında 2. sırada, %11.20 oranında 3. sırada, %15.94 oranında 4. sırada, %16.81 oranında 5. sırada, %12.5 oranında 6. sırada,

%11.63 oranında 7. sırada, %6.89 oranında 8. sırada, %2.58 oranında 9. sırada, %4.74 oranında 10. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Bilgisayarda ses eğitimi yazılımları” konusuna ilişkin 11 ve 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Kayıt teknolojileri” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 229 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Kayıt teknolojileri” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %9.17 oranında 1.sırada, %8.29 oranında 2. sırada, %9.17 oranında 3. sırada, %10.91 oranında 4. sırada, %10.48 oranında 5. sırada, %6.98 oranında 6. sırada, %11.79 oranında 7. sırada, %16.59 oranında 8. sırada, %7.86 oranında 9. sırada, %8.73 oranında 10. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Kayıt teknolojileri” konusuna ilişkin 11 ve 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda kompozisyon yazılımları (besteleme yazılımları)” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 228 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Bilgisayarda kompozisyon yazılımları (besteleme yazılımları)” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %7.01 oranında 1.sırada, %9.64 oranında 2. sırada, %9.21 oranında 3. sırada, %7.89 oranında 4. sırada, %5.70 oranında 5. sırada, %9.64 oranında 6. sırada, %16.66 oranında 7. sırada, %10.52 oranında 8. sırada, %12.71 oranında 9. sırada, %10.52 oranında 10. sırada, %0.43 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Bilgisayarda kompozisyon yazılımları (besteleme yazılımları)” konusuna ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

Müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 214 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları” konusuna ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %2.80 oranında 1.sırada, %6.07 oranında 2. sırada, %9.34 oranında 3. sırada, %6.07 oranında 4. sırada, %17.28 oranında 5. sırada, %18.22 oranında 6. sırada, %8.87 oranında 7. sırada, %13.55 oranında 8. sırada, %13.08 oranında 9.

sırada, %4.20 oranında 10. sırada, %0.46 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları” konusuna ilişkin 12. sırada tercih belirtmemişlerdir.

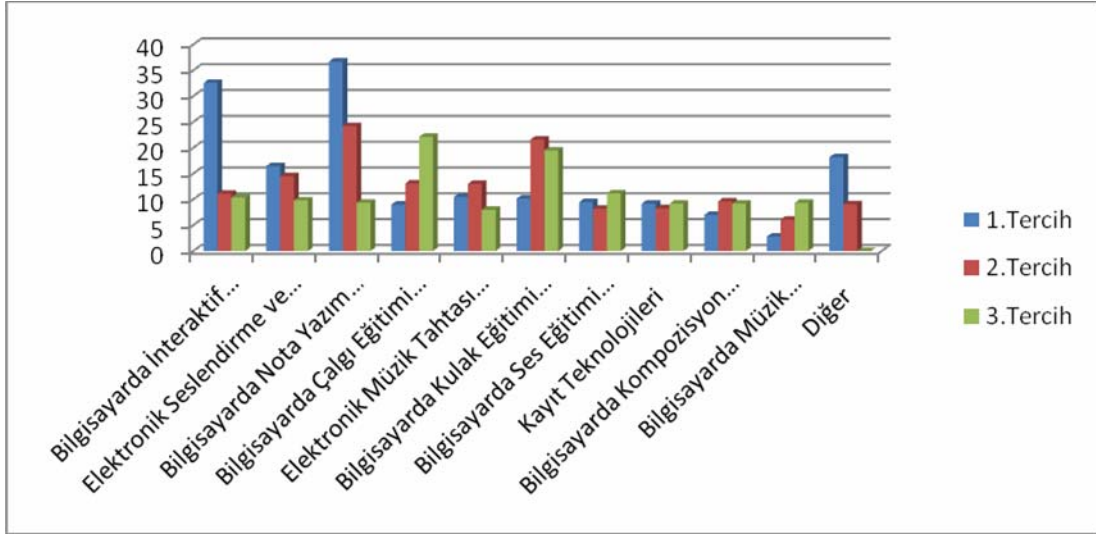
Müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili olarak öğretmenler tarafından “Diğer” başlığı altında örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 11 öğretmen ihtiyaç belirtmiştir. Öğretmenler “Diğer” başlığı altında belirttikleri konulara ilişkin HİE ihtiyaçlarını ihtiyaç önceliğine göre tercih sıralamasında; %18.18 oranında 1.sırada, %9.09 oranında 2. sırada, %9.09 oranında 4. sırada, %9.09 oranında 6. sırada, %9.09 oranında 8. sırada, %9.09 oranında 10. sırada, %36.36 oranında 11. sırada tercih ederek belirtmişlerdir. Öğretmenler “Diğer” başlığı altında belirttikleri konulara ilişkin 3, 5, 7, 9 ve 12. sıralarda tercih belirtmemişlerdir. Öğretmenler “Diğer” başlığı altında anketteki seçeneklerde verilmiş olan konu başlıklarının içinde yer alan (“Finale” nota yazım programı gibi) spesifik konuları belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; müzik eğitiminde teknoloji konularından “Bilgisayarda interaktif müzik eğitimi” ile ilgili olarak örneklem grubunda yer alan 391 öğretmenden 270 öğretmen, “Bilgisayarda nota yazım programları (Nota yazılımları)” ile ilgili olarak 256 öğretmen, “Elektronik seslendirme ve kayıt cihazlarını kullanma” ile ilgili olarak 255 öğretmen, “Bilgisayarda çalgı eğitimi yazılımları” ile ilgili olarak 244 öğretmen, “Elektronik müzik tahtası ile ders işleme” ile ilgili olarak 238 öğretmen, “Bilgisayarda kulak eğitimi yazılımları” ile ilgili olarak 236 öğretmen, “Bilgisayarda ses eğitimi yazılımları” ile ilgili olarak 232 öğretmen, “Kayıt teknolojileri” ile ilgili olarak 229 öğretmen, “Bilgisayarda kompozisyon yazılımları (Besteleme yazılımları)” ile ilgili olarak 228 öğretmen, “Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları” ile ilgili olarak 214 öğretmen, “Diğer” başlığı altında belirtilen konularda 11 öğretmen öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmiştir.

Bu durum; en fazla sayıda (270) öğretmenin “Bilgisayarda interaktif müzik eğitimi” ile ilgili olarak, en az sayıda (214) öğretmenin ise “Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları” ile ilgili olarak HİE almayı istediğini göstermektedir. Öğretmenlerin müzik eğitiminde teknolojiye ilişkin konularda kendi önem

sıralamalarına göre belirttikleri HİE ihtiyaçlarının tercih sıralamasına göre dağılımı, ilk üç tercihe göre Grafik 5.3.6.2.'de görülmektedir.

Grafik 5.3.6.2. HİE İhtiyacı Duyulduğu Belirtilen İlk Üç Sıradaki Müzik Eğitiminde Teknolojiye İlişkin Konuların Grafikselsel Görünümü



Grafik 5.3.6.2.'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili konularda önem sıralamasına göre 1. tercih olarak %36,71'i "Bilgisayarda nota yazım programları (Nota yazılımları)", % 32,59'u "Bilgisayarda interaktif müzik eğitimi", %18,18'i "Diğer" başlığı altında belirttikleri konularda, %16,47'si "Elektronik seslendirme ve kayıt cihazlarını kullanma", %10,16'sı "Bilgisayarda kulak eğitimi yazılımları", %10,5'i "Elektronik müzik tahtası ile ders işleme", % 9,48'i "Bilgisayarda ses eğitimi yazılımları", %9,17'si "Kayıt teknolojileri", %9,01'i "Bilgisayarda çalgı eğitimi yazılımları", %7,01'i "Bilgisayarda kompozisyon yazılımları (Besteleme yazılımları)", %2,8'i "Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları" konularında öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmişlerdir.

Grafik 5.3.6.2.'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili konularda önem sıralamasına göre 2. tercih olarak %24,21'i "Bilgisayarda nota yazım programları (Nota yazılımları)", % 21,61'i "Bilgisayarda kulak eğitimi yazılımları", %14,5'i "Elektronik seslendirme ve kayıt cihazlarını

kullanma”, %13,11’i ise “Bilgisayarda çalgı eğitimi yazılımları”, %13,02’si “Elektronik müzik tahtası ile ders işleme”, %11,11’i “Bilgisayarda interaktif müzik eğitimi”, %9,64’ü “Bilgisayarda kompozisyon yazılımları (Besteleme yazılımları)”, %9,09’u “Diğer” başlığı altında belirttikleri konularda, %8,29’u “Kayıt teknolojileri”, % 8,18’i “Bilgisayarda ses eğitimi yazılımları”, %6,07’si ise “Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları” konularında öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmişlerdir.

Grafik 5.3.6.2.’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili konularda önem sıralamasına göre 3. tercih olarak %22,13’ü “Bilgisayarda çalgı eğitimi yazılımları”, %19,49’u “Bilgisayarda kulak eğitimi yazılımları”, %11,20’si “Bilgisayarda ses eğitimi yazılımları”, % 10,37’si “Bilgisayarda interaktif müzik eğitimi”, %9,37’si “Bilgisayarda nota yazım programları (Nota yazılımları)”, %9,34’ü “Bilgisayarda müzik kuramları yazılımları”, %9,21’i “Bilgisayarda kompozisyon yazılımları (Besteleme yazılımları)”, “Diğer” alanlarda, %9,17’si “Kayıt teknolojileri” alanlarında %9,8’i “Elektronik seslendirme ve kayıt cihazlarını kullanma”, %7,98’i ise “Elektronik müzik tahtası ile ders işleme” alanlarında öncelikli olarak HİE almaya ihtiyaç hissettiklerini belirtmişlerdir. 3. tercih sıralamasında diğer başlığı altında belirtilen konularda HİE ihtiyacı belirtilmemiştir.

Bu bulgulara göre; öğretmenlerin müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili konulardaki HİE ihtiyaçları, öncelik sıralamasına göre ilk üç tercihin toplamı dikkate alındığında, öncelikle HİE ihtiyacı belirtilen konular aşağıdaki öncelik sıralamasına göre tespit edilmiştir.

1. Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Nota Yazılımları) (%70.29)
2. Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi (%54.07)
3. Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (%51,26)
4. Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları (%44.25)
5. Elektronik Seslendirme ve Kayıt Cihazlarını Kullanma (%40.77)
6. Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme (%31.5)
7. Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları (%28.86)

8. Kayıt Teknolojileri (%26.63)

9. Bilgisayarda Kompozisyon Yazılımları (Besteleme Yazılımları) (%25.86)

10. Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları (%18.21)

11. Öğretmenlerin başka hangi konularda HİE almak istediklerinin sorulduğu bu soruya, 11 öğretmen “Diğer” başlığı altında, anketteki seçeneklerde verilmiş olan konu başlıklarının içinde yer alan (“Finale”, “Sibellius” nota yazım programları) gibi alt konuları belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; öğretmenlerin çok büyük bir bölümünün müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili konularda 1. öncelikte, bilgisayarda nota yazım programlarına yönelik HİE ihtiyacı hissettikleri söylenebilir. Bu durum, müzik öğretmenlerinin derslerinde ve müzikal etkinliklerinde kullanacakları müzik eserlerinin nota yazımında, düzenlemelerinde ve çoğaltılmasında çok büyük pratiklik ve kolaylık sağlayan Finale, Sibellius vb. gibi nota yazım programlarına duyulan ilginin ve ihtiyacın bir yansıması şeklinde değerlendirilebilir. Öğretmenlerin 2. öncelikte belirttikleri HİE ihtiyacının bilgisayarda interaktif müzik eğitimi konusu olduğu görülmektedir. Bu konunun öncelikli sıralarda yer alması, öğretmenlerin anketin açık uçlu sorular bölümünde yer alan internet tabanlı HİE beklentileri ile de paralellik göstermektedir. Öğretmenlerin 3. ve 4. öncelikte belirttikleri bilgisayarda kulak eğitimi ve çalgı eğitimi yazılımları ve 7. öncelikte belirttikleri ses eğitimi yazılımları, mesleki müzik eğitiminde, müzik derslerinde, müzik sınıflarında ve genel müzik eğitiminde kullanılabilecek yazılımlardır. Bu tercih sıralamasına bakılarak, müzik öğretmenlerinin eğitime yönelik ve okullarda kullanabilecekleri bilgisayar yazılımlarına ilişkin HİE ihtiyaçlarını, öncelikli sıralamalarında belirttikleri söylenebilir.

5.4. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Farklılık Gösterme Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın 4. alt probleminde yer alan, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin “cinsiyet” değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği, yapılan t-testi sonucunda belirlenmeye çalışılmış, aşağıdaki tablo ve yorumlarla betimlenmiştir.

Tablo 5.4.1. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin Cinsiyete Bağlı Farklaşmasını Gösteren t-testi Sonuçları

ALANLAR	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p
Alan ve Alan Eğitimi	Kadın	245	2.95	.89	-.142	.887
	Erkek	146	2.96	.85		
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Kadın	245	3.07	.94	-.024	.981
	Erkek	146	3.07	.84		
Genel Kültür	Kadın	245	3.11	.99	-.864	.388
	Erkek	146	3.20	.93		

Tablo 5.4.1’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeyleri, bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(389)} = -.142$; $p > .05$), ($t_{(389)} = -.024$; $p > .05$), ($t_{(389)} = -.864$; $p > .05$). Alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarına yönelik konularda duyulan HİE ihtiyacı ortalamaları tablo 5.4.1’de görüldüğü gibi her iki cinsiyette de birbirine çok yakındır.

Bu bulgulardan yola çıkarak; müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyacının genel bir ihtiyaç olduğu, cinsiyete göre çok fazla bir farklılık göstermediği yönünde sonuç çıkarılabilir. Öğretmenlerin tamamının cinsiyet farkı olmadan, mesleklerine yönelik konularda aynı ölçüde öğrenme ve gelişme ihtiyacı hissettikleri yargısına varılabilir.

5.5. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Mesleki Kıdemlerine Göre Farklılık Gösterme Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın 5. alt probleminde yer alan, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin “mesleki kıdem” değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği, incelenmiştir. Elde edilen bulgular ve sonuçlar aşağıdaki tablolarda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 5.5.1. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları

ALANLAR	Kıdem	N	$\bar{X}$	S
Alan ve Alan Eğitimi	1-5 Yıl	82	3.11	.89
	6-10 Yıl	132	2.96	.87
	11-15 Yıl	89	2.85	.94
	16-20 Yıl	38	2.91	.78
	21-25 Yıl	36	2.92	.74
	26 Yıl ve Üzeri	14	2.80	1.05
	Toplam	391	2.95	.87
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	1-5 Yıl	82	3.16	.85
	6-10 Yıl	132	3.18	.91
	11-15 Yıl	89	2.98	.93
	16-20 Yıl	38	3.08	.87
	21-25 Yıl	36	2.90	.86
	26 Yıl ve Üzeri	14	2.45	.82
	Toplam	391	3.07	.90
Genel Kültür	1-5 Yıl	82	3.25	.94
	6-10 Yıl	132	3.20	1.01
	11-15 Yıl	89	3.02	.98
	16-20 Yıl	38	3.14	.89
	21-25 Yıl	36	3.17	.85
	26 Yıl ve Üzeri	14	2.66	1.21
	Toplam	391	3.14	.97

Tablo 5.5.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

ALANLAR	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Alan ve Alan Eğitimi	Gruplarasası	3.302	5	.660	.852	.514	—
	Gruplariçi	298.591	385	.776			
	Toplam	301.893	390				
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Gruplarasası	9.227	5	1.845	2.297	.045	1-6
	Gruplariçi	309.288	385	.803			2-6
	Toplam	318.515	390				
Genel Kültür	Gruplarasası	6.102	5	1.220	1.289	.268	—
	Gruplariçi	364.562	385	.947			
	Toplam	370.664	390				

Tablo 5.5.2’de görüldüğü gibi; müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimine dair hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalamaları kıdemlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(5-385)} = .852$; $p > .05$). Bu basamakta müzik öğretmenleri alan ve alan eğitimine dair HİE ihtiyaçları konusunda birbirlerine yakın düzeylerde ihtiyaçlar belirtmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisine dair HİE ihtiyaç düzeylerinin ortalamaları kıdemlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F_{(5-385)} = 2.297$; $p < .05$). 26 yıl ve üzerinde kıdeme sahip olan müzik öğretmenleri ($\bar{X} = 2.45$), 1 ile 5 yıl arasında ($\bar{X} = 3.16$), ve 6 ile 10 yıl arasında kıdeme sahip olan ($\bar{X} = 3.18$), öğretmenlerden daha az öğretmenlik meslek bilgisine dair HİE ye ihtiyaç duymaktadır. Bu durum müzik öğretmenlerinin içerisinde öğretmenlik meslek bilgisine daha fazla ihtiyaç duyan grubun genç öğretmenler olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Meslek kıdemi itibarıyla en üst düzeyde olan müzik öğretmenlerinin meslekte geçen yılları boyunca edindikleri mesleki tecrübelerin bu sonuca yansıdığı da düşünülebilir.

Müzik öğretmenlerinin genel kültür alanı konularındaki HİE’ye olan ihtiyaç düzeylerinin ortalamaları kıdemlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(5-385)} = 1.289$; $p > .05$). Bu basamakta müzik öğretmenleri genel kültüre yönelik HİE ihtiyaçları konusunda birbirine yakın düzeyde bir ihtiyaç tablosu ortaya koymuştur.

Bu bulgulardan, öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre, alan ve alan eğitimi ve genel kültür alanlarındaki konularda, anlamlı bir farklılık ifade etmeyecek kadar birbirlerine yakın düzeylerde HİE ihtiyacı hissettikleri sonucuna varılabilir. Ancak; öğretmenlik meslek bilgisi alanındaki konularda, mesleki kıdemi 1 ile 5 yıl arasında ve 6 ile 10 yıl arasında olan öğretmenler ile 26 yıl ve üzerinde kıdeme sahip olan müzik öğretmenleri arasında, mesleki kıdemi 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin daha düşük düzeyde HİE ihtiyacı hissettiklerini gösteren anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu durum, öğretmenlik meslek bilgisi alanında, genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenlere göre daha fazla kendilerini geliştirme ve yenileme ihtiyacı hissettikleri yönünde yorumlanabilir.

5.6. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Öğrenim Durumlarına” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın 6. alt probleminde yer alan, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin “Öğrenim durumu” değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği, incelenmiştir. Elde edilen bulgular ve sonuçlar aşağıdaki tablolarda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 5.6.1. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Öğrenim Durumlarına” Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları

ALANLAR	Öğrenim Durumu	N	$\bar{X}$	S
Alan ve Alan Eğitimi	Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü ve+1 Yıl	26	3.06	.96
	Lisans (4 Yıl)	310	2.91	.88
	Anadolu Güzel Sanat Lisesi+Lisans (4+4)	32	3.02	.84
	Lisansüstü	23	3.32	.76
	Toplam	391	2.95	.87
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü ve+1 Yıl	26	2.94	.99
	Lisans (4 Yıl)	310	3.03	.89
	Anadolu Güzel Sanat Lisesi+Lisans (4+4)	32	3.20	.87
	Lisansüstü	23	3.53	.81
	Toplam	391	3.07	.90
Genel Kültür	Üç yıllık eğitim enstitüsü ve+1 yıl	26	3.12	1.16
	Lisans (4 yıl)	310	3.10	.96
	Anadolu Güzel Sanat Lisesi+Lisans (4+4)	32	3.38	.92
	Lisansüstü	23	3.44	.88
	Toplam	391	3.14	.97

Tablo 5.6.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Öğrenim Durumlarına” Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

ALANLAR	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Alan ve Alan Eğitimi	Gruplar arası	4.133	3	1.378	1.791	.148	—
	Gruplar içi	297.760	387	.769			
	Toplam	301.893	390				
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Gruplar arası	6.173	3	2.058	2.549	.050	1-4
	Gruplar içi	312.343	387	.807			
	Toplam	318.515	390				
Genel Kültür	Gruplar arası	4.487	3	1.496	1.581	.194	—
	Gruplar içi	366.177	387	.946			
	Toplam	370.664	390				

Tablo 5.6.2’de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi konularına dair hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalamaları öğrenim durumlarına bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(3-387)} = 1.791$; $p > .05$). Müzik öğretmenlerinin öğrenim durumu değişkene göre alan ve alan eğitimi

konularına dair hissettikleri HİE ihtiyacının, hangi öğrenim durumunda olursa olsunlar yakın düzeyde ihtiyaçlar olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisine dair HİE ihtiyaç düzeylerinin ortalamaları öğrenim durumlarına bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F_{(3-387)} = 2.297$; $p < .05$). Lisans üstü eğitimi tamamlamış olan müzik öğretmenleri ($\bar{X} = 3.53$), 3 yıllık eğitim enstitüsünden mezun olan öğretmenlere göre ($\bar{X} = 2.94$) öğretmenlik meslek bilgisine dair daha fazla HİE'ye ihtiyaç duymaktadır. Bu tabloda öğretmenlik meslek bilgisi bulgularında ortaya çıkan anlamlı fark, öğretmenlerin öğrenim düzeylerini göz önünde bulundurmadan meslek kıdemlerine göre hareket ettiklerini göstermektedir. Eski veya kıdemli öğretmenler öğretmenlik meslek bilgisine kısmen ihtiyaç duyarken, lisansüstü öğrenim görmüş öğretmenler “Büyük ölçüde” ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Ortalama değerlerine bakıldığında iki grup arasındaki anlamlı fark kendini göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin genel kültür konularına dayalı HİE'ye olan ihtiyaç düzeylerinin ortalamaları öğrenim durumlarına bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(3-387)} = 1.581$; $p > .05$). Genel kültüre dayalı HİE ihtiyacı tüm öğretmenlerde eğitim düzeyi düşünülmezsizin birbirine yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Ankete katılan tüm öğretmenler genel kültür basamağında benzer bir eğilim ortaya koymuş ve HİE ihtiyaçlarını “Kısmen” olarak belirtmişlerdir.

Bu bulgulardan; müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin “Öğrenim durumu” değişkenine göre incelendiğinde; öğretmenlik meslek bilgisi konularında, lisans üstü eğitimi tamamlamış olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X} = 3.53$), 3 yıllık eğitim enstitüsünden mezun olan öğretmenlere göre ($\bar{X} = 2.94$) öğretmenlik meslek bilgisine dair daha fazla HİE'ye ihtiyaç duydukları görülmektedir. Bu durum, mesleki kıdemi yüksek olan 3 yıllık eğitim enstitüsünden mezun olan öğretmenlerin, lisansüstü öğrenim yapmış olan, başka bir ifade ile, müzik eğitimi alanında bilimsel derinlik kazanmış olan öğretmenlere göre daha düşük HİE ihtiyacı hissettikleri şeklinde yorumlanabilir. Ortaya çıkan bu sonucun ayrıca, müzik eğitimi alanında

lisansüstü eğitim derecesine sahip öğretmenlerin bilimsel gelişmelere açık olma ve alanlarındaki yenilikleri takip etme duyarlılığı ve bilincine diğer öğretmenlerden daha fazla sahip oldukları, bu nedenle de HİE'ye karşı daha istekli oldukları şeklinde de yorumlanması mümkündür.

5.7. Türkiye'deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Hizmet Öncesi Eğitim Aldıkları Yüksek Öğretim Kurumlarına” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın 7. alt probleminde yer alan, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin “Hizmet öncesi eğitim alınan yüksek öğretim kurumları ” değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği, incelenmiştir. Elde edilen bulgular ve sonuçlar aşağıdaki tablolarda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 5.7.1. Türkiye'deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Hizmet Öncesi Eğitim Aldıkları Yüksek Öğretim Kurumlarına” Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları

ALANLAR	Eğitim Alınan Yüksek Öğretim Kurumu	N	$\bar{X}$	S
Alan ve Alan Eğitimi	Eğitim Fakültesi	257	2.97	.87
	Konservatuvar	88	2.89	.84
	Güzel Sanatlar Fakültesi	18	2.85	1.08
	Diğer	28	3.09	.89
	Toplam	391	2.95	.87
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Eğitim Fakültesi	257	3.06	.88
	Konservatuvar	88	3.12	.89
	Güzel Sanatlar Fakültesi	18	3.15	1.18
	Diğer	28	2.96	.94
	Toplam	391	3.07	.90
Genel Kültür	Eğitim Fakültesi	257	3.15	.93
	Konservatuvar	88	3.10	1.03
	Güzel Sanatlar Fakültesi	18	3.29	1.13
	Diğer	28	3.11	1.08
	Toplam	391	3.14	.97

Tablo 5.7.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Hizmet Öncesi Eğitim Aldıkları Yüksek Öğretim Kurumlarına” Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

ALANLAR	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Alan ve Alan Eğitimi	Gruplar arası	1.123	3	.374	.482	.695	–
	Gruplar içi	300.770	387	.777			
	Toplam	301.893	390				
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Gruplar arası	.672	3	.224	.273	.845	–
	Gruplar içi	317.843	387	.821			
	Toplam	318.515	390				
Genel Kültür	Gruplar arası	.586	3	.195	.204	.894	–
	Gruplar içi	370.078	387	.956			
	Toplam	370.664	390				

Tablo 5.7.2’de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür konularına dair hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalamaları hizmet öncesi eğitim aldıkları yüksek öğretim kurumlarına bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu durum istatistiki açıdan üç boyut için şu şekilde yazılabilir ($F_{(3-387)} = .482$; $p > .05$), ($F_{(3-387)} = .273$; $p > .05$), ($F_{(3-387)} = .204$; $p > .05$). Alan ve alan eğitimi konularına dair HİE’ye en fazla ihtiyaç duyan öğretmenler ($\bar{X} = 3.09$) ortalama değeri ile “Diğer” seçeneği adı altında kodlanan Eğitim Enstitüsü mezunları ve Lisansüstü eğitim mezunları iken, en az ihtiyaç duyan öğretmenler “Güzel sanatlar fakültesinde” hizmet öncesi eğitim alanlardır ($\bar{X} = 2.85$). Güzel sanatlar fakültesi mezunları, “öğretmenlik meslek bilgisi” konularına ($\bar{X} = 3.15$) ve “genel kültür” konularına ($\bar{X} = 3.19$) diğer mezunlara göre daha fazla HİE ihtiyacı duyarken, en az ihtiyaç duyanlar ise diğer seçeneği adı altında kodlanan Eğitim Enstitüsü mezunları ve lisansüstü eğitim mezunları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; genel olarak gruplar arasında benzer yönde eğilimlerin gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Öğretmenler hizmet öncesi

eğitim aldıkları yüksek öğretim kurumlarına göre, HİE ihtiyaçlarının düzeyi açısından belirgin bir fark ortaya koymamıştır. Gruplar arasında bazı değişkenlerde düşük düzeyde farklılıklar olduğu görülmüştür. Güzel sanatlar fakültesi mezunu olan öğretmenler alan eğitimine dair konularda diğer gruplara göre daha az HİE ihtiyacı duymakta iken, öğretmenlik meslek bilgisine dair konularda daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Bu durumun, öğretmen adaylarının farklı hizmet öncesi kurumlarda aldıkları öğretmenlik meslek dersleri ve alan eğitimi derslerinin, öğretim programındaki dağılımına bağlı olarak geliştiği yargısına varılabilir. .

5.8. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Daha Önce HİE Programına Katılmış Olma Durumuna” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın 8. alt probleminde yer alan, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin “Daha önce HİE programına katılmış olma” değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği, yapılan t-testi sonucunda belirlenmeye çalışılmış, aşağıdaki tablo ve yorumlarla betimlenmiştir.

Tablo 5.8.1. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Daha Önce HİE Programına Katılmış Olma Durumuna” Göre Değişimini Gösteren t-testi Sonuçları

ALANLAR	HİE’ ye Katılma Durumu	N	$\bar{X}$	S	t	p
Alan ve Alan Eğitimi	Katılmayanlar	257	2,87	,89	-2.719	.007
	Katılanlar	134	3,12	,83		
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Katılmayanlar	257	3,01	,93	-1.993	.047
	Katılanlar	134	3,19	,84		
Genel Kültür	Katılmayanlar	257	3,08	,98	-1.622	.106
	Katılanlar	134	3,25	,95		

Tablo 5.8.1 incelendiğinde, HİE programına katılan öğretmenler ile katılmayan öğretmenlerin ortaya koydukları fark görülmektedir. Elde edilen bulgulardan, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun daha önce bir HİE programına katılmadığı anlaşılmaktadır. Değerlendirmeye alınan her basamakta öğretmenlerin 257'si “Hiç”bir programa katılmazken, 134'ü daha önceden HİE programına katıldığını ifade etmiştir. Elde edilen sonuçlar alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür açısından incelendiğinde, daha önceden bir HİE programına katılan öğretmenlere yönelik anlamlı bir eğilim olduğu görülebilmektedir. Müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeyleri, “Daha önce HİE programına katılmış olma” durumuna göre, Alan ve alan eğitimi konularında ($t_{(389)} = -2.719$; $p < .05$) ve öğretmenlik meslek bilgisi konularında ($t_{(389)} = -1.993$; $p < .05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğretmenlerin genel kültür alanına ilişkin konulardaki HİE ihtiyacı düzeylerinde ise; “Daha önce HİE programına katılmış olma” durumuna göre anlamlı bir farklılığın olmadığı ($t_{(389)} = -1.622$; $p > .05$) görülmektedir. Alan ve alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin Ortalama değerlerine bakıldığında her iki basamakta da ($\bar{X} = 3,12$) ve ($\bar{X} = 3,19$) ortalama düzeyi ile daha önce bir hie programına katılmış olanlar yönünde bir eğilim olduğu açıktır.

Bu durum, daha önceden HİE programına katılmış olan öğretmenlerin HİE programlarının önemini daha iyi kavradığını göstermektedir. Daha önce böyle bir eğitim almış olan öğretmenler, müzik öğretmenliği mesleğinde HİE programına duyulan ihtiyacın farkında olmaları sebebiyle katılımcılar içerisinde bu gruba yönelik bir eğilim gerçekleşmiştir.

5.9. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Görev Yapma Durumlarına” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın 9. alt probleminde yer alan, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin “İlköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapma durumu”

değişenine göre farklılık gösterip göstermediği, yapılan t-testi sonucunda belirlenmeye çalışılmış, aşağıdaki tablo ve yorumlarla betimlenmiştir.

Tablo 5.9.1. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Görev Yapma Durumlarına” Göre Değişimini Gösteren t-testi Sonuçları

ALANLAR	Görev Yapılan Okul	N	$\bar{X}$	S	t	p
Alan ve Alan Eğitimi	İlköğretim	255	2.96	.87	.283	.777
	Orta öğretim	136	2.94	.89		
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	İlköğretim	255	3.06	.88	-.258	.797
	Orta öğretim	136	3.09	.94		
Genel Kültür	İlköğretim	255	3.09	.97	-1.465	.144
	Orta öğretim	136	3.24	.97		

Tablo 5.9.1’de görüldüğü gibi; müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeyleri, “İlköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapma” durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(389)} = .283$; $p > .05$), ($t_{(389)} = -.258$; $p > .05$), ($t_{(389)} = -1.465$; $p > .05$). Alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi konularına duyulan ihtiyaç ortalama olarak her iki okul düzeyinde de bir birine çok yakın iken, genel kültür konularında ortaöğretimde görev yapan müzik öğretmenleri ($\bar{X}=3,24$), ilköğretimde görev yapanlardan daha fazla ($\bar{X}=3.09$) HİE’ye ihtiyaç duymaktadırlar. Ortalamalar arasındaki bu durum daha öncede belirtildiği gibi istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığa yol açmamaktadır.

Elde edilen veriler araştırmanın bu basamağında da HİE ihtiyacının diğer değişkenlere göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur. Müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının düzeyleri, öğretmenlerin görev yaptıkları okulun türüne göre anlamlı bir farklılık göstermezken, ortaya çıkan eğilim “Kısmen” yönünde gerçekleşmiştir. Genel kültür basamağında oluşan düşük farklılığın orta öğretim öğretmenlerinin

eğitim programlarında genel kültüre dayalı konulara daha fazla yer verilmesi sebebiyle olduğu düşünülebilir.

5.10. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının “Görev Yaptıkları Coğrafi Bölgelere” Göre Değişimine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın 10. alt probleminde yer alan, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür alanlarındaki HİE ihtiyacı düzeylerinin, “Görev yapılan coğrafi bölge” değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Elde edilen bulgular ve sonuçlar aşağıdaki tablolarda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 5.10.1. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Görev Yaptıkları Coğrafi Bölgelere” Göre Dağılımını Gösteren Betimsel İstatistik Sonuçları

ALANLAR	Bölgeler	N	$\bar{X}$	S
Alan ve Alan Eğitimi	Doğu Anadolu	36	3.21	.93
	Akdeniz	45	2.93	.94
	İç Anadolu	72	3.06	.84
	Ege	66	2.82	.93
	Karadeniz	45	3.03	.77
	Güney Doğu Anadolu	31	3.06	.97
	Marmara	96	2.81	.81
	Toplam	391	2.95	.87
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Doğu Anadolu	36	3.09	.90
	Akdeniz	45	3.15	.88
	İç Anadolu	72	3.13	.83
	Ege	66	2.86	.98
	Karadeniz	45	3.18	.98
	Güney Doğu Anadolu	31	3.16	.97
	Marmara	96	3.03	.84
	Toplam	391	3.07	.90
Genel Kültür	Doğu Anadolu	36	3.13	.95
	Akdeniz	45	3.19	1.03
	İç Anadolu	72	3.27	.89
	Ege	66	3.01	1.00
	Karadeniz	45	3.26	.99
	Güney Doğu Anadolu	31	3.25	1.11
	Marmara	96	3.02	.93
	Toplam	391	3.14	.97

Tablo 5.10.2. Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyacı Düzeylerinin “Görev Yaptıkları Coğrafi Bölgelere” Göre Değişimini Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

ALANLAR	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Alan ve Alan Eğitimi	Gruplar arası	6.866	6	1.144	1.489	.180	—
	Gruplar içi	295.027	384	.768			
	Toplam	301.893	390				
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Gruplar arası	4.310	6	.718	.878	.511	—
	Gruplar içi	314.206	384	.818			
	Toplam	318.515	390				
Genel Kültür	Gruplar arası	4.753	6	.792	.831	.546	—
	Gruplar içi	365.911	384	.953			
	Toplam	370.664	390				

Tablo 5.10.2’de görüldüğü gibi; müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi konularına, öğretmenlik meslek bilgisi konularına ve genel kültür konularına dair hissettikleri HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalamaları görev yaptıkları bölgelere bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu durum istatistiki açıdan üç boyut için şu şekilde yazılabilir ($F_{(6-384)} = 1.489$; $p > .05$), ($F_{(6-384)} = .878$; $p > .05$), ($F_{(6-384)} = .831$; $p > .05$).

İstatistiki açıdan anlamlı farklılıklar içermeyen bu sonuç ortalamalara bağlı olarak daha detaylı olarak şu şekilde yorumlanabilir: Alan ve alan eğitimine dair HİE’ye en fazla ihtiyaç duyanlar ($\bar{X} = 3.21$) ortalama ile Doğu Anadolu Bölgesi’nde görev yapan öğretmenler iken, en az ihtiyaç duyanlar Ege Bölgesi’nde yer alanlardır ($\bar{X} = 2.82$). Karadeniz Bölgesinde müzik öğretmenliği yapanlar “öğretmenlik meslek bilgisi” ($\bar{X} = 3.18$) ve “genel kültür” bilgilerine dair ($\bar{X} = 3.26$) diğer bölgedekilere göre daha fazla HİE ihtiyacı duyarken, en az ihtiyaç duyanlar ise yine Ege Bölgesi öğretmenleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum öğretmenlerin görev yaptıkları bölgelere göre hissettikleri ihtiyacın “Büyük ölçüde” ortak noktalarda birleştiğini göstermektedir. Müzik öğretmenleri hemen her bölgede benzer ihtiyaçları hissetmektedir. Kısmen yönünde gerçekleşen dağılım alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür basmaklarında duyulan ihtiyacın bir uzantısıdır. Bölgeler arasında oluşan ve anlamlılığı etkilemeyen küçük farklılıkların

ise, öğretmenlerin görev yaptıkları bölgenin koşulları nedeniyle olabileceği düşünülmektedir. Bu bölgelerde genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi ihtiyacı az da olsa bölge şartlarını yansıtmaktadır.

BÖLÜM 6

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma bulguları ve yorumlarına dayalı olarak varılan sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır. Sonuçlar alt problemlerin sırasına göre sunulmuştur.

6.1. Sonuçlar

Ülkemizde müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine ilişkin genel durumu betimlemek ve müzik öğretmenlerinin güncel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma sonucunda, ortaya çıkan mevcut durum değerlendirilerek, tespit edilen sorunlara ilişkin çözüm önerileri ortaya konulmuştur. Araştırmanın bulguları doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin öneriler şunlardır:

6.1.1. Türkiye’de 1960-2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Niceliğine İlişkin Sonuçlar

- 1960-2006 yılları arasında düzenlenen HİE programlarının 18 konu başlığı altında, 22 farklı ilde gerçekleştirildiği görülmektedir. Düzenlenen HİE programlarının tamamına yakınının temmuz ve ağustos aylarında düzenlendiği görülmektedir.
- HİE programlarının süre olarak en az 3, en fazla 26 gün olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerine yönelik olarak gerçekleştirilen HİE programlarının %60’lık bölümünün 12-13 gün süren

programlar olduğu gör÷lmektedir. Düzenlenen programların yaklaşık %30'a yakınının 17-19-20-21 günlük programlar olduğu gör÷lmektedir.

- 1960-2006 yılları arasındaki 57 HİE programına 4147 müzik öğretmeni katılmıştır.
- 1960-2006 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen HİE programlarının, 47 yıllık sürecin sadece 25 yılında düzenlenmiş olması, bu sürecin 21 yılında ise herhangi bir HİE programının düzenlenmemiş olması, müzik öğretmenlerinin hizmet içinde eğitilmeleri ve bilgilerinin güncelleştirilmesi açısından çok büyük bir eksikliğin ve boşluğun var olduğunu ortaya koymaktadır.
- Müzik öğretmenlerinin meslek içinde eğitilmeleri için düzenlenen HİE programlarının sayı olarak yetersizliğinin yanı sıra, katılan öğretmen sayısındaki sınırlılığın da müzik öğretmenlerinin meslek içinde eğitilmeleri açısından başka bir olumsuzluk oluşturduğu gör÷lmüştür.
- 1960-2006 yılları arasında düzenlenen HİE programlarının hedef öğretmen kitlesine ulaşma bakımından yetersiz kaldığı gör÷lmektedir.
- 1988 yılı Türkiye'deki müzik öğretmenlerinin zorunlu olarak hizmet içi eğitime alındığı yıl olarak tespit edilmiştir. Diğer yıllardaki HİE'ye katılımın öğretmenlerin kendi isteklerine bırakıldığı gör÷lmektedir.
- 1960-2006 yılları arasındaki 47 yıllık zaman dilimine bakıldığında, MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarının en fazla sayıda 1980-1989 yılları arasında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.
- 1960-2006 yılları arasında, formatör öğretmenlerin yetiştirildiği HİE programlarının sayıca az olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, HİE programlarında verilen yeni ve tamamlayıcı bilgilerin geniş müzik öğretmeni kitlelerine kısmen ulaşabilmesine ya da hiç ulaşamamasına neden olmuştur.

- 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının neredeyse yarıya yakınının (%42,10) kursiyerleri hakkında bilgi bulunmadığı, büyük bir kısmının (%36,4) kursiyerlerinin “Müzik öğretmenleri” olduğu, %7,01 gibi düşük bir oranını valiliklerce illerden seçilen müzik branş öğretmenlerinin oluşturduğu görülmektedir.
- Anadolu güzel sanatlar liselerinde görevli müzik öğretmenlerinin kursiyer olarak katıldığı HİE kurslarının, %5,26 gibi düşük bir oranda olması, 1989 yılından bu yana sayıları 60’a yaklaşan AGSL öğretmenlerine yönelik HİE programlarının çok yetersiz sayıda olduğunu göstermektedir.
- 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının yaklaşık üçte birinin Ankara, İstanbul ve İzmir gibi üç büyük ilde gerçekleştirildiği görülmektedir.
- Gerçekleştirilen HİE programlarının yaklaşık üçte ikilik büyük bölümünün, denize kıyısı olan ve turistik özelliğe sahip tatil yörelerinde bulunan İstanbul, İzmir, Mersin, Sinop, Samsun, Çanakkale, Antalya, Giresun, Sakarya, Ordu, Trabzon, Hatay gibi illerde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

6.1.2. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Kursiyer Olarak Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- Hizmet içi eğitim programlarına kursiyer olarak katılan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programların niteliğini yansıtan boyutlardan; eğitim öğretim mekanları, eğitim öğretim materyalleri, eğitimi veren öğretim elemanlarının uzmanlığı, eğitim konusunun içeriği, öğretim yöntem ve teknikleri, programın sonunda yapılan değerlendirme boyutlarını, genel olarak kısmi derecede yeterli buldukları tespit edilmiştir.

- Hizmet içi eğitim programlarına kursiyer olarak katılan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programların niteliğini yansıtan boyutlardan, süre ve konaklama imkanlarını yetersiz buldukları belirlenmiştir.
- MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilen HİE programlarının niteliğine ilişkin boyutların genel olarak kısmi düzeyde yeterli olduğu görülmektedir.

6.1.3. Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretim Elemanı Olarak Görev Yapmış Olan Müzik Eğitimcilerinin, Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- HİE programlarının içeriğinin planlaması yapılırken, bu programların derslerini vermeleri için uzman olarak belirlenen müzik eğitimcilerine, içeriğin planlanması ve hazırlanması aşamasında yeteri kadar danışılmadığı tespit edilmiştir. Öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu, öğretici olarak görev yaptıkları HİE programlarında yaşanan aksaklıkları, içeriği hazırlama aşamasındaki bu iletişim eksikliğine dayandırmaktadır.
- İhtiyaçlar tespit edilmeden ya da doğru olarak tespit edilmeden açılan programların konularının ve içeriklerinin öğretmenlerin gerçek ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmadığı ve bu durumun yapılan HİE programlarının başarısını ve verimliliğini etkileyen en olumsuz etken olduğu öğretim elemanı görüşlerinden anlaşılmaktadır.
- Katılımcı öğretmenlerin program süresince eğitim etkinliklerine karşı yeterince istekli davranmamalarının, programın verimini ve başarısını olumsuz etkilediği görüşü öğretim elemanlarının belirttiği öne çıkan diğer bir görüştür. Bu durumun, öğretmenin programdan beklentilerinin (fiziki şartlar, konaklama imkanları, yemekler, eğitim öğretim imkanları, programın düzenlendiği zaman, programın süresi v.b.) yeterli düzeyde karşılanamamasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

- Bazı öğretmenlerin HİE programlarını bir tatil fırsatı gibi görerek bu programlara katıldıkları, bu nedenle de kontenjan sınırlılığundan dolayı gerçek anlamda HİE' ye gereksinim duyan öğretmenlerin HİE' ye katılma şanslarını ve imkanlarını düşürdükleri görülmektedir.
- Katılımcı öğretmenlerinin ailelerinden uzak kalmalarının, programların verimliliğini olumsuz etkilediği görülmektedir.
- HİE programlarına katılan öğretmenlerin farklı okul türlerinde görev yapıyor olmaları ya da farklı yüksek öğretim kurumlarından mezun olmalarından dolayı, kursiyerlerin ihtiyaç düzeylerinin farklı olduğu ve bu durumun da programların verimliliğini olumsuz yönde etkileyen bir başka eksiklik olarak ortaya çıktığı görülmektedir.
- HİE programlarında görevlendirilen öğretim elemanlarının ifadelerinden, HİE programlarında işlevsel bir ölçme değerlendirme yapılmadığı ve bu durumun programların verimliliğini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.
- HİE programlarında görevlendirilen öğretim elemanlarının belirlenmesinde, objektif bir seçim yapılmamasının programların işleyişini olumsuz etkilediği görülmektedir.
- Katılımcıların ve öğretim elemanlarının konaklama ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamamasının, HİE programlarının sürecini ve sonucunu olumsuz etkileyen en önemli aksaklıkların başında geldiği görülmektedir.
- Programlara kursiyer olarak katılan öğretmenlerin tatil havasına kapılıp eğitimden istenilen düzeyde yararlanamamaları HİE programlarında önemli bir aksaklık olarak tespit edilmiştir.
- Yaz aylarında yapılan HİE programlarının verimlilik düzeyinin istenilen seviyede olmaması, HİE programlarının düzenlendiği fiziki mekanların

(dersliklerin) klimasız olmasından ve ders saatlerinin günün en sıcak saatlerine denk gelmesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir.

- HİE programlarında öğretici olarak görev yapan öğretim elemanlarının, görev yaptıkları programlar ile ilgili görüş ve önerilerini, Millî Eğitim Bakanlığı'na gerek yazılı gerekse sözlü olarak bildirdikleri görülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'na bildirilen bu görüş ve önerilerin bakanlık tarafından yeterince dikkate alınmadığı, bu durumun bakanlıkta o günün şartlarında yetkili olarak görev yapan yöneticilerin kişisel olarak müzik eğitime bakış açıları ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.
- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının görüşlerinden çıkan sonuçlara göre, HİE programlarına katılan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitime karşı büyük ölçüde istekli oldukları belirlenmiştir.
- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının yarısı, müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimin her yıl düzenli olarak verilmesi gerektiği yönünde görüş belirtirken, yarısı ise müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimin en az üç en fazla beş yıllık periyotlarda verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.
- Müzik öğretmenlerine verilen HİE'nin ülke genelinde daha fazla müzik öğretmeni kapsamı için yapılması gerekenlerle ilgili olarak; öğretim elemanlarının neredeyse tamamına yakınının eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dallarının, bulundukları iller ve çevre illerdeki müzik öğretmenlerine HİE verecek konuma getirilmesi gerektiği yönünde ortak görüş içinde oldukları ve MEB tarafından HİE'nin bölgelere göre planlanarak bölgeler kapsamında uygulanması gerektiğini düşündükleri görülmektedir.
- Öğretim elemanlarının %30'u; formatör öğretmenlerin yetiştirilerek, görev yaptıkları illerdeki öğretmenlere yönelik HİE programlarında öğretici olarak görevlendirilmelerinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. HİE programlarında çok yaygın olarak kullanılan formatör öğretmen yetiştirilmesine dayalı modelin, öğretim elemanlarının sadece %30'u tarafından önerilmesi; öğretim

elemanlarının formatör öğretmenlere yapılan hizmet içi eğitimi çok işlevsel bulmadıkları yönünde değerlendirilebilir.

- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının belirttiği, müzik eğitimi ile ilgili HİE dersleri, konferans, atölye çalışması, seminer, panel, örnek ders uygulamaları gibi etkinliklerin VCD, DVD olarak çoğaltılıp okullara dağıtılması ve HİE'nin internet üzerinden verilmesi ile ilgili görüşler, geniş öğretmen kitlelerine HİE'nin ulaştırılmasında en etkili uygulamalar olarak değerlendirilebilir. Bu uygulamaların, müzik öğretmenlerinin HİE programlarının düzenlenmesi ile ilgili beklentileri arasında da üst sıralarda yer aldığı görülmektedir.
- İnternet tabanlı HİE'nin ve görüntülü olarak kaydedilen müzik eğitimine ilişkin ders, konferans, seminer gibi HİE etkinliklerinin okullara dağıtılmasının HİE'nin, geniş öğretmen kitlelerine ulaşması açısından büyük önem taşıdığı, öğretim elemanlarının önerilerinin ve müzik öğretmenlerinin beklentilerinin bu konularda birbirini karşıladığı görülmektedir.
- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının yarısının, teorik konuların verileceği HİE programlarında ve yüz yüze yapılacak olan uygulamalı HİE programlarının hazırlık aşamasında internet tabanlı HİE'nin kullanılabileceği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.
- Gelişen teknolojik imkanlar ile birlikte uzaktan eğitim, internet tabanlı eğitim seçenekleri, eğitimin hemen her kademesinde kullanılmaktadır. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının, bundan sonra düzenlenecek olan HİE programlarının uygun konularda internet üzerinden yapılmasına ilişkin görüşleri paylaştıkları, bu durumun müzik öğretmenlerinin HİE programlarının düzenlenmesi ile ilgili beklentileri ile de örtüştüğü tespit edilmiştir.

6.1.4. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Düzenlenmesi ile ilgili, Müzik Öğretmenlerinin Beklentilerine İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun, kendilerine yönelik HİE programlarını “Seminer dönemlerinde (eylül başı – haziran sonu)” almayı istedikleri görülmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu hizmet içi eğitimin her yıl düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.
- Müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, kendilerine yönelik hizmet içi eğitimin; görev yapmakta oldukları illerde ya da bulundukları coğrafi bölge sınırlarındaki belirlenecek bir ilde, kendilerine en yakın bir üniversitede, müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri bünyesinde gerçekleştirilmesini istemektedir.
- Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun tatil psikolojisi içinde HİE’nin yeterince etkili olamayacağı görüşünü taşımaktadır.
- Öğretmenler, hizmet içi eğitim programlarında ders veren öğretici kadrosunun, formatör müzik öğretmenlerinden çok, üniversitelerde görevli, akademik kariyere sahip olan müzik eğitimcilerinden oluşturulmasını tercih etmektedirler.
- Öğretmenlerin büyük bölümünün HİE programlarına katılan öğretmenlere kademe derece ilerlemesi, ek ders ücretlerinin arttırılması, atamalarda okul tercih edebilme gibi özendirici ve teşvik edici nitelikte imkanların sağlanması yönünde beklentilerin olduğu anlaşılmaktadır.
- Öğretmenlerin, kendilerine yönelik HİE’ nin, günümüzde zaman ve faaliyet açısından büyük avantajlar sağlayan, internet tabanlı eğitim modeli ile verilmesini istedikleri anlaşılmaktadır. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının önerileri arasında yer alan internet tabanlı HİE önerisi müzik öğretmenlerinin bu yöndeki beklentileri ile paralellik göstermektedir.

- Öğretmenlerin HİE programlarındaki kurs, seminer, konferans, atölye çalışması gibi faaliyetlere ait CD, VCD, DVD kayıtlarının hazırlanıp müzik öğretmeni olan okullara dağıtılması yönünde beklentileri olduğu görülmektedir. Öğretim elemanları görüşünden elde edilen bulgulara bakıldığında; öğretmenlerin bu yöndeki beklentilerini karşılamaya yönelik önerilerin ifade edildiği görülmektedir. Bu durum, HİE programlarına katılamayan öğretmenlerin, alanları ile ilgili görüşmeleri ve etkinlikleri en azından kayıtlarından ve dokümanlarından takip etmeyi istediklerini göstermektedir.
- Bilimsel bir ihtiyaç tespiti yapılmadan düzenlenen HİE programlarının öğretmenlerin gerçek HİE ihtiyaçlarını karşılamadığı görülmektedir.
- Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmının beklentileri, HİE’de verilecek konuların öğretmenlerin belirttiği ihtiyaçlar doğrultusunda seçilmesi yönünde yoğunlaşmaktadır.
- Öğretmenler, MEB tarafından okullara gönderilen HİE planlarının bir yıllık plan çizelgesi yerine, daha fazla HİE seçeneği sunan 2 ya da 3 yıllık geniş kapsamlı plan çizelgeleri şeklinde olmasını istemektedir.

6.1.5. Günümüzde Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının; Hangi Alan ve Konularda, Ne Derecede Dağılım Gösterdiğine İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin, alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültüre ilişkin konularda hizmet içi eğitime, “Kısmen” ve “Büyük ölçüde” ihtiyaç duydukları ve belirtilen HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı tespit edilmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bölümünün ilköğretim ve orta öğretim müzik dersi müfredatlarının oluşturma-değiştirme ve geliştirmesi ile

ilgili olarak müzik öğretmenlerinin önerilerini ve katkılarını almaya yönelik seminerlerin yapılmasını istedikleri görülmektedir.

- Pratik çalgı kullanımı ve öğretimi ile ilgili olarak öğretmenlerin % 75' inin HİE kursları açılmasını istedikleri görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin büyük bir bölümünün mezun oldukları hizmet öncesi kurumlarda aldıkları çalgı eğitimi açısından kendilerini yeterli hissetmedikleri ya da eksik hissettikleri şeklinde yorumlanabilir. Ses ve müzisyen sağlığını koruma ile ilgili kurslara, öğretmenlerin çoğunluğu tarafından ihtiyaç belirtilmiş olması, müzik öğretmenlerinin seslerini ve çalgılarını kullanmaya bağlı olarak sağlık sorunları yaşadıklarını düşündürmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun ihtiyaç belirttiği diğer bir konu başlığının “Yöresel Türk halk oyunları öğreticiliği” konulu kurslar olduğu görülmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin müzik öğretim yöntemleri ile ilgili konulardaki HİE ihtiyaçları, aşağıdaki öncelik sıralamasına göre tespit edilmiştir:

1. Orff Yöntemi
2. Dalcrose Yöntemi
3. Genel Müzik Öğretim Yöntemleri
4. Müziksel İşitme Okuma Yazma Yoluyla Müzik Öğretimi
5. Suzuki Yöntemi
6. Kodally Yöntemi
7. Müziksel Zeka Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi
8. Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri
9. Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri
10. Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi
11. Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin müzik eğitiminde teknoloji ile ilgili konulardaki HİE ihtiyaçları, aşağıdaki öncelik sıralamasına göre tespit edilmiştir.

1. Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Nota Yazılımları)
2. Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi
3. Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları
4. Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları
5. Elektronik Seslendirme ve Kayıt Cihazlarını Kullanma
6. Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme
7. Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları
8. Kayıt Teknolojileri
9. Bilgisayarda Kompozisyon Yazılımları (Besteleme Yazılımları)
10. Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin HİE ihtiyacının genel bir ihtiyaç olduğu, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.
- Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; öğretmenlik meslek bilgisi alanındaki konularda, mesleki kıdemi 1 ile 5 yıl arasında ve 6 ile 10 yıl arasında olan öğretmenler ile 26 yıl ve üzerinde kıdeme sahip olan müzik öğretmenleri arasında, mesleki kıdemi 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin daha düşük düzeyde HİE ihtiyacı hissettiklerini gösteren anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu durum, öğretmenlik meslek bilgisi alanında, genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenlere göre daha fazla kendilerini geliştirme ve yenileme ihtiyacı hissettikleri yönünde yorumlanabilir.
- Mesleki kıdemi yüksek olan öğretmenlerin, lisansüstü öğrenim yapmış olan, başka bir ifade ile, müzik eğitimi alanında bilimsel derinlik kazanmış olan

öğretmenlere göre daha düşük HİE ihtiyacı hissettikleri tespit edilmiştir. Ortaya çıkan bu sonucun, müzik eğitimi alanında lisansüstü eğitim derecesine sahip öğretmenlerin bilimsel gelişmelere açık olma ve alanlarındaki yenilikleri takip etme duyarlılığı ve bilincine diğer öğretmenlerden daha fazla sahip oldukları, bu nedenle de HİE'ye karşı daha istekli oldukları şeklinde yorumlanması mümkündür.

- Araştırmaya katılan öğretmenler, hizmet öncesi eğitim aldıkları yüksek öğretim kurumlarına göre, HİE ihtiyaçlarının düzeyi açısından belirgin bir fark ortaya koymamıştır. Ancak güzel sanatlar fakültesi mezunu olan öğretmenlerin alan eğitimine dair konularda eğitim fakültesi ve konservatuvar mezunu olan öğretmenlere göre öğretmenlik meslek bilgisine dair konularda daha fazla ihtiyaç duydukları görülmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerden, daha önceden HİE programına katılmış olan öğretmenler, HİE programına katılmamış olan öğretmenlere göre daha fazla HİE ihtiyacı hissettikleri tespit edilmiştir.
- Müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının düzeyleri, öğretmenlerin görev yaptıkları okulun türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin hemen her coğrafi bölgede benzer düzeylerde HİE ihtiyacı hissettikleri tespit edilmiştir. Bölgeler arasında oluşan ve anlamlılığı etkilemeyen küçük farklılıkların ise öğretmenlerin görev yaptıkları bölgenin koşulları nedeniyle olabileceği düşünülmektedir.

6.2. Öneriler

- Müzik öğretmenlerine yönelik HİE programları, tatil bölgeleri dışındaki bölgelerde de düzenlenmelidir. Tatil bölgelerinde düzenlenen programlarda ise katılımcı öğretmenlerin eğitim programına aksatmadan devam etmeleri sağlanmalıdır.
- Müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenecek olan HİE programlarının niteliği; eğitim öğretim mekanları, katılımcıların konaklama imkanları, eğitim programının süresi, eğitim öğretim materyalleri, eğitimi veren öğretim elemanlarının uzmanlığı, eğitim konusunun içeriği, öğretim yöntem ve teknikleri, programın sonunda yapılan değerlendirme açısından daha yeterli bir seviyeye getirilmelidir.
- Ülke genelindeki müzik öğretmenlerinin tamamı; müzik ders programları değiştiği zaman, MEB tarafından zorunlu olarak HİE'den geçirilmelidir.
- MEB tarafından, müzik öğretmenlerinin öncelikli HİE ihtiyaçları bilimsel araştırma yöntemleri ile düzenli aralıklarla belirlenmeli, bu ihtiyaçlar doğrultusunda her yıl HİE ihtiyacı hisseden öğretmenlerin, ihtiyaç duydukları konularda eğitim alabilecekleri çok merkezli ve bölgesel modele dayalı HİE imkanları öğretmenlere sunulmalıdır.
- Yaz aylarındaki HİE programlarının daha serin bölgelerde belirlenecek olan merkezlerde yapılmasına ve bu merkezlerin fiziki açıdan sıcak hava koşullarına uygun olmasına eğitim programlarının verimliliği açısından özen gösterilmelidir.
- Ülke genelinde müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının daha fazla sayıda öğretmeni kapsaması ve daha etkili olabilmesi için MEB tarafından;
 - Bölgesel düzeyde,
 - Çok merkezli anlayışla, öğretmenlere birden fazla konuda HİE seçeneği sunularak,

- Üniversitelerin müzik öğretmenliği programına sahip eğitim fakülteleri ile işbirliği yapılarak,
- İnteraktif eğitim teknolojilerinden yararlanılarak, HİE programları planlanmalı ve uygulamaya geçilmelidir.
- Öğretmenler HİE' ye alınmadan önce HİE ihtiyaçlarının tespiti aşamasında; mezun oldukları hizmet öncesi kurumlara, çalıştıkları okul türlerine, kıdem durumlarına göre belirlenerek, farklı öğretmen profillerine ve ihtiyaçlarına yönelik aynı statüdeki ve aynı profildeki öğretmenlerin bir arada HİE alabileceği programlar ayrıntılı olarak planlanmalıdır. Bu planlama HİE programlarında öğretmenlerin seviye ve ihtiyaç farklılığından kaynaklanan olumsuzlukları ortadan kaldırabilir.
- HİE programlarında çok yönlü ve daha işlevsel bir ölçme ve değerlendirme yapılmalıdır. Bu durum katılımcı öğretmenlerin eğitim programına karşı algılarını ve dikkatlerini daha fazla arttırabilir.
- HİE programlarında öğretici olarak görevlendirilen öğretim elemanlarının belirlenmesinde, MEB'in ilgili birimleri ve yetkilileri tarafından bilimsel ölçütler çerçevesinde ve alan uzmanlığına göre, objektif seçim yapılmalıdır. Bu aşamada üniversitelerin danışmanlığından yararlanılmalıdır.
- Öğretmenlerin HİE ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda düzenlenecek olan eğitim programlarının türü ve içeriğinin belirlenmesi aşamasında üniversitelerin danışmanlığından yararlanılmalıdır.
- Bakanlığın merkezi ve mahalli birimlerinde HİE programlarını tasarlayan ve uygulanmasından sorumlu olan yönetici ve personelin iletişimindeki eksiklikten kaynaklanan aksaklıklar giderilmelidir.
- HİE katılan öğretmenlerin, katıldıkları eğitimlerde aldıkları sertifikalar MEB tarafından değerlendirilerek, derecede ve kademedeki ilerleme, yönetici öğretmen olma, ders ücreti artışı, atamada okul seçme v.b. gibi avantajlar öğretmenlere sunulabilir. HİE'ye katılacak öğretmenlere tanınacak bu gibi

öncelikler, öğretmenlerin HİE' ye katılmaları açısından teşvik edici olmasının yanı sıra düzenlenen HİE programlarının verimliliğini de olumlu olarak etkileyebilir.

- Müzik öğretmenlerine verilecek HİE'nin kapsamının genişletilebilmesi ve ülke genelinde aynı anda çok sayıda öğretmene ulaşılabilmesi için, tek merkezli HİE anlayışının yerini, tek merkezden yönetilen çok merkezli HİE anlayışının alması gereklidir. Bu kapsamda, eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği anabilim dallarının her biri çok merkezli HİE anlayışında bir HİE merkezi konumuna getirilebilir. Bu yapılanmada öncelikle akademik kadrosu ve fiziki imkanları yeterli olan müzik öğretmenliği anabilim dalları değerlendirmeye alınmalıdır. Zaman içinde tüm müzik öğretmenliği anabilim dalları, bulundukları bölgenin müzik öğretmenlerine HİE verecek konuma getirilmelidir. Bu model bütün alan öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerinde kullanılabilir.
- Üniversitelerde yapılacak olan HİE programları, hafta sonları, hafta içi mesai saatlerinden sonra, öğretmenlerin görevli izinli sayılacakları 3-5 günlük kısa programlar biçiminde gerçekleştirilebilir.
- Üniversitelerde gerçekleştirilecek olan HİE programlarına yaz döneminde katılacak öğretmenlerin barınma ihtiyaçları, yaz döneminde boş olan öğrenci yurtlarında karşılanabilir.
- Müzik eğitimine ilişkin ders, konferans, seminer, çalıştay, teknolojik tanıtım gibi HİE etkinliklerine ait görüntülü ve sesli kayıtların (CD, VCD, DVD) okullara dağıtılması, HİE'nin geniş öğretmen kitlelerine ulaşması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle gerçekleştirilecek olan HİE programlarına ait kayıtlar ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerine ilişkin MEB tarafından hazırlanacak olan mesleki gelişim setleri çoğaltılarak ülke genelindeki okullara dağıtılmalıdır.
- Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitiminde MEB tarafından internet tabanlı eğitim imkanlarından yararlanılmalıdır.

KAYNAKÇA

- ADEM, M. (1992). Ulusal Eğitim Politikamız. **3. İzmir İktisat Kongresi**. DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) Yayını.
- AİLLEO-NİCOSIA, M. L. (1984). **The Relationship Between Science Process Abilities of Teachers And Science Achievement of Students: an Experimental Study**. Journal of Research in Science Teaching ,21 (8), 853-858.
- AKDÜZ, A. (2006). İlk ve Orta Dereceli Okullarda Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- AKKAŞ, S. (2005). **Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği Bölümleri İçin Müzik Öğretimi**. Ankara: Bilge Ders Kitapları Yayıncılık.
- ALKAN, C. (1973). Cumhuriyetin 50. Yılında Yetişkinler Eğitimi. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları
- ANDERSON, R.D. (1996) **Study Of Curriculum Reform**. International Journal. < <http://www.ed.gov/pubs/SER/CurricReform/outcomes.html> > (22.08.2006).
- ARMAĞAN, İ. (1981). Yöntembilim-2 Bilimsel Araştırma Yöntemleri. İzmir:Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları

- ARSLAN, D. (2000). Sınıf Öğretmenlerini Hizmet İçi Eğitimi ve Sorunlarının Çözümü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ATAÜNAL, A. (2003). **Niçin ve Nasıl Bir Öğretmen?**. Ankara: Millî Eğitim Vakfı Yayınları. No: 4.
- AYAOKUR, H.(1998). **16. Millî Eğitim Şurasına Doğru**. Çağdaş Eğitim Dergisi, 247, 11-13.
- AYAS, A., ÇEPNİ, S., AKDENİZ, A. R. (1993), **Development Of The Turkish Secondary Science Curriculum**. International Science Education, 77 (4), 433-440
- AYTAÇ, T. (2000). **Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**. Millî Eğitim Dergisi. Ocak-Şubat-Mart (147).
- AZAR, A., ÇEPNİ S. (1999). **Yeni Öğretmenlerin İş Basında Gelişimini Destekleyen Modelleri**. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı, 39-45
- AZAR, A., KARAALİ, Ş. (2004). **Fizik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları**. Millî Eğitim Dergisi. Sayı: 162
- AZİZ, A. (1994). Araştırma Yöntemleri-Teknikleri ve İletişim. (Genişletilmiş 2.Basım). Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları

BAĞCI, N., ŞİMŞEK, S. (2000). **Millî Eğitim Personeline Yönelik Hizmet içi Eğitim Faaliyetlerine Genel Bir Bakış.** Millî Eğitim Dergisi. 146, 9-12.

BALCI, A. (2005). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler.** Ankara: Pegem Yayıncılık.

BARKO, H. LALİK, R. TOMCHİN, E. (1987). **Understanding of successful and Unsuccessful Teaching, Teaching & Teacher Student Teachers Education** Vol: 3. No:2 (77-90)

BAŞARAN, İ.E. (1966). **Hizmet İçi Eğitim Araştırması.** Ankara: Eğitim Birimi Müdürlüğü Yayınları.

BATMAN, K. A. (1991). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Ortaokul Öğretmenlerinin İçi Eğitim Hizmet İhtiyaçlarının Saptanması.(Yüksek Lisans Tezi) Hacettepe Üniversitesi Eğitim İhtiyaç Bilimleri Enstitüsü.

BATTAL, N. (1990). **Aday Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi.** U. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt V, sayı 2.

BENNET, N. (1988). **The Effective Primary School Teachers: The Search For A Theory of Pedagogy.** Teaching of Teacher Education. Vol: 4 No: 1 (19-30).

BOGDAN, R.C. & BİKLEN, S.K., (1998) **Qualitative Research For Education: Introduction To And Methods.** Boston: Allyn and Bacon.

BRYMAN, A. (2001). **Social Research Methods**. New York: Oxford Univerity Pres Inc.

BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2001). **Deneyisel Desenler: Ön test Son test Kontrol Gruplu Desen**. Ankara: Pegem Yayınları.

_____ (2002). **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı**. Ankara: PegemA Yayınları.

CANBAY, A. (2007). İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı “Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür” Ünitesi Ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi. (Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

CHERUBİNİ, G., ZAMBELLİ, F., BOSCOLO, P. (2002). **Student Motivation: An Experience Of Inservice Education As A Context For Professional Development Of Teachers**. Teaching and Teacher Education. <http://www.5mworld.com> 12.07.2006

ÇEVİKBAŞ, R. (2002). **Hizmet İçi Eğitim Ve Türk Merkezi Yönetimindeki Uygulaması**. (1. Baskı) Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

DİNÇER, B., ÖZASLAN, M. (2004). **İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması**. Ankara: DPT. (Devlet Planlama Teşkilatı) Yayını.

DUKE, D. L. (1990). **Developing Teacher Evaliation Systems That Promete Professional Growth**. Journal of Personnel Evaluation in Education. (4), 131-144.

EARGED (Eğitim Araştırmalarını Geliştirme Dairesi)(1995). **Terfi Nedeni Olarak Hizmet İçi Eğitim**. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.

_____, MİSER, R., YAYLA, D., SAYIN, M. (2006). **Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi**. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

ERDEM, A., ÜSTÜNER, F., SANCAR, M.(2000). **Öğretmenlerin Fen-Fizik Eğitimi Konusundaki Görüşleri**. www.Fedu.Metu.Edu.Tr/Ufbmek-5/B_Kitabi/PDF/ Öğretmen yetiştirme/Bildiri/T289da.Pdf .08.09.2006

ERTÜRK, S. (1970). **On Yıl Öncesine Kıyasla Öğretmen Davranışları**. Ankara: MEB Planlama-Araştırma ve Koordinasyon Dairesi.

GÖZÜTOK, D. (1990). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öğretmenlik Formasyonu Açısından Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması. (Yayınlanmamış Doçentlik Tezi) Hacettepe Üniversitesi.

GÜMÜŞELİ, A.İ. (1986). **Türkiye Halk Bankası A.Ş.’deki Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İle İlgili Bir Değerlendirme**. Ankara: TODAİLE. 1980-1984

HICKCOX, E.S. ve MUSELLA, D.F. (1992). Teacher Performance Appraisal And Staff Development. **Teacher Development and Educational Change**. Ed. Fullan, M.G. ve Hargreaves, A. 156-170. The Falmer Press, London.

HOFSTEIN, A. ve LUNETTO, V.N. (2003). The Laboratory In Science Education: Foundations For The Twenty-First Century. **Science Education**, 88, 28-54.

JONES, E. (1985). **Needs Assesment For a Ouick Start and Smoth Finish**. Rhode Island: Pine Hill Road Wake Field, 360. S. 14

KANLI, U. (2001). Ortaöğretimde Görev Yapan Fizik Öğretmenleri İçin Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

KANLI, U., YAGBASAN, R. (2002). **2000 Yılında Ankara’da Fizik Öğretmenleri İçin Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Yaz Kursunun Etkinliği**. Millî Eğitim Dergisi. 153-154.

KARAGİORGİ, Y., SYMEOU, L., NEOPHYTOU, E. (2005). **Diagnosis Of Teachers Training Needs In Cyprus. Cyprus Pedegogical Institute**. (The research was sponsored by the Cyprus SOCRATES National Agency).

KARAGÖZ, B. (2006). Ortaöğretim (Genel Lise) Resim-İş Öğretmenlerinin Millî Eğitim Bakanlığınca Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılım Durumları. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

KARASAR, N. (1994). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık

KAYHAN, M. (1999). İlköğretim I. Kademe İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması.(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı

KUŞ, E. (2003). **Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri**. Ankara: Anı Yayınları

KÜÇÜKAHMET, L. (1992). **Hizmet İçi Eğitim Teori ve Uygulamaları**. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası.

MEB (Millî Eğitim Bakanlığı), HİED (Hizmet İçi Eğitim Dairesi). (1988). **Hizmet İçi Eğitim, Kuruluş, Gelişme, Faaliyetler (1960-1987 Yılları Arası)**. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

MEB (Millî Eğitim Bakanlığı), HİED (Hizmet İçi Eğitim Dairesi). **Hizmet İçi Eğitim Planı Kitapçıkları** (1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006). Ankara.

MEB (Millî Eğitim Bakanlığı). (1998). **Lise Resim 1, 2, 3**. Tebliğler Dergisi. Nisan-2487

MEB (Millî Eğitim Bakanlığı). (2006). **Ülkelerin Öğretmen Yetiştirme Sistemleri**. MEB. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü Yayını. Devlet Kitapları Basımevi.

O'SULLIVAN, M.C.(2001). **The Inset Strategies Model: An Effective Inset Model For Unqualified And Underqualified Primary Teachers In Namibia**, International Journal. <http://www.5mworld.com> (12.07.2006).

OECD (Organisation For Economic Co-operation and Development). (1998). **Staying Ahead**, In-Service Training And Professional Development, OECD: **Centre For Educational Research And Innovation**. < <http://www.ed.gov/pubs/SER/CurricReform/outcomes.html> >, (22.08.2006).

ÖZDEMİR,S. (1997). **Her Organizasyon Hizmet İçi Eğitim Yapmalıdır**. Millî Eğitim Dergisi.133 (1), 17-19.

ÖZEN,R. (1999). **Anadolu Liseleri Fen Liseleri ve Matematik Öğretmenlerinin Genel İngilizce Düzeylerini Geliştirmek İçin Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programının Etkililiği Üzerine Görüşleri**. Eğitim ve Bilim. Türk Eğitim Derneği. 113, 44-49.

ÖZTÜRK AKAR, E. (2005). **Ülke Geneline Biyoloji Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Deneyim ve İhtiyaçlar**, Enschede, Hollanda: Twente Üniversitesi. Davranış Bilimleri Fakültesi. Öğretim Programları Bölümü. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

ÖZYÜREK, L. (1981). **Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

POSNANSKI, T.J. (2002). **Professional development programs for elementary science teachers: an analysis of teacher self-efficacy beliefs and a professional development model.** Journal of Science Teacher Education, 13(2): 189-220, 2002

PUNCH, F.K. (2004). Introduction To Social Research, Quantitative and Qualitative Approaches. (Second Edition). California: Sage Publication

RESMÎ GAZETE. 19 Ekim 1983. Sayı. 18196

RICHERT, A.E. (1991). **“Using Teacher Cases for Reflection and Enhanced Understanding”**, Ann Lieberman ve Lynne Miller (Ed.), **Staff Development for Education in the 1990’s**, Second Teachers College Press, New York.

ROSSMAN, B.G., RALLIS, F.S. (1998). Learning in The Field: An Introduction to Qualitative Research. Thousand Oaks. California: Sage Publications

RUBA, P.A.,(1985), **Chemistry Teachers İnservice Needs: Are They Unique?**, Journal Of Chemical Education , 58 (5), 430-431.

RYAN, R. L. (1987) . **The Complete In-Service Staff Development Program**, U.S.A.: Prentice-Hall Inc. <http://www.5mworld.com> (12.07.2006).

SABAN, A. (2000). **Hizmet İçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**, Millî Eğitim Dergisi. 145 (1), 25-27.

SCHULTZ, T. W. (1971). **Investment in Human Capital**. New York. The Free Press. <http://www.5mworld.com> (12.07.2006).

SILVERMAN, D. (2004). **Qualitative Research**. (Second Edition). California: Sage Publications Inc.

SUPOVİTZ, A.J. & TURNER, M.H. (2000).. **Journal of Research in science Teaching**. 37 (9), 963-980.

TANYEL, A. (1999). İlköğretim okullarında Görevli Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Tek. Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TAYMAZ, H. (1992). **Hizmet içi Eğitim, Kavramlar İlkeler, Yöntemler**. Ankara: Pegem Yayınları. No:3

_____ (1997). **Hizmet içi Eğitim, Kavramlar İlkeler, Yöntemler**. Ankara: Tapu ve Kadastro Matbaası.

TAYMAZ, H. ve Arkadaşları. (1997).**Hizmet İçi Eğitimde Koordinasyon Sağlanması**. Millî Eğitim Dergisi. 133, 12-16.

TDK (Türk Dil Kurumu) (2005). **Türkçe Sözlük**. (Onuncu Baskı) Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TEKİN, S., AYAS, A. (2005). **Kimya Öğretmenlerine Yönelik Bir Hizmet İçi Eğitim Kursunun Yansımaları: Akçaabat Örneği**.Ankara: Millî Eğitim Dergisi. Sayı: 165

TEZCAN, M. (1992). **Eğitim Sosyolojisi**. Ankara: Zirve Ofset.

TOPTAN, K.(2001). **Yeniden Yapılanma, 2000 Yılında Türk Millî Eğitim Örgütü ve Yönetim**. Ankara: Tekışık Vakfı Yayınları.

TÜRK, E. (1999). **Millî Eğitim Bakanlığı'nda Yapısal Değişmeler ve Türk Eğitim Sistemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

UÇAN, A. (1997). **Müzik Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

_____ (2001). **İlköğretimde Müzik Öğretimi**. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları Modül: 9.

_____ (2006). Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri, **Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı**, 26-28 Nisan 2006. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli. S. 68-92

UŞUN, S., CÖMERT, D. (2003). **Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi**. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Ankara: Cilt: 23, Sayı:2, S: 125-138

ÜNAL, I. (1992). Eğitimin Ekonomik Yönü ve Türkiye İle İlgili Bulgular. **3. İzmir İktisat Kongresi**. DPT (Devlet Planlama Teşkilatı), 227.

ÜSTÜNER, I., Ş. Arkadaşları. (2000). Fen –Fizik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimi Ve Sempozyumdan Beklentileri. **IV. Fen Bilimleri Eğitimi Kongresi Kitapçığı**. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara

VANDENBERGHE, R. (2002) Teachers' Professional Development As The Core Of School Improvement. International Journal of Educational Research 37, 653–659

VARIŞ, F. (1998). **Eğitim Bilimine Giriş**. İstanbul: Alkım Yayıncılık

YALIN. H. İ. (2001). **Hizmet İçi Programlarının Değerlendirilmesi**. Millî Eğitim Dergisi. Mart-Nisan-Mayıs.(150).

YILDIRIM, A., ŞİMŞEK, H. (2005). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**.(5.Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

<<http://www.ed.gov/pubs/SER/CurricReform/outcomes.html>>,(22.08.2006). 18(3), 273-288. 21, 93- 117...

EKLER

- EK-1. Müzik Öğretmenlerine Yönelik Anket Formu**
- EK-2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu**
- EK-3. İllere Göre Anket Uygulaması Yapılan Okullar Listesi**
- EK-4. Araştırmaya İlişkin Resmi İzin Yazışmalarına Ait Belgeler**

EK-1**Müzik Öğretmenlerine Yönelik Anket Formu**

Sayın meslektaşım,

Bu anket, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Doktora Programında yürütülmekte olan “**Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi**” konulu doktora tezine ilişkin verilerin bir kısmını toplamak amacıyla geliştirilmiştir. Anket, Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmi ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapmakta olan müzik branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla yönelik olarak hazırlanmıştır.

Anket dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm anketi dolduran öğretmenlere ait kişisel bilgileri içermektedir. İkinci bölüm müzik öğretmenlerinin katıldıkları hizmet içi eğitim programlarını değerlendirmelerine yöneliktir, üçüncü ve dördüncü bölümler ise müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Ankete vereceğiniz cevapların doğruluk ve içtenliği araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından çok önemlidir. Özel anlamda müzik öğretmenlerinin niteliğinin, genel anlamda Türk Millî Eğitim Sisteminin gelişmesi siz değerli öğretmenlerimizin görüş ve önerilerinizle sağlanabilecektir.

Ankete verilecek cevaplar sadece bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Anket sorularını cevaplandırırken uygun gördüğünüz seçeneğe (x) işareti koymanız yeterlidir. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

İlgi ve katkılarınız için şimdiden teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Arş. Gör. Ersan ÇİFTÇİ
Gazi Ünv. Eğitim Bilimleri

Enstitüsü

Doktora Öğrencisi

Adres:

Gazi Ünv. Gazi Eğt. Fak.
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı
Teknikokullar/ ANKARA

Tel: İş. 0 (312) 212 64 70
GSM. 0 (505) 377 91 14

E.Posta: ersanciftci@gazi.edu.tr

1. BÖLÜM

Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz? ☐ K ☐ E
2. Görev yaptığınız il? İlçe:
3. Görev yaptığınız okul? ☐ İlköğretim okulu ☐ Ortaöğretim (lise)
4. Öğrenim durumunuz? (En son mezun olduğunuz yüksek öğretim programı)

- ☐ Üç yıllık eğitim enstitüsü
- ☐ Üç yıllık eğitim enstitüsü + lisans tamamlama (3+1)
- ☐ Lisans (4 yıl)
- ☐ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi +Lisans (4 yıl AGSL + 4 yıl Lisans)
- ☐ Yüksek Lisans (Müzik Eğitimi veya Eğitim Bilimleri alanında)
- ☐ Doktora (Müzik Eğitimi veya Eğitim Bilimleri alanında)

5. Mezun olduğunuz lisans programının bağlı olduğu üniversite ve fakülteyi mezuniyet yılınız ile birlikte yazınız.

Mezun olduğunuz üniversite: Mezuniyet yılınız:

.....
 Mezun olduğunuz Eğitim Fakültesi:.....
 Mezun olduğunuz Konservatuvar:.....
 Mezun olduğunuz Güzel Sanatlar Fakültesi:
 Başka (Lütfen belirtiniz).....

6. Müzik öğretmenini olarak kaç yıldır görev yapmaktasınız?

☐ 1-5 yıl ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16-20 yıl ☐ 21-25 yıl ☐ 26 yıl ve üzeri

7. Bugüne kadar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından verilen müzik eğitimi-öğretimi ve müzik öğretmenliği ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim programına (kurs-seminer) katıldınız mı? (katıldıysanız kaç kez katıldığınızı lütfen belirtiniz).

☐ Evet kez katıldım ☐ Hayır katılmadım

Bu soruya cevabınız, cevabınız ☐ evet ise lütfen 2. bölümü cevaplandırdıktan sonra devam ediniz, cevabınız ☐ hayır ise lütfen anketin 3. bölümüne geçiniz.

2. BÖLÜM

Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılmış Olan Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerinin Belirlenmesine Yönelik Sorular

Anketin bu bölümünde, müzik eğitimi-öğretimi ve müzik öğretmenliği ile ilgili olarak **daha önce katılmış olduğunuz en son hizmet içi eğitim programı** (kurs-seminer) ile ilgili görüşlerinizi lütfen; **1 Hiç 2 Çok az 3 Kısmen 4 Büyük ölçüde 5 Tamamen** seçeneklerinden yalnız birini **x** sembolü ile işaretleyerek belirtiniz.

En son katılmış olduğunuz hizmet içi eğitim programının;

Yılı:

Eğitim

Konusu:

.....

No	SORULAR	1	2	3	4	5
		Hiç	Çok az	Kısmen	Büyük ölçüde	Tamamen
8.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; eğitim öğretim mekanları açısından size göre ne derece yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; eğitim öğretim materyalleri açısından size göre ne ölçüde yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; eğitim süresi açısından size göre ne ölçüde yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; katılımcılara sağlanan konaklama hizmetleri açısından size göre ne ölçüde yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri açısından size göre ne ölçüde yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; eğitim veren ilgili öğretim elemanlarının uzmanlığı açısından size göre ne ölçüde yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐
14.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; eğitim konusunun içeriği açısından size göre ne ölçüde yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Katıldığınız hizmet içi eğitim programı; programın sonunda yapılan değerlendirme açısından size göre ne ölçüde yeterliydi?	☐	☐	☐	☐	☐

3. BÖLÜM

Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesine Yönelik Sorular

Anketin bu bölümünde, müzik eğitimi-öğretimi ve müzik öğretmenliği ile ilgili 15-49 sorularda verilmiş olan konularla ilgili olarak ne ölçüde hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğunuzu lütfen **1 Hiç** **2 Çok az** **3 Kısmen** **4 Büyük ölçüde** **5 Tamamen** seçeneklerinden yalnız birini **x** sembolü ile işaretleyerek belirtiniz.

No	ALAN VE ALAN EĞİTİMİ	1	2	3	4	5
		Hiç	Çok az	Kısmen	Büyük ölçüde	Tamamen
16.	“Müziksel İşitme Okuma Yazma” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
17.	“Bireysel Ses Eğitimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
18.	“Okul Çalgıları (Gitar-Bağlama-Blokflüt)” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
19.	“Koro ve Yönetimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
20.	“Armoni-Kontrpuan” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
21.	“Elektronik Org Eğitimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
22.	“Geleneksel Türk Halk Müziği ve Uygulamaları” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
23.	“Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Uygulamaları” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
24.	“Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
25.	“Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐

26.	“Eşlik (Korepetisyon)” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
27.	“Eğitim Müziği Besteleme ve Eğitim Müziği Dağarı” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
28.	“Müzik Türleri ve Biçimleri” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
29.	“Türk Müziği Çokseslendirme” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
30.	“Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
No	ÖĞRETMENLİK MESLEK BİLGİSİ	1	2	3	4	5
		Hiç	Çok az	Kısmen	Büyük ölçüde	Tamamen
31.	“Gelişim ve Öğrenme” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
32.	“Eğitim Psikolojisi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
33.	“Müzik Öğretimi İlke ve Yöntemleri” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
34.	“Rehberlik” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
35.	“Müzik Eğitiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
36.	“Özel Öğretim Yöntemleri” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
37.	“Sınıf Yönetimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
38.	“Müzik Eğitiminde Planlama, Ölçme ve Değerlendirme” ile ilgili hizmet	☐	☐	☐	☐	☐

	İçeride eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?					
39.	“Piyano ve Öğretimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
40.	“Bireysel Çalgı ve Öğretimi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
41.	“Okul Bantosu Oluşturma ve Çalıştırma” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
42.	“İlköğretim ve Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programları” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
GENEL KÜLTÜR		1	2	3	4	5
		Hiç	Çok az	Kısmen	Büyük ölçüde	Tamamen
43.	“Müzik Kültürü” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
44.	“Genel Müzik Tarihi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
45.	“Türk Müzik Tarihi” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
46.	“Bilgisayar” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
47.	“Güncel ve Popüler Müzikler” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
48.	“Sanat ve Müzikte Estetik” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
49.	“Oyun Dans ve Müzik” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
50.	“Müzik Eğitiminde Teknoloji” ile ilgili hizmet içi eğitime ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐

51 ve 52. sorularda verilen konular ile ilgili olarak, hangi konularda hizmet içi eğitim almak istediğinizi ihtiyaçlarınızın önceliğine göre numaralandırarak sıralayınız.

51. Aşağıdaki müzik öğretim yöntemlerinden öncelikle hangileri ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılmak isterdiniz? **Katılmak istediklerinizi kendi önem sıralamanıza göre numaralandırınız.**

- () Genel Müzik Öğretim Yöntemleri (*Anlatma - Sorma/Yanıtlama - Rol Yapma - Tartışma Yapma/Yaşama - Gösterme/Yaptırma - Vb... Genel Müzik Öğretim Yöntemleri*)
- () Müziksel İşitme Okuma Yazma Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (*Nota İle Öğretim Yöntemi*)
- () Müziksel Hareket ve Ritim Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (*Dalcrose Yöntemi*)
- () Müziksel Toplu Söyleme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (*Kodally Yöntemi*)
- () Müziksel Ritim, Hareket, Söyleme-Çalma ve Doğaçlama Yoluyla Özel Müzik Öğretimi (*Orff Yöntemi*)
- () Müziksel Yetenek Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (*Suzuki Yöntemi*)
- () Müziksel Zeka Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi (*Çoklu Zeka Yöntemi*)
- () Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi
- () Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi
- () Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri (*Dansetme - Besteleme- Seslendirme- Dinleme – Dönüştürme – Bilgilenme – Yansıtma - Vb... Odaklı Müzik Öğretim Yöntemleri*)
- () Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri (*Kulaktan - Gözden/Kulaktan - Yazıdan/Notadan - Devinimden/Oyundan - Meşkten Vb... Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri*)
- () Başka (Lütfen Belirtiniz).....

52. Müzik eğitiminde teknolojiye ilişkin aşağıdaki konulardan öncelikle hangileri ile ilgili hizmet içi eğitime katılmak isterdiniz, **katılmak istediklerinizi kendi önem sıralamanıza göre numaralandırınız.**

- () Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi
- () Bilgisayarda Nota Yazım Programları (*Notalama Yazılımları*)
- () Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları
- () Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları
- () Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları
- () Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları
- () Bilgisayarda Kompozisyon Yazılımları (*Besteleme Yazılımları*)
- () Kayıt Teknolojileri
- () Elektronik Seslendirme ve Kayıt Cihazlarını Kullanma (*Tonmaisterlik*)

- () Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme
 () Başka (Lütfen belirtiniz).....

4. BÖLÜM

Açık Uçlu Sorular

53. Ankette verilen konular haricinde, müzik eğitimi-öğretimi ve öğretmenlik formasyonu ile ilgili olarak başka hangi konularda hizmet içi eğitim kurslarına katılmak isterdiniz? Lütfen belirtiniz.

.....

54. Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi ile ilgili başka görüş ve önerilerinizi lütfen belirtiniz. (**Hizmet içi eğitimden beklentileriniz; ne zaman, nerede, kimlerden ve nasıl bir hizmet içi eğitim almak isterdiniz?**)

.....

*Anket bitmiştir
teşekkürler*

EK-2**Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu**

**Müzik Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarında
Öğretim Elemanı Olarak Görev Yapmış Olan Müzik Eğitimcilerine
Yönelik
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu**

Görüşme yeri:.....

Görüşme tarihi:.....

Görüşme yapılan kişiye ait kişisel bilgiler:

Adı soyadı:

Akademik ünvanı:

Mesleki kıdemi:

GÖRÜŞME SORULARI

1. Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız hizmet içi eğitim programı yada programlarının eğitim konuları ve tarihleri hakkında bilgi verir misiniz?
2. Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız hizmet içi eğitim programlarının içeriği şekillendirilirken, danışmanlığınızdaki ne derece yararlanıldı?
3. Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız, müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; program sürecini ve sonucunu olumsuz olarak etkileyen neler gözlemlediniz?
 - a) Eksiklikler nelerdi?
 - b) Aksaklıklar nelerdi?
4. Öğretim elemanı olarak görev yaptığınız, müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; program sürecini ve sonucunu olumlu olarak etkileyen neler gözlemlediniz?
5. Görev yaptığınız hizmet içi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin, program süreci sonundaki bilgilenme düzeyleri ile ilgili gözlem ve görüşlerinizi anlatabilir misiniz?
 - a) Programların sonunda Millî Eğitim Bakanlığı'na programlar ile ilgili görüş ve önerileriniz oldu mu?

b) Bu görüş ve önerilerinizin sonraki hizmet içi eğitim programlarına yansımaları ne şekilde oldu?

6. Görev yaptığınız hizmet içi eğitim programlarını katılan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitime karşı isteklilikleri açısından değerlendirir misiniz?

7. Size göre müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha verimli olması için neler yapılmalıdır kısaca anlatır mısınız?

a) Bu anlamda üniversitelerin rolü ne olabilir?

8. Size göre müzik öğretmenlerine verilecek hizmet içi eğitimin sıklığı hangi ölçütlere göre belirlenmelidir?

9. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin ülkemiz genelinde daha fazla müzik öğretmenini kapsamaları için size göre neler yapılmalıdır?

a) Bu konuda internet tabanlı hizmet içi eğitimin kullanılması hakkında neler söyleyebilirsiniz?

EK-3
İllere Göre Anket Uygulaması Yapılan Okullar
Listesi

Örnekleme Oluşturan İllere Gönderilen Anket Sayıları ve Uygulama Yapılan Okul Sayıları

Araştırma Konusu: “Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi”

Araştırmacı: Araş. Gör. Ersan ÇİFTÇİ (Gazi Üniv. Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

Bölgeler	İller	Gönderilen Anket Sayısı	Anket Gönderilen Okul Sayısı
Marmara Bölgesi	İstanbul	95	74
	Çanakkale	10	10
	Kırklareli	10	9
İç Anadolu Bölgesi	Ankara	60	54
	Sivas	10	10
	Niğde	10	10
Ege Bölgesi	İzmir	46	43
	Aydın	10	10
	Muğla	10	10
Karadeniz Bölgesi	Samsun	23	20
	Zonguldak	13	13
	Tokat	10	10
Akdeniz Bölgesi	Adana	22	19
	K. Maraş	10	10
	Hatay	13	13
Doğu Anadolu Bölgesi	Malatya	16	14
	Erzurum	10	10
	Van	10	10
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Gaziantep	15	15
	Diyarbakır	10	10
	Şanlıurfa	10	10
T o p l a m		423	384

ANKET GÖNDERİLEN OKULLAR

Okul sayısı	İl/ İlçe/ Okul Adı	Öğretmen Sayısı
1	İSTANBUL/AVCILAR/Ambarlı İlköğretim Okulu	1
2	İSTANBUL/AVCILAR/Denizköşkler İlköğretim Okulu	1
3	İSTANBUL/BAĞCILAR/Güneşli İlköğretim Okulu	1
4	İSTANBUL/BAĞCILAR/İstiklal İlköğretim Okulu	1
5	İSTANBUL/BAĞCILAR/Malazgirt İlköğretim Okulu	1
6	İSTANBUL/BAĞCILAR/Münir Nurettin Selçuk İlköğretim Okulu	1
7	İSTANBUL/BAĞCILAR/Yeşilbağ İlköğretim Okulu	1
8	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Altınyıldız İlköğretim Okulu	1
9	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Atatürk İlköğretim Okulu	1
10	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Bağlar İlköğretim Okulu	1
11	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Dr.Refik Saydam İlköğretim Okulu	1
12	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Emir Sultan İlköğretim Okulu	1
13	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Fikret Yüzatlı İlköğretim Okulu	1
14	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Mevlana İlköğretim Okulu	1
15	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Kazım Karabekir İlköğretim Okulu	1
16	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Kemal Hasoğlu İlköğretim Okulu	1
17	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Kocasınan İlköğretim Okulu	1
18	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Kuleli İlköğretim Okulu	1
19	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Org.Eşref Bitlis İlköğretim Okulu	1
20	İSTANBUL/BAHÇELİEVLER/Şirinevler İlköğretim Okulu	1
21	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Ataköy Atatürk İlköğretim Okulu	1
22	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Aybars Ak İlköğretim Okulu	1
23	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Bakırköy İlköğretim Okulu	1
24	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
25	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Emlak Kredi Bankası İlköğretim Okulu	1
26	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Hamdi Akverdi İlköğretim Okulu	1
27	İSTANBUL/BAKIRKÖY/İncirlik Ahmet Hamdi Tanpınar İlköğretim Okulu	1
28	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Medeni Berk İlköğretim Okulu	1
29	İSTANBUL/BAKIRKÖY/Mimar Sinan İlköğretim Okulu	1
30	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Ahmet Haşim İlköğretim Okulu	1
31	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Bayrampaşa İlköğretim Okulu	1
32	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Bayrampaşa Nuri Örs İlköğretim Okulu	1
33	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Cevatpaşa İlköğretim Okulu	1
34	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Fetihtepe İlköğretim Okulu	1
35	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Kocatepe İlköğretim Okulu	1
36	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Mustafa İtrı İlköğretim Okulu	1
37	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Nail Reşit İlköğretim Okulu	1
38	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Oğuzhan İlköğretim Okulu	1
39	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Prof.Muharrem Ergin İlköğretim Okulu	1
40	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Şakire Sadi Obdan İlköğretim Okulu	1
41	İSTANBUL/BAYRAMPASA/Tuna İlköğretim Okulu	1
42	İSTANBUL/BEŞİKTAŞ/100.Yıl M.Kemal İlköğretim Okulu	1
43	İSTANBUL/BEŞİKTAŞ/50.Yıl Süheyla Artam İlköğretim Okulu	1
44	İSTANBUL/BEŞİKTAŞ/Lütfi Banat İlköğretim Okulu	1
45	İSTANBUL/BEŞİKTAŞ/100.Yıl M.Kemal İlköğretim Okulu	1
46	İSTANBUL/BEYKOZ/Hacı Numan İlköğretim Okulu	1
47	İSTANBUL/BEYKOZ/Ishakaga İlköğretim Okulu	1
48	İSTANBUL/BEYOĞLU/Beyoğlu Kadımeahmet İlköğretim Okulu	1

49	İSTANBUL/BEYOĞLU/Cemal Artüz İlköğretim Okulu	1
50	İSTANBUL/BEYOĞLU/Kaptanpaşa İlköğretim Okulu	1
51	İSTANBUL/BEYOĞLU/Taksim İlköğretim Okulu	1
52	İSTANBUL/BÜYÜKÇEKMECE/Altınıyıldız İlköğretim Okulu	1
53	İSTANBUL/BÜYÜKÇEKMECE/Bahçeşehir Boğazköy İlköğretim Okulu	1
54	İSTANBUL/BÜYÜKÇEKMECE/Esenyurt Alpaslan İlköğretim Okulu	1
55	İSTANBUL/EMİNÖNÜ/Kadırga İlköğretim Okulu	1
56	İSTANBUL/EMİNÖNÜ/Tevfik Kut İlköğretim Okulu	1
57	İSTANBUL/ESENLER/Esenler İlköğretim Okulu	1
58	İSTANBUL/ESENLER/Yunus Emre İlköğretim Okulu	1
59	İSTANBUL/EYÜP/İslambey İlköğretim Okulu	1
60	İSTANBUL/EYÜP/Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	1
61	İSTANBUL/FATİH/Alı Suavi İlköğretim Okulu	1
62	İSTANBUL/FATİH/Çapa Atatürk İlköğretim Okulu	1
63	İSTANBUL/KADIKÖY/İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel San.Lis.	19
64	İSTANBUL/KADIKÖY/Kadıköy Anadolu Lisesi	4
65	İSTANBUL/KADIKÖY/Kadıköy Kenan Evren Anadolu Lisesi	1
66	İSTANBUL/KAĞITHANE/İstanbul Vali Hayri Kozakçıoğlu Tic.Mes.Lis.	1
67	İSTANBUL/KAĞITHANE/Kağıthane Anadolu Lisesi	1
68	İSTANBUL/KARTAL/Samandıra Lisesi	1
69	İSTANBUL/KARTAL/Semiha Sakir Lisesi	1
70	İSTANBUL/KARTAL/Süleyman Demirel Lisesi	1
71	İSTANBUL/MALTEPE/Maltepe Anadolu Lisesi	1
72	İSTANBUL/MALTEPE/Maltepe Lisesi	1
73	İSTANBUL/PENDİK/Kaynarca Şevket Sabancı Lisesi	1
74	İSTANBUL/PENDİK/Pendik Rauf Denktaş Lisesi	1
	TOPLAM	95
	ÇANAKKALE	
1	ÇANAKKALE/MERKEZ/18 Mart İlköğretim Okulu	1
2	ÇANAKKALE/MERKEZ/Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu	1
3	ÇANAKKALE/MERKEZ/Gazi İlköğretim Okulu	1
4	ÇANAKKALE/MERKEZ/Kepez Atatürk İlköğretim Okulu	1
5	ÇANAKKALE/MERKEZ/Kepez Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	1
6	ÇANAKKALE/MERKEZ/Kumkale İlköğretim Okulu	1
7	ÇANAKKALE/MERKEZ/Mustafa Kemal İlköğretim Okulu	1
8	ÇANAKKALE/MERKEZ/Canakkale Lisesi	1
9	ÇANAKKALE/MERKEZ/Çanakkale Millî Piyango Anadolu Lisesi	1
10	ÇANAKKALE/MERKEZ/Hüseyin Akif Terzioğlu Anadolu Güzel Sn.Li	1
	TOPLAM	10
	KIRKLARELİ	
1	KIRKLARELİ/MERKEZ/Atatürk İlköğretim Okulu	1
2	KIRKLARELİ/MERKEZ/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
3	KIRKLARELİ/MERKEZ/Fahri Kasapoğlu İlköğretim Okulu	2
4	KIRKLARELİ/MERKEZ/Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu	1
5	KIRKLARELİ/LÜLEBURGAZ/Hürriyet İlköğretim Okulu	1
6	KIRKLARELİ/LÜLEBURGAZ/8 Kasım İlköğretim Okulu	1
7	KIRKLARELİ/MERKEZ/Kırklareli Anadolu Lisesi	1
8	KIRKLARELİ/MERKEZ/Kırklareli Atatürk Anadolu Lisesi	1
9	KIRKLARELİ/MERKEZ/Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Lisesi	1
	TOPLAM	10

	ANKARA	
1	ANKARA/ALTINDAĞ/Atatürk İlköğretim Okulu	1
2	ANKARA/ALTINDAĞ/Atıfbey İlköğretim Okulu	1
3	ANKARA/ALTINDAĞ/Atilla İlköğretim Okulu	1
4	ANKARA/ALTINDAĞ/Aydınlıkevler İlköğretim Okulu	1
5	ANKARA/ALTINDAĞ/Battalgazi İlköğretim Okulu	1
6	ANKARA/ALTINDAĞ/Cebeci İlköğretim Okulu	1
7	ANKARA/ALTINDAĞ/Evliya Çelebi İlköğretim Okulu	1
8	ANKARA/ALTINDAĞ/Uluğbey Anadolu Lisesi	1
9	ANKARA/ALTINDAĞ/Yeşilöz Lisesi	1
10	ANKARA/ALTINDAĞ/Yıldırım Beyazıt Lisesi	1
11	ANKARA/ÇANKAYA/Abdurrahman Şengel İlköğretim Okulu	1
12	ANKARA/ÇANKAYA/Ahmet Andiçen İlköğretim Okulu	1
13	ANKARA/ÇANKAYA/Ahmet Barındırır İlköğretim Okulu	1
14	ANKARA/ÇANKAYA/Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	7
15	ANKARA/KEÇİÖREN/Hacı Sabancı İlköğretim Okulu	1
16	ANKARA/KEÇİÖREN/Hüseyin Güllüoğlu İlköğretim Okulu	1
17	ANKARA/KEÇİÖREN/İbn-i Sina İlköğretim Okulu	1
18	ANKARA/KEÇİÖREN/İbrahim Akoğlu İlköğretim Okulu	1
19	ANKARA/KEÇİÖREN/Kamil Ocak İlköğretim Okulu	1
20	ANKARA/KEÇİÖREN/Kocatepe İlköğretim Okulu	1
21	ANKARA/KEÇİÖREN/Mecidiye İlköğretim Okulu	1
22	ANKARA/KEÇİÖREN/Kanuni Lisesi	1
23	ANKARA/KEÇİÖREN/Aydınlıkevler Lisesi	1
24	ANKARA/KEÇİÖREN/Genç Osman Lisesi	1
25	ANKARA/MAMAK/29 Ekim İlköğretim Okulu	1
26	ANKARA/MAMAK/60 Yıl İlköğretim Okulu	1
27	ANKARA/MAMAK/Açıkalın İlköğretim Okulu	1
28	ANKARA/MAMAK/Alper Tunga İlköğretim Okulu	1
29	ANKARA/MAMAK/Çigiltepe İlköğretim Okulu	1
30	ANKARA/MAMAK/Demirlibahçe Ata İlköğretim Okulu	1
31	ANKARA/MAMAK/Demirlibahçe İlköğretim Okulu	1
32	ANKARA/MAMAK/Ali Naili Erdem Lisesi	1
33	ANKARA/MAMAK/Abidinpaşa Anad. Mes., Tek. L. ve. End. Mes. Lisesi	1
34	ANKARA/MAMAK/Tuzluca Yır Anadolu Lisesi	1
35	ANKARA/YENİMAHALLE/Afet İnan İlköğretim Okulu	1
36	ANKARA/YENİMAHALLE/Batıkent Orhan Eren İlköğretim Okulu	1
37	ANKARA/YENİMAHALLE/Celayir İlköğretim Okulu	1
38	ANKARA/YENİMAHALLE/Demetevler İlköğretim Okulu	1
39	ANKARA/YENİMAHALLE/Ergazi İlköğretim Okulu	1
40	ANKARA/YENİMAHALLE/Gazi Osman Paşa İlköğretim Okulu	1
41	ANKARA/YENİMAHALLE/Haydar Aliyev İlköğretim Okulu	1
42	ANKARA/YENİMAHALLE/Kardelen İlköğretim Okulu	1
43	ANKARA/YENİMAHALLE/M.E.Vakfı Batıkent İlköğretim Okulu	1
44	ANKARA/YENİMAHALLE/Mimar Sinan İlköğretim Okulu	1
45	ANKARA/YENİMAHALLE/Refika Aksoy İlköğretim Okulu	1
46	ANKARA/YENİMAHALLE/Yunus Emre İlköğretim Okulu	1
47	ANKARA/YENİMAHALLE/Ziya Gökalp İlköğretim Okulu	1
48	ANKARA/YENİMAHALLE/Müjgan Karaçalı İlköğretim Okulu	1
49	ANKARA/YENİMAHALLE/Oğuzlar İlköğretim Okulu	1
50	ANKARA/YENİMAHALLE/Ostim İlköğretim Okulu	1
51	ANKARA/YENİMAHALLE/Mustafa Kemal Lisesi	1

52	ANKARA/YENİMAHALLE/Prof.Dr.Şevket Raşit Hatipoğlu Lisesi	1
53	ANKARA/YENİMAHALLE/Tevfik İleri İmam Hatip Lisesi ve Anadolu İ.H.L.	1
54	ANKARA/YENİMAHALLE/Halide Edip Lisesi	1
	TOPLAM	60
	SİVAS	
1	SİVAS/MERKEZ/Alparslan İlköğretim Okulu	1
2	SİVAS/MERKEZ/Anadolu Selçuk İlköğretim Okulu	1
3	SİVAS/MERKEZ/Başöğretmen Atatürk İlköğretim Okulu	1
4	SİVAS/MERKEZ/Behrampaşa İlköğretim Okulu	1
5	SİVAS/MERKEZ/Celal Bayar İlköğretim Okulu	1
6	SİVAS/MERKEZ/Dörteylül İlköğretim Okulu	1
7	SİVAS/MERKEZ/Gazipaşa İlköğretim Okulu	1
8	SİVAS/MERKEZ/Kongre Lisesi	1
9	SİVAS/MERKEZ/Sivas Lisesi	1
10	SİVAS/MERKEZ/Sivas Muzaffer Sarısözen Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
	TOPLAM	10
	NİĞDE	
1	NİĞDE/MERKEZ/23 Nisan Havacılar İlköğretim Okulu	1
2	NİĞDE/MERKEZ/5 Şubat İlköğretim Okulu	1
3	NİĞDE/MERKEZ/Murtaza ve Naile Uyanık İlköğretim Okulu	1
4	NİĞDE/MERKEZ/Nezihe ve Tahsin Kitapçı İlköğretim Okulu	1
5	NİĞDE/MERKEZ/Gümüşler İlköğretim Okulu	1
6	NİĞDE/MERKEZ/Selçuk İlköğretim Okulu	1
7	NİĞDE/MERKEZ/Fertek İlköğretim Okulu	1
8	NİĞDE/MERKEZ/Niğde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
9	NİĞDE/MERKEZ/Niğde Anadolu Öğretmen Lisesi	1
10	NİĞDE/MERKEZ/Niğde Atatürk Lisesi	1
	TOPLAM	10
	İZMİR	
1	İZMİR/ALİAĞA/Aliğa Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
2	İZMİR/ALİAĞA/Gazi İlköğretim Okulu	1
3	İZMİR/ALİAĞA/Helvacı İlköğretim Okulu	1
4	İZMİR/ALİAĞA/Mehmet Saka İlköğretim Okulu	1
5	İZMİR/ALİAĞA/Petro-Kimya İlköğretim Okulu	1
6	İZMİR/ALİAĞA/Şehit Kemal Köyü Yeni Mahalle İlk. Okulu	1
7	İZMİR/ALİAĞA/Aliğa 80. Yıl Cumhuriyet Lisesi	1
8	İZMİR/ALİAĞA/Aliğa Lisesi	1
9	İZMİR/ALİAĞA/Alp Oğuz Anadolu Lisesi	1
10	İZMİR/BUCA/23 Nisan İlköğretim Okulu	1
11	İZMİR/BUCA/30 Ağustos İlköğretim Okulu	1
12	İZMİR/BUCA/Akıncılar İlköğretim Okulu	1
13	İZMİR/BUCA/Akşemsettin İlköğretim Okulu	1
14	İZMİR/BUCA/Çakabey İlköğretim Okulu	1
15	İZMİR/BUCA/İsmet Yorgancılar İlköğretim Okulu	1
16	İZMİR/BUCA/İzmir Işılay Saygın And.Güzel San.Lisesi	3
17	İZMİR/KARŞIYAKA/80.Yıl Metaş İlköğretim Okulu	1
18	İZMİR/KARŞIYAKA/Ankara İlköğretim Okulu	1
19	İZMİR/KARŞIYAKA/Cemil Akyüz İlköğretim Okulu	1
20	İZMİR/KARŞIYAKA/Emlak Bankası İlköğretim Okulu	1

21	İZMİR/KARŞIYAKA/Girne İlköğretim Okulu	1
22	İZMİR/KARŞIYAKA/Kurtuluş İpek İşeri İlköğretim Okulu	1
23	İZMİR/KARŞIYAKA/Havva Ozisbakan Lisesi	1
24	İZMİR/KARŞIYAKA/Karsiyaka Lisesi	1
25	İZMİR/KARŞIYAKA/Karşıyaka Atakent Anadolu Lisesi	1
26	İZMİR/KONAK/Barbaros Hayrettin İlköğretim Okulu	1
27	İZMİR/KONAK/Duğrallar İlköğretim Okulu	1
28	İZMİR/KONAK/Dumlupınar İlköğretim Okulu	1
29	İZMİR/KONAK/Eserkent İbrahim Kavur İlköğretim Okulu	1
30	İZMİR/KONAK/Fevzi Çakmak İlköğretim Okulu	1
31	İZMİR/KONAK/Gazi İlköğretim Okulu	1
32	İZMİR/KONAK/Eskiizmir Naci Şensoy Lisesi	2
33	İZMİR/KONAK/Eşrefpaşa Lisesi	1
34	İZMİR/KONAK/Göztepe Anadolu Meslek ve Meslek Lisesi	1
35	İZMİR/MENEMEN/9 Eylül İlköğretim Okulu	1
36	İZMİR/MENEMEN/Ege Kent 2.İlköğretim Okulu	1
37	İZMİR/MENEMEN/Haykıran Adem Saatçi İlköğretim Okulu	1
38	İZMİR/MENEMEN/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
39	İZMİR/MENEMEN/Emiralem İlköğretim Okulu	1
40	İZMİR/MENEMEN/Kubilay İlköğretim Okulu	1
41	İZMİR/MENEMEN/Menemen Lisesi	1
42	İZMİR/MENEMEN/Meslek Lisesi ve Anadolu Meslek L.	1
43	İZMİR/MENEMEN/Menemen Anadolu Lisesi	1
	TOPLAM	46
	AYDIN	
1	AYDIN/MERKEZ/75.Yıl Vali Muharrem Göktaoğlu Yatılı İlköğretim Bölge Okulu	1
2	AYDIN/MERKEZ/Ahmet Şerife Sanlı İlköğretim Okulu	1
3	AYDIN/MERKEZ/Baltaköy Hacı İbrahim Akdemir İlköğ.Okulu	1
4	AYDIN/MERKEZ/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
5	AYDIN/MERKEZ/Çeştepe Atatürk İlköğretim Okulu	1
6	AYDIN/MERKEZ/Efeler İlköğretim Okulu	1
7	AYDIN/MERKEZ/Ekrem Çiççi İlköğretim Okulu	1
8	AYDIN/MERKEZ/Yüksel Yalova Anadolu Güzel Sanatlar Lis.	1
9	AYDIN/MERKEZ/Efeler Lisesi	1
10	AYDIN/MERKEZ/Aydın Lisesi	1
	TOPLAM	10
	MUĞLA	
1	MUĞLA/MERKEZ/Bayir İlköğretim Okulu	1
2	MUĞLA/MERKEZ/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
3	MUĞLA/MERKEZ/Kocamustafendi İlköğretim Okulu	1
4	MUĞLA/MERKEZ/Merkez 75.Yıl İlköğretim Okulu	1
5	MUĞLA/MERKEZ/Türdü 100.Yıl İlköğretim Okulu	1
6	MUĞLA/MERKEZ/Yerkesik İlköğretim Okulu	1
7	MUĞLA/MERKEZ/Nazmı Zehra Iyılıbir İlköğretim Okulu	1
8	MUĞLA/MERKEZ/Muğla Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
9	MUĞLA/MERKEZ/Turgutreis Lisesi	1
10	MUĞLA/MERKEZ/Muğla Anadolu Öğretmen Lisesi	1
	TOPLAM	10

	SAMSUN	
1	SAMSUN/MERKEZ/100.Yıl İlköğretim Okulu	1
2	SAMSUN/MERKEZ/23 Nisan İlköğretim Okulu	1
3	SAMSUN/MERKEZ/30 Ağustos İlköğretim Okulu	1
4	SAMSUN/MERKEZ/50. Yıl İlköğretim Okulu	1
5	SAMSUN/MERKEZ/Alparslan İlköğretim Okulu	1
6	SAMSUN/MERKEZ/Atatürk İlköğretim Okulu	1
7	SAMSUN/MERKEZ/Belediye İlköğretim Okulu	1
8	SAMSUN/MERKEZ/Necatibey İlköğretim Okulu	1
9	SAMSUN/MERKEZ/Sakarya İlköğretim Okulu	1
10	SAMSUN/MERKEZ/Seyfi Demirsoy İlköğretim Okulu	1
11	SAMSUN/MERKEZ/Şehit Cengiz Topel İlköğretim Okulu	1
12	SAMSUN/MERKEZ/Şehit Onbaşı Yücel Ünsal İlköğretim Okulu	1
13	SAMSUN/MERKEZ/Ticaret ve Sanayi Odası İlköğretim Okulu	1
14	SAMSUN/MERKEZ/Yavuz Selim Yatılı İlköğretim Bölge Okulu	1
15	SAMSUN/MERKEZ/Yunus Emre İlköğretim Okulu	1
16	SAMSUN/MERKEZ/Samsun Anadolu Lisesi	1
17	SAMSUN/MERKEZ/Yeni Samsun Lisesi	1
18	SAMSUN/MERKEZ/Namık Kemal Lisesi	1
19	SAMSUN/MERKEZ/Ondokuz Mayıs Lisesi	1
20	SAMSUN/MERKEZ/İlkadım Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	4
	TOPLAM	23
	ZONGULDAK	
1	ZONGULDAK/MERKEZ/Ahmet Erdoğan İlköğretim Okulu	1
2	ZONGULDAK/MERKEZ/Bahçelievler İlköğretim Okulu	1
3	ZONGULDAK/MERKEZ/Fener İlköğretim Okulu	1
4	ZONGULDAK/MERKEZ/Gazi İlköğretim Okulu	1
5	ZONGULDAK/MERKEZ/Karaman İlköğretim Okulu	1
6	ZONGULDAK/MERKEZ/Kozlu Alparslan İlköğretim Okulu	1
7	ZONGULDAK/MERKEZ/Mimar Sinan İlköğretim Okulu	1
8	ZONGULDAK/MERKEZ/Uzulmez İlköğretim Okulu	1
9	ZONGULDAK/MERKEZ/Ziya Gökalp İlköğretim Okulu	1
10	ZONGULDAK/MERKEZ/Fener Lisesi	1
11	ZONGULDAK/MERKEZ/Hasan Ali Yücel Lisesi	1
12	ZONGULDAK/MERKEZ/Zonguldak İ.M.K.B.Anadolu Öğretmen Lisesi	1
13	ZONGULDAK/MERKEZ/Uzunmehmet Lisesi	1
	TOPLAM	13
	TOKAT	
1	TOKAT/MERKEZ/26 Haziran İlköğretim Okulu	1
2	TOKAT/MERKEZ/Fatih İlköğretim Okulu	1
3	TOKAT/MERKEZ/Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu	1
4	TOKAT/MERKEZ/Halil Rıfat Paşa İlköğretim Okulu	1
5	TOKAT/MERKEZ/Ibn-ı Kemal İlköğretim Okulu	1
6	TOKAT/MERKEZ/Mehmet Akif Ersoy Görme Engelliler İ.Ö.O	1
7	TOKAT/MERKEZ/Vakıfbank Namık Kemal İlköğretim Okulu	1
8	TOKAT/MERKEZ/Tokat Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
9	TOKAT/MERKEZ/Mehmet Akif Ersoy Lisesi	1
10	TOKAT/MERKEZ/Plevne Lisesi	1
	TOPLAM	10

	ADANA	
1	ADANA/SEYHAN/80. YIL İLKÖĞRETİM OKULU	1
2	ADANA/SEYHAN/2000 Evler İlköğretim Okulu	1
3	ADANA/SEYHAN/Akşemsettin İlköğretim Okulu	1
4	ADANA/SEYHAN/Atatürk İlköğretim Okulu	1
5	ADANA/SEYHAN/Bahçeşehir İlköğretim Okulu	1
6	ADANA/SEYHAN/Buhara İlköğretim Okulu	1
7	ADANA/SEYHAN/Cebesoy İlköğretim Okulu	1
8	ADANA/SEYHAN/Dede Korkut İlköğretim Okulu	1
9	ADANA/SEYHAN/Edebali İlköğretim Okulu	1
10	ADANA/SEYHAN/Emine Nabi Menemencioğlu İlköğretim okulu	1
11	ADANA/SEYHAN/İsmet İnönü İlköğretim Okulu	1
12	ADANA/SEYHAN/İstiklal İlköğretim Okulu	1
13	ADANA/SEYHAN/Kenan Çetinel İlköğretim Okulu	1
14	ADANA/SEYHAN/Mithat Topal İlköğretim Okulu	1
15	ADANA/SEYHAN/Adana Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	4
16	ADANA/SEYHAN/Emine Nabi Menemencioğlu Lisesi	1
17	ADANA/SEYHAN/İbrahim Atalı Çok Programlı Lisesi	1
18	ADANA/SEYHAN/İbrahim Atalı Çok Programlı Lisesi	1
19	ADANA/SEYHAN/Seyhan Çukurova Lisesi	1
	TOPLAM	22
	KAHRAMANMARAŞ	
1	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Albayrak İlköğretim Okulu	1
2	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Atatürk İlköğretim Okulu	1
3	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Ayşe Gümüşer İlköğretim Okulu	1
4	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Barbaros İlköğretim Okulu	1
5	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Binevler İlköğretim Okulu	1
6	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Çırcırcılar İlköğretim Okulu	1
7	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Dumlupınar İlköğretim Okulu	1
8	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Kahramanmaraş Lisesi	1
9	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/19 Mayıs Lisesi	1
10	KAHRAMANMARAŞ/MERKEZ/Çukurova Elektrik Anadolu Lisesi	1
	TOPLAM	10
	HATAY	
1	HATAY/ANTAKYA/23 Temmuz İlköğretim Okulu	1
2	HATAY/ANTAKYA/Ali Sayar İlköğretim Okulu	1
3	HATAY/ANTAKYA/Antakya Gazi İlköğretim Okulu	1
4	HATAY/ANTAKYA/Ataker İlköğretim Okulu	1
5	HATAY/ANTAKYA/Beyhan Gençay İlköğretim Okulu	1
6	HATAY/ANTAKYA/Cemalettin Tınaztepe İlköğretim Okulu	1
7	HATAY/ANTAKYA/Cemil Şükrü Çolakoğlu İlköğretim Okulu	1
8	HATAY/ANTAKYA/Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu	1
9	HATAY/ANTAKYA/Haydar Mursaloğlu İlköğretim Okulu	1
10	HATAY/ANTAKYA/Özbuğday Lisesi	1
11	HATAY/ANTAKYA/Osman Ötken Anadolu Lisesi	1
12	HATAY/ANTAKYA/Bedii Sabuncu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
13	HATAY/ANTAKYA/Antakya Fevzi Çakmak Lisesi	1
	TOPLAM	13
	MALATYA	
1	MALATYA/MERKEZ/100.Yıl İlköğretim Okulu	1
2	MALATYA/MERKEZ/30 Ağustos İlköğretim Okulu	1
3	MALATYA/MERKEZ/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1

4	MALATYA/MERKEZ/Derme İlköğretim Okulu	1
5	MALATYA/MERKEZ/Dilek İlköğretim Okulu	1
6	MALATYA/MERKEZ/Fatih İlköğretim Okulu	1
7	MALATYA/MERKEZ/Fırat İlköğretim Okulu	1
8	MALATYA/MERKEZ/Hasan Varol 2.İlköğretim Okulu	1
9	MALATYA/MERKEZ/Hayrettin Sönmezay İlköğretim Okulu	1
10	MALATYA/MERKEZ/İnönü İlköğretim Okulu	1
11	MALATYA/MERKEZ/Malatya Cumhuriyet Lisesi	1
12	MALATYA/MERKEZ/Malatya Lisesi	1
13	MALATYA/MERKEZ/Zübeyde Hanım Kız Teknik ve Kız Meslek Lisesi	1
14	MALATYA/MERKEZ/Abdulkadir Eriş Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	3
	TOPLAM	16
	ERZURUM	
1	ERZURUM/MERKEZ/19 Mayıs İlköğretim Okulu	1
2	ERZURUM/MERKEZ/Abdurrahman Serif Beygu İlköğretim Okulu	1
3	ERZURUM/MERKEZ/Atatürk İlköğretim Okulu	1
4	ERZURUM/MERKEZ/Başöğretmen İlköğretim Okulu	1
5	ERZURUM/MERKEZ/Evliya Çelebi İlköğretim Okulu	1
6	ERZURUM/MERKEZ/Maksut Efendi İlköğretim Okulu	1
7	ERZURUM/MERKEZ/Sabancı İlköğretim Okulu	1
8	ERZURUM/MERKEZ/Şükrü Paşa Lisesi	1
9	ERZURUM/MERKEZ/Erzurum Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
10	ERZURUM/MERKEZ/Erzurum Lisesi	1
	TOPLAM	10
	VAN	
1	VAN/MERKEZ/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
2	VAN/MERKEZ/Dumlupınar İlköğretim Okulu	1
3	VAN/MERKEZ/İnönü İlköğretim Okulu	1
4	VAN/MERKEZ/İstanbul Menkul Kıymetler Borsası İlköğ.Ok	1
5	VAN/MERKEZ/İstasyon İlköğretim Okulu	1
6	VAN/MERKEZ/Mimar Sinan İlköğretim Okulu	1
7	VAN/MERKEZ/Tunca Uras İlköğretim Okulu	1
8	VAN/MERKEZ/Şehit Koray Akoğuz Lisesi	1
9	VAN/MERKEZ/Mehmet Akif Ersoy Lisesi	1
10	VAN/MERKEZ/Van Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
	TOPLAM	10
	GAZİANTEP	
1	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/24 Kasım İlköğretim Okulu	1
2	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Aliye Ömer Battal İlköğretim Okulu	1
3	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Ayşe-Mustafa Sevcan İlköğretim Okulu	1
4	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Cumhuriyet İlköğretim Okulu	1
5	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Dayı Ahmet Ağa İlköğretim Okulu	1
6	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Dr.Nilüfer Mustafa Özyurt İlköğretim Okulu	1
7	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Dr.Sadık Ahmet İlköğretim Okulu	1
8	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu	1
9	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Gazi İlköğretim Okulu	1

10	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu	1
11	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Gaziantep Lisesi	1
12	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Gaziantep Ticaret Odası Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
13	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Mimar Sinan Lisesi	1
14	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Şehit Şahin Lisesi	1
15	GAZİANTEP/ŞAHİNBEY/Cumhuriyet Lisesi	1
	TOPLAM	15
	DİYARBAKIR	
1	DİYARBAKIR/MERKEZ/700.Yıl İlköğretim Okulu	1
2	DİYARBAKIR/MERKEZ/Ali Emiri İlköğretim Okulu	1
3	DİYARBAKIR/MERKEZ/İnönü İlköğretim Okulu	1
4	DİYARBAKIR/MERKEZ/Kazım Karabekir İlköğretim Okulu	1
5	DİYARBAKIR/MERKEZ/Mevlana Halit İlköğretim Okulu	1
6	DİYARBAKIR/MERKEZ/Namık Kemal İlköğretim Okulu	1
7	DİYARBAKIR/MERKEZ/Yahya Kemal Beyatlı İlköğretim Okulu	1
8	DİYARBAKIR/MERKEZ/Yeni Diyarbakır Lisesi	1
9	DİYARBAKIR/MERKEZ/Yunus Emre Lisesi	1
10	DİYARBAKIR/MERKEZ/Diyarbakır Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
	TOPLAM	10
	ŞANLIURFA	
1	ŞANLIURFA/MERKEZ/2002 Vakıflar İlköğretim Okulu	1
2	ŞANLIURFA/MERKEZ/Ahmet Hamdi Akseki İlköğretim Okulu	1
3	ŞANLIURFA/MERKEZ/Atatürk İlköğretim Okulu	1
4	ŞANLIURFA/MERKEZ/Halide Nusret Zorlutuna İlköğretim Okulu	1
5	ŞANLIURFA/MERKEZ/İbrahim Tatlıses İlköğretim Okulu	1
6	ŞANLIURFA/MERKEZ/Kanuni Sultan Süleyman İlköğretim Okulu	1
7	ŞANLIURFA/MERKEZ/Mehmet Sacı İlköğretim Okulu	1
8	ŞANLIURFA/MERKEZ/Gazi Lisesi	1
9	ŞANLIURFA/MERKEZ/Orhangazi Lisesi	1
10	ŞANLIURFA/MERKEZ/Şanlıurfa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
	TOPLAM	10

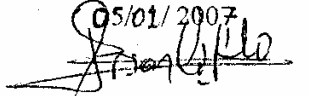
EK-4
Araştırmaya İlişkin Resmi İzin Yazışmalarına
Ait Belgeler

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

“ Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi” konulu doktora tezimin Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi (EARGED)’nin **“Eğitim Araştırmaları Destek Programı”** çerçevesinde desteklenmesini istiyorum.

Eğitim Araştırmaları Destek Programına başvurumun kabul edilmesi için EARGED tarafından doktora programına kayıtlı olduğum enstitünün ve doktora tez danışmanımın onayı istenmektedir.

Bu konudaki talebimin enstitünüz tarafından onaylandığını bildiren resmi yazının Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı’na yazılması konusunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

05/01/2007

Arş. Gör. Ersan ÇİFTÇİ

Adres:
Gazi Ün. Eğt. Bil. Enst.
Müzik Eğt. Bilim Dalı

EKLER:

- Ek-1 Araştırma Önerisi (1 adet **7** sayfa)
- Ek-2 Anket formu (1 adet **7** sayfa)
- Ek-3 Görüşme formu (1 adet **1** sayfa)


Prof. Dr. Salih AKKAŞ
Doktora Tez Danışmanı



T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

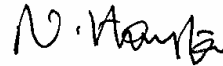
SAYI : B.30.2.GÜN.0.F8.00.00/110
KONU : İzin

ANKARA
11.01.2007

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
(Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığına)

Enstitümüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora programı öğrencisi Ersan ÇİFTÇİ, Prof. Dr. Salih AKKAŞ'ın danışmanlığında yürüttüğü " *Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*" konulu tezinin Bakanlığınızca "Eğitim Araştırmaları Destek Programı" çerçevesinde desteklenmesini talep etmektedir.

Konu ile ilgili gereğini bilgilerinize saygılarımla arz/rica ederim.


Prof. Dr. Necdet HAYTA
Enstitü Müdürü

EKLER

- 1- Dilekçe
- 2- Anket Formu
- 3- Görüşme Formu
- 4- Tez önerisi

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.33.05.00-311-**654/2510**
Konu : Araştırma

22/05/2007

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

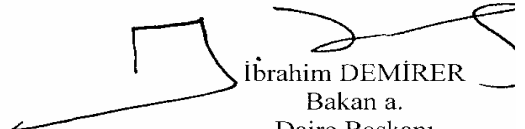
İLGİ : 11.01.2007 tarih ve B.30.2.GÜN.0.F8.00.00/110 sayılı yazı.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Programı öğrencilerinden Ersan ÇİFTÇİ'nin yürütmekte olduğu **“Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi”** konulu araştırma önerisi Başkanlığımızca incelenmiş ve desteklenmesi uygun bulunmuştur.

Ek-1’de gönderilen protokolün imzalanarak Başkanlığımıza gönderilmesi hâlinde, araştırma resmen başlatılmış olacaktır.

Ayrıca, destek verilen araştırmalarla ilgili olarak araştırmacılar tarafından, protokol gereği hazırlanmış olan ve Ek-2’de gönderilen "Destek Araştırmaları Gelişim Raporu" formunun her altı ayda bir doldurularak, Başkanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Gereğini rica ederim.


İbrahim DEMİRER
Bakan a.
Daire Başkanı



GMK. Bulvarı No:109
06570 Maltepe/ANKARA
Tel : 0 312 230 36 44
Faks : 0 312 231 62 05
earged@meb.gov.tr | earged.meb.gov.tr



www.egitimdestek.meb.gov.tr



www.hayatinokulu.org



www.bilgiyegitimdestek.org



EĞİTİM REFORMU
Baha aydınlık
gelecek!

EĞİTİM ARAŞTIRMALARI DESTEK PROTOKOLÜ

Bu protokol, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED)'nda gerçekleştirilecek araştırmalar için kabul edilen Eğitim Araştırmaları Destek Programı çerçevesinde, doktora öğrencilerinin ve üniversitelerde doktora ve doktora üstü araştırma yapacak öğretim elemanlarının, EARGED'ce belirlenen eğitim konuları üzerinde yapacakları araştırmalara destek sağlamak ve bu konuda EARGED'in ve araştırmacıların yükümlülüklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu protokol çerçevesinde araştırmacı:

1. Araştırması ile ilgili gelişmeleri, EARGED tarafından düzenlenmiş "Destek Araştırmaları Gelişim Raporu"na uygun olarak **üç ayda** bir EARGED Başkanlığı'na bildirecektir.
2. Araştırmasını EARGED tarafından kabul edilen ve araştırma önerisinde belirtilen süre içerisinde teslim edecektir. Herhangi bir süre uzatma söz konusu olduğunda, gerekçesiyle birlikte EARGED'e bildirecektir.
3. Tamamlanan araştırma raporunun **son** halini Microsoft -Word programlarında yazarak CD ortamında ve bilgisayar çıktısı olarak teslim edecektir.
4. Araştırmacı tamamladığı araştırmanın en az 10 (on) slaytlık Power Point programında hazırlanmış sunusunu araştırma raporu ile birlikte CD ortamında teslim edecektir.
5. Yabancı dilde tez hazırlayanlar araştırmanın kuramsal çerçevesi, yöntemi, bulguları ve önerilerini kapsayan geniş bir raporu Türkçe olarak teslim edecektir.
6. Tamamladığı araştırmayı, EARGED bir panel veya seminer düzenlediği takdirde Bakanlığın ilgili birimlerine sunacaktır.
7. Tamamladığı araştırmanın rapor kapağına "**Bu Araştırma Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığının Desteği ile Yapılmıştır**" ibaresi konulacaktır. Araştırmanın verileri kullanılarak yapılacak çalışmalarda EARGED kaynak olarak belirtilecektir.
8. Araştırmasını kitap olarak yayımlandığı takdirde basılan kitapların beş (5) adedi EARGED'e verecektir.
9. Araştırmasını birden fazla araştırmacı ile tamamlaması halinde araştırmacıların hepsi EARGED'e karşı eşit derecede sorumludur.
10. Araştırmacı / Araştırmacılar araştırmalarını EARGED'e teslim etmeden herhangi bir yerde yayınlamaz ve sunamazlar.
11. Öğrenci ise yukarıda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesine ilişkin sorumluluk danışmanına aittir.

EARGED tarafından araştırmasına destek sağlanması için protokol imzalanan araştırmacı veya araştırma grubuna aşağıdaki destekler sağlanacaktır:

1. Araştırmacılar tarafından hazırlanan veri toplama araçlarının çoğaltılması.
2. Veri toplama araçlarının postalama işlemleri için gerekli olan kağıt, zarf ve pul masraflarının karşılanması,
3. Veri toplama araçlarının resmî bir yazı ile uygulama alanına gönderilmesi ve geri dönüşlerinin sağlanması,
4. Veri toplama araçlarının geri dönüşünün tamamlandığının araştırmacıya bildirilmesi.
5. Araştırmacının uygulama için alana gidişinde ilgili birimlerle iletişim kurmasına yardımcı olunması,
6. Araştırmacının araştırmasını tek başına bitirmesi durumunda -6 adet-, grup çalışması ile bitirilmesi durumunda -10 adet- çoğaltılarak araştırmacılara teslim edilir (Teslim yeri Ankara'dır. Araştırmacının talep etmesi durumunda ödemeli olarak kargo ile adresine gönderilir).
7. Araştırmanın Bakanlık ilgili birimlerine dağıtılması
8. Tamamlanan araştırmanın Bakanlığa dağıtılan nüshalarına EARGED Başkanlığı tarafından hazırlanan EARGED logolu kapak ve bir Sunuş sayfası eklenecektir.
9. Araştırmacının yükümlülüğünü yerine getirmemesi veya aksatması halinde EARGED ilgililerden açıklama isteyebilir ayrıca protokolü iptal edebilir.
10. Destek Araştırmaları Programının kapsamı EARGED'in imkânlarıyla sınırlıdır.


 İbrahim DEMİRER
 Bakan a.
 Daire Başkanı

Araştırmacının Adı : Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik
 Öğretmenlerine Verilen Hizmet içi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin
 Hizmet içi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi
 Protokol No : 2007 / 8

Protokol Tarihi : 23/...05.../2007

Araştırmacı
 Ersan ÇİFTÇİ

Danışman
 Prof. Dr. Salih AKKAŞ



Adres: GMK. Bulvarı No:109
 06570 Maltepe/ANKARA
 İnt. Adresi : www.meb.gov.tr

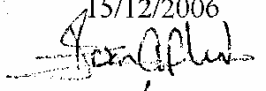
Fax: 231 62 05
 E-posta: earged@meb.gov.tr

Tel: (0312) 230 36 44-230 39 26

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

“ Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi ” konulu doktora tezinde kullanmak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı’nın aşağıdaki konularla ilgili sayısal verilerine ihtiyaç duymaktayım.

Enstitünüzde görevli olduğuma ve aşağıda belirtilen konularla ilgili sayısal verilerin araştırmamda kullanmak üzere tarafıma verilmesi ile ilgili resmi yazının Milli Eğitim Bakanlığı’na yazılması konusunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

15/12/2006

Arş. Gör. Ersan ÇİFTÇİ

Adres:
Gazi Üniv. Eğt. Bil. Enst.
Müzik Eğt. Bilim Dalı

Araştırma için ihtiyaç duyulan konular (Aralık 2006 güncellemesine göre)

- 1- Türkiye genelindeki müzik branş öğretmenlerinin toplam sayısı nedir? (Halen görev yapanlar)
- 2- Yıllara göre kaç müzik öğretmeni ataması yapılmıştır? (1980-2006 yılları arasında)
- 3- Bölgelere göre müzik öğretmeni sayısı nedir?
- 4- İllere göre müzik öğretmeni sayısı nedir? (İl merkezi ve ilçelerin toplamı baz alınarak)
- 5- Şu anda Türkiye genelinde görev yapan müzik öğretmenlerinden yüksek lisans ve doktora mezunu olanların sayısı kaçtır?
- 6- Şu anda Türkiye genelinde görev yapan müzik öğretmenlerinin Eğitim Fakültesi, Konservatuvar, Güzel Sanatlar Fakültesi mezunu olma durumlarına göre sayısal dağılımları nedir?
- 7- Şu anda Türkiye genelinde görev yapan müzik öğretmenlerinin isim ve soyisimlerine, kadrolarının bulunduğu okullara, mezun oldukları fakültelere göre listesi.



Prof. Dr. Salih AKKAŞ
Doktora Tez Danışmanı



**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

SAYI : B.30.2.GÜN.0.F8.00.00/15
KONU : İzin

ANKARA
08.01.2007

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
(Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığına)

Enstitümüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora programı öğrencisi Ersan ÇİFTÇİ, Prof. Dr. Salih AKKAŞ'ın danışmanlığında yürüttüğü " *Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçerisinde Eğitimin İncelenmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçerisinde Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*" konulu tezi ile ilgili olarak Ek'teki dilekçesinde belirtmiş olduğu konularda sayısal verilere ihtiyaç duymaktadır.

Kendisine müsaade edilmesi hususunda gereğini bilgilerinize saygılarımla arz/rica ederim.

N. Hayta

Prof. Dr. Necdet HAYTA
Enstitü Müdürü

EK: Dilekçe

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü



Sayı :B.08.0.PGM.0.23.10.2- 43 / 6254
Konu :Bilgi Talebi

31 OCAK 2007

Sayın Ersan ÇİFTÇİ
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yenimahalle / ANKARA

İlgi : Personel Genel Müdürlüğü evrakında 18/01/2007 tarih ve 1570 sayı ile kayıt gören 15/12/2006 tarihli dilekçeniz.

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı doktora öğrencisi olarak hazırlamakta olduğunuz "Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitim İncelemesi ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi" konulu doktora tezi çalışmanızda kullanılmak üzere Bakanlığımıza bağlı resmi eğitim kurumlarında görev yapan Müzik Öğretmenlerinin sayılarına ilişkin bilgi talep edildiği ilgi dilekçeniz incelenmiştir.

25/01/2007 tarihi itibarıyla Bakanlığımız veri tabanına kayıtlı sayısal verilere göre;

1. Bakanlığımıza bağlı resmi eğitim kurumlarında toplam 5.874 kadrolu, 99 sözleşmeli olmak üzere toplam **5.973** Müzik Öğretmeni görev yapmaktadır.
2. Bakanlığımız veri tabanında mevcut bulunan verilere göre 1994-2006 yılları arasında yapılan atamalara ilişkin sayılar EK-1 çizelgede gösterilmiştir.
3. Bölgelere göre Müzik Öğretmeni sayısı, EK-2 çizelgede yer alan illerin bölgelere göre gruplanarak tarafınızca hesaplanması gerekmektedir.
4. İllere göre Müzik Öğretmeni sayısı EK-2 çizelgede gösterilmiştir.
5. Yüksek Lisans ve Doktora mezunu öğretmenlerin sayıları EK-3 çizelgede gösterilmiştir.
6. Müzik Öğretmenlerinin Eğitim fakültesi, Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakültelerine göre dağılımı EK-2 çizelgeden tarafınızca hesaplanması gerekmektedir.
7. Mevcut öğretmenlerin görev yaptığı il, ilçe ve kurum adları ile mezun oldukları üniversite, fakülte adları EK-2 çizelgede gösterilmiştir.

İstenilen bilgiler ilgi dilekçenizde belirtilen e-posta adresinize gönderilmiştir.

Verilen bilgilerin kullanılacağı tez çalışması tamamlandığında, bir örneğinin Genel Müdürlüğümüz Bilgisayar Hizmetleri Daire Başkanlığına elden teslim edilmesi ya da gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Remzi KAYA
Bakan a.
Genel Müdür



Atatürk Bulvarı, 06648 Bakanlıklar / ANKARA
Tel: 0 312 413 14 10 Faks: 0 312 419 52 51
Ayrıntılı bilgi için irtibat : Erol GÜNAY Eg. Uzm.
e-posta : pgm_bilgisayar_hizmetleri@meb.gov.tr
İnternet Adresi: http://personel.meb.gov.tr



www.egitimdestek.meb.gov.tr



www.haydikizlarakula.org



www.bilgisayarligitimdestek.org